

Äitiä ikävä

On joulupäivä 2011, klo 21.18. Olen yksin kotona Ruotulassa, kouluaikaisessa yläkerranhuoneessani, jonka akkuna antaa koilliseen. Isä on Ikurissa veljentyttäreni luona, minne tämä on kutsunut myös vanhempansa sekä veljensä puolisoineen – muttei minua.

Isä on laatinut testamentin, joka oikeuttaa veljeni lunastamaan tulevan puolikkaani huvilastamme, toistaiseksi määrittelemättömään hintaan. Toiveeni oli, että vain perinnöllä, jolla meille kummallekaan ei ole tunnearvoa, käytäisiin kauppaa, ja että huvila, lapsuutemme paratiisi, jäisi yhteisomistukseen. Mutta veljeni haluaa sen kokonaan itselleen. Isälle on tärkeätä, että isoisäni vuonna 1937 hankkima, vuonna 1923 rakennettu suurehko huvila pysyy suvussa, ja uskossa että veljeni ja hänen lapsensa todella ovat siihen kiintyneitä hän on kirjoittanut tuon heitä suosivan paperin. Itse olen lapseton.

Elianderinkadun yksiö, neljännesvuosisatainen asuntoni, joka kuuluu puoliksi isälle, puoliksi äitini perikunnalle, on myynnissä, koska veljeni haluaa siitä osansa, ja elän nyt routaporsaana ja isäni talonmiehenä tilavassa lapsuudenkodissani.

En ollut käynyt täällä viiteentoista vuoteen, ja heti ensimmäisellä tunnusteluvisiitilläni tuli riitaa. Koko yläkerta hallitsee porraskuiluun sijoitetun seinäkellon raksutus, ja kun ehdotin että pysäytämme sen, isä suuttui. Sanoin kellon vetämisen olevan vaarallista, koska siihen ylettyäkseen on roikuttava tyhjän päällä. Tästä isä suuttui vielä enemmän. Hän piti tuota turvallisuusnäkökohtaani pelkkänä tekosyynä; todellinen syy ovat minun neuroosini, ja niiden mukaan hän ei aio elämäänsä järjestää.

Sittemmin olen sovittanut ristiriidan valkoisella kohinalla, joka nyt mahdollistaa tämänkin kirjoittamisen. Mutta oli vielä toinenkin kriisi, ennen kuin pääsimme yhteisymmärrykseen ehdoista, joilla saan täällä asua. Isän tietokoneeseen tuli vika, jota emme osanneet korjata. Käännettyään asiassa veljentyttäreni puoleen isä ilmoitti, että minun on oltava muualla, kun tämä tulee katsomaan konetta. Huutolaispoikana en suostunut täällä vanhempieni kodissa asumaan, ja vasta isän liudennettua kantaansa päätin toistaiseksi jäädä. Sovimme että tämän kerran väistyn veljentyttäreni tieltä, mutta myöhemmin hän ottakoon riskin, että myös minä saatan olla paikalla – tai pysyköön poissa.

Isä on kyllä muutenkin puolustanut persoonaani ja tekemisiäni, joilta veljeni perhe kieltää kaiken arvon. Tässä tarkoituksessa hän on muun muassa kirjoittanut kirjeen, jota tosin ei uskaltanut lähettää, koska pelkäsi sillä suututtavansa veljeni. Tämä on tottunut saamaan läpi asioita pelkästään huutamalla, ja isä toivoo, että minäkin tekisin myönnytyksiä, jottei vain syntyisi riitaa. Veljeni uskaltaa korottaa ääntään isälle, koska on saanut tämän uskomaan, että heillä on yhteiset edut: huvila muka pysyy suvussa vain veljeni omistuksessa.

Kesähuvilan arvo suuresti vaihtelee sen mukaan kuinka kauan sitä jaksaa kaupitella. Jos veljeni saa huvilan, hän tuskin ensimmäiseksi on sitä myymässä; mutta jos aloitteen tekeekin ostaja, joku sheikki tai venäläinen ruhtinas, hän hyvinkin saattaa vielä tarkistaa kantaansa. Minäkään en halua huvilaa ensisijaisesti myytäväksi, mutta tahdon olla mukana myös tuossa sheikki-optiossa. Olen ehdottanut, että mentäisiin perintökaaren mukaan, mikä olisi yksinkertaisinta ja oikeudenmukaisinta, mutta isä ei enää suostu muuttamaan testamenttia – veljeni toivomuksesta hän on sitä jo kerran muuttanut.

Nyt voimassaoleva paperi on kirjoitettu 2006. Veljeni olisi tuolloin halunnut, että huvila annetaan hänelle yksipuolisena ennakkoperintönä, mikä sitten lopullisessa perinnönjaossa huomioitaisiin. Tämän sentään sain estetyksi. Jos tuollainen paperi

olisi kirjoitettu ja jos veljeni kuolisi ennen isääni, saisin vain puolet jäljelläolevasta omaisuudesta, mikä tuskin on edes neljäsosaa vanhempieni koko omaisuudesta. Veljeni sitoumus hyvittää ennakkoperintönsä ei olisi koskenut hänen lapsiaan, ja minä en olisi saanut edes lakiosaani.

Vuosien varrella veljeni on lähestynyt meitä uusilla, minun kannaltani yhtä pelottavilla ehdotuksilla, joissa olisi poikettu isän toistaiseksi kultaisena pitämästä säännöstä: "molemmille yhtä paljon yhtä aikaa". Tämä on aiheuttanut minulle stressiä, joka ehkä osaltaan on syynä Menieren tautiin, johon keväällä 2007 sairastuin.

On raskasta kirjoittaa näistä asioista, mutta juuri tällä hetkellä en näe elämälläni mitään korkeampaa tarkoitusta. Yritän vain sinnitellä hengissä lopulliseen perinnönjakoon voidakseni testamentata osuuteni Pelastusarmeijalle ja sitten puhtain mielin mennä äidin viereen.

*

Siivotessani perjantaina 2.12.2011 tämän huoneen komeroita löysin pienen ruutuvihon, johon äiti on kuulakärkikynällä tehnyt päiväkirjamerkintöjä vuosina 1971–1994. Minulla oli kyllä aavistus tällaisen vihon, äidin ”varaventiilin”, olemassaolosta, mutta isälle se tuli täytenä yllätyksenä. Käytin kokonaisen viikon (3.–9.12.) saattaakseni tuon arvokkaan dokumentin painokuntoon. Otimme siitä kymmenen kappaleen painoksen, jonka isä kustansi. Äiti oli kirjoittanut kirjansa kaikille lapsilleen ja heidän lapsilleen, "luettavaksi sitten joskus". Isä vei kirjaa kolme kappaletta Ikuriin, ja äidin tahto on nyt tältä osin täytetty.

Isän julkistaessa kirjan oli veljenpoika vuodattanut kyyneleitä, joiden aitouteen en usko. Äiti oli molemmille lapsenlapsilleen tavattoman hyvä mummo. Kunnes meni rikki. Sen jälkeen ainoa lähiomainen, joka oli hänestä kiinnostunut, olin minä. Ja loppuun asti myös äiti oli kiinnostunut minusta. Kukaan nainen ei koskaan ole

katsonut eikä koskaan tule katsomaan minua niin kuin äiti katsoi aina tullessani vanhainkotiin. Side välillämme on saattanut venyä, mutta koskaan se ei katkennut. Myös korkeimman miehuuteni virvatulet olivat kaikki vain äidin kuvajaisia: kulkurielämäni oli ikuista paluuta mummolaan, missä lapsena sain äidin kanssa viettää muutaman paratiisillisen kesän. Siellä on juurensa sillä pettämättömäksi luulemallani tunteella että missä liikunkin ja kenen sohvalle oikaisenkin olen aina *kotona*, jopa *enemmän* kotona kuin isäntä itse; tunteella *että minua rakastetaan*.

Luulin pärjääväni kaikenlaisten ihmisten kanssa – koska en vielä *aivan* kaikenlaisia ollut tavannut. "Sörkan miesten" kanssa tulin toimeen niin hyvin, että minut katsottiin parhaaksi siirtää toiseen laitokseen. Kollegani, joka halusi olla pelkästään opettaja, eikä mikään "matilda wrede", palveli vankilassa täydet 12 kuukautta. Myös Pelastusarmeijan hoitokodissa Turussa, Stadionin retkeilymajassa Helsingissä sekä Tukholman hotelleissa Monumentet ja Pelikanen, joissa useaan otteeseen majailin, tapasin pelkästään hienoja luonteita.

Vaelluksillani Euroopassa en koskaan aamulla tiennyt, missä seuraavan yöni vietän, mutta lakanoiden välistä aina itseni löysin, aivan paria poikkeusta lukuun ottamatta. Ilman karttaa ja kompassia kiertelin pariisit, barcelonat, marseillet ja dublinit kohtaamatta ainuttakaan alhaista tai paheellista ihmistä. Miten tämä oli mahdollista, kysyn nyt itseltäni, yhtä traumaa viisaampana.

Traumaattisen kokemuksesta tekevät sen takana olevan teon paha *tarkoitus* ja sen *yllätyksellisyys*. Minut täydellisesti yllätettiin, kun selkäni taitettiin, ja toipumiseen ei taida tämä yksi elämä riittää.

Edellinen trauma on kesältä 1982. Asuin silloin tilapäisesti vanhempieni luona täällä lapsuudenkodissani ja kärsin ikäiseni seuran puutteesta. Etsin sitä ravintoloista, mistä eräs pariskunta kerran tuppautui luokseni jatkoille. Yritin olla hyvä isäntä, kun en vielä kokemattomana ollut täysin ymmärtänyt tilaisuuden oikeata luonnetta.

Vierailani ei tuntunut olevan paljon puhuttavaa toisilleen, ei myöskään minulle. Jossain vaiheessa poistuin hetkeksi keittiöön hakemaan meille pikkupurtavaa, ja kun palasin, tapasin heidät vuoteeltani harjoittamassa sukupuoliyhteyttä *a tergo*.

Vaikka tuosta vierailusta on jo kohta 30 vuotta ja vaikka minulle ei siitä jäänyt mitään fyysistä vammaa, en vieläkään ole täysin toipunut. Ja vasta nyt pystyn siitä kirjoittamaan.

Se oli puhdas raiskaus, siihen ei liittynyt väkivaltaa. Siinä vain *häväistiin*, minut ja vanhempieni koti; toisin kuin vuonna 2010, jolloin minut myös *pahoinpideltiin*.

Televisiossa haastateltiin Jörn Donneria. Lopputulemaksi saatiin, että hän on tehnyt monia asioita *ensimmäisenä* Suomessa. Minkälaisia asioita, ja kuinka hyvin, se on toisarvoista. Donner oli 24-vuotias, kun televisiotoiminta käynnistettiin maassamme, ja hän kai myös oli meillä ensimmäinen, joka pääsi kuvaruutuun parittelemaan. Haastattelun lopuksi hän ylisti tiedettä ja tekniikkaa, jotka ovat pitäneet häntä hengissä ja jotka aikoinaan myös valmistivat hänelle tien ihmisten olohuoneisiin. Ohjelmassa keskusteltiin myös hänen mahdollisesta vaikutuksestaan. Luonani vierailleen pariskunnan käytös saattoi hyvinkin olla juuri Donnerin inspiroimaa.

Päiväkirjassaan äiti kertoo kuinka hän myöhemmin, kun veljeni ja minä jo olimme muuttaneet kotoa, vain kovasti meitä ajattelemalla yritti auttaa, kun ei mitään muuta konstia enää keksinyt. Olisiko sittenkin tuo äidin meditaatio ollut se, joka oli suojellut minua retkilläni, eikä suinkaan oma moitteeton käytökseni. Nimittäin kun tuo myöhempi, aikaisempaa paljon pahempi onnettomuus kohtasi minua, oli äiti jo ajoittain tajuton, ja kun hän nyt on kuollut, on minun kai alettava itse huolehtia itsestäni; ei enää sokeasti luottamalla ihmisiin, vaan juuri olemalla mahdollisimman epäluuloinen. Kun ovikello soi, emme koskaan avaa, ennen kuin olen ikkunasta kurkistanut, kuka oven takana on. Pitkä lapsuuteni on vihdoin päättynyt. Vastuullani on nyt myös isäni turvallisuus.

*

Isällä (86) on melkein joka päivälle jokin meno. Säännöllisiä ovat Ruutiukot maanantaina, Rotaryt tiistaina, voimistelua GoGossa sekä ruotsintunnit Työväenopistossa keskiviikkona, saksantunnit torstaina ja Perjantaipysäkki Peurankalliossa perjantaina. Tämän lisäksi tulee satunnaisia kutsuja, enimmäkseen sotaveteraanien tilaisuuksiin. Isä on ollut aktiivinen veteraanitoiminnassa, ja hänet on siitä myös palkittu. Hän on ollut tukena huonommassa kunnossa oleville, joista jo on saattanut hautaan pari-kolmekymmentä.

Hänellä on ikäisensä, issiaksen lievästi vammauttama naisystävä, jota hän vie autolla kauppaan. Vastapalvelukseksi nainen valmistaa herkkuruokia ja syksyisin auttaa maalla marjojen poimimisessa. He tuntevat toisensa jotenkin jo sotavuosilta, ja äitinkin tapasi naisen muutamia kertoja, mutta varsinainen perhetuttava hän ei ollut. Minä tutustuin häneen vasta viime kesänä, kun satuin samaan aikaan mökillemme. Hän vaikuttaa hyvältä ihmiseltä ja hyväksyn tämän vanhusten välisen "yya-sopimuksen", mutta silti minulle oli pieni järkytys vielä kalkkiviivoilla nähdä äitini paikalla toinen nainen. Ihanteellista minun kannaltani olisi jos isäkin kokonaan omistautuisi äidin muistolle.

Vuoden vaihtuessa nainen oli täällä luonamme, ja katselimme non stop -esityksenä isän kaikki digikameralla otetut myöhempien aikojen matkakuvat. Kun äiti oli laitoshoidossa (2004–2010) isä sai vapaasti matkustaa ja on jo käynyt kaikilla mantereilla. Kuvia oli pitkälle kolmatta tuhatta ja kello melkein kaksi päästessämme loppuun. Olin joutunut keskeyttämään tämän kirjoittamisen, koska isä halusi että myös minä pidän naiselle seuraa, ja olen nyt vähän ärtynyt, kun vuorokausirytmieniakin sekoitettiin. Herättyäni yhdentoista maissa ja syötyäni aamupalan purin kiukkuani lumitöihin, ja vasta nyt (noin klo 13) pääsin takaisin koneen ääreen.

Äsken isä tuli sanomaan huomenta ja kysyi olenko jo ollut kauan hereillä. Vastasin, että tein juuri lumityöt ja että viedessäni polkupyörän autotalliin sulamaan huomasi, että ovi oli jäänyt häneltä auki (kun hän joskus kolmen maissa oli palannut viemästä naista kotiinsa). Isä vastasi että ei vielä ollut laittanut kuulolaitetta eikä ollut kuullut mitään sanomastani, ja niin jouduin karjumaan saman uudestaan, mikä vielä lisäsi ärtymystäni.

Isä oli äskettäin peruuttaessaan autoa tallista unohtanut oven toisen puoliskon kiinni, jolloin se vaurioitui niin, että ovea on nyt vaikea lukita. Hänelle on ratissa jo sattunut muitakin hamoja; kerran hän nukahti, jolloin vieressä istuneen veljeni oli käännettävä auto takaisin tielle. Veljeni ei muuten ole paljoakaan pitänyt yhteyttä isäänsä, mutta on toisenkin kerran sattunut tämän hengenpelastajaksi. Kun isän kaksi verenpainelääkettä eivät auttaneet, hän vaati lääkäriltä kolmatta ja sai nesteenoistolääkettä. Se romahdutti suola-arvot ja isä alkoi voida huonosti, oireina muun muassa ripulia ja voimakasta käsien vapinaa. Lopulta hän menetti tajuntansa, juuri kun oli puhumassa veljeni kanssa puhelimesta. Veli soitti heti naapurille, joka tuli yleisavaimella ja kutsui ambulanssin. Isä oli jo ennen puhelua tilannut itselleen ambulanssin, mutta häntä ei otettu kyytiin koska vielä silloin pysyi tolpillaan.

Tuntui kolkolta, kun kanssamme uutta vuotta vastaanottamassa ei ollutkaan äitini vaan isän vasta viime kesänä minulle esittelemä "toinen nainen". Isän kuvat olivat satunnaisessa järjestyksessä, oli myös muutamia perhepiirissä otettuja, ripoteltuina matkoilta otettujen karnevaali- ym kuvien sekaan. Tämä loi voimakkaita kontrasteja. Tuli kuva äidistä avoimessa arkussaan. En olisi halunnut nähdä sitä, enkä muitakaan äidistä kuolemansa jälkeen otettuja kuvia, ainakaan tässä yhteydessä. Isänkin hilpeys tuntui saavan kolauksen; syntyi vaivautunut hiljaisuus, mutta kun taas päästiin matkakuviin, jatkui puheensorina entisellään, vain muutaman sekunnin "suruajan" päätyttyä. Minua tämä loukkasi, mitä ehkä pidetään epänormaalina. Jo

sosiaalihoitajat aikoinaan olivat tukemassa isää päätöksessä olla sitomatta itseään "sairaaseen ihmiseen" – saati tämän muistoon.

Kun iltana, jonka aavistin olevan äidin viimeinen, olimme lähdössä kuin miltä tahansa rutiinikäynniltä, minulle tuli sanomattoman paha olo. En halunnut hyvästellä äitiä näin. Pyysin että hoitajat petaavat minulle äidin huoneeseen, mihin myös suostuttiin. Isä halusi nukkua yön kotonaan. Tosin äiti kuoli vasta klo 17 seuraavana päivänä, jolloin isäkin taas oli paikalla; mutta kuolema olisi mennyt häneltä ja ehkä myös hoitajilta ohi, jos minä en niin tiiviisti olisi pysytellyt äidin vierellä.

Äiti oli saanut muutamaa kuukautta aikaisemmin aivoinfarktin ja lievästi halvaantunut, mikä teki nielemisestä vaikeaa ja lopulta mahdotonta. Oltuaan joitakin päiviä syömättä hän sai keuhkokuumeen, limaa kertyi keuhkoihin, ja hengitys alkoi korista. Kuuntelin aivan läheltä äidin hengenvetoja, kun ne äkkiä alkoivat lyhentyä. ”Nyt ei ole paljon aikaa!”, huudahdin, keskeyttäen isän ja kaksi hoitajaa, jotka keskustelivat huoneessa vähän etäämmällä. Lysähdin polvilleni äidin vuoteen viereen, pidin kättäni hänen otsallaan ja seurasin lyhenevää hengitystä...

Hellät tunteeni äitiä kohtaan moninkertaistuivat joka vedolla, ja uskoin jo, että tämän kokemuksen jälkeen en edes ajatuksissani voi tehdä kenellekään naiselle mitään, mitä en voisi tehdä myös omalle äidilleni. Vihdoinkin olisin täysin ”sileä haarojen välistä”.

Aikaisemmin päivällä oli lääkäri käynyt äitiä katsomassa. Kun kysyimme, kauanko äidillä vielä on aikaa, hän ensin kierteli. Olimmehan kristillisessä Kaupunkilähetyksen vanhainkodissa, ja ehkä lääkärikin piti jumalattomana arvailla lähdön tarkkaa ajankohtaa. Lopuksi hän kuitenkin sanoi: ”Voi mennä viikko, ehkä kaksi...”. Halusin loppuun asti valvoa jo ajoittain tajuttoman äitini vierellä, ja pidin itsestään selvänä, että isäkin nyt olisi ainakin päivisin läsnä. Kun sanoin tämän ääneen, isä kivahti, että hänellä ei kyllä ole aikaa täällä viikkotolkulla istua.

Saatuun tiedon äidin kuolemasta vanhainkodin johtajatar ja sosiaalihoitaja heti tulivat esittämään meille muodollisen osanottonsa. ”Kaduttaa...”; tämän verran sain sanotuksi, sitten vartaloani alkoi puistella raju itkukohtaus, joka teki puheestani itsellenikin käsittämätöntä. ”Anteeksi kuinka?”, kysyi sosiaalihoitaja. Yritin uudelleen, yhtä huonolla menestyksellä: ”...että koskaan lähdin äidin luota, kun olin niin hyvän äidin saanut”.

Oli syntynyt tunnettyhjio, joka minun kai oli täytettävä. Ennen kuolemaa olin niin täysin keskittynyt valmistamaan äidille pehmeää lähtöä, että eräs äitiin kiintynyt ja avoimesti tunteensa näyttänyt hoitaja jo ihmetteli, kuinka omainen saattaa suhtautua noin asiallisesti, kun se ulkopuolisellekin on vaikeaa.

Olin viettänyt viimeiset päivät äidin huoneessa, valmiina heti hälyttämään hoitajan, kun äiti joutui tuskatilaan, josta ei koskaan tiennyt, oliko se fyysistä vai psyykkistä, vai molempia. Kohtaukset, joita olin todistamassa, tulivat aina äidin maatessa selällään, ja usein riitti, että hänet vain käännettiin kyljelleen. Äiti selvisi neljällä, kahden viimeisen vuorokauden aikana annetulla morfiinipiikillä.

*

Jokaisen nuoren miehen hartain toive, että muutkin naiset kuin oma äiti olisivat hänestä kiinnostuneita, usein myös toteutuu. Monet myös ovat saaneet katkerasti pettyä huomattuaan, että tuosta kiinnostuksesta ei heille itselleen ole mitään iloa. Ehkä on miehiä, jotka todella saavat sukupuolisuhteistaan täsmälleen sen, mitä niistä hakevatkin; kerrotaan naisia metsästäivistä, vain harvoin vanhalle haaskalle palaavista "alfauroksista", mutta varmasti paljon enemmän on miehiä, jotka tuomittuina pitkään suhteeseen vain kuvittelevat saavansa jotakin – ja miehiä, jotka eivät enää edes kuvittele. Näistä jälkimmäisistä edelliset haluavat *uskoa* avioliittoon, kun taas jälkimmäiset suoraan myöntävät tappionsa. Edelliset hakevat lohtua myytistä, jonka mukaan aikojen

alussa, kun ihminen jaettiin mieheksi ja naiseksi, sielu jäi kokonaan miehelle; ja siksi miehen, *jokaisen* miehen, olisi nyt tuo vääritys mahdollisimman pitkän avioliiton kiirastulessa sovittava. He näkevät avioliiton *kunnia-asiana*; eivät minään energian tai mielihyvän lähteenä, vaan velvollisuutenaan maksaa *oma osuutensa* tuosta alussa muodostuneesta velasta naissukupuolelle. Avioliitto, joka aloitettiin puhtaalta pöydältä ja joka päättyi vasta jommankumman kuolemaan, oli jossakin kuvitteellisessa menneisyydessä se oikeudellinen instrumentti, joka auttoi miestä *erottamaan oman velkansa muiden miesten veloista*.

*

Äidin kuolemaan isä reagoi yllättävästi. Soitettuaan hautaustoimistoon, josta lupasivat heti tulla hakemaan ruumiin, hän yhtäkkiä katosi. Hän ei ollut ilmoittanut mitään myöskään hoitajille. Myöhemmin selvisi, että hän oli lähtenyt hakemaan kotoa, viiden kilometrin päästä, kameraa, jotta voisi ottaa vaimostaan nuo minua järkyttäneet kuvat.

Kun isä oli palannut, henkilökuntaa kutsuttiin paikalle, jotta yhdessä voitiin laulaa virsi 377. Se oli minulle aivan outo; koulussa oli laulettu toisenlaisia virsiä. Ehkä sitä laulettiin isoäidin arkulla vuonna 1964, en muista, ja myöhemmät hautajaiset olen jättänyt väliin. Erityisesti sattuivat sanat "sieluni ja ruumiini". Olin kyllä mielestäni jo ehtinyt kokonaan ottaa "haltuuni" äidin sielun, mutta ruumiin vain osittain. Aikani, äidin elinaika, loppui kesken.

Äidin alastomuudesta oli tullut minulle ongelma jo kun saavutin sukukypsyysden. Kun äitiä alettiin valmistaa arkkuun, hoitaja sanoi, että voin olla siinä mukana, jos haluan. En halunnut. Tunnen sankaripoikia, dementoituneiden ja liikuntakyvyttömiä äitiensä omaishoitajia; itse en koskaan saavuttanut tätä korkeinta astetta.

Olimme puolisen vuotta ennen äidin kuolemaa yhdessä henkilökunnan kanssa laatineet hoitotestamentin, jonka mukaan äiti saa enää vain sen hoidon, mikä vanhainkodissa voidaan antaa. Olisimme jo alussa voineet rakentaa kotiin äidille pienen sairaalan – kuten eräs tuttavani omalle äidilleen – mutta puuttui hoitotahtoa. Minulla oli vielä *Veri ja raha* kirjoittamatta ja *Über die letzten Dinge* kääntämättä, kun isä tammikuussa 2004 yllättäen joutui sairaalaan ja äidille oli äkkiä löydettävä hoitopaikka. Olin kahden vaiheilla otanko äidin yksiöni, mutta kun hänen tilansa jo oli tullut viranomaisten tietoon, siihen tuskin olisi suostuttu; en ollut pätevä äitini hoitajaksi ja viranomaiset olisivat voineet saada syytteen heitteillejätöstä.

Äidille järjestyi tilapäinen paikka Koukkuniemestä, mihin jouduimme hänet narraamaan. Veljeni tuli muka ajeluttamaan äitiä; oli määrä ensin mennä Mattia katsomaan, mikä tietenkin sopi äidille mainiosti. Minun luotani sitten jatkoimme ajelua Koukkuniemeen, jolloin hänen epäilyksensä heräsivät. Päästyämme kuitenkin sovinnolla osastolle veljeni jatkoi Helsinkiin, ja minä jäin kunnes hoitajat alkoivat ohjata äitiä yöpuulle. Kun hänelle selvisi, että hän ei pääsekään lähtemään minun mukana, hän tietenkin ankarasti protestoi. Alkuvaiheessa kävin häntä katsomassa kolmekin kertaa päivässä, ja lähtö oli joka kerralla yhtä vaikea; hän tietenkin aina suuresti ilahtui, kun saavuin, ja yhtä katkerasti pettyi, kun lähdin.

Isän päästyä sairaalasta, edelleen heikkokuntoisena, hän kerran seurasi minua Koukkuniemeen. Kaikki meni hyvin, kunnes tuli lähdön hetki. Äiti tarrautui isään, ja tarvittiin kolme hoitajaa repimään hänet irti. Äidin huutojen saattamana juoksimme käytävää kohti ulko-ovea, isä edellä, minä perässä; isän jalat eivät tuntuneet kantavan, mutta kunnialla hän kuitenkin selvisi ulos asti. Parkkipaikalla ehdotin, että menisimme vielä luokseni tuulettamaan tilannetta. Itselläni oli siihen tarve, ja tuntui pahalta, kun isä tiuskaisi: "väisty nyt siitä, että saan oven kiinni". Hyvin sekavissa tunnelmissa sitten kävelin yksin sateessa kämpälleni Onkiniemeen.

Kun joskus paljon myöhemmin palasin tähän minua suuresti järkyttäneeseen kohtaukseen, isä halusi muistaa toisin. Hänen mukaansa olimme juosset käytävällä siksi, että parkkiaika oli menossa umpeen.

Äiti ei käyttäytynyt Koukkuniemessä hyvin, ja pelkäsin että hänet viedään oikein pahaan paikkaan. Eräs hoitaja kerran vihjasi, että Anni ehkä on väärässä osoitteessa, koska hänen nykyisellä osastollaan ei varsinaista pakkohoitoa anneta. Siihen, että koviakin otteita oli jouduttu käyttämään, viittasi toisen hoitajan monimielinen vastaus, kun yhtenä aamuna kysyin, oliko eilen nukkumaan mennessä ollut ongelmia: "Ei meillä mitään ongelmia ollut, meillä oli oikein hauskaa. En tiedä miltä Annista tuntui."

*

Isäni oli antanut naisystävälleen kirjani, jota tämä kehui sanoen että oli suuri nautinto kerrankin saada lukea todella hyvää suomenkieltä. Naisen varhain kuolleella miehellä myös oli kirjallista harrastusta, jota heidän poikansa on jatkanut. Ehdotin, että voisimme lahjoittaa pojalle julkaisuni *Tahto arvoon*, joka sisältää paitsi *Veren ja rahan* korjaillun ja laajennetun laitoksen myös Weininger-käännökseni *Perimmäisistä kysymyksistä*.

Kun myöhemmin vein kirjan pojalle hänen asunnolleen Hämeenpuiston pohjoispäähän, yllätyin, kun minua ei kutsuttu sisälle, vaikka peräti äiti eli anoppi oli kirjaani suositellut. Poika oli aikaisemmin päivällä "ulkoiluttanut" moottoripyöräänsä ja poikennut myös kesämökillämme, missä hänen äitinsäkin silloin oli. Hämeenpuistossa, missä juuri oli meneillään jokin happening, pojan vaimo sitten ulkoilutti miestänsä sen verran, että kirjallisuudestakin ehdittiin puhua. Vaimo ei keskusteluun mitenkään osallistunut vaan vetäytyi meistä erilleen, lähemmäs orkesteria.

Tästä on nyt viitisen kuukautta, ja pojasta ei vieläkään ole kuulunut mitään, eikä hänen äitinsäkään ole enää aiheeseen palannut. Ehkä minua vain imarreltiin.

*

Yhteiselämäni isän kanssa on, pienen alkukangertelun jälkeen, sujunut melko sopuisasti. Aluksi minulla oli väriä odotuksia. Kuvittelin, että meillä nyt vihdoinkin olisi enemmän aikaa toisillemme, ja kun erään kerran en voinut olla mainitsematta isälle, että häntä ei paljon kotona näe, vastasi hän tiukkaan sävyyn: "Minä elän omaa elämäni".

Itse jo tunnen tehneeni tärkeimmän työni, ja olisin valmis lähtöön. Elämäni tarkoitus on enää valmistaa isälle hyvä loppuelämä ja kuolema sekä mahdollisesti joutohetkinä järjestellä perheen valokuvia ja muita dokumentteja. Odotin että tämä yhdessä eletyn elämän dokumentointi voisi yhdistää meitä, mutta vaikka isä arvostaakin puuhasteluni, hänelle itselleen on selvästi tärkeämpää hänen vielä jäljellä oleva oma elämänsä. Hänelle pelkät muistot eivät riitä; parhaillaan hän suunnittelee matkaa Kanadaan.

Olen vuosien varrella ehdotellut, että isäni jo muuttaisi käytännöllisempään asuntoon, mahdollisesti johonkin palvelutaloon, mutta hän ei halua enää kertaakaan muuttaa tässä elämässä. – Enkä minäkään halua; haluan kuolla tänne lapsuuden- tai pikemminkin nuoruudenkotiini.

En enää tarvitse yksityisyyttä, jota täysipainoinen kirjoittaminen edellyttää – koska en enää tiedä kenelle kirjoittaisin – enkä enää myöskään jaksa juosta maailmalla, koska nyt ymmärrän juosseeni siellä vain äitini perässä.

*

Olen kirjoittanut kauniisti rumista aiheista, ihmisen pahuudesta, ja tämä kai oli mahdollista vain, koska en itse ollut sitä koskaan, *uhrina*, aivan silmästä silmään joutunut kohtaamaan. Kesti yli 55 vuotta ennen kuin sain kokea *vammauttavaa fyysistä väkivaltaa* – mitä nyt jälkepäin pidän suurena ihmeenä. Lapsenuskossani vielä kuvittelin, että paatuneinkin katutappelija aina tarvitsee jonkin syyn, ja jos en sellaista anna, ei minulle myöskään voi mitään sattua. *En ole koskaan valikoinut seuraani*, ja juuri tämä, että suhtaudun kaikkiin ihmisiin samalla tavalla, yhtä arvostavasti, juuri tämä luottamus toisen ihmisen pohjimmaiseen hyvyyteen on suojellut minua – näin ajattelin. Ajattelin, että kaikki ihmiset ainakin pyrkivät hyvään, että kaikki ihmiset tahtovat ja voivat kehittyä paremmiksi ja että toinen ihminen esimerkiksi myös voisi tuota kehitystä ratkaisevasti jouduttaa. Ja *tämä* usko sitten teki minusta – 12.9.2010 – *täydellisen rikoksen täydellisen uhrin*.

Tuo pahoinpitely oli minun "auschwitzini", jonka jälkeen runous ilmeisestikään ei ole mahdollista. Vaikeiden vaiheiden jälkeen olin luullut viimeinkin, noin 45-vuotiaana, löytäneeni oman "nischini" yhteiskunnassa, palkattomana säkeiden valmistajana. "Pari riviä tein kirjaimia tänään, kiitos elämästä, Äiti." – tätä usein mutustelin reippaillessani Elianderinkadulta Sampolan Tietotorille puhtaaksikirjoittamaan luonnoksiani.

Eläkkeeni asumistuen kanssa oli noin 700 euroa; se riitti hyvin ja siitä jäi vielä säästöön. Erään tuttavani mukaan minut oli elämässä "lakaistu maton alle" – ammattikuntani keskimääräinen alkupalkkakin oli tuohon aikaan jo nelisen tuhatta euroa – mutta siellä maton alla minulla vielä oli aivan siedettävät, oikeastaan hyvät oltavat. Pahoinpitelijäni mielestä minulla vain ei saanut olla edes tuota pientä onnea; ja niin hän taittoi selkäni.

Olin nähnyt kirjojeni eteen paljon vaivaa. Eräs tuttavani, jolle olin myynyt *Veren ja rahan* ensimmäisen painoksen, sanoi lukevansa sitä ääneen vaimolleen aina ennen nukkumaanmenoa. Poikkeuksellinen

vastuu, joka minulla on kirjani ainoana tekijänä, on saanut minut vetämään takaisin vanhat, vielä myymättömät painokset ja ottamaan uusia, parempia. Ajattelin, että jos on yksikin ihminen, joka niin täysin luottaa minuun kirjoittajana, että lukee tekstejäni vaimolleen, ei niissä *mikään* saa särähtää.

Joka kirjoittaa ikuisuutta varten, on ottanut kantaakseen niin valtavan taakan, että jo oljenkorsi riittää taittamaan häneltä selän. Kirjaani ei ole kommentoitu, koska on kai vaistottu, että tässä on nyt kehkeytymässä jotakin ainutlaatuista. Työtäni on kunnioitettu hiljaisuudella – yhtä kohtalokasta poikkeusta lukuun ottamatta.

Kirjallinen toimintani on tietenkin taloudellisesti tappiollista. Muutamat tuttavani ovat hyvyyttään maksaneet jotakin kirjoistani, antaneet almun, kuten haluan asian nähdä, koska kirjani hintaa on mahdotonta määritellä. Kun myöhemmin olen ottanut korjailtuja painoksia ja yrittänyt sovittaa vanhoja syntejäni lahjoittelemalla noita paranneltuja laitoksia entisille asiakkailleni, on osa heistä silloinkin halunnut hyvittää edes painokustannukset. Meneillään on *Veren ja rahan* 7. painos, ja siitäkin jo olen löytänyt jotakin korjattavaa, joten tämä taitaa olla loputon kierre.

Mihin katoavat luonnosta kuolleet eläimet? Miksi niin harvoin törmäämme metsässä niiden jäännöksiin, edes luihin, joiden luulisi säilyvän pitkään? Mihin katoavat julkaisemattomat käsikirjoitukset? Voiko kirjailija polttaa sellaisen, oman lapsensa? Vain siksi että ei ole löytänyt sille riittävän pontevaa markkinoijaa? Eikö hän näe työllään mitään muuta kuin mahdollisen rahallisen arvon? Sen sijaan, että käsikirjoituksia nyt tuotetaan melkein päteollisesti, olisi parempi, että jokainen kirjoittaisi vain yhden, yksilöllisen kirjansa ja ottaisi siitä niin paljon (pieniä) korjailtuja omakustannepainoksia, että viimeinen varmasti jo kestäisi isältä pojalle.

En ole koskaan ollut innokas kalamies, mutta kerran poikasena laskin veljeni kanssa pitkänsiiman, ja tuskaannuin, kun jokaiseen koukkuun tarttui kiiski, ei mikään oikea kala. Samantapaiseen

ongelmaan törmään nyt kirjastoissa. Hyllyt notkuvat minun kannaltani mielenkiinnottomia kirjoja, joita ei kukaan (oikea ihminen) ole kirjoittanut.

Kannatan kapitalismia, mutta haluaisin rajoittaa elinkeinovapautta. Nythän suunta on aivan toinen: ammatteja syntyy aina vain lisää. On yhä enemmän "kolikkosukeltajia", jotka rahasta ovat valmiita mihin tahansa ja joilla on vielä otsaa haukkua kaltaisiani omantunnonarkoja yhteiskunnan eläteiksi. Olen tehnyt elämässäni myös monenlaisia palkkatöitä, ja aina turhautunut, kun en ole tuntenut niissä todella palvelevani ketään. Olen toiminut muun muassa opettajana ja päätynyt vakaumukseen, että paras opettaja on kuollut opettaja.

*

Pojat kehittyvät hitaammin kuin tytöt. Minun kehitykseni kesti yli 55 vuotta. En ollut koulukypsä, kun 6-vuotiaana aloitin opintieni. Kansa- ja keskikoulussa olin huono tai korkeintaan keskinkertainen oppilas. Selvitin kuitenkin luokan vuodessa, ilman ehtoja; lukiossa jo olin suorastaan hyvä, matemaattisissa aineissa jopa kiitettävä oppilas.

Sammon yhteislyseossa minut olisi kyllä hyväksytty lukioon kieli- tai reaalilinjalle, muttei matikkalinjalle, vaikka kesällä vielä korotin juuri matematiikan numeroitani. Tuona kesänä suomet putosivat silmiltäni. Selvitin asiat kirjoista, ja ihmettelin, kuinka opettaja niinkin alkeellisesta matematiikasta oli onnistunut tekemään monimutkaista.

Koulun vaihtaminen tuntui vaikealta, mutta oli minulle sittenkin hyväksi. En ollut Sammossa suosittu oppilas; keskikoulun päättyessä minulla ei ollut luokallani, eikä muuallakaan, yhtään kaveria. Äidinkielen opettaja kerran järjesti äänestyksen. Piti valita kahdesta kirjasta, joista toinen oli määrä yhdessä lukea: joko Aapelin *Pikku Pietarin piha* tai Saint-Exupéryn *Yölento*. Kun opettaja ilmoitti tuloksen: "vain yksi oppilas äänesti *Yölentoa*", nousi luokassa häly,

jonka ylitse kuulin sanat: "Tietenkin toi Simolan kusipää." – Myös kaunokirjallisuudesta olen aina etsinyt moraalia, mitä kaikki terveet lapset vierastavat. Myöhemmin joku kirjailijan elämäkerturi on paljastanut, että tämäkin oli "kusipää" – joskin aivan toisessa merkityksessä kuin minä.

Kottaraisparvi äkinäisesti muuttelee suuntaa kuin jonkin vaihtelevan magneettikentän ohjaamana. Ja ihmisessä on paljon kottaraista. Mutta miksi tuollaiset sosiaaliset voimakentät eivät vaikuta minuun?

Synnyin Vaasassa, vaikka minun oli määrä syntyä Helsingissä, mistä äiti oli tilannut meille yksityislääkäriin. Hän odotteli siellä erään sukulaistemme nurkissa lastaan, joka ilmeisesti ei halunnut tulla maailmaan. Lapsiveden karattua äiti kiiruhti sairaalaan, jotta synnytys olisi käynnistetty. Äidin esitettyä asiansa hoitajalle, tämä väitti hänen valehtelevan, koska vaatteet olivat kuivat. Äidin oli turha selittää, että oli vaihtanut vaatteet ennen lähtöään.

Miksi äiti ei vaatinut pääsyä yksityislääkäriinsä puheille? Miksi hän lensi takaisin Vaasaan? Ehkä viimeisillään raskaana oleva nainen ei aina kykene toimimaan rationaalisesti. Missähän tunnelmissa äiti on mahtanut minua nuo muutamat päivät odotella? Tietääkseni jo vuorokausi ilman lapsivettä tappaa sikiön. Kun vihdoinkin synnyin, Vaasassa, oli ihmetys suuri: Missä on lapsivesi?

Että synnyin elävänä ja terveen oloisena, on vähintään yhtä suuri ihme kuin neitseellinen sikiäminen. Myöhemmin pihan lapset, jotka eivät tätä taustaani voineet tietää, nimittelivät minua Jeesus-lapseksi. Ehkä se perustui vain syntymäaikaani, joka sattui joulun tietämiin. Tai ehkä lapsetkin vainusivat, että tässä on taas yksi viattomuus tullut lihaksi.

Olisivatko nuo viimeiset päiväni kohdussa selitys kaikkiin kärsimyksiini? Olenko ehkä silloin saanut aivovaurion, jossa tuollainen mahdollisesti kehittymässä ollut, sosiaalisen elämän

kannalta välttämätön ihmistä ja kottaraista yhdistävä elin on tuhoutunut?

Tampereen lyseossa sain paremmat luokkatoverit ja myös paremmat opettajat. Saksankielessä, mistä aina keskikoulussa pelkäsin saavani ehdot, aloin saada kahdeksikkoja, erityistä vaivaa näkemättä. Matematiikassa olin jaetulla ensimmäisellä sijalla ja kirjoitinkin sitten laudaturin, pitkässä oppimäärässä.

Kuulin vuosia myöhemmin eräältä luokkatoveriltani, että olin uudessa koulussani ollut "melko pidetty, niin hiljaiseksi kaveriksi". Mutta sielläkin oli muutamia, joita jo naamani ärsytti. "Simola on meidän luokan vittumaisin jätkä", julisti penkkareiden alla eräskin ehkä ruokatunnilla läheisessä Tuoppi-ravintolassa alkoholia nauttinut. Penkkari-rituaaliin kuuluivat koulun seinille levitettävät pilakuvat opettajista. Piti päättää, mihin vedetään raja, ja tuo inhoajani nyt ehdotti, että Simola valitkoon kuvat. Ajatuksena oli, että jos Simola hyväksyy jonkin kuvan, ei se voi ketään opettajaakaan ärsyttää.

Kun olin lukion toisella luokalla, ylihuolehtivainen äitini tuli kouluun, kun ei ollut varma muistinko että minulle oli siksi päiväksi varattu aika hammaslääkäriltä. Ovella häntä vastassa oli vahtimestari, joka sai viedä viestin perille. Kun vahtimestari tuli luokkaamme ja kysyi Matti Simolaa, heti aavistin, että nyt tapahtuu jotakin aivan kamalaa. Lähdin kohti vahtimestaria, jotta hän esittäisi minulle asian kahdenkesken; mutta kun olin vasta puolivälissä, hän kovaan ääneen kuulutti, että "sun äitis tuli sanoon, että sun on mentävä tänään hammaslääkəriin". Luokka räjähti nauruun. Olin menettänyt kasvoni.

En ole kuolleele äidilleni katkera tapahtuneesta. Juuri hän on tehnyt minusta sen "kovan jätkän", jollaisena minut nyt tunnetaan ja jolle muiden mielipide ei merkitse mitään. Mutta juuri silloin, heti kotiin tultuani, kyllä itketin äitiä; löin nyrkkiä pöytään ja sanoin eroavani koulusta.

Vaikka kasvatusvastuu virallisestikin siirtyy opettajilta ravintoloitsijoille jo lakkiaisissa, aloitin yöjuoksun vasta toisen

vuoden teekkarina, helmikuussa 1975. En ollut aikaisemmin uskaltanut lähteä mihinkään nuorten rientoihin, koska pelkäsin, että äiti tulee sinnekin. En tietenkään ollut penkkareissa, en myöskään lakkiaisissa.

Viimeiset puolitoista vuotta Tampereen lyseossa oli minulle hyvin raskasta aikaa. Jo 13-vuotiaana olin sairastunut vaikeaan pakkoneuroosiin, ja lukion loppuvaiheessa tilani paheni. Hidas toipuminen alkoi vasta kun minulle koitti akateeminen vapaus. Pahimmassa kunnossa olin kesällä 1972. En halunnut mennä ulos, vietin päivät pyjamassa, kuuntelin monomaanisesti Beethovenia ja suunnittelin itsemurhaa. Meillä oli kotona neljä isoisältä perittyä pistoolia, joista yhden latasin ja laukaisin peräkomerossa, jossa luodinreikä edelleen on nähtävissä. En luottanut aseiden tulivoimaan, ja ehkä muutenkaan en vielä ollut kypsä tuohon lopulliseen ratkaisuun. Salaa minulta vanhempani etsivät psykiatrin, jonka vastaanotolla sitten kävin muutamia vuosia. Terapiasta ei ollut apua.

Olen "toivoton tapaus"; neuroottisuuteni ei perustu mihinkään traumaan vaan on juurtuneena luonteenrakenteeseeni. Parannuttuani en olisi enää minä vaan joku toinen persoona. Sairauteni on yhtä kuin Matti Tapio Simola, jona myös haluan pysyä. Yleisemminkin psyykkisiä sairauksia tulisi tarkastella eettisinä ongelmina, jotka vain potilas itse voi ratkaista.

Olin edistynyt tässä omaterapiassa jo pitkälle, kun sitten mieleni valtasi aivan uusi pakkomielle: *fyysinen kipu*. Viimeiset kaksikymmentä vuotta olin systemaattisesti rakentanut elämäni tietyille hyviksi havaitsemilleni periaatteille, joista tärkeimmät ovat raittius ja selibaatti. Sain riittävästi liikuntaa kun hoidin kaikki asiani jalkaisin; ja ravitsemukseen kiinnitin aivan erityistä huomiota. Olin psyko-fyysisesti loistokunnossa, oikea makupala ammattitaitoiselle pahoinpitelijälle, joka kevyellä kädenliikkeellä pääsi katkaisemaan taakankantajan selän. Hän palautti minut vuoteen 1972, ja taas suunnittelen itsemurhaa.

Ajatus, että ihminen voi parantaa itseään, että ihminen voi *kehittyä*, on epäkristillinen. Vai onko? Olen kääntynyt asiassa pappien puoleen, saamatta vastausta.

Tietynlainen kärsimys saattaa jalostaa ihmistä, ainakin jos se kohtuullisen ajan kuluttua loppuu. Mutta fyysinen kipu, jatkuvana, tuskin jalostaa ketään. Jos siis rakentaa tuon kehitys-ajatuksen varaan, on heti umpikujassa, kun näyttää siltä, että kipu jatkuukin kuolemaan saakka.

Siksi olen pelännyt – kuollakseni – juuri sitä mitä minulle nyt ehkä on tapahtunut. Olen muun muassa lukenut lehdestä kauhujutun kuinka jonkun jäällä liukastuneen refleksinomainen, voimakas korjausliike vaurioitti tämän selkää niin, että seurauksena oli jatkuva kova kipu, jota eivät särkylääkkeetkään lievitä.

Minun kipuni on toistaiseksi ollut verrattain lievää, mutta joudun välillä epätoivoon, kun se ei ollenkaan hellitä. Pelkään myös, että se myöhemmin vielä äityy pahemmaksi. Lähtökohtani nimittäin oli paljon huonompi kuin tuolla liukastujalla. Hän oli vielä hetkellä nolla luonnollisessa asennossa, minä taas äärimmilleen taaksepäin taipuneena. Jos siinä asennossa ihmistä horjutetaan, jolloin hän alkaa voimakkaasti sätkytellä palauttaakseen tasapainonsa, voi syntyä todella pahaa jälkeä. – Ja pahoinpitelijäni tiesi tämän.

Vammaani ovat vähätelleet sekä miehet että naiset. Johtuuko se sukupuolestani? On kaksi miestenkoulua, jotka minulta jäivät käymättä: armeija ja avioliitto. Jos olisin asevelvollisuuteni ja avioliittoni suorittanut, en kai osaisi valittaa. Rakas äitinikin oli sisäistänyt noissa instituutioissa opetettavan virallisen käsityksen miehen asemasta perheessä ja yhteiskunnassa. "Matti ei halua mennä sotaan", sanoin kerran, ja äiti vastasi: "Sun mieles muuttuu". Minulta meni otsa kurttuun ja kysyin: "Muuttuuko mun mieli?" – Ei ole muuttunut tähän päivään mennessä. Väkivalta on minulle kauhistus, siis myös seksi, joka miehiä ja naisiakin siihen ajaa.

Lukiossa eräs julistava kristitty kerran pyysi minua johonkin illanviettoon, jossa oli tarkoitus puhua elämän suurista kysymyksistä. Koska en ollut uskossa, olisi mielestäni ollut hänen pettämistään mennä mukaan. Toisaalta minua on jäänyt vaivaamaan, olisinko tuossa tilaisuudessa ehkä voinut saada jonkin neronleimauksen, joka kerralla olisi auttanut minut tuloksiin, joihin nyt olen päässyt vasta vuosikymmenten katkerien kokemusten kautta.

Muutama vuosi sitten ilmestyi kotikulmilleni hahmo, joka etäisesti muistutti kyseistä luokkatoveriani. Hän istui aina samalla epämukavasti kaltevalle pinnalle asetetulla puistonpenkillä käärimässä sätkiä, joita sitten mekaanisesti poltteli. Vaahto suupielissä sekä vapaasti riippuva alahuuli vielä vahvistivat tuota itseriittoisen mielenterveyspotilaan vaikutelmaa. Noin vuoden keräsin rohkeutta ennen kuin tohdin esittäytyä ja kysyä häneltä, olimmeko ehkä joskus olleet samalla luokalla. Hänellä ei ollut minusta mitään muistikuvaa, mutta jo lyhyt keskustelu sai meidät vakuuttumaan asiasta.

Tultuaan ylioppilaaksi hän oli kääntynyt katolisuuteen, minkä jälkeen hänellä – kuten eräs yhteinen luokkatoverimme asian ilmaisi – "löi isopyörä tyhjää". Ennen sairastumistaan hän oli ehtinyt jonkin aikaa toimia Saksassa ja Ranskassa dominikaanimunkkina, jollainen hän sanoi edelleen olevansa. Hänestä piti alunperin tulla pappi, ja nyt hän ei mielestään ollut "yhtään mitään".

Myöhemmin olin muutaman kerran hänen vieraanaan läheisessä Sopimusvuoren asuntolassa. Hän myönsi minulle aina vain tunnin audienssin, koska ei jaksanut kerralla pitempään keskustella filosofisista tai uskonnollisista aiheista. "Turha täältä on tulla mitään hengenhedelmiä hakemaan. Minä en usko yhtään mihinkään!" hän kerran tärytti, kai ravistellakseen kimpustaan koiramaisen, vieraille nuotiotulille lämmittelemään pyrkineen henkilön. Hän ei esittänyt minulle kuin yhden, toimeentuloani koskevan kysymyksen. Ilmeisesti

hän ei uskonut edes ajalliseen minuutensa, eikä häntä kiinnostanut myöskään minun minuuteni, vaan korkeintaan sosiaalinen statukseni.

Hän selvästikin sai tyydytystä siitä, että vielä oli kyennyt vetämään minut taikapiiiriinsä. Minussa on vahva taipumus pitää kaikkia muita ihmisiä itseäni viisaampina ja kokeneempina. Jos minäkin 18-vuotiaana (1973) olisin ymmärtänyt mennä luostariin, ei olisi tapahtunut mitä minulle tapahtui 12.9.2010.

On vaarallista elää munkin elämää muurin ulkopuolella; mutta myös sisäpuolella voi ilmetä ongelmia: *koska esiintyy homoutta*. Moraalisesti heterous on täsmälleen yhtä arvotonta kuin homouskin, mutta juuri homouden vuoksi seksuaalista ahdistelua ei nyt pääse pakoon missään, ei myöskään luostarissa.

En tiedä luokkatoverini traumaista, mutta minun on vaikea uskoa että ne olisivat vakavampia kuin omani; suurempaa armoa ei voi miehen osaksi tulla kuin että *naiset* eivät ole hänestä kiinnostuneita.

Olen elänyt elämäni poikamiehenä ja tiedän varsinaisesta parisuhdeväkivallasta täsmälleen sen mitä olen lehdistä lukenut ja tuttaviltani kuullut: kun naisten mustelmista käydään oikeutta, miesten luunmurtumat vähin äänin hoidellaan sairaaloissa. Naisten väkivallattomuus on miesten luoma, sittemmin naistutkijoiden romuttama myytti. Seksivallankumous on synnyttänyt uuden, yleisvaarallisen naistyyppin, jonka viha sulkee piiriinsä myös poikamiehet ja johon mies ei omalla käytöksellään ainakaan myönteisesti voi vaikuttaa. Tuija Nykyri vahvistaa tämän kirjassaan *Naisen viha*, jota pian pahoinpitelyni jälkeen selailin.

Olen kuullut julmasta eläinkokeesta, jossa yksilö joksikin aikaa erotettiin laumasta ja sitten palautettiin, jolloin lauma repi sen kappaleiksi. Myös ihmissuhteet onnistuakseen edellyttävät yhteistä historiaa; sosiaalisia koodeja on jatkuvasti päivitettävä, muuten voi käydä todella huonosti. Pahoinpitelijäni ei voinut ymmärtää käytöstäni, olin hänelle mies toiselta tähdeltä, ja juuri tämä sai hänet

raivoihinsa. Jos olisin jatkanut maailman lapsena, minulle olisi käynyt huonosti; mutta nyt minulle kävi "todella huonosti".

*

Sain eilen (9.1.12) tiedon Suomen Asianajajaliiton Valvontalautakunnan 15.12.11 tekemästä asianajaja Timo Kalliota koskevasta ratkaisusta: "Ei seuraamusta".

Kallio oli valehdellut minulle puhelimesta, mitä en voi todistaa, koska en äänittänyt puhelujamme. Tässä on sana sanaa vastaan, ja on haluttu uskoa Kalliota eli pitää minua valehtelijana. – Korppi ei korpin silmää noki.

Aion vielä valittaa asiasta Valtioneuvoston oikeuskanslerille. En odota ratkaisuun muutosta; haluan vain jättää jälkimaailmalle yhden lisädokumentin tästä turhasta oikeustaistelustani.

Kallion käytös puhelimesta oli hyvin loukkaavaa ja syyllistävä: hutkimista ennen tutkimista, ja vielä asiassa, joka hänen omien sanojensa mukaan ei hänelle kuulunut. Kai populaarikulttuurin luoma mielikuva naisia varjostavista miehistä oli tässä pillastuttanut lakimiehen. Kalliolla ei voi olla mitään olemattomia teletunnistetietoja, hänellä on vain sukupuoleeni liittämänsä syyllisyysoletta.

Tässä tapauksen taustaa selvityksestäni Asianajajaliitolle:

Nimimerkki Seppo Nykänen on luvannut kutsua minut Seinäjoen käräjäoikeuteen mutta asettanut ehdoksi, että minun ensin olisi lähestyttävä Pirjo Aulikki Tikasta (100250). – Niin mielelläni kuin tulisinkin, tätä ehtoa en voi täyttää.

Nimimerkin "prosessiosoite" on: Asianajotoimisto Timo Kallio, Haapaniemenkatu 7-9 B, 00530 Helsinki. Soitin Kalliolle, joka kieltäytyi paljastamasta nimimerkin henkilöllisyyttä. Kallion suhde

nimimerkkiin on kaksitahoinen; toisaalta hän ei tiedä tämän tekemisistä mitään, toisaalta hän tietää niistä hyvinkin paljon. Kun Kallion puhuttua itsensä pussiin kysyin häneltä nimimerkin yhteystietoja, hän täysin menetti malttinsa ja uhkasi oikeustoimilla, jos vielä otan häneen yhteyttä. Lyhyen puhelumme aikana Kallio muun muassa esitti varmana tietonaan, että olen lähettänyt Tikkaselle tekstiviestejä. – *En ole elämässäni lähettänyt yhtä ainutta tekstiviestiä.*

Käry oli käynyt, jo toisen kerran, ja katkaisin puhelun.

En löytänyt vuoden 2007 lakimiesmatriikkelista yhtään Seppo Nykästä, mutta löysin kyllä yhden Timo Kallion: vanhempi rikoskonstaapeli 78-01, OTM 01, kolme lasta ja hienoja harrastuksia. – Mutta voiko tähänkään enää luottaa?

Nimimerkin kirje ja puheluni Kallion kanssa ovat toistaiseksi viimeisin lenkki tapahtumaketjussa, joka käynnistyi noin vuosi sitten, kun Tikkanen miesystävänsä eli naapurini Erkki Seppälän seurassa tuppautui asuntooni ja fysioterapian varjolla aiheutti minulle ehkä parantumattoman vamman.

Olen kuvannut pahoinpitelyn julkaisuni *Tahto arvoon* toiseen, laajennettuun painokseen sisältyvän kirjani *Veri ja raha* luvussa ”Femme fatale”. Tuo kauhunovelli perustuu pian tapahtuman jälkeen Aluehallintovirastolle tekemääni kanteluun, joka ei johtanut toimenpiteisiin, koska pahoinpitely ei ollut tapahtunut Tikkasen vastaanotolla.

Olin jo aiemmin tehnyt tunnusteluja Tampereen poliisilaitoksella, missä arveltiin, että syytetä ei näytön puutteessa tultaisi nostamaan. Tapaus rekisteröitiin myös vakuutusyhtiössäni, siltä varalta että tulen tarvitsemaan leikkaushoitoa – fysioterapiaa, hierontaa ja tavallisia lääkärikäyntejä vakuutukseni ei kata.

Olin tietenkin katkera naisen tekosesta, ja kun kivut eivät tuntuneet hellittävän, lähetin hänelle kirjeen, jossa kerroin vaivastani. Kun oli kulunut ehkä kuukausi, enkä ollut saanut mitään vastausta, soitin

hänen firmaansa kysyäkseni onko hän saanut kirjeeni. Hän oli juuri lomalla, ja tavoitin hänet vasta myöhemmin: *tämä jäi ainoaksi kerraksi kun olemme minun aloitteestani puhuneet puhelimesta.*

Tikkanen vähätteli tekoaan ja sanoi oikeudessa esittävänsä, että olen häneen ihastunut. Tuo pitkäksi venynyt puhelu riitti minulle, mutta hän itse on myöhemmin soittanut kaksikin kertaa. Toisella kerralla lopetin puhelun alkuunsa, ja jonkin ajan päästä lähetin kirjeen, jossa pyysin häntä olemaan enää soittamatta.

Tullessaan asuntooni Tikkanen oli käsittääkseni päihtynyt, samoin joka kerta puhuessamme puhelimesta. Koska vaikutti siltä, ettei hän paljonkaan muista visiitistään eikä myöskään puheluitamme, ilmoitin tuossa viimeiseksi tarkoittamassani kirjeessä kotisivuni osoitteen, mistä hän vihdoinkin (selvin päin) voisi lukea mitä on minulle tehnyt.

Nyt hän ilmeisesti on lukenut ja välittömästi valjastanut Kallion tai mahdollisen Nykäsen lavastamaan minusta jonkinlaista ”stalkeria”. Kirjeessä on alleviivattu sanat: ”hakemusta (käräjäoikeuteen) ei jätetä, mikäli ette ole häneen (Tikkaseen) enää koskaan missään yhteydessä.” Hakemuksessa lukee että en ”saa olla missään yhteyksissä Tikkaseen ... *tahi käyttää kolmatta osapuolta välikätenä yhteydenottoon.*” (kursivointi MS) – Toivooko nimimerkki näin voivansa estää minua haastamasta Tikkasta oikeuteen?

Pahoinpitelyllä ei ole muita silminnäkijöitä kuin Erkki Seppälä. Hän on myöntänyt, että he todella vierailivat luonani, mutta ei suostu muistamaan enempää. Voin siis vedota vain kertomukseni johdonmukaisuuteen, josta lukuisat dokumentit todistavat.

Kun en toistaiseksi ole onnistunut nostamaan omaa juttua Tikkasta vastaan, olisi hienoa, jos tuo pahoinpitely ja Tikkasen muutenkin arveluttava, hoitoalalla työskentelevälle sopimaton elämäntapa nyt tulisi hänen itsensä nostaman jutun yhteydessä dokumentoiduksi, samoin kolmikön valheet.

On ilmeistä, että kirjeen laatijoilla ei ole pienintäkään aikomusta jättää hakemusta käräjäoikeuteen; sen tarkoitus on ollut vain

säikäyttää ja loukata allekirjoittanutta. Saamani kirje on *kotirauhan häirintää*, Tikkasen osalta *jatkettua* kotirauhan häirintää.

Kolmikko saa tässä nyt ansiotonta julkisuutta. Mutta tämä on ainoa tapa yrittää tavoittaa kaikki ne minulle tuntemattomat henkilöt, joille jo on levitetty valheita minusta. On kyse manttelin putsamisesta, paitsi omani myös niiden lukemattomien Seppo Nykästen, jotka eivät tuollaista törkypostia lähettele.

Pidin ”Seppo Nykästä” Tikkasen nimimerkinä, ja oletin, että Kallio tietämättään on sotkettu juttuun. Puhelimessa Kallio kuitenkin todisti jostakin lihallisesta asiamiehestään, jonka nimi on Seppo Nykänen. Minulle olisi riittänyt, että Kallio yksikäsitteisesti olisi sanoutunut irti Nykäsen kirjeestä ja antanut minulle tämän yhteystiedot. Mutta hän kieltäytyi. – Ja tässä nyt ollaan.

Tikkasen minulle neuvoma taaksepäin taivutus jakaa alan ammattilaisten mielipiteet: toiset pitävät sitä vaarallisena, ainakin joillekin, terveillekin henkilöille, toiset terveellisenä, selkävaivoja ennalta ehkäisevänä. Jos potilaaseen kajotaan silloin, kun hän on äärimmilleen taivuttanut itsensä, mennään jo (arveluttavan) kiropraktiikan puolelle. Voisin vielä uskoa, että jos terapeutti kevyesti nykäisee potilasta taaksepäin, *ja heti ottaa vastaan*, jolloin tämä ehtii vain säpsähtää; että tuo säpsähdys ehkä saa välilevyt siirtymään paikoilleen. Mutta Tikkanen ei ottanut vastaan, vaan jätti minut hoipertelemaan oman onneni nojaan. Hän on puhelimessa vakuuttanut tekevänsä työtään paitsi rahasta myös rakkaudesta ja että ilman rakkautta ei kukaan voi siinä onnistua, mutta myös myöntänyt minua kohtaan (vapaa-aikanaan) tuntemansa vihan, jonka syynä oli, etten ”ymmärrä mitään”. – Mitähän minun juuri silloin olisi pitänyt ymmärtää? Olisiko minun pitänyt ymmärtää vastata hänen halailuihinsa? Samalla kun miesystävä naureskeli vieressä?

Tikkasta ei koskaan tulla tuomitsemaan teostaan. Ja mitä se minua hyödyttäisi? Vaivaani ei ole hoitoa, jonka voisin korvaussummalla maksaa. Kaikki konstit kokeiltuani on minut vallannut "terapeuttinen nihilismi": vain aika parantaa – jos parantaa.

Keskikoulussa opin uskonnontunnilla, että Jeesuksen kärsimys ristillä ei ollutkaan fyysistä, vaan mielipahaa maailman synneistä. Minunkaan kärsimykseni ei ole ensisijaisesti fyysistä, minunkin kohdallani on kyse lähinnä uskon kriisistä, johon jouduin kun jo toisen kerran elämässäni kohtasin pahuutta, johon hyvytyeni ei pure.

*

Äidin kuoleman jälkeen ainoa ihminen, jota säännöllisesti tapaan, on isäni. Hänelle sopii hyvin, että asun täällä hänen turvanaan, ja minäkin olen ollut enimmäkseen tyytyväinen tähän järjestelyyn. Olen pyrkinyt jakamaan hänen kanssaan asioitani ja ehkä joskus mennyt tässä liian pitkälle, mikä on aiheuttanut turhia pettymyksiä. En esimerkiksi voi jakaa hänen kanssaan suruani äidin kuolemasta, kuten en muitakaan *tunteitani*, tämä on vain hyväksyttävä.

Isä on renessanssi-ihminen, utelias ja nautinnonhaluinen. Hän ei ymmärrä poikaansa, mutta suhtautuu suurenmoisesti kirjoittamiseeni. Hän suorastaan ahmii ja myös innokkaasti kommentoi tekstejäni. Kerran hän sanoi, etten itse ehkä täysin tajua, kuinka hyvää suomea ja saksaakin olen kirjoittanut. Erityisesti on mieleeni jäänyt hänen lausumansa äidin loppuajoilta vanhainkodissa. Häntä vaivasi epävarmuus onko hän kaikkia muita älykkäämpi, kuten hänestä usein seurassa tuntuu, vai ehkä sittenkin kaikkia muita tyhmempi. Varmana hän piti vain, että hänen molemmat poikansa ovat häntä älykkäämpiä, ja aavisteli nuoremman olevan suorastaan nero.

Isä pärjäsi hyvin opinnoissaan ja myös urallaan, hän oli *lahjakas*; mutta ”nerouteni” olen perinyt kamikaze-henkiseltä äidiltäni. Isäni isä oli DI ja sähkölaitoksen johtaja, myös isästäni tuli DI ja myöhemmin

saman sähkölaitoksen johtaja. Isäni valmistui ammattiin, jonka hänen vanhempansa hyväksyivät, ja myös sai heiltä rahat opintoihinsa. Äitini, torpantyttö, karkasi 15-vuotiaana kotoaan Rautalammilta Jyväskylään lukioon ja jatkoi sieltä Helsingin yliopistoon, mistä raskaasti velkaantuneena valmistui farmaseutiksi. Lapset siitettiin talvisodan hengessä; ilman sotia vanhempieni epäsäätyinen avioliitto olisi varmasti jäänyt solmimatta.

Heidän erilaiset taustansa tietenkin toivat jännitteitä perhe-elämään. Köyhän lapsuuden traumatisoima äitini halusi investoida kotiin ja vain kotiin, isä myös kodin ulkopuolelle. Äiti venytti penniä ja turhautui, kun isä sitten sijoittikin säästyneen rahan kalliiseen parin viikon kaukomatkaan. Lapset alkoivat oireilla jo varhain: vanhemmasta tuli konsumeristi ja kova kommunisti; nuoremasta askeesissa ja selibaatissa elävä kastiton fasisti. – Isä voi vain pyöritellä päätään.

*

Isän mielestä parasta, mitä ihminen elämässään voi tehdä, on taloudellisista pakotteista vapaa *pohdiskelu*. Kun äiti vielä eli ja asui kotona, tein isän kanssa pitkiä, jopa yli 20 kilometrin kävelylenkkejä. Äiti, joka muuten ei mielellään päästänyt isää kodin ulkopuolelle, saattoi olla turvallisella mielellä, kun tiesi tämän olevan poikansa seurassa. Noilla retkillä kävimme jatkuvaa dialogia; ne olivat minulle paitsi fyysistä myös tärkeätä didaktista jumppaa, kun sain selittää isälle vaikeasti avautuvia tekstejäni.

Kerran Hervannan metsissä, kun polku muuttui suoksi, ehdotin että palaisimme samaa turvallista reittiä mitä olimme tulleetkin, mutta isä halusi jatkaa, koska uskoi, ettemme enää olleet kaukana ihmisasumuksista. Yritin selvittää yli loikkimalla mättäältä mättäälle, mutta isä kääri housut reisiin asti ja lähti paljain jaloin kahlaamaan hyisessä vedessä. Hän oli tuolloin jo täyttänyt 75 vuotta ja kärsi

ajoittain rytmihäiriöistä. Pelkäsin, että hän saa pahemmankin kohtauksen, jolloin ei olisi auttanut muu kuin tilata helikopteri.

Toisen kerran jouduimme eksiysiin kevättalvella Kaupin metsässä. Saimme pitkään tarpoa upottavassa hangessa, ennen kuin satuimme tielle, joka vei Niihaman majalle. Kuivattelimme siellä sukkiä ja jatkoimme sitten Rustholliin, missä söimme isän kustantamat pihvit. Muistui mieleen onnellinen lapsuuteni Kalevankartanossa, kun perhe usein sunnuntaisen hiihtoretken päätteeksi anorakeissa meni YKK:n ravintolaan syömään ministerinleikettä.

Mutta isä ei vaikuttanut täysin tyytyväiseltä. Häntä jäi vaivaamaan mitä olisi tapahtunut, jos Rustholli olisikin ollut kiinni, ja ateriamme aikana hän toistuvasti palasi tähän aiheeseen. Näin hän lässäytti korkean tunnelmani. Meillä oli takanamme suuri seikkailu, josta täpärästi olimme selvinneet ja jonka luulin henkisesti lähentäneen meitä. Loppu hyvin, kaikki hyvin, ajattelin; mutta isä ajatteli toisin.

Saatoin ajatuksiinsa vaipuneen isäni pysäkillä, missä hän harmitteli täpärää myöhästymistään edellisestä vuorosta. Yhtäkkiä hänellä ei ollut enää mitään puhuttavaa pojalleen, ja mykkänä hän vain odotti seuraavaa bussia. Tämä ei tietenkään ollut ensimmäinen kerta, kun isä tunnetasolla tuotti minulle pettymyksen; mutta hän on kuitenkin paras kaverini, ja jos hän kuolee ennen minua, tulee minusta hyvin yksinäinen.

Kauhulla odotan päivää, jona veljeni, isän kirjoittama paperi kourassaan, tulee pakkolunastamaan osuuttani huvilasta. Miksi isä testamentissaan suosii veljeäni, joka ei hänestä välitä? Koska minä en ole jatkanut sukua. Näin olen asian ymmärtänyt. Veljeni lapset, jotka myöskään eivät pidä yhteyttä isääni, ovat hänelle hyvin tärkeitä, ja he tietävät tämän.

*

Isä lähti aamulla verovirastoon. Kun kysyin häneltä, milloin hän palaa, hän tiuskaisi sen riippuvan jonoista, eikä suostunut ilmoittamaan edes summittaista aikaa. En ole määräämässä isälleni kotiintuloaikoja, mutta haluaisin hänen paremmin informoivan minua menemisistään. Usein olen joutunut soittelemaan perään, kun hän ei vielä kymmenen maissakaan ole kotiutunut.

Isällä on minussa 24 tunnin talonmies, ja pidän kohtuullisena, että sitä vastaan saan häneltä majoituksen ja ruuan, kuten alussa sovimme. Myöhemmin hän on tarkentanut, että esimerkiksi pellavansiemenöljy ei ole ruokaa vaan lääkettä, joka minun olisi itse kustannettava. Vastasin tähän, että koska panokseni talonmiehenä on epämääräinen, tulisi myös palkanmaksussa noudattaa suurpiirteisyyttä. Isä hyväksyi tämän perusteen, emmekä ole sen jälkeen asiaan palanneet.

On hienoa, että vielä tulemme näinkin hyvin toimeen puhtaan argumentaation tasolla, mutta tunnepuolella olen saanut kokea pettymyksen toisensa jälkeen. Odotin tämän olevan jonkinlaista kommunismia, perheen sisäistä rakkauteen perustuvaa harmaata taloutta, jossa molemmat antavat kykijensä ja saavat tarpeittensa mukaan. Isä ei varmasti ymmärrä tätä, tunnetasolla, joten minun on perusteltava se hänelle taloudellisesti: jos en ole täällä myös poikana, vaan ainoastaan talonmiehenä, tulee isän maksaa minulle palkkani rahassa, josta minun on maksettava paitsi veroa valtiolle myös isälleni vuokraa, josta hänenkin on maksettava veroa.

Lumenluonti ei ole minulle lainkaan vastenmielistä, kola-työskentely on suoranaista terapiaa myös selälleni, joka lapioidessa kipeytyisi. Imurointi sattuu, mutta meille on molemmille selvää, että ainakin villakoirat ovat minun vastuullani; suursiivoukseen jo tarvitsemme ulkopuolista apua, neliöitä on sentään kolmatta sataa.

Velvollisuuteni tulevat lisääntymään sitä mukaa kuin isän kunto heikkenee, mutta menisin asioiden edelle, jos jo nyt myös tiskaisin hänenkin puolestaan. Poikamiehenä olen tottunut aina välittömästi ruokailtuani huuhtelemaan vähät astiani, pesuainetta en ole koskaan

tarvinnut, ja toivon, ettei isäkään jättäisi mitään paljuun likoamaan, mikä estää sen muun käytön ja vain levittää rasvan myös astioiden ulkopinnoille.

*

Katson sairauteni puhjennut syksyllä 1968, vaikka jonkinasteista oireenmuodostusta oli tapahtunut jo aikaisemminkin. Paraatiovellemme ilmestyi tuolloin kaksi noita-akkamaista hahmoa kauppittelemaan outoa julkaisua, jonka kiltteyttäni ostin. Heidän lähdettyään jouduin vaikeaan tuskatilaan. Rahojen mukana pelkäsin luovuttaneeni jotakin paljon arvokkaampaa, nimittäin sieluni, joillekin vieraille, ehkä vihamielisille voimille.

Tämä kiltin lapsen tragedia toistui 42 vuotta myöhemmin. Silloinkin ovelleni ilmestyi kaksi "noitaa" – kuin ilmetyt Kundry ja Klingsor – ja silloinkin pelkkää kiltteyttäni toimin täysin heidän ehdoillaan. Sekunnit pahoinpitelyn jälkeen olivat puhdasta kauhua; tiesin että nuo puuskuttavat punaiset posket ja feministilasiäkin kehystämät viirusilmät tulevat seuraamaan minua elämäni loppuun asti.

Kun äidin tultua kotiin näytin hänelle ostamaani lehteä, hän vain hymähti ja sanoi unohtaneensa "varoittaa" minua tuollaisista kauppiasta, mikä vielä lisäsi tuskaani. Pelkäsin, että tekoni ikuisiksi ajoiksi tulee erottamaan minut äidistä ja muista läheisistäni, ja yritin lohduttautua ajatuksella, että ehkä sittenkin myös joku turvallinen aikuinen, kuten naapurin täti, oli ostanut lehden, mikä kohtuullistaisi tekoni seuraamuksia: olin ehkä menetellyt ajattelemattomasti mutta kuitenkin täpärästi pelastunut ikuiselta kadotukselta.

Isä on vähätellyt vammaani ja viitannut urheilijoihin, jotka aina toipuvat pahemmistakin kolhuista. Mutta minulla ei ole urheilijan taistelutahtoa, ja yleensäkin pahoinpitelystä on paljon vaikeampi toipua kuin tapaturmasta. Koska tekijää ei tuomita, ei minulle tulla

suomaan edes rikoksen uhrin statusta; saan nuolla haavojani yksin, yhteiskunnan ulkopuolella. Onneksi tukenani on vielä "perhe" eli vanha isäni.

Jehovan todistajat ensimmäisinä elämässäni saivat edustaa sitä "saastaa", miltä olen pyrkinyt varjelemaan kaikkea sitä mikä *minulle* on pyhää. Erityisen pyhää, puhdasta ja miehuullista minulle tuohon aikaan oli *purjehdus*. Mikään purjehdukseen liittyvä esine, yksikään sakkeli tai pylpyrä, ei saanut joutua kosketuksiin saastaisten esineitten kanssa. Jos olin kosketellut jälkimmäisiä, minun täytyi aina huolellisesti pestä käteni, ennen kuin saatoin tarttua edellisiin. Lompakosta, josta olin ottanut rahat, joilla maksoin lehden, tuli elämäni ensimmäinen radikaalisti saastainen esine. Kun nelisen vuotta myöhemmin kohtasin elämäni ensimmäisen psykiatrin, tämä heti kiinnitti huomionsa kyynäpäihin asti vereslihalla oleviin käsiini.

Työläintä oli kuitenkin pitää saastaiset *ajatukset* erossa puhtaista ajatuksista. Myös maisemista tuli minulle joko saastaisia tai pyhiä. Tänäkin päivänä, mitä tahansa teenkin, teen sitä aina mielessäni jossakin maisemassa, joka yleensä on eri maisema kuin se missä oleskelen. Saatan vielä kymmenien vuosien perästä tarkkaan muistaa, missä maisemassa olen jonkin tietyn kirjan tiettyä kohtaa lukenut; kirjojen sisällöllä ei tarvitse olla mitään tekemistä kyseisten maisemien kanssa.

Nuo maisemat ovat kuin tietokoneen taustakuva, jota minun pelkän henkeni voimalla on pidettävä yllä. Jos en onnistu luomaan hyvää maisemaa tai jos putoan siitä, ei lukemisesta tule mitään.

Saastaisuudella on kuitenkin aste-eroja. On asioita, jotka arkipäiväisyydessään lähinnä *tympäisevät*. Kerran Näsijärven Purjehdusseuralla, kun koolla piti olla vain purjehtijoita, eräs alkoikin puhua Beatles-yhtyeen musiikista, näin sekoittaen jotakin profaania siihen, mitä myös hänen oletin pitävän ehdottoman pyhänä.

Pyrkimykseni elää elämäni arjen yläpuolella tuo eleisiini ja käytökseeni tiettyä jäykkyyttä ja mahdollisesti jopa arvokkuutta, jota

asiaa tuntematon voi pitää myös koomisena. Astuttuani ovesta saatankin ottaa askeleen taaksepäin, voidakseni sitten uudestaan astua sisään, tai ulos, mutta nyt *oikeassa maisemassa*, mikä minulta ensi yrittämällä ei onnistunut.

Ensisijaisesti saastaisia ovat henkilöt, ja vasta heidän kosketuksensa tai läsnäolonsa välityksellä siirtyy saasta myös esineisiin ja maisemiin. Sillä, että jostakin tietystä henkilöstä tulee saastainen, ei tarvitse olla mitään objektiivista perustaa – mikä on traagista. Erityisen traagista kannaltani on, että minusta itsestäni on eräälle lähisukulaiselleni tullut saastainen. Sain kuulla tämän vasta viime kesänä, vaikka olen ollut hänelle saastainen jo vuodesta 1993, niin saastainen, ettei hän siedä edes nähdä valokuvaani.

Minulla oli kesällä isäni ja veljeni kanssa pitkä palaveri, jossa keskustelimme muun muassa mahdollisuuksistani nauttia huvilastamme vielä sittenkin kun se on veljeni omistuksessa. Halusin, että tuo veljeni esikoisoikeus jollakin tavalla hyvitetäisiin minulle, ja ehdotin, että eräästä ulkorakennuksesta varattaisiin tila, johon voisin perustaa jonkinlaisen Simola-museon, missä minulla tiettyinä päivinä vuodessa olisi lupa vierailla. Veljeni vastasi tähän, että oleskeluni tontilla ei etenkään hänen tyttärensä kannalta ole suotavaa, ainakaan silloin kun tämä itse on paikalla. Tytär oli vähän aikaisemmin ollut siellä isoisänsä vieraana, ja veljeni kertoi nyt, että tälle oli ollut suuri järkytys, kun hän vasta Sorilassa, mistä isäni hänet autollaan nouti, oli saanut kuulla, että tulee samalla tapaamaan myös setänsä. Isä vilpittömästi luuli tällä ilahduttavansa pojantytärtään, mutta vaikutus olikin aivan päinvastainen. Minulla oli kyllä omat epäilyni; ymmärsin, että hän vain halusi viettää pari päivää luonnon helmassa ja ettei hänen visiittinsä päätarkoitus suinkaan ollut sukuloiminen. Mutta melkoinen yllätys oli minullekin, kun nyt veljeltäni kuulin, että minun kohtaamiseni on tyttärelle aina suorastaan piinallista ja että jo kuvani näkeminen saattaa järkyttää häntä. Isä nimenomaan halusi, että myös

minä olen vastaanottamassa yhteistä sukulaistamme, ja soitti matkan varrelta, jotta ajoissa tietäisin palata samoiluiltani takaisin tontille.

Veljentyttäreni ei siis halua olla kanssani missään tekemisissä, ja syynä on, että 18 vuotta sitten olen puhunut hänelle, kuin vertaiselleni, Otto Weiningerista. Veljenpoikani aikoinaan kiitti minua sanomalla, että olen aikuisista ainoa, joka suhtautuu häneen vakavasti, mutta veljentyttäreni kohdallaan koki tämän arvostavan asenteeni "puolustuskyvyttömän 15-vuotiaan tytön henkisenä pahoinpitelynä".

*

Kohtaloni on, Otto Weiningerin sanoin, "hivittävin mikä hyvän ihmisen osaksi voi tulla", ja on jo saanut minut tarttumaan Jobin kirjaan. Mitä syntiä oikein sovitan? Samaa syntiäkö jota jo olen sovittanut 13-vuotiaasta lähtien?

Olenko ehkä saanut liian paljon, liian varhain? Lapsena minulla oli paljon kavereita, olin äitini lempilapsi, ja 2-6 -vuotiaana minulla oli samassa rapussa myös tyttöystävä, joka aina aamulla tullessaan kylään kömpi viereeni peiton alle, jos en vielä ollut ehtinyt nousta aamupalalle. Meillä oli tuolloin myös kotiapulaisena herttainen nuori tyttö, jonka jalkoja sain lämmittää.

Veljeni oli vaikea luonne ja jäi tästä kaikesta osattomaksi, mikä ehkä selittää hänen minua kohtaan tuntemaansa kaunaa, joka välillä sai hyvinkin sadistisia ilmenemismuotoja. Hän ei elämässään ole saanut mitään ilmaiseksi, hän on *ansainnut* itselleen vaimon, jonka kanssa on siittänyt kaksi lasta. Vaimon kautta hän on saanut muutkin sukulaisensa ja tuttavansa. Omiin vanhempiinsa, veljeensä ja serkkuihinsa hän ei juurikaan ole pitänyt yhteyttä, ja ilman vaimon ihmissuhdetaitoja kanssakäymisemme olisi jäänyt vieläkin vähäisemmäksi.

Jos häneltä otettaisiin pois työ, perhe ja omaisuus – nämä kaikki itseltäni puuttuvat – jäisikö jäljelle mitään, mitä ehkä voisi kutsua

minuudeksi, persoonallisuudeksi tai sieluksi? Palaverimme aikana hän vertasi mielipiteitä suolistokaasuihin, joita molempia olisi seurassa pidäteltävä, ja ilmoitti ihanteekseen kameleontin, näin kerralla taittaen kärjen kaikelta kritiikiltäni. Hän ei ollut ajanut Helsingistä asti käydäkseen filosofisia keskusteluja; hän keskittyi perinnönjakoon ja minun eliminoimiseeni elämästään. Hän poistui palaverista voittajana, kaikki meni hänen sanelunsa mukaan; mitään lainvoimaista hyvitystä en tule saamaan.

En siis ole sukuni ainoa neurootikko. Paitsi veljentyttärellä myös hänen isällään on ollut omat vaikeutensa, muuten tämä kai ei olisi syytänyt psykoanalyttikolle runsaita opintolainojaan – jotka vanhemmat maksoivat. Tytär kävi terapiassa 15 vuotta – kuinkahan monta niistä meni pelkästään minun aiheuttamieni traumojen hoitamiseen? Ennen kuin veljeni löysi nykyisen psykologivaimonsa, hän oli pitkään elänyt avoliitossa erään psykkisesti sairaan psykoanalyttisesti orientoituneen psykologian opiskelijan kanssa. Myös hänen analyttikkonsa oli nainen. Kun tähän lisätään hallitseva äiti sekä henkisesti ja fyysisestikin paljon poissa ollut virkamies-isä, ovat tärkeimmät veljeäni koskevat faktat koossa.

*

Aloitin oman sairauteni esittelyn sen vaikeimmista ja varmasti myös vaikeimmin ymmärrettävistä oireista. Niillä ei tunnu olevan mitään rationaalista perustaa, toisin kuin sillä "eettisellä rigorismilla" eli korostuneella vastuuntunnolla, joka varmasti jo kirjoituksistani on aistittavissa ja joka myös aikoinaan sai ikätoverini karttelemaan minua. Vastineeni heidän kapinalleen ja vallattomuudelleen oli *radikaali kiltteys*. En halunnut vastata vääryyteen vääryydellä vaan oikeudella. Auktoriteetit olivat mielestäni enimmäkseen oikeassa ja heitä tuli totella; mutta tuli myös huolehtia siitä, että he itse

noudattivat omia sääntöjään. Kaltaiseni erilainen nuori on tietenkin myös opettajilleen kauhistus. – Hänessä sana on tullut lihaksi.

Neuroosini erotti minut ”laumasta” noin seitsemäksi vuodeksi; ainoa kaverini tuona aikana oli minua parikymmentä vuotta vanhempi psykiatrini. Kun vihdoin 20-vuotiaana, alettua omaehtoisen viinaterapian, yritin paluuta ikätoverieni joukkoon, minua ei suorastaan ”revitty kappaleiksi”, mutta tietenkin kokemattomuuttani monin tavoin hyväksikäytettiin. En kuitenkaan kadu lankeemustani; uskon valinneeni kahdesta pahasta pienemmän. Täydellisessä sosiaalisessa umpikujassa aivan viime tingassa tekemäni U-käännös sittenkin onnistui melko hyvin ja päästi minutkin osalliseksi tuosta erikoisesta 40- ja 50-luvuilla syntyneiden sukupolvikokemuksesta.

Kun vuonna 1992 lopetin alkoholinkäytön, huomasin taas olevani yksin. Mutta tuo 37-vuotiaan yksinäisyys oli paljon helpompi kestää kuin 20-vuotiaan yksinäisyys. Olinhan jo ehtinyt tehdä riittävästi tunnusteluja eri suuntiin tietääkseni mitä ihmissuhteilta on kohtuullista odottaa.

Jo noin 20 vuotta olen elänyt maailmalle vieraana. Kirjeenvaihtoni tosin on ajoittain ollut hyvinkin vilkasta ja laajaa, mutta olen käynyt sitä lähinnä oppiakseni vieraita kieliä. Merkittävimmäksi kontaktikseni muodostui turvallisen välimatkan päässä ja vielä vanhempiensa luona asunut perulainen kaunotar: yli viisi vuotta sain *palvoa neitsyttä*, ja tätä pidän – äidin jälkeen – toistaiseksi merkittävimpänä naissuhteenani.

*

Kaikille on tärkeää – ehkä joitakin vapaita henkiä lukuun ottamatta – että levyt eivät jää päälle. Tekninen kulttuurimme edellyttää meiltä kaikilta jatkuvaa varmistelua, mikä on saanut monenkin liian vastuuntuntoisen uupumaan. Jos tällainen henkilö lähtee

opiskelemaan tekniikkaa, hän on suuressa vaarassa jäädä kaltaiseksi Kristus-insinööriksi.

Asuin Tampereen Petsamossa, huonosti äänieristetyssä puutalossa, kun seinän takaa alkoi kuulua huutoa: "Onko ketään kotona! Minä palan tänne!" Juoksin huutajan oven taakse, ja kuulin postiluukusta, että hän oli pudonnut sängyltään, eikä enää päässyt jaloilleen sammuttamaan levyä. Murtauduttuani sisään löysin lattialta osittain halvaantuneen, iäkkään naishenkilön. Sammutin levyn, nostin naisen takaisin sängylle ja palasin asuntooni, mistä en pitkään aikaan uskaltanut poistua, kun pelkäsin, että sama toistuu ja että apuani taas tarvitaan.

Osmo Tiililä sanoi kirkon olevan sitä varten, että "täällä kuolla", ei sitä varten että täällä eletään. Minusta koko yhteiskunta tulisi rakentaa nimenomaan sairautta, vanhuutta ja kuolemaa ajatellen.

Minun jälkeeni asuntoon muutti nuori tyttö, joka kerrottuaani hänelle tapauksen vain jatkoi älytöntä hymyilyään; hänestä oli "ihanaa olla 19-vuotias ja rakastunut".

Kun minulta kysytään tietä, usein kädestä pitäen saatan kysyjän perille. Muuten minua koko päiväksi jää vaivaamaan, että hän ehkä puutteellisten ohjeitteni vuoksi on joutunut eksyksiin. Isä on arvostellut minua tästä; olen "avulias aatu", jonka vihdoinkin tulisi kovettaa luontonsa.

Viimeksi eilen sain neuvoa erästä vastaantulijaa. En lähtenyt saattamaan häntä, mutta nytkin jäin pohtimaan muistaako hän varmasti jossakin tietystä risteyksessä kääntyä oikeaan suuntaan.

Ehkä kysyjä oli murhaaja matkalla uhrinsa kotiovelle. Tämä ei muuta asiaa. Olen ehdollistunut kyselemättä "tekemään hyvää". Jos on rakastettava vihollisiaan, on kai rakastettava myös muiden vihollisia.

*

Isä on säännöllisesti lukenut sanomalehtiä aina Abessinian sodasta lähtien. Meille on tullut *Helsingin Sanomat* ja *Aamulehti* niin kauan kuin muistan. Joitakin vuosia tuli myös *Kansan Lehti*. Isän lapsuudenkotiin tuli *Uusi Suomi*, ja isäkin tilasi sitä aikansa, kunnes lähinnä Karin piirrosten vuoksi vaihtoi *Helsingin Sanomiin*. Muistan isän keinutuolissa lukeneen myös *Kansan Uutisia* ja *Hämeen Yhteistyötä*, joita hän oli tuonut työpaikaltaan. Toisessa lehdistä oli palsta otsikolla ”Opiskellaan”, jossa kai oli tarkoitus kansantajuistaa Marxin oppeja. Isältä se kyllä meni yli hilseen – ja pojalta.

Hänelle tulee myös *Kanava*, *Talouselämä*, *Tekniikka ja Talous*, *Suomen Kuvalehti* ja vielä muutama muu julkaisu. Milloin ei ole jossakin esitelmätilaisuudessa tai muilla menoillaan, hän enimmäkseen nuokkuu keittiön pöydän ääressä lukemassa lehtiään. Televisiosta hän katsoo kaikki ajankohtaisohjelmat, joita presidentinvaalien alla oli erityisen tiuhaan, ja tietenkin varsinaiset uutislähetykset, joita tulee tunnin välein.

Itse elin nuoruuteni ja vielä suuren osan miehuuttani hyvin ohuessa ilmassa. Sivistykseni oli puhtaasti muodollista: matematiikkaa, logiikkaa, filosofiaa. Reaaliaineista tietenkin fysiikka matemaattisuudessaan sopi minulle hyvin, mutta esimerkiksi ”historiasta ja yhteiskuntaopista sekä taloustiedosta” sain lukion päästötodistukseen vain kutosen (6).

Myös kiinnostukseni enemmän tai vähemmän ”absoluuttiseen” musiikkiin ilmensi tuota klassista sivistysihannettani. Oli tavattoman eheyttävää aina koulun jälkeen pariin kertaan keskittyneesti kuunnella ”Eroica” – myöskään Weininger ei pitänyt ”Yhdeksättä” Beethovenin suurimpana sinfoniana.

Kun äiti oli päässyt selville harrastuksestani, hän ensiksi osti minulle Karajanin johtaman seitsemännen sinfonian, ja vasta myöhemmin tuon Gewandhaus-orkesterin levyttämän kolmannen sinfonian. Tärkeä levy oli myös isän ulkomailta tuoma, Gustav Königin johtama Tsaikovskin viides sinfonia. Nämä kolme levyä

soitin kirjaimellisesti puhki. Ehdin vielä jonkin verran kuunnella "Pastoraalisinfoniaa", mutta sitten vanhempieni hälyttämä psykiatri tavallaan vihelsi pelin poikki.

Ratkaisevasti uutta minulle noissa taide-elämyksissä oli teoksen kerta kerralta syvenevä ymmärtäminen. Jo ensimmäinen kuuntelu kyllä antoi joitakin hämäriä aavistuksia, että mistään aivan tavallisesta renkutuksesta tässä ei voi olla kyse, mutta vasta noin sadannen kuuntelukerran jälkeen säveltäjä oli saanut minut vakuuttuneeksi, että juuri näin sen täytyy mennä. Esimerkiksi "Eroican" kohdalla uskoin todella ymmärtäneeni kaikki säveltäjän aivoitukset, ja minua puistatti ajatus, kuinka pienestä on kiinni, että taiteilija koskaan tavoittaa arvoistaan yleisöä. Mielestäni myös ymmärsin täydellisesti Tsaikovskin 5. sinfonian, mutta Beethovenin 7. sinfonian kolmas osa on jäänyt minulle arvoitukseksi.

Kuunnellessani keskittyneesti tällaista musiikkia jouduin aina raivoihini, jos minua vähänkin häirittiin. Ymmärsin itsekin, että se oli jo sairaalloista, ja myöhemmin olen oppinut annostelevaan musiikkia varovaisemmin.

Kalmariin on rakennettu Ruotsin suurvalta-ajalla ihmeellinen barokkikirkko, johon eräällä Smälannin vaelluksellani pistäydyin. En nähnyt kirkossa ketään, kuulin vain urkurin harjoittelevan, ja heti aloin kehittää minulle varhaisnuoruudesta tuttuja oireita: en olisi halunnut lähteä enää mihinkään, olisin halunnut jäädä loppuelämäkseni kirkkoon kuuntelemaan suurta musiikkia.

*

Ei ole ollut aikaa eikä tarmoa moneen päivään kirjoittaa tätä elämäkertaa. Toisaalta haluan kiirehtiä sitä, toisaalta pelkään sen valmistumista. Jos jonakin päivänä tunnen sanoneeni kaiken, ja selkä edelleen on kipeä, mihin silloin yhtä hillitysti enää voisin purkaa raivoani?

Rammaksi kidutettu Tommaso Campanella heitettiin 27 vuodeksi tyrmään, missä hän kirjoitti ”merkittävimmät teoksensa”. On siis karumpiakin kirjailijakohtaloita kuin omani. Ehkä hänelle kirjoittaminen oli lähinnä pakoa fyysisistä vaivoistaan, joiden on täytynyt olla paljon pahemmat kuin omani. Tuska saa kirjoittamaan enemmän, mutta tuskin paremmin, ja ehkä nyt joudun jakamaan Campanellan kohtalon myös kirjoittajana.

En saa tämän elämäkertani lukemisesta samanlaista tyydytystä kuin vielä ennen pahoinpitelyä sain lyhyiden tekstieni lukemisesta. Nykyinen kirjoittamiseni on jonkinlaista ryöstöviljelyä; asiaa on liikaa, ja ”oikoluku” laahaa jäljessä.

Onko minusta tulossa oikea kirjailija, jonka tekstejä joku toinen voisi oikolukea; onko minut karkotettu siitä paratiisista, missä kirjoittaminen ja oikoluku vielä olivat yksi ja sama asia?

Aikaisemmin kirjoittaminen tuotti minulle korkeimman asteista mielihyvää, ei koskaan masennusta, mihin akti kustannusmaailmassa aina päättyy. *Veri ja raha* on minun kuvani, johon minä olen mielistynyt; jos joku haluaa tehdä jotakin puolestani, hakatkoon tekstin kiveen.

Alkuaikoina, aina kun olin saanut ensimmäisen luonnoksen valmiiksi, kiiruhdin jonkun tuttavani luo näyttämään sitä, vaikka jo matkalla itsekkin huomasin tekstin puutteet. Myöhemmin opin, että paras ateljeekriitikko on hyvin nukuttu yö. Jos teksti vielä aamulla näyttää hyvältä, se myös on hyvä.

Elän nyt samanlaista patkälämää kuin joskus koululaisena, ja pelkään henkisesti sammuvani. Olen viime päivät D-vitamiinin, suklaan ja italialaisten iskelmien voimalla käynyt epätoivoista taistelua masennusta vastaan. Talonmiehenä en voi pystyttää itselleni minkäänlaista katedraalia, minkä suojissa saattaisin hyysätä hyviä mielenmaisemiani, ja siksi haen lohtua hetken nautinnoista. Elän jatkuvassa uutisvirrassa, olen mukana sosiaalisessa mediassa ja haravoin youtubesta iskelmiä, jotka muistuttavat minua onnellisesta

lapsuudestani. Etsin lähinnä kauniita, konstailemattomia naisääniä, ja olen myös löytänyt muutamia, joilta kaikki myöhempien aikojen keikistelyt ja ilmavaivaiset iskelmämaneerit puuttuvat.

Viime päivinä olen kuunnellut lähinnä Gigliola Cinquettin tulkitsemia kappaleita *Non ho l'età* (64), *Dio come ti amo!* (66) ja *Ho bisogno di vederti* (66) sekä Judith Durhamin epäilyttävän puhtaasti laulamaa kappaletta *All over the world* (66).

Lapsena olin ymmärtänyt näistä ensimmäisen täysin väärin. Kuulosti kuin Gigliola olisi laulanut "No proletar, no proletar..." jossakin kansankokouksessa, mistä työläiset sitten noloina palasivat tehtaisiin. Näin Italia, kuvitelmissani, täpärästi pelastettiin yleislakolta.

Musiikki on minulle aina myös kuvataidetta, jolla ei tarvitse olla mitään tekemistä säveltäjän tai kenenkään muunkaan siihen mahdollisesti liittämän ohjeistuksen kanssa; minusta kaikkea musiikkia tulisi ensisijaisesti arvioida absoluuttisena: sen on synnyttävä kuulijan mielessä kuvia, kuulijan *omia* mielikuvia. Hyvä video saattaa joissakin tapauksissa auttaa masennukseen, mutta pitkäaikainen altistuminen toisten luomille kuville veltostuttaa henkisesti. Tästä syystä en myöskään seuraa pornoa. Sulkemalla silmänsä voi molempien kohdalla voittaa paljon.

Toisen kappaleen lentokentälavastus kyllä onnistuneesti tukee myös omia, henkilöhistoriaani liittyviä mielikuviani. Minun piti mennä Elinan kanssa naimisiin, minusta piti tulla lentäjä ja Elinasta lentoemäntä lentokoneeseeni. Mutta sitten Elina lensi Helsinkiin.

Verkosta sain selville, että kyseinen kappale edusti Italiaa vuoden 1966 Euroviisuissa ja sai nolla pistettä. Mutta laulaja olikin toinen, Domenico Modugnoja, ja tulkintansa kammottava. Vasta Elina, Gigliola ja lentokentän erotunnelma nostivat laulun siivilleen.

Kolmanteen lauluun liitetty video on ymmärtääkseni kuvattu San Remossa, mihin minulla myös liittyy muistoja.

Lapsuuteni laulut, joita yhdessä vanhempien kanssa kuunneltiin, tulivat enimmäkseen Euroopan perinteisesti musikaaliselta harmaalta vyöhykkeeltä, akselivalloista, mutta noin vuosina 1966-1968 tapahtui jyrkkä käänne minut ikäisistäni vieroittaneen huume kulttuurin lieveilmiönä syntyneen angloamerikkalaisen nuorisomusiikin hyväksi. Sen piiristä tosin tuli myös Durhamin kaltaisia muusikoita, mikä auttaa antamaan paljon anteeksi, mutta kaiken kaikkiaan minun on pidettävä juuri nuorisokulttuuria syynä onnettomaan nuoruuteeni.

*

Eräs tanskalainen kuvataiteilija sanoi, että jos joku naama ärsyttää, on parasta piirtää se. Tämä on sovellus yleisemmästä ohjeesta, että on kohdattava vaikeat asiat, sen sijaan että juostaisiin niitä pakoon. Mitä tuo "kohtaaminen" tarkalleen tarkoittaa, on problemaattista?

Kuvitelkaamme, että meitä ajaa takaa henkilö, joka on tahrinut itsensä ulosteisiin. Tässä tapauksessa hänen kohtaamisensa, aivan konkreettisesti, merkitsisi, että itekin tahriutuisimme ulosteisiin. Mutta on myös aineetonta saastaa, jolta jokin toisenlainen strategia ehkä varjelee meitä paremmin kuin pakeneminen.

Koko aikuisen elämäni olin aivan fyysisesti kartellut erilaisia ikäviä muistoja, kunnes muutin tänne isäni kotiin, missä kerralla jouduin kohtaamaan koko saastaisen menneisyyteni, jota nyt kirjoittamalla pyrin neutraloimaan.

Isältä on aina hukassa jokin esine, yleensä kirja, jonka joudun hänelle etsimään. Kirjoja on eniten juuri siinä huoneessa, jossa edellä kuvaamani raiskaus kesällä 1982 tapahtui ja jota edelleen karttelen. Heti muutettuani tänne perusteellisesti imuroin ja järjestelin uudelleen kaikki kirjahyllyt. Yritin näin kohdata ja henkisesti valloittaa takaisin myös tuon yhdistetyn kirjasto- ja musiikinkuunteluhuoneen, missä yhteen aikaan asustelin. Mutta ilmeisestikään en tässä onnistunut, koskapa taas äsken, kun isä pyysi

minut mainittuun huoneeseen etsimään erästä kirjaa, joksikin aikaa masennuin.

*

Eilen tuli televisiosta toinen annos Salaman Pispala-eeposta, jossa kuvataan jatkosodanaikaista kommunistien vasta- eli myötärintaliikettä. Aikaisemmin päivällä olimme myös katsoneet dokumentin kaunokirjailijaksi yllättävän sanavalmiista tekijästä.

Nuorukaisena luin ja jopa ostin monia Salaman kirjoja. Erityisesti on mieleeni jäänyt kauppa-akti eräässä Tammelan puistokadun antikvariaatissa. Elettiin 70-luvun puoliväliä ja liikkui huhuja setelien leikkaamisesta. Kun ojensin satasta kirjasta, joka maksoi vain vitosen, myyjät hetken merkitsevästi katsoivat toisiaan ennen kuin ottivat rahani vastaan.

Kirja on sympaattinen kuvaus kärsivästä Ristosesta, Salaman *alter egosta*, sekä naistenmies Sutisesta, jonka kuvaaminen ymmärrettävästi jää hyvin ulkokohtaiseksi, vaikka tapahtuukin sisäisen monologin muodossa. Tällaisena kirjan *muistan*, mutta voin myös muistaa väärin.

Jos Hitler olisi tyytynyt Münchenissä saamiinsa valtuuksiin, hän olisi jäänyt historiaan suurena valtiomiehenä; jos Salama olisi kirjoittanut vain *Joulukuun kuudennen*, olisi hänestä, ainakin Matti Simolalle, jäänyt kaunis muisto. Mutta he valitsivat toisin.

Minä, Olli ja Orvokki oli minulle hyvin masentava lukukokemus, ja varmasti myös Ollille – jonka ehkä olen tavannut. Kun 80-luvun alussa jonkin aikaa asuin Korsossa, tutustuin paikallisessa ravintolassa mieheen, jota kirja myös oli masentanut. Hän sanoi hyvin tuntevansa Salaman, josta hänellä ei ollut mitään hyvää sanottavaa, ja olleensa Ollin 30-vuotispäivillä. Enempää hän ei suostunut kertomaan.

Myös Teisko, missä vietin onnelliset lapsuudenkesäni – jotka aina huipentuivat matkaan Rautalammillle – yhdistää minua Salamaan. Kun isä ei viitsinyt ajaa kaupunkiin asti, hän kerran kesällä vei poikansa epämääräiseen kotiparturiin Kämmenniemeen. Myöhemmin minulle on Salaman kirjoista selvinnyt, että meidät oli parturoitu hänen entisessä kotitalossaan. Isän naisystävä myös hyvin muistaa nuoren teiskolaisen Salaman, koska asui naapuritalossa.

Äiti halusi perheemme pysyvän "omalla tontilla". Jos karkasimme sieltä, äiti koirapillillä vihelsi meidät takaisin. Kun innostuimme purjehduksesta, tämä ei tietenkään enää ollut mahdollista, mutta silloinkin pyrittiin vapauttamme rajoittamaan monilla mielestämme järjettömillä kielloilla. Ei saanut mennä 500 metriä kauemmaksi kotirannasta, mikä tuntui katkeralta, kun olisimme tietenkin halunneet valloittaa koko Näsijärven. Erityisen järjetön oli maakrapu-isäni kiello, ettei saa nostaa köliä. Oli turha selittää, että lehmänkäänös köli alhaalla voi kaataa veneen.

Minusta olisi ollut somaa, jos koko perhe yhdessä olisi purjehtinut. Kun päivisin isä oli kaupungissa ja pojat järvellä, oli äidillä tietenkin mökissä yksinäistä ja jatkuva huoli lapsistaan. Tuttavaperheen molemmat pojat olivat hukkuneet purjehdusretkellä, mikä osaltaan selitti vanhempieni varauksellista asennetta poikiensa muuten terveelliseen harrastukseen. Myös Elmo Kaila purjehti nuoruudessaan. Kun hänen äidiltään kysyttiin, eikö hän yhtään pelkää poikansa puolesta, hän vastasi: "On parempi, että poika hukkuu, kuin että hänestä tulee raukka". Parasta tietenkin olisi jos poika löytäisi "kolmannen tien", eli *hallitusti* oppisi myös ottamaan riskejä.

Eräs kesänaapuri kerran keskimoottorillaan vesihiihdätti niemen lapsia; minä myös olisin halunnut mennä mukaan, ja vetosin siihen, että Liisakin, minua 4 vuotta nuorempi *likka*, saa hiihtää. "Mutta sinä et saa!", oli isän vastaus, jonka jälkeen hän aku-setämainen ilme kasvoillaan vielä hetken tuijotti minua. Nöyryytykseni oli täydellinen.

Ehkä isäkin näin halusi kasvattaa pojastaan todella "kovaa jätkää". – Paremmiin hän tuskin olisi voinut onnistua.

Tuossa iässä toivoin, että isä enemmän olisi ollut mukana harrastuksissamme ja opettanut meille "hallittua riskinottoa". Isän kaikki vapaa-aika ei mennyt sanomalehtien lukemiseen; hän on epäkäytännöllinen herraspoika, muttei mikään nynny. Hänellä on aina ollut myös monia – tosin perheen ulkopuolisia – maskuliinisia aktiviteetteja; hän muun muassa hiihti Pirkan hiihdon 20 kertaa, minkä lisäksi tulevat lukemattomat laturetket ja Lapin-reissut – ja hän myös oli Kannaksella, kesällä 44.

Hänestä kaikki miehinen uho puuttuu, hän ei esimerkiksi ole koskaan oma-aloitteisesti kertonut minulle sotakokemuksistaan. Luin kerran tippa silmässä yleisönosastosta jonkun veteraanin eloisan kuvauksen siitä mitä rintamalla tapahtui kun Stukat tulivat. Kun kysyin isältä pitääkö kuvaus paikkansa, hän vaisusti myönsi ja kuivasti lisäsi, että sotilailla ei ollut tietoa, mistä koneista oli kysymys.

Isä on tietoinen tunnekylmyydestään ja on selittänyt sitä "jääkaappi-äidillään", joka oli oman äitini täysi vastakohta. Ehkä tämänkin vuoksi isän ja pojan on joskus vaikea ymmärtää toisiaan. "Mun mekkoni rypistyy", sain vastaukseksi, kun kerran pienenä olisin halunnut kiivetä isoäidin syliin.

Minua kiinnosti retkipurjehdus ja siihen liittyvät luontoelämykset, veljeäni kilpurjehdus, mikä isällekin sopi paremmin. Sen kautta hän tavallaan sai delegoiduksi kasvatusvastuuta kilpailuja järjestäville purjehdusseuroille. Pojat muka ovat paremmassa turvassa, kun jotkut vieraat aikuiset valvovat heidän touhujaan.

Kilpailin veljeni kanssa Vasamalla ("Välkky") ja Viklalla ("Rhapsody"). Edellisellä emme pärjänneet mielestäni niin hyvin kuin taitomme olisi edellyttänyt. Se oli tehty 5 millimetrin vanerista, johon tukilistoja ei ollut kunnolla kiinnitetty, mikä sai pohjan notkumaan, vähän kuin kumiveneessä, ja tätä pidän syynä siihen, ettei se

"kulkenut" – toisin kuin Suomen mestaruuden 68 voittanut "Elmo", joka oli tehty 6 millimetrin vanerista.

Rhapsody taas oli aivan ylivoimainen, heikossa tuulessa. Masto oli poikkeuksellisen jäykkä ja miehistö kevyt, mikä esimerkiksi vuoden 70 Airisto-regatassa kostautui, kun tuuli viimeisessä lähdössä voimistui ja vei meiltä jo melkein varmana pitämämme mestaruuden.

Vasama hankittiin kesäksi 66 ja Viklaan vaihdoimme syksyllä 68, kun kuulimme huhun, että Lightningiin siirtynyt Dag Bjurström olisi myymässä vauhdikasta venettään.

Samoihin aikoihin viklamestari Nils-Erik Bjurström oli aloittelemassa uraansa purjeentekijänä, ja käydessämme kisaa hänen poikiaan, Peteriä, Rikardia ja Håkania, vastaan saimme läheltä seurata kuinka isä Bjurström vähitellen löysi tyylinsä. Purjeet olivat aluksi aivan liian pussikkaita, eivätkä pojat menestyneet niin kuin perhetraditio olisi edellyttänyt. Kaikki kolme olivat kuitenkin mestaripurjehtijoita, ja minua nolotti heidän puolestaan. Rikardiin ja Håkaniin olin tutustunut jo Vasama-kaudella, jolloin he vierailivat niemellämme, mihin Risto Raidan vetämänä saimme kokoon neljän venekunnan purjehdusleirin. Se oli kova koulu – näin jälkeinpäin arvioituna.

Vasamalla taisi korkeimmaksi meriitiksemme jäädä Helsingissä lainaveneellä ("Sneezy") saavuttamamme 2. sija Blixt-cupissa 67 ja Viklalla Porin mestaruus 69.

Vuonna 1976, kun jo kauan sitten olin aktiiviurani päättänyt, Raimo Raita 2 tuntia ennen ensimmäistä SM-lähtöä pyysi minua miehistöksi Windmilliinsä ("Tuula"), kun hänen vakituiselle gastilleen oli tullut este. Tuossa lähdössä kerran jiiipissä tempasin puomin alasetäjästä niin, että puomi katkesi, ja jäimme vaille tulosta. Mutta Suomen mestarit meistä tuli, vaikka mestaruus vielä jälkipelissä raukkamaisella protestilla yritettiin meiltä riistää. Viimeisessä kisassa oli vähän ennen maalia huudettu styrrpuuria, noin 50 metrin päästä, ja vedetty lippu vanttiin.

Miten tämä liittyy Hannu Salamaan? Hänen äitinsä ja pikkuveljensä olivat töissä Bjurströmin purjeneulomossa, missä myös Raimo Raita jonkin aikaa oli sekalaisissa hommissa. Minäkin vierailin siellä muutaman kerran, mutta en muista kumpaakaan Salamaa siellä tavanneeni. Veljeni oppi tuntemaan ainakin pikkuveljen, jolla oli tyttöystävä tässä melkein naapurissa. Kun pariskunta kerran käsi kädessä laskeutui mäkeä, joka näkyy ikkunastani, poika heilautti kättään, kun luuli minua veljekseni. En vielä tuolloin ollut oppinut, että on parasta vastata tervehdykseen silloinkin, kun ei tunnista tervehtijää, ja minua jäi harmittamaan, että olin tervehtimättömyydelläni paitsi loukannut poikaa myös pilannut veljeni maineen ehkä hyvänäkin tervehtijänä. Tämä juuri on neuroottista.

Joskus aivan 60-luvun alussa isä halusi juhannuksena lähteä tontiltamme Kämenniemeen seurojentalolle verestämään joitakin paikkaan liittyviä nuoruudenmuistojaan. Isä kävi siellä "kadonnutta aikaa etsimässä", kuten äiti ehkä hiukan vahingoniloisena jälkeinpäin totesi. On paljon mahdollista että juuri samana juhannuksena Salama oli siellä keräämässä aineistoa romaaniinsa *Juhannustanssit*.

Minulle tämä teiskolaisuuden saumapuoli, josta en oikeastaan mitään haluaisi tietää, on tullut tutuksi vasta Salaman kirjoista. Tässä on nyt esimerkki siitä kuinka sama fyysinen maisema voi edustaa kahta aivan erilaista mielenmaisemaa. Kun maisema kerran on saastunut, ei sitä enää voi puhtaaksi pestä. Vai voiko? Ehkä Jeesuksen verellä? Tätä sopii *toivoa*, – koska mitään muutakaan konstia ei ole. Mutta voiko tähän myös *uskoa*.

*

Katselen keskikouluaikeista luokkakuvaani. Isän käsialalla on albumiin kuvan alle kirjoitettu: ”III A -67 marraskuu”. Päästyäni

ylioppilaaksi 1973, toisesta koulusta, en noin 30 vuoteen avannut tätä albumia.

Kasvoja on kuvassa neljäkymmentä, niistä 37 sellaista, johon osaan liittää mielestäni oikean etu- ja sukunimen. Yhden tytön muistan vain etunimeltä ja erään, vasta kolmannelle luokalle tulleen pojan vain sukunimeltä.

Ainoastaan yksi poika, jonka muuten muistan oikein hyvin, jäi täysin nimettömäksi. Hän oli luokallamme vain yhden lukuvuoden ja muun muassa piti äidinkielen tunnilla esitelmän jostakin naispuolisesta ihmeeparantajasta, jonka taikakaluista erityisesti mieleeni ovat jääneet tupakantumpit sekä tyhjä viinapullot ja joka myös oli pojalle jotenkin sukua.

Tämä poika kävi kerran välitunnin jälkeen luokassamme kovimman koulutappelun, mitä olen ollut todistamassa, erään vierailulle tulleen ylemmän luokan oppilaan kanssa. Kun myöhemmin koulun pihalla minä ja pari muuta hissukkaa näimme jälkimmäisen lähestyvän, en kai riittävän ajoissa ymmärtänyt suunnata katsettani muualle, koska hän kohdallemme tultuaan äkkiä kääntyi ja nosti minut ryysyistäni ilmaan. Samassa paikalle riensi hänen aseenkantajansa, eräs metriheikki, josta myöhemmin tuli huomattava speedway-ajaja. ”Tääkö se on?”, hän kysyi samalla kun veti vasemman koukun suojattomaan palleaani.

Samana lukuvuonna luokkani pojista kehittyneimmät kokivat voimakkaan seksuaalisen herätyksen, joka ilmeni naulakoilla puolivahingossa tapahtuneena tyttöoppilaiden kourimisena. Erityisesti kunnostautui eräs luokallemme jäänyt kiusaajani, jonka kerrottiin ”päässeen paljaille”. Hänet siirrettiin poikakouluun, missä myöhemmin lukiolaisena sain osallistua hänen muistolleen omistettuun aamuhartauteen. Hän oli 16-vuotiaana menehtynyt moottoripyöräonnettomuudessa, kun isolla pyörällään oli ollut matkalla Turkuun, mistä hänen oli määrä ostaa vieläkin isompi pyörä.

Toinen luokalleni sattunut himojensa orja kuoli noin kolmikymmenvuotiaana viinaan. Oltuaan alaluokilla makeisten suurkuluttaja hän neljäntenä lukuvuotena alkoi suunnata libidoaan miltei kaikkeen mikä liikkuu. Minuakin hän kerran aamuhartaudesta tullessamme, jossakin minulle tuntemattomassa tarkoituksessa, yritti raahata siivouskomeroon; ei siksi, että olisi ollut erityisen kiinnostunut pojista, vaan koska oli niin ylitsevuotavan seksuaalinen.

Koulustamme sanottiin, että siellä oli huonot opettajat ja hyvät oppilaat. Alueella asui paljon lapsiperheitä, mikä nosti pääsykynnystä. Paljon oli oppilaita köyhistä kodeista, mitä en silloin tajunnut, koska kuvittelin, että "kaikki ovat keskiluokkaa".

Himokas luokkatoverini kyllä tiesi olevansa hyvästä perheestä; hänen vanhemmillaan oli "nappulaa", mitä hän ei myöskään muilta salailnut. Melkein koulun naapurissa oli kauppa, mistä köyhätkin oppilaat saattoivat ruokatunnilla ostaa jokapäiväisen hillomunkkinsa, mutta suurkuluttajalla oli kadun toisella puolella aivan oma, hänen nimellään ristitty kauppa, johon uskolliset kannattajat häntä seurasivat. Kerran hän osti laatikollisen "neekerin pusuja", joista osan hieroi köyhempiensä naamaan, jotta nämäkin pääsivät osallisiksi makeasta elämästä.

Minä en käynyt kummassakaan kaupassa, vaan ujona ostin hillomunkkini kolmannesta, joka oli niin etäällä koulusta, että kukaan muu ei sinne varmasti eksynyt.

Kuvassa kaikilla tytöillä on minihameet, mikä ei mielestäni tuolloin ollut minulle mikään ongelma. Mutta jospa sittenkin myös minulla oli omat haluni, jopa poikkeuksellisen suuret, jotka "torjuin". Libidonsa voi myöntää, ja sen voi kieltää. Myöntäminen tuotti tässä tapauksessa kaksi ruumista ja kieltäminen yhden neurootikon.

Eturivissä istuu eräs Arja, josta paljon myöhemmin olen ajatellut, että hän taisi olla aika hyvä ihminen. Minä olen takarivissä, ja vaikka vielä tuolloin pidin itseäni terveenä, muistutan habitukseltani "ahdistettua eläintä". Kovin kaunista paria meistä tuskin olisi tullut.

Arja oli ainakin vielä alaluokilla hyvä oppilas, ja minä huono; siksikään en olisi tohtinut lähestyä häntä, kuten en lähestynyt ketään muutakaan tyttöä. – Aikani ei ollut vielä tullut.

En ymmärtänyt, että koulumenestys ei merkitse kaikkea ja että jossakin mielessä statukseni saattoi olla hyvinkin korkea. Minulle muun muassa tarjottiin paikkaa luokan tanhujoukkueessa, olihan isäni toimihenkilö. Olin pitkä ja solakka, mutta olin myös sairaalloisen ujo, mikä pilasi mahdollisuuteni.

En tuolloin myöskään ymmärtänyt purjehdusharrastukseni luokaluonnetta; eikä minulle kotona koskaan kerrottu, että suonissani virtaa pullollinen aatelisverta. Isoäitini isoäiti oli tyttönimeltään Järnefelt; ei siis mitään ryssän aatelia, vaan Ruotsin vallan aikaista (1651), samoin kuin Nassokinit (1668), joille myös olen sukua.

*

Eräältä kesältä on mieleeni jäänyt minulle kansakoulusta tuttu, usein purjehdusseuralla sikaria poltellut hahmo. Hän oli tuolloin 17-vuotias ja aina klubitakissa; minäkin olin 17-vuotias ja aina märissä verkkareissa.

Koimme, veljeni ja minä, ettei meitä seuralla arvostettu, vaikka sentään menestyimme kisoissa selvästi keskitasoa paremmin. On heikkouden merkki, jos hakee arvostusta ansioilla; on luotettava karismaan, ja vain karismaan, jota harvemmin on nuorilla pojilla, mutta jonka puutetta isänikin on valitellut.

Suomen kulttuurihistoriassa paras esimerkki hyvin ansioituneista ja absoluuttisen epäkarismaattisista henkilöistä ovat Väisälän veljekset. Karismaattisia olivat esimerkiksi Rolf Nevanlinna ja Eino Kaila. Jälkimmäisten mahdollisia ansioita en lähde tässä arvioimaan.

Karismaattisuus, kuten röyhkeys, on kyky, jota voi kehittää. Tätä olen isällekin yrittänyt opettaa: kun ei tee itsestään mitään numeroa, on turha valittaa, jos koirat kusevat kintuille.

Joudun opettamaan isälle asioita, joita olisin toivonut hänen opettaneen minulle kun vielä olin poikanen. Kesämökillämme oli laivalaituri, johon Intti aina halutessamme pysähtyi. Se oli yksityislaituri, joka suuresti muistutti yleistä laituria, mikä joskus aiheutti väärinkäsityksiä. Kerran tuntemattomasta moottoriveneestä nousi sille kaksi keski-ikäistä naista, jotka suuntasivat laiturin tyvestä alkavaa kapeaa polkua pitkin ohi saunan kohti päärakennusta ja veräjää. Isä sattui juuri silloin seisomaan saunan nurkalla ja minä vähän sivummalla. Katselimme lähestyviä naisia tietenkin odottaen heidän jossain vaiheessa esittävän meille asiansa. Mutta kun naiset tulivat kohdalle, he vain vilkaisivat isää, kuin jotakin toloa, joka ei ymmärrä seisovansa tien tukkeena. Isä väisti ja naiset sanaakaan sanomatta jatkoivat matkaansa.

Minulla on toinenkin turhauma, josta tosin on vaikea syyttää isää. Olin keskikoulun viidennellä, kun luokkamme voimistelutunnin jälkeen kampaili pukuhuoneessa, mistä ekaluokkalaiset juuri olivat menneet saliin, yhtä matti myöhästä lukuun ottamatta. Ovi oli mennyt lukkoon, ja kun poika arkana käänsi kahvasta, eräs luokkatoverini meni näyttämään, miten sitä renkutetaan niin että opettajakin kuulee. Luokkatoverini oli jo hyvissä ajoin poistunut takavasemmalle, kun tuo kaksimetrinen XYY-uros raivoissaan tuli avaamaan ovea. Poika sai ensin nyrkistä sarjan otsaansa, minkä jälkeen opettaja otti häntä niskasta ja kolmen metrin kaarissa heitti salin puolelle.

Tapauksen muistelemisen on vielä kymmeniä vuosia myöhemmin aiheuttanut minulle sellaisia adrenaliiniryöppyjä, että sydämeni olisi varmasti pettänyt, ellei olisi niin poikkeuksellisen vahvaa tekoa.

Olen mielessäni tuhannesti elänyt uudelleen nuo muutamat sekunnit ja miettinyt olisiko ollut mitään mahdollisuutta toimia niin, että minulla – ja ehkä myös tuolla pojalla – olisi nyt parempi olo.

Eräs fantasiani on, että heti oven uudelleen paiskauduttua kiinni olisin rynkyttänyt sitä kahta kauheammin ja opettajan taas avatessa puhaltanut hänen pilliinsä merkiksi siitä, että tunti on päättynyt. – Mitenkähän olisi käynyt? Mitenkä "radikaali kiltteyteni" olisi palkittu?

Koen kestäättömänä tappiona, että *minun läsnäollessani* on päässyt tapahtumaan tällaista. Mitä tähän sanoisi Sancho Panza? Pitäisikö hän minua turhamaisena? Ja mitä sanoisi kunnan kristitty? Että moralistit joutuvat helvettiin?

On vain ansaitsematonta armoa, josta olisi opittava nauttimaan, sekä ansaittuja rangaistuksia, jotka olisi hyväksyttävä. Tässä kristinoppi pähkinänkuoressa; kaikki muu on jumalanpilkkää.

*

Erästä lännenelokuvasta muistan kohtauksen, jossa kaksi miestä hirtettiin hevosvarkaudesta, johon kummallakaan ei ollut osaa. He olivat toisilleen tuntemattomia ja vain sattumalta saman puun alla viettämässä siestää, kun isännät karauttivat paikalle. Toinen miehistä, kunnollinen perheenisä, vedet silmissä vakuutti syyttömyyttään viitaten myös vaimoonsa ja lapsiinsa. Toinen ei ottanut asiaan mitään kantaa; hän oli lähinnä huvittunut ja valitteli vain, että joutuu kuolemaan tällaisessa seurassa. Hän oli maankiertäjänä nähnyt ja ehkä myös itse niin paljon tehnyt vääryyttä, josta ei ollut joutunut kiinni, ettei pitänyt suurena asiana, jos hänet nyt vedetään hirteen, kun hän kerrankin on syytön.

Kun veljeni vielä kävi kansakoulua, vanhempani kuulivat hänen luokkatoveriltaan, kuinka kovaa kuria heille koulussa pidettiin. Kun vanhempani kysyivät veljeltäni, onko opettaja todella hakannut jonkun oppilaan päätä seinään, hän nyökkäsi. Hän itse ei ollut pitänyt asiaa kertomisen arvoisena – eihän ollut kyse hänen päästään.

Lukiossa hän oli ainoana luokallaan laskenut matematiikan kokeessa jonkin laskun oikein. Kaikki muut olivat laskeneet väärin – koska heitä oli opetettu väärin. Veljeni ei tällä kertaa saanutkaan kymppiä vaan yhdeksän miinus, mikä ehkä suisti hänet elämänsä siihen asti vaikeimpaan kriisiin. Maailmassa on vääryyttä! Tämän hän huomasi vasta kun se ensimmäisen kerran kohdistui häneen itseensä.

Opettajalla oli tässä paljon pelissä; hän oli pelätty mutta myös arvostettu vanhapiika, jolle työ oli elämän pääsisältö. Nyt yksi omahyväinen oppilas vaati häntä luokan edessä tunnustamaan, että koko pitkän uransa ajan hän oli opettanut erään kohdan väärin.

Veljeni oli puhtaasti matemaattis-loogiselta kannalta oikeassa, mutta on aivan hiljattain, mainitussa palaverissamme, itse selittänyt, että elämä on logiikkaakin suurempaa ja että minun suuri loogisuuteni onkin suurta tyhmyyttä. Hän vertauskuvallisesti löi seinään loogista päätäni – joka ei ollut hänen päänsä.

*

Noin kolme kuukautta on aika, minkä vielä saatan hyvinkin viihtyä yhdessä työpaikassa tai muussa yhtä hermeettisessä yhteisössä; sitten minusta alkaa tuntua kuin kuokkavieraasta, joka on kärehtänyt. Ihmiset käyvät aivan toisella kaavalla kuin minä; moraalisuuteni ahdistaa heitä, ja se ahdistaa myös minua itseäni. Kulkurina olen päässyt pakoon niitä moraalisia imperatiiveja, jotka aina suljetuissa yhteisöissä ennen pitkää aktualisoituvat.

Jo kansakoulussa minua ahdisti nähdä kuinka helposti väärämielinen opettaja saa naurajat puolelleen, ja keskikoulussa kokonaan vieraannuin sukupolvestani. En enää voinut uskoa, että kukaan tositilanteessa käyttäytyisi moraalisesti, ja siksi olen koko aikuisen ikäni paennut tällaisia tilanteita ja pyrkinyt elämään ikään kuin yhteiskunnan ulkopuolella. Kun koululaisena en lopulta katsonut voivani luottaa kehenkään, heittäydyin kulkurina aivan toiseen

äärimmäisyyteen. Kun jatkuvasti tapaa uusia ihmisiä, on helppo uskotella itselleen, että he kaikki ovat hyviä. Ilman tätä illuusiota – joka lopullisesti romuttui 12.9.10 – minun on hyvin vaikea elää.

*

En ole koskaan matkoiltani etsinyt eksotiikkaa; maisemien on oltava tutunomaisia, mutta kuitenkin aivan uusia. Matkani ovat auttaneet minua pidentämään lapsuuttani, jossa kaikki oli uutta mutta samalla jotenkin tuttua ja turvallista. Koska kaikki maisemat vähitellen saastuvat, on jatkuvasti etsittävä uusia, vielä saastumattomia.

Kun kaikki maisemat ovat saastuneet, ne ehkä aikojen lopussa uudelleen kirkastetaan. Vai laskeutuuko taivaasta aivan uusi "Jerusalem", ja minkälainen se mahtaa olla? Raamatun mukaan se on valtava kuutio, kuin jättiläisille rakennettu, hyvin valaistu tavaratalo. Aleksis Kiven runossa *Kaukametsä* äiti puhuu, oikeaoppisesti, "taivaan korkeesta salista", mutta lapsi "taivaan maasta".

*

Viimepäivinä on loskakeli aiheuttanut tasapaino-ongelmia, jotka olen ratkaissut laskeutumalla satulasta ja käyttämällä pyörääni potkulaudan tapaan. Eilen huomasin, että kun pidän oikeata jalkaa alaspainetulla oikealla polkimella ja vasemmalla potkin vauhtia maasta, tuntuu rikutussa lonkassani ja pakarassani niin hyvältä, että jo harkitsin oikean potkulaudan ostamista. Jos vain löydän liikkeen, joka vie kipuni edes suorituksen ajaksi, olen valmis tekemään sitä hautaan asti.

Tänään on ollut kipuja erityisen paljon. Mikään liike ei tunnu niitä pysyvästi poistavan, ne vain siirtyvät paikasta toiseen. Oire josta olen ehkä kokonaan päässyt, on vihlominen vasemman pakarän yläpuolella. Oireet, joista edelleen kärsin, ovat tasainen pistävä tunne vasemmassa pakarassa, kipu vasemmassa nivusessa, reidessä ja

lonkassa sekä tuntemus, jonka tervekin voi aistia tukiessaan jalkapohjaa kevyesti naulan kärkeen. Myös usein maatessani vasemmalla kyljellä tuntuu kuin jokin solmu pyjaman housun kuminauhassa ärsyttäisi kohtaa, jossa lonkka tiiviimmin painautuu laveriin – olisiko syynä vaurioitunut SI-nivel? Kun sitten nostan housua niin, että kuminauha osuu lantion mutkaan, ei kipu tietenkään hellitä, koska ”solmu” ei ole kuminauhassa vaan jossakin ihon alla.

Käsittääkseni selän lihaksisto venäytyksessä menetti tasapainonsa, mitä lihasten tasapuolinen vahvistaminen ei palauta. Ehkä joku poppamies voisi neuvoa minulle juuri sen yhden oikean, kompensoivan liikkeen. Mutta kuka? Aina on suuri vaara, että selkä menee vielä pahemmaksi. Yksikään ammatinharjoittaja ei työllään pyri tekemään itseään tarpeettomaksi, ei myöskään fysioterapeutti.

”Saisko sut innostumaan fivestä, sulla on gastin mitat”, kirjoitti nykyinen Suomen 505-liiton puheenjohtaja Raimo Raita. Muistan Finn-jollalla kunnostautuneen Källan Källströmin eräässä Näsijärven Purjehdusseuran talvi-illassa sanoneen, että 65 vuotta on oikea ikä siirtyä köliveneisiin. Mikään treeni ei tunnu parantavan vaivaani, mutta jotkut lajit ovat parempaa viihdettä kuin toiset. Kuntosalijumppa on tylsää, kävelystä en enää pysty nauttimaan, ja joskus pyöräilykin tekee kipeää.

Olin jo leikitellyt ajatuksella, että vielä tekisin paluun purjehtijana; tosin mielessäni oli jokin Finn- tai OK-jollan tapainen, erityisesti vatsalihaksia vahvistava punnerruspenkki, joka palauttaisi poikuusvuosieni ”pyykkilaudan”, altistamatta samanlaisille riskeille kuin trapetsivene. Kerrotaan että 49er-miehistöt ovat lennelleet kuin markkinapallot veneen plaanissa tyssätyä aaltoon, jolloin varmasti luitakin on katkeillut. Mutta onko minulla paljon menetettävää? Ehkä juuri 57 vuotta on paras ikä nousta trapetsille, ainakin minun tapauksessani.

Minua kymmenen vuotta nuorempi ”personal trainerini”, kehonrakentaja ja aamulehdenjakaja, jonka kanssa Pyynikillä teimme

joitakin extreme-harjoituksia, suuresti ihmetteli sitkeyttäni. Otettuamme noin 150 kukonaskelta hän luovutti ja kysyi olenko todella vammainen vai teeskentelenkö vain. Vastasin tähän, että juuri kivut kannustavat minua suorituksiin.

Joku hiljattain "juoksi" Saharan poikki, 50 kilometriä päivässä. Itse olen kuumeisena *kävellyt* Saksan poikki, 50 kilometriä päivässä. Aamuisin olo oli sietämätön, mutta jo kymmenen kilometrin reippailun jälkeen kaikki tuskaisuus oli poissa. Selvisin suorituksesta kolmen kuukauden bronkiitilla ja kahdella antibioottikuurilla. – Nuori ihminen saa paljon anteeksi.

Kukonaskelella tarkoitan mahdollisimman pitkää harppausta, jossa etummaista jalkaa aina taivutetaan niin syvään että taaksejäävän jalan polvi kevyesti koskettaa maata; käsillä ei saa ottaa tukea. Se on yllättävän rankka liike, minkä täysin ymmärtää vasta suorituksen jälkeen. Minun on myönnettävä, että polveni pyrkivät notkahtelemaan vielä sittenkin, kun jo olisi pitänyt kävellä normaalisti. Erityisesti se, että tein harjoituksen kylmiltäni, teki vaikutuksen mentoriini.

Tuttavuutemme oli saanut alkunsa yliopiston kirjastossa, joka vielä silloin sijaitsi Attilassa. Näin hänet usein siellä ostamassa poistokirjoja, lähinnä saksankielistä filosofiaa, ja runouttakin, ja kun myöhemmin kerroin hänelle Weininger-harrastuksestani, aloimme noin kuukauden välein pitää vapaamuotoisia kirjallisuusiltoja, joita teksteillääni olen alustanut. Tähän mennessä hän on lukenut kaikki painetut julkaisuni: *Veri ja raha*, *Perimmäisistä kysymyksistä* ja *Sukupuoli ja luonne*, joista kaksi jälkimmäistä ovat käännoiksiä.

Hänkin elää marginaalissa, mutta hänellä myös on punttisalilta hyvä tuntuma siihen, mitä ihmisten valtaenemmistö saattaisi ajatella Simolan ja Weiningerin kaltaisista kirjailijoista. Omien sanojensa mukaan hän itsekin olisi mennyt pahasti sekaisin, jos ei Schopenhauer ensin olisi valmistanut meille tietä. *Die Welt als Wille und Vorstellung* oli hänelle aikoinaan samanlaista dynamiittia kuin *Geschlecht und*

Charakter minulle, kun sen jo melko varttuneena, "ristiinnaulitsemisen iässä" luin.

*

Tein 15.6.2011 poliisille tutkintapyynnön, onko Savukeidas Kustannus -yhtiö julkaisullaan *SCUM-manifesti* syyllistynyt (1) kiihotukseen kansanryhmää vastaan tai (2) johonkin muuhun (virallisen syytteen alaiseen) rikokseen. Valitettavasti tein sen suullisesti, ja asiani käsiteltiin nyt vain kohdan 1 osalta. Esitutkintaa ei toimitettu, koska miessukupuoli kokonaisuudessaan ei muodosta kansanryhmää.

Päätös oli voitto sananvapaudelle, tärkeä ennakkotapaus, josta vilpittömästi iloitsen. Mutta se ei ollut täysin kirkas voitto. Emme elä ("roomalaisessa") oikeusvaltiossa; amerikkalainen *common law* on hapattanut takäläiset tuomioistuimet, mikä tekee niiden päätöksistä poliittisia. Lait ovat tulkinnanvaraisia sekä keskenään ristiriitaisia, ja poliittinen tahto ratkaisee miten ja minkä lakien mukaan kulloinkin tuomitaan. Manifestin tekijän, Valerie Solanasin, oikeudenkäynti on tästä hyvä esimerkki. "Ensimmäisenä merkittävänä naisten oikeuksien ajajana" ja "eräänä feministiliikkeen tärkeimpänä puhenaaisena" hän sai aivan nimellisen rangaistuksen teosta, josta joku toinen olisi tuomittu elinkautiseen. Hänen rikoksensa ei ollut kiihotus miessukupuolta vastaan, vaan perusteellisesti harkittu ja melkein onnistunut joukkomurha.

On valitettavaa, että Solanasin manifestia ei suomennettu jo heti sen ilmestyttyä. Onhan koko myöhempi naistutkimus "vain joukko reunahuomautuksia" tähän modernin feminismin perusteokseen, jossa lapsena seksuaalisesti hyväksikäytetty prostituoitu purkaa mieltään.

Tervevaistoinen mies osaa suojella itseään siltä sokealta vihalta, jota hän itse ja usein myös hänen toverinsa ovat naiseen pumpanneet. Yhden miehen nainen vihaa yhtä miestä, prostituoitu kaikkia miehiä.

Moniavioiset SCUM-naiset ovat siis uhka kaikkien miesten, myös askeettien (Matti Simola) ja homoseksuaalien (Andy Warhol) terveydelle. He ovat valmiit iskemään "jääpiikin" miehen kuin miehen "perseeseen", "jos vain tietävät pääsevänsä siitä kuin koirat veräjältä". Naisen vierailu asunnossani noudatti tätä käsikirjoitusta, jota en vielä tuolloin tuntenut. Nainen pääsi omassa kenttäoikeudessaan langettamaan minulle elinkautisen, minkä jälkeen poistui asunnostani, "kuin koira veräjältä".

Olisi ollut parempi jo alkukielellä lukea tuo Solanasin hunnuttoman feministinen manifesti. Toki vahingostakin voi viisastua, mutta toipuminen on epävarmaa. Olen kuullut entisiltä selkävaivaisilta, että kun paraneminen vihdoinkin alkaa, on kuin syntyisi uudestaan. Keskimäärin tuota uudestisyntymää saa odottaa noin vuoden, minä olen odottanut jo kohta puolitoista. Enkö itse koskaan saa nähdä luvattua maata, onko minun kuoltava tälle korpivaellukselle? Enkö vielä joskus, vaikka vasta kuolinpäivänäni, viisaana ja kivuttomana, siis *voittajana* saisi kertaalleen kävellä Hämeenkatua päästä päähän.

Kadulla nuori tyttö pyysi minulta rahaa naisiin kohdistuvan väkivallan vastaiseen kampanjaan. Sanoin vastustavani *kaikkea* väkivaltaa, enkä antanut senttiäkään. Poliisilaitoksella naisvirkailija heittäytyi hankalaksi ja erotessamme näytti ilmeillään viestivän, että "siitäs sait, näin miehille pitääkin tehdä". Kanteluni Aluehallintovirastolle ei johtanut mihinkään; siitä ei edes ilmoitettu pahoinpitelijälleni. Kun vihdoinkin itse saatoin asian naisen tietoon, hän piti sitä häirintänä.

Siviilipalvelusmiehen sokea piste on estänyt minua näkemästä, miksi yhteiskunta ei turvaa myös miesten fyysistä koskemattomuutta. Mieshän on, "lähtökohtaisesti", tykinruokaa; hänellä on velvollisuus henkensä uhalla huolehtia tietyistä oikeuksista, jotka eivät koske häntä itseään. Enoni kertoi kuinka rintamalle vietäessä eräs poika oli

huutanut koko matkan kuin eläin, ja "kaatunut" – mikä ihana eufemismi – ensimmäisenä porukasta.

Oikeuksia ei tietenkään voi olla ilman velvollisuuksia, koska jonkun on nuo oikeudet taattava. Mutta velvollisuuksien, samoin kuin oikeuksien, tulisi jakautua tasaisesti eri kansalaisryhmien välillä; ketään ei tulisi velvoittaa eikä myöskään oikeuttaa mihinkään pelkästään sukupuolensa tai rotunsa perusteella.

*

Täti soitti myöhästyneet Matin päivä -onnittelut. Hänkin on väkivallan uhri; syksyllä joku nuorukainen tönäisi hänet kadulla nurin, ja häneltä murtui toinen ranne, joka tuskin koskaan palaa entiselleen. Hänen elinkautisestaan tulee paljon lyhempi kuin omastani, noin 10 vuotta, edellyttäen että molemmat täytämme sukumme standardit. Nuorukainen on nostanut oman juttunsa: tädin pitäisi pyytää häneltä anteeksi, että on ilmoittanut asian poliisille. Hyökkäys on paras puolustus.

*

Kilpaperjehdus ei ollut kohdaltani paras mahdollinen harrastus ja aiheutti perheessä riitoja, jotka osaltaan järkyttivät psyykeäni. Puosuna olin kuin veljeni varjo joutuessani seuraamaan häntä kisareissuille, joista en itse aina jaksanut innostua.

Mielessäni on käynyt, että hänelle ehkä ainoa mahdollisuus saada kontakti toiseen ihmiseen oli nöyryyttää tätä etevämmyydellään. Kymppin oppilaana ja kuuden laudaturin ylioppilaana hän oli tottunut voittamaan, ja tappioiden purjehduksessa sekä myöhemmin ihmissuhteissa on täytynyt olla hänelle kova pala.

Veljeni vaati, että isän on kaikki kesälomansa kuljetettava meitä rannikolta rannikolle, ja vertasi häntä erääseen samalla niemellä

kesiään viettäneeseen nuoriso-ohjaaja -tyyppiseen purjehtijaveljesten ideaali-isään, joka totisesti ei säästellyt kuplavlolkkariaan, kun oli päästävä jonnekin Näsijärveä edemmäs.

Veljeni karkeasti arvosteli vanhempiaan ja sokeasti ihaili tuota aina menossa ollutta kuusihenkiä naapuriperhettä, jonka jäsenistä tähän mennessä vain yksi on kuollut luonnollisen kuoleman, kolme muuta poistui oman käden kautta.

Puosuna perheen nuorempi poika jäi itseään neljä vuotta vanhemman kippariveljensä varjoon vielä pahemmin kuin minä omani. Kun aktiiviura oli ohi, hän ei enää saanut otetta elämään ja hukuttautui 26-vuotiaana.

Mutta edelleen veljeni tuntuu ajattelevan, ettei kenelläkään ole ollut huonompia kotioloja, huonompia vanhempia ja huonompaa veljeä, kuin hänellä.

Myös suhteessani vanhempiini olen ollut radikaalisti kiltti, veljeni taas radikaalisti tuhma. Ensimmäinen tyttö, jonka hän toi kotiiimme, vaati ensimmäisellä visiitillään, että vanhempieni on ostettava heille asunto, mihin veljelläni ei ollut mitään huomauttamista. Hän oli Bismarckinsa lukenut: ”kiltit lapset eivät pyydä mitään; kiltit lapset eivät saa mitään”.

Hänen tahtoelämänsä on minulle arvoitus. Toisaalta hän vaikuttaa hyvin voimakastahtoiselta; toisaalta vaikuttaa, kuin hänellä ei omaa tahtoa olisikaan. Hän on *aktiivisesti passiivinen*; hän aina pontevasti asettuu jonkin vieraan tahdon välikappaleeksi. Ensin hän tanssi tuon aidosti voimakastahtoisien kollegansa pillin mukaan; tämä aina määräsi kesän kisaohjelman, jonka veljeni välitti vanhemmilleni ja jonka mukaan heidän oli omatkin menonsa järjestettävä. Nyt hän on jo noin 35 vuotta tanssinut vaimonsa pillin mukaan. Aina kun minulla tulee asiaa veljelleni, minun olisi viisainta soittaa suoraan vaimolle.

Kuri purjehdusleirillä oli kova, ja kerran karkasin. Navakassa pohjoistuudessa yksin sik-sakkia plaanailin niemen etelärannalle kotisatamaan. Veljeni ja hänen mestarinsa olivat siellä minua vastassa

– maitse matka on hyvin lyhyt – ja jälkimmäinen vaati veljeäni hakkaamaan minut. Päivä oli jo illassa, ja luoviminen takaisin pohjoisrannalle olisi vienyt liikaa aikaa: kisat siltä päivältä oli kisattu, mikä juuri oli tempaukseni tarkoitus.

Veljeäni toimeksianto nolotti, hänen sadisminsa ei koskaan ilmennyt fyysisenä väkivaltana, ja sanoinkin mestarille, että hän itse voisi yrittää. Olin molempia pari vuotta nuorempi, mutta myös pari senttiä pitempi. Siksi en katsonut tarpeelliseksi hakea turvaa vanhemmistani, jotka myös olivat läsnä.

Vanhemmistani sai hyvin aran ensivaikutelman, mikä provosoi röyhkeitä ihmisiä ja usein saattoi minutkin kiusallisiin tilanteisiin. Olen heille melkein vihainen siitä kuinka he vuosikausia antoivat naapurin pojan terrorisoida perhe-elämäämme.

*

Jo varhain minussa heräsi kiinnostus yksinpurjehdukseen, mistä tuo karkaamisenikin kertoo. Halusin elää omassa maailmassani, missä kukaan ei minua komentele.

Huhtikuussa 1986 matkustin lehti-ilmoituksen perässä Helsinkiin, missä oli myytävänä Airistoristeilijä vuosimallia 47 hintaan 8000 mk. Se on harvinainen vene, en ollut sellaisesta edes kuullut, ja heti sen nähtyäni, Mustikkamaan telakalla, tein kaupat pyydettyyn hintaan.

Veneen pilssi oli täytetty sementillä, minkä olisi pitänyt herättää epäilykseni – mutta rakkaus on sokea. Kun kysyin myyjältä sementin tarkoitusta, hän sanoi veneen ylikattuna tarvinneen lisäpainoa. Siinä oli Solingin purjeet, ehkä huomattavasti isommat kuin alkuperäiset. Hyväksyin tämän selityksen, mutta halusin piikata sementin pois, koska pelkäsin sen lahottavan runkoa. – Asiaan ei liittynyt rikosta, seassa oli metalliromua, muttei ainuttakaan luuta.

Sain pari kuukautta kokopäivätoimisesti kunnostaa venettä, ennen kuin se oli valmis vesillelaskuun. Vietin ensimmäisen yön kajuutassa,

siltä varalta että vuotoja ilmenisi. Aamuun mennessä ei ollut tullut pisaraakaan. Mutta jo puolen tunnin purjehduksen jälkeen minun oli päästävä takaisin rantaan, mieluummin johonkin mutapohjaiseen, mihin veneen saattaa upottaa niin, että se jää pystyyn.

Kaikki oli mennyt hyvin vielä myötätuulussa, mutta veneen kallistuessaa luovilla runko vääntyi, saumat aukesivat ja vettä alkoi tulvia pilssiin. Vasta nyt minulle valkeni, että sementin tarkoitus olikin ollut jäykistää iäkkään, jo pehmenneen mäntyveneen runkoa.

Yritin ensin päästä johonkin Kaitalahden laituriin, johon olisin voinut veneen köyttää niin että se mahdollisella kivipohjallakin olisi pysynyt kölillään. Syväystä oli kuitenkin liikaa, laituri oli mitoitettu moottoriveneille, joita koko ajan lipui ohitseni, kun neuvottomana kellutin venettäni keskellä lahtea. Kun runko nyt oli lepotilassa, ei vuoto enää ollut kovin paha, ja verkkainen äyskäröinti riitti pitämään veneen pinnalla.

"Et sää tähän rantaan pääse", lausui lasikuituveneestä vetelällä äänellä keski-ikäinen aviomies, joka ilmeisesti oli koko elämänsä viettänyt "avaimet kädessä". Myöskin rouvan tyhjä katse kertoi kyvyttömyydestä "kantaa toisten taakkoja".

Vihdoin niemen takaa sousti erehdyttävästi Ernest Hemingwayta muistuttava hahmo, joka heti näki mistä on kysymys ja ohjasi minut yksinäiseen laituriin lahden etelärannalla, missä itsekin piti venettään. Myöhemmin sain kuulla, että hänellä oli paljon kokemusta puuveneistä, muun muassa Sulka-veneestä, josta yksi lauta keskellä ulappaa oli haljennut. Hänkin oli haaveillut yksinpurjehduksesta, erityisesti Havsfrästa, pulleasta kuuden metrin kosterista, jolla turvallisesti voi ylittää vaikkapa Atlantin. Kun tuli puhe proviantista ja sanoin syöväni jalkalaatikoon putoilevia lentokaloja, hän onnistuneesti kiteytti, että jos nykyisellä veneelläni lähden, lentokalat syövät minut.

Lähdimme kiipeämään heti rannasta nousevaa jyrkkää kalliota, jonka laella synkkään metsikköön harvakseen rakennetut vanhat

huvilat loivat erikoista, ymmärtääkseni kauhuromanttista tunnelmaa. Eräässä polunhaarassa Ernest neuvoi minulle reitin takaisin ihmisten ilmoille ja poistui lähimpään huvilaan.

*

Asustelin tuolloin Malminkartanossa erään opiskelijasolun erityisen viihtyisässä ja tilavassa tupakeittiössä. Muut asukkaat olivat mikrobiologi-tuttavani Pemmo sekä jo hieman varttuneempi ja paljon maailmaa nähnyt Erkki. Hän oli maalausalan aliurakoitsija ja ehdotti että perustaisimme firman, johon minä tulisin toimitusjohtajaksi. Ajatuksena oli, että maalausfirma, jota johtaa diplomi-insinööri, saa parhaat urakat.

Myöhemmin kesällä toimin jonkin aikaa hänen autonkuljettajanaan, mutta toimitusjohtajaa minusta ei koskaan tullut. Erkillä oli tuolloin kortti kuivumassa, työn alla oli Kauniaisten kaupungintalo, ja muutaman kesäisen viikon sain läheltä seurata maalarin arkea. Aamuisin Erkki aina ensin puoli tuntia vain kiroili ja paiskoi pensseleitä; työ oli tylsää ja tarvittiin valtavasti adrenaliinia, jotta jaksoi iltaan asti.

Työmaalla oli kerran mukanamme epämääräinen kulttuuripersoona, jonka lumoihin Erkki oli joutunut ja joka minullekin heitteli syöttejä, joihin en tarttunut. Heti aamulla persoona alkoi valittaa varvastaan, ja minun oli lähdettävä viemään häntä pysäkille. Erkin auto oli vuoden 73 Chevrolet El Camino, viimeinen malli ennen öljykriisiä, ja kun palasin pysäkiltä, Erkki vihasena huuteli telineiltä: ”Tiäksää kuinka paljon toi syö pensaa”.

Erkki pyrki ärsyttämään ihmisiä ja tunsu aina onnistuessaan saavansa heiltä energiaa. "Energian varastaminen" oli teema, johon hän toistuvasti palasi. Ihailleen hän kertoi veljestään, joka yhden kesän aikana oli iskenyt ja välittömästi jättänyt noin 30 naista. Veli oli näin onnistunut keräämään itselleen valtavat energiat.

Vaikka Erkki tietysti mielessä oli paha ihminen, hänestä jäi minulle hyvä muisto. Hän ei nimittäin koskaan ollut väkivaltainen. Hän kuuluu aikakauteen, jona vielä nautin äidin suojelusta; hänen kauttaan paha ei vielä *koskettanut* minua.

Kun olimme kerran ajaneet mutkikkaan reitin johonkin ruokapaikkaan Espoon puolelle, Erkki kesken aterian häipyi. Katsoin parhaaksi jättää auton sijoilleen ja palata bussilla kortteeriin, koska en tiennyt minne auton olisin ajanut ja koska pelkäsin että Erkki piruuttaan voisi syyttää minua autovarkaudesta.

Kun Erkki vihaisena soitti perääni, sanoin itseni irti. Hän oli palannut työmaalle kävellen, koska olin ruokailun aikana lähettänyt huonoja värähtelyjä. Aikaisemmin kesällä hän oli vaatinut minua muuttamaan, koska läsnäoloni aiheutti hänelle ripulia. Erkin telineet työmaalla oli kaadettu, ja hän kipeästi tarvitsi apuani, mutta olin jo päätökseni tehnyt.

*

Palatessani Kaitalahteen katsomaan venettäni ostin matkalta Ernestille pullon rommia. Menin ensin suoraan veneelle, minne myös Ernest kohta ilmestyi. Kun ojensin hänelle pullon, hän kutsui minut huvilaan, missä jo ennen tuloani oli nautittu väkeviä. Näin tutustuin myös hänen vaimoonsa sekä erääseen meedioon, jota hän piti parhaana kaverinaan.

Kun rommi oli juotu, korkattiin vielä pullo ja toinenkin ennen kuin siirryttiin korkealle rantakalliolle ihailemaan auringonlaskua.

Jossain vaiheessa Ernest täysin muuttui. Hän ei ollutkaan se vapaa henki miksi hänet olin kuvitellut; hänen arvonsa olivat hyvin porvarilliset.

Ilmeisesti olin ollut liikaa äänessä, mikä ärsytti Ernestiä ja sai hänet muistuttamaan minua asemastani: minulla oli vene upoksissa

heidän rannassaan, ja vain armosta olin päässyt tähän eksklusiiviseen tilaisuuteen.

Olin pettynyt; olin tullut paljaana ihmisenä, ja odottanut, että minua juuri sellaisena arvostetaan. Miksi Ernest pokkuroi ystävänsä, jolta niin usein olin vienyt suunvuoron, selvisi minulle vasta myöhemmin.

Tässä vaiheessa Ernestin diplomaattinen vaimo ohjasi minut huvilaan, missä vielä loivensimme muutamalla oluella ja kävimme läpi illan tapahtumia. Vaimo suuresti ihaili kirjailija Hemingwayta, mikä aikoinaan oli saanut hänet jollakin terassilla iskemään silmänsä juuri Ernestiin. Tällä oli ollut suuri rakkaus, josta ei vieläkään ollut toipunut. Rakastettu oli kuollut, ja Ernest haki häneen yhteyttä tuon ystävänsä kautta. Meedio, en minä, oli Ernestin mielestä "joku", vaikkei ollut kukaan; mutta vaimolla oli asiasta oma mielipiteensä.

"Jaaha, talossa onkin uusi isäntä", sanoi Ernest heti tultuaan huvilaan, ja illan hienosta alkutunnelmasta ei ollut enää mitään jäljellä. Silloin kevyesti rypistin Ernestiä ja käskin lopettamaan paskapuheet. Kun Ernest ei tästä toennut, ovet paukkuen poistuivat polkupyörälleni. Koko välikohtauksen ajan tyynenä pysynyt vaimo tuli perässä, ojensi kätensä ja sanoi ettei tästä talosta noin lähdetä. Hän vielä sovitteli miehensä puolesta viitaten tämän vahvaan humalatilaan, ja niin minäkin jo hiukan rauhoittuneena saatoinkin alkaa pitkän, mutkikkaan kotimatkan.

Kun parin päivän päästä uudelleen palasin veneelle, Ernest tuli pyytelemään anteeksi käytöstään. Hän oli saanut jonkinlaisen juoppohulluuskohtauksen ja lopulta ajanut huvilasta myös tuon parhaan ystävänsä.

Olin tehnyt tunnusteluja läheisellä Helsingin Työväen Pursiseuralla, mihin sain luvan nostaa veneeni. Sitä ennen oli vain huolehdittava siitä, että vene uppoamatta kestää hinauksen, jonka Ernest moottoriveneellään järjesti. Ernest oli taas oma isällinen

itsensä ja kävi vielä myöhemmin seurallakin katsomassa kuinka korjaustyö edistyi.

Siellä ei oikein tiedetty kuinka minuun tulisi suhtautua, kukaan ei osoittanut positiivista mielenkiintoa projektiani kohtaan, välillä vain tultiin kysymään, milloin saan työn valmiiksi. Joissakin katseissa olin aistivini suoranaista vihamielisyyttä; olemukseni sekä veneeni kunto kai sotkivat monien mielikuvat siitä, miltä oikean purjehtijan ja oikean purjeveneen tulee näyttää.

Kun paikkailtuani saumoja ja laminoituani muutaman ylimääräisen kaaren vene laskettiin slipiltä, se taas oli tiivis kuin pullo. Purjehdin sen Laajasalon toiselle puolelle Tahvonlahden Venekerhon laituriin, missä yhden yön sain pitää sitä vieraspaikalla. Aamulla ensin suunnattuani kauas ulapalle käännyin kevyessä myötätuulessa laskettelemaan kohti Haminaa, minne saavuin myöhään kolmannen päivän iltana. Olin yöpynyt Kaivokarilla sekä Pellingin ja mantereen välisessä salmessa.

Neljännän päivän aamuna, hyvin nukutun yön jälkeen, tunsin itseni mieheksi kolmannessa potenssissa, mutta iltaa kohti tunnelma taas laski. Tarkoitukseni oli viettää Haminassa toinenkin yö, ja olin jo mennyt makuulle, kun laiturille kurvasi auto toisensa jälkeen. Ulos purkautui nuoria kölvejä daameineen odottamaan kuljetusta salmen yli diskoteekiksi muutetulle pурсiseuralle. Viimeinen pisara olivat laiturilta hämäläismurteella lausutut halventavat kommentit veneestäni.

Taas kerran siihen minkä olisi pitänyt olla pyhää oli sekoittumassa jotakin epäpyhää. Nousin petiltäni, irrotin köydet ja koneella ajoin ulos satamasta. Purjeiden nostaminen on aina suuri tapahtuma, jonka aikana pitää ajatella hyviä ajatuksia, enkä halunnut tehdä sitä tuon roskajoukon nähden.

Toinen pettymys oli, että vene nyt taas luovilla vuoti. Alkoi katkera paluu, joka kesti kuukauden.

Kun yltyvässä tuulella olin aamuun mennessä jo ohittanut Kotkan, ankkuroin erään pienen saaren suojaan. Se oli huono satama, mutta ei ollut aikaa etsiä parempaa; pehmeä runko ei olisi enää kauan kestänyt aallokossa.

Ankkuri oli tietenkin heitettävä niin kauas, että tuulen kääntyessä vene ei olisi kolissut rantakiviin. Saaren tarjoama suoja ei ulottunut pitkälle, ja siksi kytkin veneen myös perästä. Kun köysi hampaissa yllättävän kylmässä heinäkuisessa vedessä olin uinut rantaan ja takaisin veneelle, olin niin kohmeessa, etten meinannut jaksaa kammata itseäni kannelle. Kylmä oli mennyt syvälle ytimiin ja tärisytti minua vielä pitkään manööverin jälkeen.

Nukuin koko päivän ja odotin että tuuli yötä vasten tyyntyisi. Kun jo oli puolipimeä, tulin kärsimättömäksi ja irrottauduin saaresta. Mutta keli oli edelleen erittäin kova, vene nojasi voimakkaasti ja taas pilssi alkoi kostua.

Kohta oli pilkkopimeä, ja olin veneessä, johon millä hetkellä hyvänsä saattoi revetä sellainen vuoto, että jo muutamassa minuutissa olisin uimasillani. Tunsin itseni kurjaksi. Tämä ei enää ollut hallittua riskinottoa.

Aamun tyvenessä upotin edelleen vuotavan veneeni suojaosan lahden mutapohjaan ja menin nukkumaan. Herättyäni trallit jo uiskentelivat melkein petini tasalla, ja vene oli vajonnut mutaan niin syvälle, että pelkästään vetämällä ankkuriköydestä sitä ei saanut liikahtamaan. Kun olin äyskäröinyt ja itsekin hypännyt laidan yli, vene nousi sen verran, että jaksoin työntää sen syvempiin vesiin.

Seuraavan yön vietin aidosti ankkurissa, venettä vapaasti kelluttaen. Tämä edellytti pumppaamista parin tunnin välein; muuten vene olisi uponnut. Kun nyt olin täysin eristyksissä muusta maailmasta, ja ainoa aistimukseni oli polviin asti ulottuva kylmä vesi, jouduin kysymään itseltäni: Kuka oikein olen?

Oli selvää, että purjehdus oli keskeytettävä. Aloin etsiä Albertiinalle hyvää tilapäiskotia, ja löysin sellaisen Loviisan

ydinvoimalan katveesta, Klobbfjärdenin itärannalta. Taas hyvät ihmiset antoivat minun upottaa veneeni kotirantaansa.

*

Palasin linja-autolla Helsinkiin, missä minulla ei enää ollut asiaa tupakeittiöön, mutta pääsin samalle arvostetulle alueelle erään lomalle lähtevän pariskunnan koiranvahdiksi.

Tuolta ajalta on mieleeni jäänyt hauska yöllinen välikohtaus: Ulkona naisääni huusi apua. Avasin patiolla antavan oven ja kuulin vuorosanat:

- Jos et sää heti irrota, mä ilmoitan poliisille.
- Mää *oon* poliisi.

Lähdin kiertelemään ympäristössä, mutta en löytänyt mitään riitelevää pariskuntaa. Kun jo olin menossa takaisin asuntooni, kuulin pusikosta kuiskauksen. Näin siellä kyykistyneen naisen, joka alkoi riisua puseroan. Minulle ei koskaan ole tarvinnut vääntää rautalangasta, ja heti heitin naiselle oman puseroni. Toistemme puseroissa sitten lähdimme käsikoukkua naisen asunnolle. Nainen olisi vielä halunnut jatkaa joidenkin tuttaviansa luokse ja pyysi minua mukaan, mutta tekeydyin tärkeäksi ja sanoin, että minulla on vene upoksissa Ruotsinpyhtäällä ja aikainen herätys.

*

Pemmo oli saanut stipendin Japaniin, irtisanonut oman kämppänsä, ja tuli nyt lopuksi aikaa minun vieraakseni. Idylli oli täydellinen, kunnes Tukholmasta eräs Pemmon tyttöystävä tai itseään sellaisena pitänyt ilmoitti tulevansa kolmanneksi. Jo hänen sisääntulonsa oli täydellinen fiasko. Hän aivan liian pontevasti soitti kelloa, minkä jälkeen vielä takoi ovea nyrkillä. Emme avanneet, koska pelkäsimme, että siellä on Erkki, johon Pemmokin oli ottamassa etäisyyttä. Tyttö soitti sitten

puhelimella, ja päästimme hänet sisään. Hän ei ollut missityyppiä, mutta antoi selvästi ymmärtää olevansa nainen. Käytetty kuukautissuoja tiskipöydän kulmalla ei ollut harvinainen näky taloudessamme; hän kai pyrki olemaan jonkinlainen "seisottaja", mutta ainakin minun kohdallani veti aivan väärästä narusta.

*

Ruotsinpyhtäältä – vai olisiko se Loviisaa – ajoin Albertiinan koneella Porvooseen, jossa se nostettiin slipille. Kun se laskettiin vesille, oli vuoto entisellään; paikkauksistani ei ollut enää mitään hyötyä. Jatkoin koneella Helsinkiin, missä kolme vuorokautta sain etsiä veneelle telakkaa. Mustikkamaan isäntä ei halunnut sitä harmikseen ja sanoi, että halvimmalla pääsen, jos toimitan sen kaatopaikalle. Kävin myös Kaitalahdessa, missä heti pariskunnan ilmeistä näin, että tännekään ei enää ollut asiaa. He olivat saaneet kaupungilta huomautuksen romuveneestäni.

Tahvonlahden Venekerho antoi minun sitoa Albertiinan laiturin juureen, missä se pysyi hyvässä ojennuksessa, kunnes vesi yllättäen laski. Se kaatui kyljelleen ja täyttyi vedellä juuri kun olin seuralla joidenkin napamiesten kanssa keskustelemassa sen kohtalosta. Eräs heistä sai hysteerisen naurukohtauksen. Hän, moottorivenemies, ihmetteli kuinka paljon riesaa ihmisellä voi olla yhdestä vaivaisesta veneestä ja sanoi minun olevan tuuliajolla, mihin heti vastasin, että purjehtija on aina tuuliajolla. "Hyvin sanottu", totesi kommodori.

Yhdessä Pemmon kanssa saimme kiskotuksi kuivalle maalle jääneen venevanhuksen vesille. Olin jo löytänyt sille paikan Iso-Sarvastosta, jonne lähdimme meloen, koska moottori ei lähtenyt käyntiin. Matkalla moottoriveneestä tarjottiin meille köydenpäättä, johon tartuimme. Vene oli pieni lasikuitukippo ja ui ihmeen syvässä. Syy selvisi, kun jo lähellä Sarvastoa veneen pohjalta nousi pää, toinen ja kolmaskin haistelemaan tuulta. Miehiä oli yhteensä viisi, ja kaikki

ympäri päissään. He olivat hyviä ihmisiä, eivätkä edes huolineet pientä seteliä, jota heille tyrkytin.

Sarvastosta Pemmo kiiruhti asioilleen, ja minä jäin pumpaamaan. Sain soitetuksi kuorma-auton nostamaan veneen pukille, jonka olin häkistä löytämistäni laudanpätkestä improvisoinut.

Minulle oli kertynyt univelkaa, ja menin häkiltä suoraan erään lähistöllä asuneen Maken ovelle. Kun soitettuani kelloa kukaan ei vähään aikaan avannut, kurkistin postiluukusta, jolloin näin paljaat miehen varpaat. Sanoin kuka olen, ja Make päästi minut sisään. Kerroin tarinani, ja pyysin yösijaa. Make myös antoi minun tuoda purjeet kanahäkkiinsä.

Kun on pitkään yksin merellä, valvoo paljon, eikä huolehdi syömisestään, alkaa mielen pohjalta kummuta kuvia, jotka olisi parempi pitää omana tietonaan. Maken luona puhuin paljon, aivan liikaa, ja olisin pahimmassa tapauksessa voinut jutuillani aiheuttaa vaimolle keskenmenon.

Paljon myöhemmin porvoonlainen Jaska osti veneeni 5000 markalla. Kävin kerran kylässä, kun Albertiina oli pukille nostettuna hänen omakotitalonsa pihalla. Kiipesin pressun alle kajuuttaan, ja vuodatin muutaman kyöneleen. Myöhemmin Jaska päällysti Albertiinan lasikuidulla, ja uskon että se purjehtii vielä tänä päivänä. – En ollut turhaan piikannut.

*

Pemmon eno oli erään kaverinsa kanssa pystyttämässä Malmille paritaloa, jonka yhtenäisessä kellaritulassa hänen oli määrä rakentaa lentokone. Eno oli 60-luvun alussa johtanut Utu-purjekoneen suunnittelua ja perustanut firman, joka ehti valmistaa sitä 22 kappaletta ennen kuin meni konkurssiin.

Jokin voimakas vietti ajoi minua nyt vesielämästä kuivalle maalle ja talonrakennukseen. Sain tyydyttää sitä enon työmaalla sahailemalla

siporex-elementtejä, joista teimme väliseinät vielä keskeneräiseen yläkertaan.

Kun isäntäperhe palasi kesälomalta, meidän oli muutettava; Pemmo lähti Japaniin ja minä Tampereelle. Pemmon hankala tyttöystävä oli muuttanut jo aikaisemmin, enkä ole hänestä sen koommin kuullut.

Juuri kun olimme miettimässä, miten Pemmon jäljelle jäävät tavarat saataisiin kuljetetuksi enon taloon, ajoi Erkki avolava-autollaan pihaan. Tarkoitus oli ollut eksyttää hänet; emme halunneet häntä enon riesaksi. Mutta kun hän autoineen nyt tyrkyttäytyi muuttomieheksi, kävi kiusaus liian suureksi.

Erkki sitten pesiytyi Malmille, kuten olimme pelänneet, touhusi päällysmiehenä ja sotki asioita, kunnes eno heitti hänet pellolle. Pemmon äiti, joka on teosofi, näytti minulle 22,5 vuotta myöhemmin Ultra-lehdessä ilmestynyttä muistokirjoitusta, jonka mukaan Erkki olisi kuollut yksinäisyyteen. Välitön syy oli itsemurha.

*

Kesällä 1987 eräässä tamperelaisessa ravintolassa muudan taistolaistaustainen, sittemmin vihreästä aatteesta ja henkitieteistä innostunut kanssa-asiakas vaikutui ”valaistuneista kasvoistani”. Hän oli myös entinen matematiikan opettaja ja kiinnostui lisää, kun sai kuulla että olin tehnyt diplomityön matemaattisesta logiikasta.

Hän oli juuri eronnut ja asui nyt tilapäisesti Pispalassa, epämukavassa hellahuoneessa. Kun kerroin, että minulla on yksiössäni sauna, hän jätti seniltäisen tyttöystävänsä ja lähti luokseni pesulle. Aamulla hän poistui diplomityö kinalossaan, ja kesti melkein vuoden, ennen kuin sain sen takaisin.

Hylätty tyttöystävä myöhemmin pyysi minut turvamiheksi matkalleen Turkkiin. Kun olimme päässeet Budapestiin, hän muutti suunnitelmansa. Hän oli tavannut asemalla vanhemman herrasmiehen,

joka lupasi maksaa hänen paluumatkansa. En halunnut häiritä idylliä, jätin heidät asemaravintolaan, missä vanhus jo autuaana lepuutti kättään tytön polvella. He lähtivät pohjoiseen, minä Wieniin.

Tämä oli ainoa kerta kun kävin itäblokissa silloin kun sellainen vielä oli. Wieniin menevässä junassa minulla oli vaikeuksia löytää paikkaa. Ravintolavaunussa vastaan tuli turpea sotilashenkilö, joka ilmeellään ja käsimerkeillään selkeästi viestitti: ”tänne ei mitään asiaa!”

Jouduin vaunuosastoon, missä ikkunapaikoilla jo istui vanhempi pyylevä pariskunta, joka häpeilemättä mittaili minua katseillaan. Myöhemmin seuraamme liittyi nuori, hyvin neuroottiselta vaikuttanut tyttö. Tuntui kuin pariskunnan ja tytön välillä olisi vallinnut jonkinlainen yhteisymmärrys, jonka ulkopuolelle minut jätettiin. He olivat OK, minä en ollut OK. Vasta konduktööriltä sain tietää, että olin tullut ensimmäiseen luokkaan. Kun tein lähtöä, pariskunta ylimielisesti hymyili perääni. Itäblokissa kyllä jo päältä näki kuka kuuluu toiseen luokkaan.

Avatessani erään alemman luokan vaunuosaston oven varmuuden vuoksi vielä kysyin onko tilaa, vaikka sisällä oli vain yksi pariskunta. Ei, sanoi mies, kyllä, sanoi nainen, ja astuin sisään.

Nainen heti otti minut erityiseen suojelukseensa, kyseli syömisestäni ja epäili etten myöskään ollut saanut riittävästi unta. Hän myös ennusti kädestäni, että toinen avioliittoni tulee olemaan vaikea. Kuin uskollisuuden vakuudeksi hän aina välillä kevyesti potki vastapäätä istuvaa puhumatonta miestään haarojen väliin. Wienin asemalla menimme ravintolaan, missä nainen tarjosi minulle oluen ja vielä erotessamme pussasi, mikä miehen oli kestettävä.

Wienistä jatkoin Esbjergiin, missä viikon nukuin pois univelkaani, ja palasin sitten Tampereelle.

*

Vuoden 1988 alussa lähdin Irlantiin. Liftasin lautalta erään saksalaisen kauppamatkustajan kyydissä ja kuin vahingossa pääsin livahtamaan Kuningattaren saarelle. Jos olisin yrittänyt tullista jalkamiehenä, minut varmasti olisi käännytetty, kuten kävi erällä myöhemmällä reissullani.

Irlanninmerellä oli kova myrsky. En koskaan kannella tule merisairaaksi, ja nytkin mielummin palelin kuin oksensin. Vielä alkumatkan vietin salongissa, missä tunnelma oli kuin jossakin vähemmän hurmoksellisessa herätyskokouksessa. Eteen oli tuotu korkea pino paperipusseja ja ennen poistumistani kannelle jonkin aikaa seurasin kuinka matkustajista yksi toisensa jälkeen nousi todistamaan huonosta voinnista. Matkustajien rauhallisuus teki minuun vaikutuksen. Itse en koskaan ole oppinut täysin asiallisesti suhtautumaan oksentamiseen.

Aamulla Dun Laoghairissa koin tulleen satujen saarelle, mitä vaikutelmaa korosti myös vuorokaudenaika. Kirkkaassa päivänvalossa kaikki olisi näyttänyt paljon arkipäiväisemmältä.

Vietin Irlannissa pitkälle neljättä kuukautta. Tällä matkalla ei ollut mitään tarkoitusta, mikä piti mieleni avoimena ja teki seikkailustani eräänlaista "trippailua". Norjalainen Dag, antroposofinen alkoholisti, joka oli käyttänyt kovempiakin aineita ja johon myöhemmin Suomessa tutustuin, sanoi katseeni paljastavan, että jo vuosikausia olin elänyt linnun lailla: "you have been living like a bird for years". Tämä oli kohteliaisuus. Olin pelkästään raitistelemalla tai korkeintaan kohtuullisella alkoholinkäytöllä päässyt tuloksiin, joista oikea narkomaani voi vain uneksia.

Katseestani on ollut minulle myös haittaa. Minulla on usein ollut vaikeuksia päästä ravintolaan, erityisesti selvin päin. Kun olen puhaltanut alkometriin nollalukeman, portsari on väittänyt minun ottaneen jotakin muuta.

En voi jakaa Irlanti-kokemustani; kuvaan tässä lyhyesti vain sen ulkoiset puitteet.

Jäin Dubliniin yli kolmeksi viikoksi, joista suurimman osan vietin North Strand -nimisessä hostellissa. Parhaiten tutustuin siellä manchesterilaisiin Racheliin ja Alistairiin, jonka kanssa myöhemmin bussikyödyllä ajoin Corkiin. Alistairille oli tehty jokin leikkaus, jota hän piti syynä siihen, ettei voinut pidätellä suolistokaasuja. En tiedä oliko kyse todella sairaudesta vai kunnioituksen puutteesta, muun muassa sitä saksalaista naisvierasta kohtaan, joka kesken lauseen poistui common roomista – Alistairin taas tuuleteltua. Koko bussimatkan kärsin tästä toverini erikoisuudesta; ehkä viisi minuuttia meni hajuttomasti, mutta sitten taas...

Olimme matkalla Crosshaveniin tapaamaan Shayronia ja Norbertia, joihin olimme tutustuneet North Strandissa. Noudatin Shayronin kutsua, vaikka tiesin, että Norbert ei minua suorastaan rakastanut. Hän oli aamiaisella kääntänyt minulle selkensä ja myöhemmin arvostellut minua tungettelevaisuudesta: "You don't give space."

He asuivat korkealla mäellä (Graball Hill) hatarassa mökissä, joka ehkä vain asukkaiden painosta pysyi sijoillaan niinä parina myrskyisenä yönä, jotka siellä vietimme. Tuuli meni melkein esteettä mökin lävitse ja lennätti mattoja, mikä piti ilman raikkaana. – Vai olisiko Alistair sittenkin halutessaan myös kyennyt pidättelemään?

Alistair palasi Dubliniin ja minä jatkoin jalkaisin Kinsaleen. Myrsky jatkui ja aina välillä kastuin läpimäräksi. Lämpöasteita ei ollut monta, mutta luotin siihen, että tuuli aina kuivaa sen minkä sade kastelee. Ja näin tapahtui. Oli parempi tulla perille kuivana, koska retkeilymajoissa ei yleensä ollut lämmitystä, ja sisälämpötila saattoi laskea jopa pakkasen puolelle.

Kinsalessa löysin erään linnan raunioista lentokyvyyttömän, ehkä nälkiintyneen jääkyyhkyn, jonka majapaikkani isäntä toimitti jollekin eläinklinikalle, missä tapausta pidettiin merkittävänä. Vuosisadan myrsky oli lennättänyt linnun kauas pesimäalueiltaan. Olisiko jääkyyhkyä koskaan aikaisemmin tavattu Irlannissa?

Jatkoin matkaa patikoiden Timoleagueen, missä yövyin ja mistä liftasin Baltimoreen. Kuljettaja teki töitä Sinn Feinille ja erotessamme antoi minulle puolueensa lehden.

Kuten Kinsalessa myös Baltimoressa majaa isännöi langennut saksalainen, ja myös Baltimoressa lämmityksestä huolehti yksin Golfvirta. Kinsalen isäntä oli suoraan myöntänyt olevansa paossa synnyinmaansa liian kovia odotuksia ("expectations").

Valtameren aalloista joka sadas tai tuhanne saattaa olla huomattavasti muita isompi. Tämä epäsäännöllisyys oli koitua kohtalokseni, kun Baltimoressa yksinäisellä kalliorannalla aivan liian läheltä ihastelin meren ärjyntää.

Sain eräältä ylimieliseltä pariskunnalta kyydin Skibbereeniin ja hetken patikoituani toisen kyydin Bantryyn, josta jatkoin jalan Glengarriffiin, missä yövyin hiukan hintavammassa B&B-majoituksessa. Pienen Fjällräven-reppuni kanssa en kai näyttänyt miltään sankarimatkailijalta vaan lähinnä eksyneeltä koulupojalta, mikä vetosi tiettyyn naistyyppiin. Jälkimmäisessä autossa oli kaksi sisarusta, joista toinen oli vanhapiika. Tämä juuri oli halunnut minut kyytiin, ja sain häneltä autossa vahvistuksen oletukselleni, että pieni reppu on liftarille etu. Häntä kovasti huolestutti, kuinka olin joutunut näin kauaksi kotoa, ja erotessamme hän vielä moneen kertaan toivotti Jumalan siunausta. Kuljettajana toiminut maailmannaisen oloinen sisar ei osallistunut keskusteluun. Aina kun takapenkiltä satuin vilkaisemaan peruutuspeiliin näin hienoisen hymyn karehtivan hänen maalatuilla huulillaan. Lopuksi hän sanoi puheliaalle sisarelleen: "Älä huolehdi, kyllä hän pärjää".

Seuraavana päivänä lähdin kipuamaan vuorten yli Kenmareen. Joka tätä reittiä tulee Corkin maakunnasta Kerryyn, kokee rajalla ilmestyksen. Näky joka avautuu, kun tunnelista tullaan päivänvaloon, on mykistävä.

Kenmaren jälkeen tuli Killarney, josta en pitänyt; siellä oli liikaa turisteja, joita pakenin erämaahan – sikäli kuin Irlannissa sellaista on.

Sain turistitoimistosta puutteellisen kartan ja melkein eksyin. Itsessänikin oli syytä. Lähdin liikkeelle niin myöhään, että hämärä jo ehti laskeutua, kun polku, joka kartassa oli yksikäsitteinen, alkoi yhä enemmän kuin pintaa muistuttavassa maastossa haarauduilla niin etten lopulta tiennyt, mikä oli sivu- ja mikä kartan tarkoittama pääpolku.

Minulla oli "ongelma", "Houston" ei vastannut, ja minun täytyi luottaa omaan päättelykykyyni. Tulin tulokseen, että erään tietyn, noin puolenkilometrin etäisyydellä olevan harjanteen takana täytyi olla sen lempeän laakson, johon olin pyrkimässä. Harjanteen laella totesin, että olin päätellyt oikein; näin alhaalla valoja – mutta vielä en ollut pelastunut. Vuorilla oli jo pimeää, ja olisin voinut pahastikin satuttaa itseni hapuillessani alas louhikkoista, sateen liukastamaa rinnettä.

Onneksi olin ilmoittanut tulostani majan isäntäväelle, joka ehkä muuten jo olisi sammuttanut valot ja mennyt nukkumaan. Maja sijaitti Irlannin korkeimman vuoren juurella, eikä minua kehoitettu kiipeämään sille. Alueella oli tapahtunut onnettomuuksia; ymmärtääkseni joku oli hukkunut tulvavesiin, kun oli lähtenyt liikkeelle väärään aikaan vuodesta.

Seuraavaksi oli vuorossa Glenbeigh. En halua heittää varjoa isäntäväen ylle, mutta tunnelma hotellissa, jossa aluksi olin ainoa vieras, oli kuin eräässä tunnetussa Hitchcockin elokuvassa.

Olen nuorempana saastuttanut mieleni lukemalla romaaneja ja katsomalla elokuvia, enkä enää koskaan taida saada sitä täysin puhtaaksi. Myöhemmin pyöräillessäni Saksassa näin aina jo ensimmäisten vastaantulijoiden kävelytyylistä, olinko tullut johonkin yliopistokaupunkiin, missä tietenkin myös harrastettiin kulttuuria.

Ruotsin Nyköpingissä sain kerran silmilleni erään germaanista filologiaa opiskelleen saksalaisen filmihullun, joka jo kättelyssä katsoi asiakseen verrata minua Forrest Gumpiin, päähenkilöön samannimisessä elokuvassa, jota en ole nähnyt. Kun hän kuuli, että

olen Suomesta, hän tietenkin alkoi puhua Kaurismäkien elokuvista, jne.

Myöhemmin hotelliin tuli turvakseni englantilainen, Irlannista maatilaa etsimään lähtenyt pariskunta. Mies, ammatiltaan opettaja, oli 62-vuotias, ja viehättävä vaimo, hänen entinen oppilaansa, 37-vuotias.

Taas kerran sain lainata toisen miehen vaimoa. En ollut vielä siihen mennessä ymmärtänyt tässä tekeväni mitään väärää; olin luullut, että uskottomuus aina edellyttää myös lihallista aktia.

Glenbeighistä tulin Traleehen, mihin olin tilannut rahaa Suomesta ja missä minun oli määrä tavata niin ikään North Strandissa asustellut australialainen Adam. Hän oli kuvataiteilija joka Dublinissa oli vienyt minut eräaseen Roy Lichtensteinin tuotantoa esittelevään näyttelyyn. Saimme siellä kuvaruudusta katsella kuvia, jotka Lichtenstein oli tehnyt kuvista. Olisiko tässä kolminkertaisilla raameilla haluttu varmistaa jonkin mahdollisen sanoman perillemeno?

Katsoin Adamin taideharrastusta läpi sormien, ja keskityin siihen, mitä hän oli "paljaana ihmisenä" – mikä taas tulee ymmärtää kuvaannollisesti. Ehkä Adam vaistosi tämän, ja loukkaantui, kun en pitänyt tärkeänä sitä, millä hän halusi tärkeillä.

Traleen retkeilymajaa pyöritti tomera itävaltalainen tyttö, jolla oli siellä tilapäisesti kaverinaan ujommalta ja vähemmän maailmaa nähneeltä vaikuttanut irlantilainen tyttö. Tämä otti minut vastaan ja oli minua kohtaan tavattoman herttainen, kunnes ensimmäinen tyttö palasi joiltakin asioiltaan ja heti otti minuun hyvin kielteisen kannan, minkä toinenkin tyttö pian omaksui.

Jostakin syystä minusta tuli heidän yhteinen inhokkinsa. Aina kun tulin keittiöön, he mielenosoituksellisesti poistuvat sieltä. He myös hermoja repivällä volyymillä aamusta iltaan soittivat nuorisomusiikkia, ilmeisenä tarkoituksenaan savustaa minut ulos talosta. En tiedä minkälainen heidän suhteensa tarkalleen oli, mutta juuri näin minulle on myöhemmin käynyt muutaman lesboparin kanssa. Tuorein esimerkki on veljentytär puolisoineen.

Adam oli omistajan kanssa sopinut, että hän huhtikuun alusta, itävaltalaisen tytön lähtiessä lomalle, ottaa vastuun hostellista. Siihen oli vielä aikaa enkä tässä seurassa halunnut odottaa enää päivääkään. Kokemus Traleessa oli niin masentava, että päätin palata suorinta tietä Suomeen.

Pääsin kuorma-auton kyytiin ja sanoin olevani matkalla Limerickiin, mitä kuski piti aivan hulluna ajatuksena. Mieleeni jäivät sanat "dirty old town". Hän sanoi seuraavasta risteyksestä kääntyvänsä pohjoiseen ja kehotti minua seuraamaan mukana. Hän ei ajanut kovin pitkälle ja tarvitsin vielä 4 lifttiä ennen kuin tulin Galwayhin, mihin jäin kahdeksi kuukaudeksi.

Turistitoimistossa tuntui erityisen hyvältä kun empaattinen naisvirkailija kohdallani rikkoi etikettiä ja molemmin käsin sulatteli kohmeiset kourani ennen kuin alkoi neuvoa tietä majataloon.

*

Galway on oma lukunsa. Se on vauras ja hiukan tylsä yliopistokaupunki, johon jämähdin, kun minussa mukavuudenhalu voitti seikkailunhalun. Irlanti ei vielä tuolloin ollut kokenut lyhyeksi jäänyttä talousihmettään. Tuosta varhaiskeskiajalla kukoistukseensa nousseesta saaresta oli tullut takapajula, joka köyhyydellään suuresti järkytti kaltaistani skandinaavia, joka ei edes Välimeren maissa ollut kohdannut mitään vastaavaa.

Myös köyhyys on eksotiikkaa, joka saattaa aikansa viehättää rikkaista maista tulevia turisteja, mutta minä olin siinä määrin irlantilaistunut, että jo aloin kaivata vihreämmälle oksalle. Löysin sellaisen leskeksi jääneen entisen sairaanhoitajan, "Saint Maryn", hostellin lämmitetyistä huoneista.

Samoin kuin North Strandissa asui Maryn luona paljon kaltaisiani pitkäaikaisia vieraita, joihin noiden kahden kuukauden aikana hyvin tutustuin. Enemmistö oli amerikkalaisia, nuoria jenkkejä, jotka

harrastivat irlantilaisia kansantansseja ja perinnemusiikkia. Minulla ei ole heistä mitään pahaa sanottavaa, mutta paljon paremmin viihdyin etelävaltiolaisen Tomin seurassa.

Aikamme Galwayn pubeissa kului kuin siivillä. Tomilla oli vahva pohjasivistys; hän oli virkaheitto yliopistomies ja oli miltei mahdotonta löytää aihetta, missä hän ei olisi kyennyt seuraamaan esitystäni. Amerikkalaiseksi hän oli myös poikkeuksellisen kielitaitoinen. Espanjan hän hallitsi täydellisesti, ranskaa hän ei juuri puhunut, mutta luki ja kirjoitti sitä sujuvasti. Sakari Sariola, hänen entinen opettajansa, oli ainoa suomalainen, johon hän oli ennen minua tutustunut. – Kaikille muille se ensimmäinen olin minä: "You are the first Finn I've ever met", oli yleisin avausrepliikki.

Tom puolestaan oli minulle ensimmäinen, joka lisäkseni oli lukenut Weiningeria. Hän oli löytänyt tämän pääteoksen joskus 60-luvulla yliopiston kirjaston hyllystä, johon oli sijoitettu kaikki vähemmän tärkeä, jo vanhentuneena pidetty kirjallisuus. Ennen Tomia ei kukaan ollut lainannut sitä!

Pitkiin sessioihimme keskeytyksiä toi vain Tomin pakonomainen tarve aina välillä käydä jossakin kirkossa ripittäytymässä. Hän oli harras katolilainen, joka ei kieltänyt elämäniloa ("joie de vivre"). Opin häneltä merkitykseltään aivan uuden sanan, "muffin", joka paitsi hänen puheessaan myös hänen myöhemmissä kirjeissään tiuhaan esiintyi.

Jotta emme olisi täysin veltostuneet, teimme Tomin kanssa rankkojakin ekskursioita Galwayn ympäristöön. Näistä erään tarkoituksena oli tavoittaa hostellissa vierailut "kosminen perhe", josta Tom (sosiologina?) viehättyi. Se koostui kolmesta sukupolvesta, joista jokaista edusti vain yksi jäsen: mummosta, jonka liikkuminen oli vaikeaa ja jolla oli suussa enää yksi hammas, mutta joka tiukoissa pitkissä alushousuissaan – kai ainoissa housuissaan – joissa hänen oli tarjettava myös ulkona, vaikutti hyvin nuorekkaalta; sekä

hänen sisaren- tai veljentyttärestään ja tämän 8-vuotiaasta mulattityttärestä.

Mummo oli vanha hippi, jolle varakas suku oli kääntänyt selkensä ja joka oli kannustanut kapinaan myös nuorempaa sukulaistaan. Tom tarkkana kuunteli heidän tarinaansa kunnes häneltä sanan "outlet" kohdalla pääsi tyrskähdys. Tämä ei ollut ainoa kerta kun hän putosi tavoittelemastaan akateemisesta tyylistä.

Tytär oli "reggae-baby", jonka isä oli ollut hänen äidilleen tuo kaivattu "outlet". Tom halusi saattaa perheen tarinan johonkin sosiologiseen viitekehykseen, ja siinä tarkoituksessa myöhemmin suuntasimme kohti Ennisiä, jonka lähistölle he olivat telttansa pystyttäneet. Lähtiessään he olivat esittäneet meille kutsun, sillä varauksella, ettei heillä juuri sillä hetkellä ole muita, parempia vieraita. Tomia tuo varaus nauratti, hänen mukaansa meitä parempia vieraita ei voinut tulla; reggae-miehille pitää olla kaikki nykyajan mukavuudet.

Tytön äiti vihasi miehiä ja sanoi ettei tarvitse toista, muuta kuin piiskattavaksi. Kun erotessamme puristin hänen kättään, hänen kasvonsa kirkastuivat, ja hän huudahti: "That's the handshake of a man!" – Oliko tämä kutsu piiskattavaksi?

Lähdimme apostolin kyydillä ensin Kinvaraan, jonne saavuimme vasta puolilta öin. Taas viehätyn Irlannin maaseudun autiudesta, "maisemasta neutronipommin jälkeen", kuten Tomin kanssa erään pienen, hylätyn oloisen kylän kohdalla vitsailimme. Samantapaista koin myöhemmin entisen DDR:n vihreällä vyöhykkeellä. Poltetun ruskohiilen tuoksu aina laukaisee minussa samantapaisten "flashbackin" kuin poltetun kivihiilen tuoksu, välittömästi aktivoiden kaiken noihin tuoksuihin pakatun sisäisen kokemuksen, jota en kenenkään kanssa voi jakaa.

Viimeiset pari kilometriä olivat vaikeat. Kiviaidat molemmin puolin tietä eivät jättäneet tilaa jalankulkijalle, ja aina auton

lähestyessä, jos satuimme olemaan väärällä puolella, meidän oli hypättävä aidan päälle.

Retkeilymajassa, joka onneksi oli auki, minulle nousi kova kuume, ja oksentelin koko yön. Minusta pidettiin hyvää huolta, muun muassa sain jalkopäähän kuumavesipullon, joka tosin vuoti. Saimme olla kaksi yötä, sitten meidän oli lähdettävä, koska talo siitä eteenpäin oli varattu seurueelle, joka halusi sen kokonaan käyttöönsä.

Olin edelleen heikossa kunnossa, mutta jaksoin muutaman kilometrin matkan "Dorus House" -nimiseen retkeilymajaan. Vastassamme oli kaksi nuorukaista, jotka juuri olivat nauttimassa isännän tarjoamaa reilua ateriaa; molempien lautasella oli kokonainen pullea broileri. Liityimme seuraan, ja isännän vieraineen aterioitua kirjauduimme sisään, minkä jälkeen poistuimme yläkertaan, missä makuusalit sijaitsivat. Portaissa Tom kääntyi ja kysyi minulta mitä arvelen, olisiko isäntä ehkä homo. Pojat joille tämä tarjosi broilerit olivat Tomin mielestä epäilyttävän hyvännäköisiä ("too pretty").

Kun myöhemmin istuimme iltaa isännän kanssa, ja pitkään oli käsitelty hänen lempiaihettaan eli hevoskasvatusta, hän siirsi puheen kasvoihini, jotka ainakin brittiläisten standardien mukaan olivat aivan liian kalpeat. Syynä saattoi olla mahatauti, josta en vielä täysin ollut toipunut, mutta tietenkin perintötekijöilläkin oli osansa. Hän ehdotti, että hänen lääkärituttavansa tulisi tutkimaan minut. En pitänyt ajatuksesta, koska jo mielestäni olin päässyt selville hänen taipumuksistaan. Diplomaattina vastasin, että olen ehkä jossain määrin sisäsiittoinen ("inbred") ja siksi sairaalloinen, mikä huvitti hevosen kasvattajaa.

Myöhemmin retkeilymajaan tuli saksalainen tyttö. Hän halusi välttämättä samaan makuusaliin Tomin ja minun kanssa. Mutta kun hän myöhemmin toisesta makuusalista löysi maanmiehensä Willyn, isännän ruokkiman "liian sievän" nuorukaisen, hän keräsi kimpsunsa ja muutti tämän kanssa yhteen. Kun minulle myöhemmin tuli jotakin asiaa Willylle ja menin hänen reviirilleen, tyttö tiukasti tämän

käsipuolella heti alkoi tuijottaa minua ulos ja poistuessani kehotti sulkemaan oven jäljessäni. Hän oli varannut Willyn kokonaan itselleen.

Aamulla tapasin Willyn common roomista lukemassa Raamattua; tyttö, josta hän ei tippaakaan ollut kiinnostunut, oli yöllä ängennyt hänen makuupussiinsa. Tästä muuten hyvin säyseästä pojasta näki, että hän oli nyt todella vihainen, ja katsoin parhaaksi antaa hänen rauhassa koota itseään.

Retkeilymajasta vajaan kilometrin päässä oli yhdistetty kauppa ja pubi, jossa tarjoilijana toimi omistajan 19-vuotias tytär, jota Tom heti alkoi vikitellä. Hän oli todellinen kaunotar, jolle jo oli katsottuna arvoisensa sulhanen. Mutta katolisessakin maassa kaikki on mahdollista, ainakin vielä ennen häitä, ja terveenä nuorukaisena tietenkin myös Willy lähti leikkiin mukaan. Minä en heidän kilpalaulantaansa puuttunut, seurasin vain sivusta, ja tyttö kai piti minua vähän omituisena – tai ehkä mielenkiintoisen salaperäisenä.

Kun sanoimme isännälle, että olemme lähteneet jäljittämään erästä kosmista perhettä, jonka pitäisi asua lähellä Ennisiä, hän levitti tiskille kartan, josta osoitti Ennistymon-nimisen paikan, huomattavasti Ennisiä lähempää, ja yhdessä päätimme, että perhe asuukin siellä.

Paniikissa syöksyimme ulos pubista. Olimme jo juosseet – Tom ja minä; Willy ajoi polkupyörällä – muutaman sata metriä, kun huomasin, ettei minulla ole reppua. Palasin autioon publiin ja näin tytön kasvoista, kuinka hänessä vielä kerran syttyi toivon kipinä; mutta kun sanoin vain unohtaneeni reppuni, hän täysin luhistui. – Varmasti jo pelkkä muisto Doorus Housen kolmesta ritarista on myöhemminä vuosina tuonut paljon lohtua hänen avioliittonsa arkeen.

Willy ajoi edellä kauppaan ostamaan muonaa meidänkin puolestamme ja palattuaan sovittuun risteykseen kertoi, ettei kaupassa tiedetty mistään lähistöllä teltassa asuvasta perheestä. Silti Willy, joka

oli ollut matkalla pohjoiseen, olisi ollut valmis lähtemään kanssamme etsimään perhettä etelästä.

Satoi kaatamalla, mutta se ei haitannut saksalaista Willyä, jolla tietenkin oli täydellinen saksalainen varustus. Olin vielä kuumeinen, minulla ei ollut sadekamppeita, ja pelkäsin saavani kuolemantaudin, jos märkänä joutuisin viettämään yöni jossakin teltassa, jonka olemassaoloon en enää uskonut. Elimme vielä maaliskuuta, ja lämpötilat olivat sen mukaiset. Viskin haihtuessa päästäni aloin nähdä tilanteemme realistisesti ja kieltäydyin jatkamasta. "Goodbye lads" sanoi Willy, ilmeisen loukkaantuneena, ja lähti pohjoiseen. Mutta en kadu päätöstäni.

Jäimme Tomin kanssa sateeseen, ja vain päästäksemme siltä suojaan nousimme lähellä odottavaan bussiin, joka vei turisteja Dooliniin ja Moherin kallioille. Tämä ei, totisesti, ollut enää sankarimatkailua; meitä vietiin nyt kuin pässejä narussa pakollisiin turistikohteisiin – mikä oli minun syytäni. Kokemus oli niin traumaattinen, etten halua sitä enempää muistella.

*

Galwaysta ajoin yksin bussilla suoraan Dubliniin. Asetuin taas North Strandiin, missä kaikki oli muuttunut. Sesonki oli alkanut ja paikka oli täynnä amatöörituristeja. Alistairia ei näkynyt, ja Rachelilla, joka oli jäänyt pyörittämään hostellia, oli uusi kaveri.

Jokainen peti oli varattu, tytöt ja pojat olivat huoneissa sekaisin. Ensimmäisenä yönä alkoi eräältä alapetiltä kuulua nyyhkytystä. Hämärässä näin kuinka käsi ojentui kohti yläpetiä, josta toinen ojentui kohti alapetiä. Hetken kuluttua pehmeä hahmo yläpetiltä laskeutui alapetille ja jäi sinne liikkumatta makaamaan. Nyyhkytys lakkasi.

*

Tampereella ensimmäiseksi aloin jäljittää diplomityötäni. Sain selville, että matematiikanopettaja oli ostanut Tammisaaren läheltä entisen vanhainkodin, missä nyt myös vakituisesti asui. Kun soitin hänelle, hän kutsui minut kylään, ja lupasin tulla joskus kesemmällä.

Vuonna 1976 olin tutustunut salolaiseen elektroniikka-asentajaan, jonka taidokkaat tinaveistokset – tai pitäisikö sanoa juotokset – olivat tehneet minuun vaikutuksen. En ollut kuullut hänestä pitkään aikaan, ja kun kysyin eräältä yhteiseltä tuttavaltamme, sain tietää, että hän oli palannut kotiseudulleen Pohjanmaalle, mihin oli rakentamassa erikoista useista hirsirakennuksista koostuvaa kompleksia. Kyse ei ollut pelkästä talonrakennuksesta, vaan jostakin paljon suuremmasta. – Mistä? Se ei minulle koskaan selvinnyt.

Hän ilahtui soitostani, hän tarvitsi apumiestä paitsi varsinaisella työmaalla myös tervahaudan rakentamisessa, ja siltä seisomalta lupauduin ainakin kuukaudeksi.

Olin taas kerran saanut tarpeekseni Tampereen seurapiireistä ja pakenin pohjoiseen, hyvässä uskossa, että tervahaudan polttaminen olisi vain pienimuotoinen kylätapahtuma.

Kun hauta oli valmis, eri suuntia edustavia henkítieteilijöitä suurista keskuksista alkoi tupsahdella paikalle selittämään mistä tässä kaikessa oikeastaan oli kysymys. En osallistunut keskusteluun, yksinkertaisena työmiehenä vain kuuntelin sivusta.

Pahat aavistukseni olivat heränneet, ja kun työmaalle sitten kaarsi bussilastillinen viherpiipertäjiä – Tampereelta! – ja vielä filmiryhmä, pakokauhun vallassa ratsastin kohti auringonlaskua. Totisesti, tällainen ei ollut kaltaistani "etäisten laaksojen miestä" varten.

*

Kun olin junalla tullut Tammisaareen, mielelläni kävelin jäljellä olevat noin 15 kilometriä vanhainkodille. Tuttavani oli alkanut kunnostaa sitä suurella innolla, joka oli lopahtanut pahasti kesken.

Hän halusi tuon retkeilymajaksi muuttamansa satavuotiaan rakennuksen hirret näkyviin ja oli repinyt tapetteja sieltä, mistä helposti oli irronnut, ja jättänyt loput. Muuten huoneet olivat viihtyisiä ja somasti kalustettuja.

Minut ohjattiin lepakkojen valtaaman ullakon matalaan kalustamattomaan päätyhuoneeseen, jonka kattoa olisin aikani kuluksi voinut korottaa, kuten tuttavani myöhemmin ehdotti. Hänen juuri synnyttänyt nuorikkonsa oli ylpeä miehestään, joka pursui ideoita, ja toivoi että auttaisin häntä toteuttamaan niitä. Katon korottaminen oli hyvä esimerkki tuosta heidän kaavailemastaan työnjaosta.

Luovutin heille 400 markkaa kuukauden vuokrana, jotta he ymmärtäisivät olla enää lähestymättä minua ideoillaan; halusin maksaa asumiseni rahalla, en työnteolla. Muistan nuorikon sisäänpäinkääntyneen hymyn kun luin heille setelit kouraan. Reilusti maksavana kesävieraana olisin kyllä voinut pyytää itselleni oikeata kalustettua huonetta muuten tyhjässä retkeilymajassa, ja kun en sitä tehnyt, he varmasti pitivät minua vähän yksinkertaisena ja vielä myöhemminkin tekivät minulle monenlaisia törkeitä ehdotuksia. Olisin esimerkiksi voinut, ”aikani kuluksi”, tyhjentää erään kellarihuoneen, joka oli kattoon asti täynnä sekalaista lautatavaraa.

Retkeilymajavieraita ei pitkään aikaan kuulunut, ja aluksi vietin yöni yksin tuossa valtavassa rakennuksessa. Nuori isäntäperhe asui viereisen parakkimaisen paritalon puoliskossa; toisessa asui upea protosuomalainen rotunainen infantiilin lintumiehensä kanssa. Tällä oli tapana aina aamuisin hihitellen kysellä minulta, olinko yöllä kuullut mitään ylimääräisiä ääniä, oliko ehkä viikatemiestä näkynyt tms.

Pihaan ajoi kerran pakettiauto, josta kuljettaja kauppasi silakoita niin halvalla, että jo säälistä ostin reilusti yli oman tarpeen. Kun vein niitä paritaloon, huomasin, että jälkimmäinen pariskunta nukkui eri vuoteissa, kuten olin otaksunut.

Lintumiehen liitto oli kriisissä, ja hän purki ärtymystään minuun. Hän itse teki tärkeätä työtä pongarina, hänestä kirjoitettiin sanomalehdissä, ja häntä selvästikin vaivasi kun ei saanut selvää mikä oikein olin miehiäni. Myös isäntäpariskunnalla oli omat vaikeutensa, joilta aktiivisesti itseäni varjelin. Pakenin pitkille melontaretkille, joilta usein vasta aamun sarastaessa palailin.

Isäntäni oli yhteiskunnallinen aktivisti ja tunsikin nyt autiotilallaan jääneensä pahasti eristyksiin. Hänen verensä veti Talaskankaalle, missä juuri sinä kesänä oli säpinää. Myöskään vaimolle ei hänen nykyinen asemansa riittänyt. Kun olin luvannut hoitaa vuohet ja mahdolliset turistit heidän poissaollessaan, he jo puolen tunnin kuluttua olivat paanalla. Vaimo halusi sukulaistensa luokse, mies Talaskankaalle, minne rotunainen, kyydissään tunnettu lintu- ja kalamiesten kuningas, myöhemmin omalla autollaan häntä seurasi.

Kun en löytänyt rehua vuohille, soitin isännälle, joka sanoi että syökööt ruohoa: "Kyllähän ne söis vaikka Runebergin torttuja, jos niiltä kysyttäisiin." Rotunainen, joka vielä oli paikalla, piti tätä eläinräkkäyksenä. Kun menimme ulkorakennukseen etsimään rehua, sain kädelläni suojella häntä lyömästä päätänsä matalasta ovenkarmista töröttävään naulaan, jolloin kevyesti tulin koskettaneeksi hänen hiuspehkoaan. Tämän lähemmäksi en häntä päässyt – enkä pyrkinytkään. Olenhan itse pohjoista tyyppiä.

*

Kun kesällä 90 soitin retkeilymajaan, siellä oli jo uudet isännät ja emännät, jotka myös toivottivat minut tervetulleeksi, kunhan vähän auttelisin talon töissä. Joukko suomenruotsalaisia antroposofinaisia oli vetänyt sinne mukanaan reppanamiehensä, joista yksi oli tuo jo edellä mainitsemani norjalainen Dag.

Miehistä vain yhdellä tuntui olevan myös omaa tahtoa, ja sitä hänellä oli muidenkin edestä. Hän oli suomensuomalainen

valokuvaaja, joka herkimässä nuoruudessaan oli viettänyt kokonaiset neljä vuotta vaeltavana kerjäläismunkkina Intiassa. Miten valtavan henkisen pääoman hän olikaan retkillään koonnut! Vai olisiko hän vain seurannut erästä sen ajan nuorisomuotia?

Isäntä- eli emäntäväen lisäksi meitä oli kolme "lentojätkeä", jotka vain sattumalta samaan aikaan olimme tahoiltamme tulleet tähän paikkakuntalaisten "Pölcåhemmetiksi" kutsumaan yhteisöön – "*nel mezzo del cammin di nostra vita*": Rolf ja minä, molemmat syntyneet 54, sekä Sauli, joka taisi olla pari vuotta nuorempi.

Sauli oli kirvesmies, joka hanakasti tarttui työhön; niin hanakasti, että sitä yhteisössä jo paheksuttiin. Hänen tapansa tehdä työtä jotenkin rikkoi Steinerin opetuksia vastaan. Hän tuli omien sanojensa mukaan taloudellisesti vauraasta mutta henkisesti köyhästä kodista. Hän oli etsijä, joka oli löytänyt gurun, Sri Chinmoyn, joka oli ottanut hänet oppilaakseen.

Sauli ei syönyt lihaa, enkä minäkään hänen läsnäollessaan, muuta kuin kerran, vahingossa. Olin ostanut tavallista hernekeittoa, muka kasvisruokana, ja kun hämmentelin tuota aavistuksen verran nautanlihalla terästettyä lientä, Sauli ampaisi ylös ja sanoi painokkaasti, ettei istu pöydässä, missä syödään eläintä. Tosin jo matkalla kaupasta hän oli pannut merkille virheostokseni. Jossakin töyssyssä, kun pyörillä olimme palaamassa kassit täynnä ruokaa, hernekeittopurkki hypähti minulta maahan. "Katso nyt, eläin haluaa ulos!", huudahti Sauli.

Hänkin puhui paljon energioista, ja hänkin vuosia myöhemmin, gurunsa hylkäämänä, päätyi itsemurhaan. Muistelen Saulia lämmöllä ja olisin suonut hänelle toisenlaisen kohtalon.

Tuona kesänä retkeilymajassa yöpyi filmiryhmä, joka oli tullut Tammisaareen haastattelemaan Göran Schildtiä. Ryhmän miehille järjestettiin televisio ullakolle – mistä lepakot muistaakseni jo siihen mennessä oli häädetty – jotta he saivat siitä seurata jotakin tärkeätä urheiluojelmaa. He olivat valmistaneet itselleen komeita lohi- ynnä

muita voileipiä, joita he televisiota katsellessaan nautiskelivat. Kun ohjelma oli ohi, he keittiön kautta poistuivat huoneisiinsa ja ystävällisesti ojensivat meille lentojätkille jäljelle jääneet leivät. – Heistä jäi hyvä muisto ja olen pahoillani heidän yhtiönsä myöhemmin saamasta ikävästä julkisuudesta.

Aluksi koko asujaimisto, lentojätkät mukaan lukien, aterioivat yhdessä. Myöhemmin minut separoitiin keittiöön. Sain kautta rantain tietää että läsnäoloni oli alkanut häiritä nimenomaan munkin kahdeksannella kuukaudella olevaa vaimoa. Miehet puhuivat aivan yleisellä tasolla raskauden psykologiasta: loppuvaiheessa verhoja alkaa putoilla synnyttäjän ja muun maailman väliin; ensin niiden taakse jäävät tuntemattomat ja lopuksi jopa lapsen isä. – Mitähän synnyttäneet naiset tähän sanoisivat?

Olin kerran näkevinäni virnistyksen munkin kasvoilla, kun hän poistui salista keittiöön, missä näki minut yksin lusikoimassa soppaani. Mutta en usko mihinkään salaliittoon. Syynä oli vain hänen vaimonsa toivomus, että minua ei enää oteta ateriyhteyteen.

Kun kerran keittelin kahvia, halusin jakaa siitä myös keittiössä sattumalta olleille Dagille ja Göranille. Kun seisaaltamme hörpimme sitä, päihtynyt Dag katsoi lävitseni ja hiljaa lausui sanat: "Why don't you hang yourself?" En tiedä tajusiko hän puhuvansa ääneen. Göran oli kuin ei olisi kuullut mitään. Dag näki minussa kärsivan pikkukristuksen, joka koko olemuksellaan vain kerjasi loukkauksia. Tämä juuri on sitä itsetunnon puutetta, jota olen perinyt molemmilta vanhemmiltani ja joka aina uudestaan on saanut koirat ”kusemaan kintuillemme”.

Vieraista Sauli ja minä olimme kutsumattomia, Rolf oli Göranin kaveri lapsuudesta lähtien, ja häneltä, vaikka hänkään ei ollut antroposofi, suvaittiin enemmän kuin meiltä kahdelta. Isännät olivat juuri sinä kesänä perusteellisesti remontoimassa rakennusta; hometta löytyi paljon ja monesta paikasta, mikä oli saattaa heidät epätoivoon.

Ehkä Rolfinkin apua olisi tarvittu, mutta hän kunniavieraana vain pasteerasi pihamaalla, runokirja toisessa, savuke toisessa kädessä.

Kun kuukauden päivät, mistä alustavasti olin sopinut, olivat täynnä, oli ilmeistä, että meidän kaikkien kolmen, siis myös Rolfin, oli lähdettävä. Mikään ei riitä, ei työnteko eikä ystävyys, jos ei jaa samaa uskoa.

*

Helsingissä asetuin aluksi Rolfin kaksioon, mihin hän tarvitsi kuuntelijaa, jolta myös saattoi lainata rahaa. Mitä oli luvassa, siitä olin saanut esimakua jo Pölkähemmetissa. Siellä olin vielä hyvällä omallatunnolla voinut paeta häntä esimerkiksi työntekoon; mutta nyt kuin nojatuoliin naulittuna sain aamuun asti kuunnella, kun hän kaljan ja tupakan voimalla ”kelasi juttujaan”.

Parin päivän päästä sain veljeltäni kutsun kotimieheksi Maunulaan. Juuri kun olin asettunut tyhjään huoneistoon meditoimaan, tuli Tehtaankadulta viesti: Rolfilla oli ”angsti”, ja hänen täytyi saada puhua jollekin.

Kun hän sitten Maunulassa oli aamulla lähdössä kauppaan ostamaan lisää kaljaa, takkini oli jo niin tyhjä, että minun oli pakko irtisanoa tämä terapiasuhde.

Kun veljeni perhe tuli lomilta, enkä vielä halunnut palata Tampereelle, muutin serkkuni tyhjillään olevaan mökkiin Tuusulaan. Meni pari kuukautta, ja eräs yhteinen sukulaisemme vaimonsa ja vastasyntyneen lapsensa kanssa myös tarvitsi asuntoa Suur-Helsingin alueelta. Väistyin heidän tieltään ja lähdin laivalla Travemüнден.

En ole globetrotteri, kertaakaan en ole poistunut kotikontinentiltani, ja lentänyt olen vain kahdesti, äidin mahassa. Olen sahanut Euroopan kamaraa niin ahkeraan, että matkailuni siellä on jatkuvaa kotiinpaluuta. Myös Travemüнден retkeilymaja, mistä usein kävelin parinsadan metrin matkan entiselle Saksojen rajalle,

ihmettelemään maailmanhistoriaa, oli vuosien varrella tullut minulle hyvin tutuksi.

Kun nyt menin rajalle, jota ei enää ollut, minut valtasi vastustamaton halu lähteä tutkimaan tuota itäpuolista, aikoinaan sotilaallisista syistä vihreäksi jätettyä vyöhykettä. Polkupyörät Travemündessä olivat liian kalliita, ja ostin halvemman, vaihteettoman, vasta Lyypekistä, mistä sitten aloin valua etelään, pyöräillen idässä ja yöpyen lännessä. *Näin neuloin Saksat yhteen!* – Jos pyöräni olisi ollut merkiltään Husqvarna, olisi kuva täydellinen.

Lähdin syyskuussa ja olin takaisin Travemündessä vasta joulukuussa; ja koko matkan *ampiaiset* vainosivat minua. Jo lähtiessäni oli myös retkeilymajassa seuranani oikea herhiläinen, jota huonetoverini turhaan sanomalehdellä yritti saada hengiltä. Olin jo laittautunut makuulle kun se haavoitettuna ja varmasti hyvin vihaisena sinkoutui tyynylle, aivan nenäni eteen. Sekunnissa seisoin lattialla ja ihmettelin kuinka toverini ei mitenkään pyytänyt anteeksi aiheuttamaansa vaaratilannetta, josta vain ilmiömäinen reaktiokykyäni oli minut pelastanut.

Vihreällä vyöhykkeellä, samoin kuin Irlannissa ja yksinäisellä purjehduksellani, tapahtui ihmeellisiä asioita, mutta pitäydyn tässäkin aivan ulkokohtaiseen kuvaukseen. – *Worüber man nicht sprechen kann, darüber muss man schweigen.*

Oliko Saksassa tuolloin poikkeuksellinen ampiaisuus? Ehkä poikkeuksellista oli vain tuon huonetoverini käytös. Enimmäkseen ihmiset eivät reagoineet ampiaisiin mitenkään. Niitä oli joka puolella, myös sisätiloissa, kuten kahviloissa, missä ne kuorruttivat kaikki leivokset. Ja kukaan ei joutunut paniikkiin! Ehkä saastunut keskieurooppalainen ympäristö suosii kitiinikuorisia ja saksalaiset olivat niihin jo tottuneet. Toisaalta en aikaisemmilta Saksan matkoiltani muistanut mitään vastaavaa.

Mutta on kiiruhdettava eteenpäin; muuten tämä elämäkerta ei koskaan valmistu. Noista "ihmeellisistä asioista" voin ehkä joskus myöhemmin yrittää luoda novellitaidetta – jos Luoja suo.

En neulonut rajaa koko matkalta, vaan sen kääntyessä itään jatkoin mutkitellen etelään ja lopulta Itävallan puolelle.

Tampereen Hämeensillalla minua vastaan oli tullut kaksi joillakin aineilla päänsä sekoittanutta nuorukaista, jotka kävivät minuun käsiksi. Tämä teki minusta hyvin ihmisaran pitkäksi aikaa. Siksi pakenin maaseudulle, ensin Pölkkähemmetiin, sitten Tuusulaan, ja vielä pyörämatkallanikin pyrin karttelemaan suuria keskuksia. Nuorempana olin pelännyt pimeää, nyt pelkäsin ihmisiä, ja hain turvaa pimeydestä.

Lähtiessäni Gelnhausenista ajattelin seuraavaksi yöpyä Erbachissa, missä retkeilymaja olikin kiinni. Seuraava oli Eberbachissa, mutta tullessani sinne oli jo keskiyö, ja ainoa konsti pitää itseni lämpimänä oli polkea aamuun asti. Pitkillä taipaleilla, joilla valoa tielleni heitti vain himmeä dynamolamppu, koin olevani täysin turvassa kaikilta pahoilta voimilta – eli pahoilta ihmisiltä.

Tulin Mosbachiin joskus kuuden maissa, majatalot avautuivat seitsemältä, ja koska seuraavaan keskukseen olisi ollut liian pitkä matka, jäin sinne tunniksi ajamaan ympyrää.

Sielläkään en päässyt retkeilymajaan, koska siellä ei sellaista ollut, ja jouduin tyytymään kalliimpaan majoitukseen. Saatoin valita Hirven ja Lampaan välillä, ja menin Lampaaseen. Heti kirjauduttuani sisään menin pehkuihin ja nukuin melkein yhtä soittoa 24 tuntia. Kun seuraavana aamuna hyvin levänneenä, hyvin syöneenä ja hyvin ulostaneena ihanteellisessa säässä jatkoin matkaa, tunsin saaneeni aavistuksen "uudestisyntymästä".

Koko matkan minua tietenkin saatteli koskaan pettämätön saksalainen vieraanvaraisuus, mutta kuvaan tässä nyt kouluesimerkkinä vain saapumiseni Wertingeniin.

Oli taas pilkkopimeää ja suunnistin tähtikuvioiden mukaan. En tähdännyt mihinkään tiettyyn kylään, yritin vain hakeutua teille, jotka viettivät etelään. Näin aivan sattumalta tulin Wertingeniin, mihin päätin jäädä yöksi. Nälissäni menin ensimmäiseen kohdalleni sattuneeseen ravintolaan. Se oli miltei tyhjä, vain kantapöytä oli miehitetty. Nautin anonymiteetistäni: kukaan ei tuntunut kiinnostävän minuun huomiota, kukaan ei tullut minun ja pihvin väliin.

Kun aterioituani pyysin laskua, tarjoilija vastasi, että se on jo maksettu. Kantapöydästä heilutettiin. Heilutin takaisin, tein kunniaa, ja poistuin. En mennyt kiittelemään, koska varmasti miehetkin olisivat siitä vain vaivautuneet. Välisemme yhteisymmärrys oli sanatonta, ja sai sellaiseksi jäädä. He olivat tarjoilijalta saaneet tietää että olen suomalainen – ja minä tiesin, että he ovat saksalaisia. Tämä riitti.

Muöhemmin olen kyllä saksalaisia paljonkin kiitellyt, sekä suullisesti että kirjallisesti. Ja haluaisin vielä kiittää paljon enemmän. Olen päättänyt, että jos paranen selkävaivastani, alan taas istuskella ravintoloissa, ja aina kun näen sinne tulevan saksalaisia, pyydän tarjoilijaa toimittamaan heidän laskunsa minulle sekä aterioinnin päätyttyä kuuluvasti kauniilla saksankielellä lausumaan heille: **Se on maksettu!** – Toivottavasti myös nuorempi polvi ymmärtää mitä tällä tarkoitan.

Ruokapaikasta lähdin etsimään jotakin majatalon näköistä rakennusta. Kun astuin sisään erääseen tupaten täyteen ravintolasaliin ja hetkeksi seisahduin ovelle odottamaan, että joku ohjaisi minut peremmälle, olennostani ilmeisen järkyttynyt emäntä alkoi hitaasti tulla minua kohti. Toistui sama kuin Galwayn turistitoimistossa: nainen ensin sulki käteni lämpimään puristukseen ja vasta sitten kysyi mitenkä voisi auttaa. Kun sanoin etsiväni yösijaa, hän valitti, että hänen talonsa nykyään toimii vain ravintolana, ja lupasi järjestää minut muualle, erään tuttavansa luokse. Hän soitti tälle puolestani ja antoi osoitteen, minkä jälkeen erosimme sillä puheella, että huomenna tulen hänen tarjoamalleen lounaalle.

Kun seuraavana päivänä tapasimme, hän syötyäni pitkään kertoili elämästään; kuinka hän joskus sodan jälkeen nuorena tyttönä oli ollut Norjassa, missä hänen isäntänsä oli arvostellut hänelle saksalaisia, ikään kuin myös hän, nuori tyttö, olisi ollut jotenkin vastuussa natsien teoista.

Minua on maailmalla luultu norjalaiseksi tai tanskalaiseksi, ja ehkä pohjoiset piirteeni muistuttivat häntä jostakin varhaisesta ihastuksesta, mikä osaltaan selittäisi saamaani erityiskohtelua. Jossain vaiheessa hänen silmänsä kostuivat, hänellä oli jokin suuri salaisuus, jota en saanut tietää. Hän oli minusta huolissaan ja kehotti minua heti palaamaan äidin luokse. Painoin pääni, ja kuulin hiljaa lausuvani sanat: "Ich muss die Alpen überqueren". Tiesin, että äiti oli huolissaan, mutta jokin demoni ajoi minua eteenpäin.

*

Hyppään nyt suoraan Itävaltaan ja retkeni dramaattisiin loppuvaiheisiin. Kun sunnuntaina puolilta päivin aurinkoisessa säässä saavuin Zell am Zilleriin, katsoin parhaaksi odottaa siellä yli yön, ennen kuin lähdin ylittämään Gerlos-vuorta. Minulla ei ollut muonaa ja kaupat olivat kiinni.

Aamulla satoi ensilumi. Olinko myöhästynyt? Yhdellä päivällä! Vai olisiko Gerlos-solassa, noin 1700 metrin korkeudessa, jo sadellut aikaisemminkin?

Minulla oli vain kaksi realistista mahdollisuutta: perääntyä Zillertalista samaa reittiä kuin olin tullutkin, mikä olisi ollut – Weiningerin mukaan – epäeettistä; tai murtautua Gerlos-solan kautta Salzburgiin johtavaan laaksoon.

Lähdin räntäsateessa vipuamaan itseäni korkeuksiin. Olin köyttänyt muovikassit lenkkitosujeni suojaksi, ja muutenkin pysyin ihmeen kuivana puolirinteeseen asti, missä eräs kuorma-autoilija kohdallani pysähtyi. Hän ehdotti, että tulen kyytiin; ylempänä lumi ei

enää sula asfalttiin, ja keli käy niin liukkaaksi, ettei minulla ole mitään mahdollisuuksia. Kun hän oli laittanut ketjut ja sitonut pyöräni auton kylkeen, jatkoimme matkaa. Hänellä ei ollut asiaa korkeinta kohtaa pitemmälle, ja minun oli jatkettava omin neuvoin, nyt alamäkeä.

Vain noin sata metriä huipulta olin jo rähmälläni. Pyöräni jäi keskelle tietä ja itse avuttomana kuin ankanpoika liu'uin vielä kymmeniä metrejä ennen kuin tyssäsin tienpenkkaan. Liukuessani, tuossa absoluuttisen avuttomuuden tilassa, ehdin paljon ajatella asioita. Tunsin itseni lähinnä idiootiksi – mitä kai olenkin. Olin vetänyt etujarrusta ja samassa olkapää edellä pudonnut satulasta. Pääni on käynyt ehkä vain parin millimetrin päässä tienpinnasta. Jos minulla olisi ollut kypärä, olisin varmasti saanut aivotärähdyksen; nyt selvisin katkenneella olkavarrella.

Lähdin kiipeämään pyörälleni, mikä onnistui vain kahlaamalla tienpenkassa. Jos vähänkin jouduin liikuttamaan katkennutta kättäni, tuntui kuin siihen olisi puukolla isketty.

Kun olin kulkenut tuon tuskien taipaleen, jäin odottamaan autoa, ja ensimmäisen ilmestyessä nostin terveen käteni peukalon. Auto ei pysähtynyt, vaikka ehkä hyvää yritystä oli, vaan kahva edellä liukui ohitseni. – Itävallassa oli nastarenkaat kielletty.

En pystynyt nostamaan enkä taluttamaan pyörääni, ja tumput mahdollisimman suorina jatkoin mäen päälle, missä autot saattoivat pysähtyä. Ilmeisesti jo ensimmäisessä autossa ymmärrettiin, ettei ollut kyse aivan tavallisesta liftarista. Selitin olevani nyt täysin muiden armoilla, en pystynyt tekemään mitään hyväkseni. Heitä oli kaksi työmiehen oloista miestä; heidän oli haettava pyöräni ja köytettävä se katolle, ennen kuin pääsimme jatkamaan.

Serpentiiniä tuntui riittävän loputtomiin, ja koin syvää kauhua automme milloin etu-, milloin takaperin liiraillessa kuulujen partailla.

Wald im Pinzgaussa he jättivät minut tohtori Heinz Huberin klinikalle eivätkä huolineet mitään korvausta avustaan.

Elettiin marraskuun alkua ja sesonki oli vielä kaukana; olin erilainen potilas, ja sain paitsi sympatiamyös hyvin yksilöllistä hoitoa.

Waldissa minulle lämmitettiin eräästä majatalosta huone, jossa vietin kolme yötä, ennen kuin jatkoin Neukircheniin, mihin minun oli pyöräni talutettava, ennen kuin pääsin junaan, joka vei minut Salzburgiin.

Urheilu vaihtui kulttuuriin. Elämänhaluni oli valtava ja suuresti nautin viikoista jotka vielä käsipuolena tuossa Mozart-kuulien kaupungissa vietin. Tutustuin majapaikassani Placido Domingon veljen- tai sisarenpoikaan, joka oli näyttelijä ja valmistumassa ohjaajaksi. Hän sanoi näytelleensä muun muassa elokuvassa *Rocco ja hänen veljensä*. Kun juuri tarkistin Wikipediasta, en löytänyt näyttelijäluettelosta ketään Domingoa; ehkä hän siis oli sisarenpoika, tai sitten muistan elokuvan nimen väärin – tai ehkä hän vain näytteli. Elokuvahan on vuodelta 1960, joten hänellä, suunnilleen minun ikäisenäni, on voinut olla siinä korkeintaan lapsirooli.

Ainakin hän oli kova "peilaamaan", ja kävelykatujen katkeamattomassa ihmisvirrassa uiskennellessamme olimme ehkä hyvinkin filmaattinen pari. Ehkä sitäkin, että pidin kättäni lentokoneessa ja mustaa maihinnousutakkiani kuin viittaa harteillani, pidettiin peilaamisena. Joka tapauksessa, silmäpeli tuossa *Don Giovannin* säveltäjän kaupungissa oli hyvin eloisa.

*

Maaliskuun alussa 1991 aloitin kolmannen matkani Brittein saarille.

Toinen matka, kesällä 1989, oli jäänyt kovin lyhyeksi. Noustuani maihin Harwichissa oli minulle esitetty joukko kysymyksiä, joihin kaikkiin vastasin väärin. Minulta ei aikaisemmin millään rajalla ollut kysytty yhtään mitään, ja olin nyt hyvin imarreltu saamastani huomiosta. Selvästikään minua ei pidetty aivan tavallisena turistina.

Virkailijan kysymykseen, onko minulla ystäviä Irlannissa, vastasin toisella, filosofisemmalla kysymyksellä: ”What is a friend? Kysymykseen, kuinka pitkäksi aikaa aion jäädä maahan, vastasin: ”Indefinitely”. Kun kysyttiin matkakassaan, näytin Visa-korttia; käteistä minulla ei juuri sillä hetkellä ollut. Matkatavaroita oli Fjällräven-repun lisäksi vain pieni kassi, enkä muutenkaan olemukseltani muistuttanut ”tavallista turistia”, kuten virkailija totesi.

Minut ja kaksi arabia vietiin samalla poliisiautolla selliin, jonka ovi ystävällisesti jätettiin auki. Sellin seinään oli arabiaksi kirjoitettu runo, jonka toverini minulle pyynnöstäni tulkitsivat. Muuten he puhelivat vain keskenään.

Kohtelias poliisi tarjosi aamiaisen, minkä jälkeen hän vei meidät lautalle, jolla veloituksetta pääsimme takaisin mantereelle.

Tunsin itseni juutalaiseksi; olin saanut passiini ruman leiman, vaikken ollut tehnyt mitään pahaa. Käännyttäminen tuli minulle täytenä yllätyksenä; loppuun asti olin uskonut, että käytyään läpi rekisterinsä, mistä nimeäni ei löydy, poliisit päästävät minut maahan.

Kun he olivat ilmoittaneet minulle päätöksensä, yritin vielä sanoa jotakin, mutta lauseeni katkesi kesken, kun tunnelma äkkiä tiheni ja ymmärsin, että filosofiani ja syvähenkinen varsinainen minuuteni ei heitä pätkääkään kiinnostanut. He näkivät minut sosiaalitapauksena, jota Kansainyhteisö ei halunnut riesakseen.

Kun nyt kolmatta kertaa olin matkalla saarille, minulla tietenkin oli tullimiehiä varten tarkkaan mietittyinä oikeat vastaukset. Olin mielestäni Tomin kanssa sopinut, että tapaamme Galwayssa, mistä meidän oli määrä polkupyörillä lähteä valloittamaan Eurooppaa.

”Bicycles solve all problems”, hän oli kirjoittanut, ja luotin miehen sanaan. Hän oli tehnyt minulle ehdotuksen, jonka hyväksyin, ja pidin itsestään selvänä, että hän hyväksyy oman ehdotuksensa. Hän oli ehdottanut maalishuhtikuun vaihdetta, ja maalishuhtikuun vaihteessa olin Galwayssa.

Mutta hän ei tullut. Oli ilmaantunut joitakin ehkä hänen työhönsä liittyviä ongelmia, joita polkupyörätkään eivät ratkaisseet. "I'm in the midst of concluding a book", hän kirjoitti. Saiko hän koskaan kirjaansa valmiiksi, on jäänyt minulle epäselväksi.

Myös Tomia kohtaan olen ollut "avulias aatu". Muun muassa järjestin hänelle, hänen pyynnöstään, paikan Helsingin yliopiston kulttuuriantropologian laitoksella. Siihen aikaan, 80-luvun lopulla, rahaa lapiointiin turhempieinkin tarkoituksiin, ja käsittääkseni Tom olisi ollut tervetullut; mutta hän ei koskaan ilmoittautunut.

Palasin Suomeen Haaparannan kautta. Oululainen tuttavani majoitti minut siksi aikaa, että sain katsotuksi tarkoituksiini sopivan polkupyörän. Ostin myös sivulaukut, teltan ja makuupussin. Varustukseni oli nyt täydellisempi kuin koskaan; yhdistäessäni Saksat minulla ei ollut mukanani juuri muuta kuin passi ja hammasharja. Olin nyt miltei arktisella vyöhykkeellä, ja jos oikein paha takatalvi olisi yllättänyt, ei siinä telttakaan olisi auttanut. – Taas kerran minulla oli tuuria; olikohan koskaan aikaisemmin huhtikuun lopulla Oulun korkeudella pyöräilty ihanteellisemmissä olosuhteissa?

Pyörässäni oli niin sanottu retkisatula, josta takapuoleni ei pitänyt, ja ajoin seisaaltani, kunnes matkan varrelta ostin toisen ja vielä kolmannenkin satulan. Kun ei kolmaskaan tuntunut aivan hyvältä, aloin kaivaten muistella Salzburgiin hylkäämäni pyörää. Vasta nyt ymmärsin kuinka hyvän pyörän, ja etenkin satulan, olin Lyypekistä aivan summanmutikassa ostanut.

Myös pinnat takapyörästä katkeilivat, ja kappavaihteessa oli tyyppivika. Minulla on tuo kolmivaihteinen polkupyörä edelleen käytössäni, ja ajaessani kakkosella minun on koko ajan peukalolla kevyesti painettava vipua ykkösen suuntaan, jotta kapasta ei kuuluisi rohinaa. Tuttavani oli kehottanut valitsemaan shimanon tai torpedon, ja valitsin edellisen, vaikka olisi pitänyt valita jälkimmäinen.

Yöpyilin tienposkessa telttamajoituksessa aina Sotkamoon asti. Sain Matkailijakoti Tikkasesta toisen kerroksen huoneen, jonka

ikkuna antoi kylän pääkadulle eli maantielle, jonka varrelta noin sadan metrin matkalla löytyivät kaikki tärkeimmät palvelut.

Kun ensimmäisenä aamuna raotin verhoa, koin ilmestyksen, joka taas vahvasti uskoani, että mitään ei tapahdu sattumalta, vaan tätä suurta näytelmää, jossa minullakin on oma vaatimaton osani, ohjataan jostakin ylhäältä – tai alhaalta. Varmasti kaikilla on joskus tällaisia selvänäkemisen – tai selväkuulemisen – hetkiä, jolloin kaikki tuntuu *merkitykselliseltä*.

"Jolla on korvat, se kuulkoon" – jolla on silmät, se nähköön. Asiat saattavat "puhutellessa" meitä, ja myöhemmin taas tuntua merkityksettömiltä. Aina ajoittain meillä on *yhteys*, Johonkin, ja sitten tuo yhteys taas katkeaa. Ehkä arkipäiväisin esimerkki tästä on rakastuminen. Jostakin ihmisestä tulee meille merkityksellinen, ja myöhemmin saatamme ihmetellä, mitä hänessä oikein näimme.

Mitä matkoiltani olen hakenut ja mikä arkielämässä onnistuu vain joillekin "valituille", joihin ilmeisestikään en kuulu, on asioiden, *kaikkien* asioiden, *jatkuva* merkitykselliseksi kokeminen.

"Nero" tarkoittaa Weiningerin sanastossa ihmistä, joka muistaa elämänsä jokaisen silmänräpäyksen. Ja hän muistaa ne juuri siksi, että on kokenut ne merkityksellisinä. Koska itse en ole nero, on jopa matkakokemuksissani aina myös epäjatkuvuutta: jotkut tapahtumat, jotkut kohtaamiset tuntuvat merkityksellisemmiltä kuin toiset. *Kaikkea* en matkoiltanikaan voi muistaa, ja jos muistaisin, kuinka voisin niistä kirjoittaa. Myös sankarimatkoillani oli omat kohokohtansa, joiden varaan voin nyt kertomukseni rakentaa, ja yksi näistä oli näky, joka avautui verhojen välistä.

Mitä sitten näin: Tasaisenharmaan taivaan ja yhtä tasaisenharmaan asfalttipäällysteisen parkkialueen, jonka reunaan maantienvarteen oli pystytetty supermarket, ja tässä autiudessa keski-ikäisen mieshenkilön ottamassa askelta marketin kulmalla, jonka takaa voimakas tuuli aina uudestaan heitti hänet kaksi askelta taaksepäin.

*

Sotkamosta matkani jatkui yhä jyrkemmin etelään ja paikoin aivan itärajaa nuollen tulini Imatralle, missä kävin tutustumassa Valtionhotellin jugend-arkkitehtuuriin. Kävin myös ihmettelemässä viereisen Imatrankosken kuohuja. Muuten tyhjällä vastarannalla seisoi itseäni ehkä muutaman vuoden vanhempi, hyvin pukeutunut nainen, jonka vilaukselta olin nähnyt jo Valtionhotellissa ja joka nyt laillani oli tullut tätä toistakin pakollista nähtävyyttä ihastelemaan. Kun katseemme pärskeiden yli kohtasivat, minut valtasi nolouden tunne, jollaista en sitten nuoruusvuosieni ollut kokenut. Olinko kohdannut kaksoisolentoni? Hänen yksinäisyytensä näkyi läpi; ja niin kai näkyi omanikin.

Jos kerran olin *vapaa mies*, miksi olin tullut katsomaan tätä koskea, jonka kuohut tuntuivat vetävän minua samaan uomaan tuon naisen kaltaisten, oletettavasti aivan tavallista palkkatyötä tekevien kanssa. Olin tietämättäni antanut naiselle väärän signaalin, ja minun oli nyt mahdollisimman huomaamattomasti, äkkinäisiä liikkeitä kartellen, poistuttava paikalta.

Flirttailu on keino ottaa etäisyyttä; tässä oli kysymys jostakin aivan muusta. Jostakin hyvin vaarallisesta.

*

Imatralta jo suuntasin Tampereelle, ja kun tultuani Puumalaan pyrin sen kirkkoon, jonka ovi olikin lukossa, näin kadulta jonkun kurkkivan autostaan, olinko ehkä huonoilla teillä. En vielä tuolloin tiennyt, että Järnefelteistä oli siellä aikaisemminkin ollut harmia. Rappuselle, jolla seisoin, oli jalosukuinen esiäitini aikoinaan hylännyt aviottoman lapsensa. Hän meni myöhemmin naimisiin oululaisen Dahlström-nimisen porvarin kanssa, ja tästä laillisesta haarasta minäkin polveudun.

*

Vaikka olen, juuri suorittamieni laskelmien mukaan, viettänyt peräti vuoden Välimeren maissa, ei minulla sieltä olisi läheskään yhtä paljon kerrottavaa kuin Euroopan lauhkealta vyöhykkeeltä, minkä tunnen omimmaksi biotoopikseni. Tosin Etelässäkin, mihin turistia yleensä vetää juuri mukavuudenhalu, olen omilla toimillani saattanut itseni suoranaiseen hengenvaaraan. Kerrankin kesällä kiipeillessäni vuorilla aivan eteläisimmässä Espanjassa kävin varmasti hyvin lähellä lämpöhalvausta. – Paljon myöhemmin Pyreneillä kärsin kylmästä, mutta aluehan ei kuulukaan varsinaiseen subtrooppiseen vyöhykkeeseen.

Espanjassa ei oikein ymmärretä harjoittamaani haaveellista vaeltelua. Ollessani kuutamokävelyllä San Felú de Guixolsista Beguriin poliisit kohdallani pysäyttivät autonsa ja vasta pitkään kuulusteltuaan päästivät menemään.

"Metsänkaipuu, arvoituksellinen sääli ja nimeämätön hyljättynä oleminen"; tätä yritin poliiseille selittää, turhaan: nykyespanjalainen ei ymmärrä faustista sielua. Toisin kuin Italiassa on rotusekoitus Espanjassa täydellinen, länsigootteja sieltä on turha hakea. On traagista, ja ehkä jonkun mielestä koomistakin, että rotupuhtaus, *limpieza de sangre*, on juuri espanjalainen keksintö. Rotupuhtaat harvoin ovat rasisteja; veren puhtaudesta kovinta meteliä pitävät juuri sekarotuiset.

Länsigoottien sekoittumisen maureihin ja muihin Välimeren kansoihin on sanottu tapahtuneen kahdessa vaiheessa: Ensin pohjoinen ihminen, itselleen vieraassa ympäristössä, menetti pohjoisen *tyylinsä* ja vasta myöhemmin alkoi sekoittua myös geneettisesti.

Kun olen kehunut saksalaisia, olen tarkoittanut *lauhkeassa vyöhykkeessä* tapaamiani saksalaisia; Espanjassa opin tuntemaan

aivan toisenlaisia, niin ikään puhdasrotuisia, mutta selvästikin tyyliensä menettäneitä saksalaisia.

*

"Ihana, sanomaton kaiho johti/ mua maille, metsiin, kunnahia kohti/ ma tunsin tulviessa kyynelveen/ maailman uuden sieluun auenneen".
– Otto Mannisen suomennos on hieno; paljon hienompi kuin Goethen alkuteksti.

*

Kuutamoinen valaisi polkuani myös sankassa metsässä, mihin heti poliisikuulustelun jälkeen tieltä poikkesin ja mistä vasta aamuhämärässä sattumalta tulin Begur-nimiseen kylään.

Taas kaikki näyttäytyi minulle *symboleina*, siis jollakin tavalla merkityksellisenä. Näin heti, että varhainen kadunlakaisija, ainoa ihminen joka kylässä oli minua vastassa, oli paljon enemmän kuin kadunlakaisija. Hän oli juonessa mukana, hän oli tiennyt odottaa minua, muukalaista, ja korostetun syvään kumartaen, monimielinen ilme kasvoillaan jo kaukaa lausui tervehdyksensä: "Buenos días, Señor".

Edessäni katu nousi kohti vasta hyvin tummasti sinertävää aamutaivasta. Mäen päällä erotin oudon siluetin. Sitä mukaa kuin lähestyin, näin kiveykselle polvistuneen huivipäisen mummon kohottavan ristittyjä käsiään yhä ylemmäksi kohti katua reunustavan talon toisen kerroksen parveketta. Tässä oli jo aivan liikaa symboliikkaa, ja peloissani käännyin takaisin. Kun myöhemmin päivänvalossa kävelin samaa katua, näin jonkun parkkeeranneen mummon paikalle mopoensa.

Ensimmäinen hotelli, johon pyrin, oli täynnä, ja ystävällinen emäntä kehotti minua kysymään torilla Sra Virtudesia;

aamutakkisillaan hän ei oven raossa voinut antaa tarkkaa reittiselostusta. Kun torilla käännyin ensimmäisen vastaantulijan puoleen, tämä heti tarttui minua olkavarresta ja alkoi viedä mukanaan. Matkalla selvisi, että hän juuri oli etsimäni henkilö, mikä kertoo jotakin kylän koosta. Talo mihin menimme ei ollut hotelli vaan "casa particular", naisen ja hänen perheensä kolmikerroksinen koti, missä oli tilaa myös muutamalle maksavalle vieraille. Tästä talosta tuli yksi Espanjan tukikohdistani, mihin myöhemminkin olen palaillut.

Begurista muistan erityisesti erään saksanpaimenkoiran, joka yhdellä monista muuten yksinäisistä kävelyretkistäni lähti seuraamaan minua. En nähnyt sillä kaulapantaa; se oli kulkukoira ja sen käytös moitteetonta. Koiria kasvatetaan haukkumaan tuntemattomia; tämä isännätön koira ei haukkunut ketään. Hienompaa luonnetta en ollut koko eläinkunnasta tavannut.

Se kulki noin 10 metriä jäljessäni, ja kun istuuduin rantakalliolle lepuuttamaan jalkojani, se tuli viereeni rapsuteltavaksi. Kun poikkesin kahvilaan, se jäi kiltisti kynnykselle odottamaan.

Paluumatkalla vastaamme tuli pollea isäntä, jonka koira heti alkoi haukkua ja ahdistella minun samanrotuista koiraani, joka tekemättä vastarintaa arkana väisteli tämän hyökkäyksiä. Olinko taas kohdannut kaksoisolentoni? Koirallani ei tuntunut olevan minkäänlaista itsetuntoa. Isäntä vaikutti kovin tyytyväiseltä omaansa, eikä mitenkään pyydellyt anteeksi sen käytöstä.

Koira seurasi minua majapaikkani ovelle ja jäi pihalle odottamaan. En mennyt ulos enää koko päivänä, ja kun aamulla sattumalta katsoin ikkunasta, ehdin nähdä koiran juuri livahtavan portista kadulle. Koko yön se oli minua odottanut. Kuinka hyvän ystävän siitä olisinkaan saanut! "De nadie", tuhahti emäntäni halveksuen, kun yritin tiedustella häneltä koiran alkuperää.

*

Toinen koira on jäänyt mieleeni Alicantesta. Olin ensin rahattomana asunut kaksi viikkoa Benidormissa, koko matkailuhistoriani syvimmässä alennustilassa, kunnes saatuani Suomesta täydennystä kassaan muutin takaisin Alicanteen.

Siellä silmäni kerran nauliutuivat jalkakäytävällä kadun toisella puolella lootusasennossa istuneeseen hahmoon. Kaupungissa oli paljon kerjääviä turisteja, mutta tässä opiskelijapojan oloisessa siististi pukeutuneessa nuorukaisessa oli jotakin outoa. Hän ei edustanut mitään puolitaiteellista alakulttuuria; hänellä ei näyttänyt olevan mitään kirjallisia tai iskelmällisiä esikuvia, kuten muilla nuorilla, joista heti näki mitä he esittivät. Häntä oli mahdotonta luokitella; hän vain kerjäsi. Hän ei häirinnyt ohikulkijoita millään vekkulitempuilla, vaan apaattisena vain tuijotti eteensä, kuin ei olisi nähnyt mitään.

Eräs selitys joka nousi mieleeni oli tämä: Nuorukainen oli soitellen lähtenyt tavalliselle interrail-matkalle, jonka aikana hänelle, riittävän kaukana kotoa, oli paljastunut jokin hirvittävä häntä itseään, ehkä hänen seksuaalista suuntautumistaan koskeva salaisuus, mikä täysin oli masentanut hänet.

Kun myöhemmin tutustuimme, sain kuulla, että hänelle kotimaassaan, Saksassa, oli erääntymässä elatusmaksuja, joista hän vapautuisi, kun hänet kaksi vuotta katoamisestaan julistettaisiin kuolleeksi.

Hänellä oli kaveri jonka kanssa hän asui rannalle hylätyssä autonromussa. Ja hänellä oli koira, jonka eräs tuttava, jonka jo olisi pitänyt palata Barcelonasta, oli hänen huostaansa uskonut. Kun tuttavaa ei kuulunut, hän kyllästyttyään tämän lemmikkiin tilasi koirapoliisin.

Olin paikalla kun koira haettiin. Ennen kuin poliisi paiskasi auton oven kiinni, ehdin vielä nähdä tuon jo toisen kerran hylätyksi tulleen koiran hämmästyneen ja hätäntyneen katseen. – Sitä on vaikea unohtaa.

*

Paluumatkalla, tultuani Ranskan puolelle Cerbère'en, loivat asemalla parveilevat ja matkustajien papereita kyselevät konepistooliin varustautuneet sotilaat outoa tunnelmaa, joka sai minut aavistelemaan, että Euroopassa on syttynyt sota. Sama jatkui Pariisissa: konepistoolimiehiä oli kaikkialla; roskakorit asemilta oli poistettu; matkalaukkuja ei saanut laskea käsistään.

Jonkinlainen aavejuna vei minut sieltä Dortmundiin. Matka kesti ikuisuuden, valoja ei hämärän laskeuduttua sytytetty, matkustajat poistuivat yksi toisensa jälkeen, ja lopulta jäin aivan yksin pimeään vaunuun.

Tultuani keskiyöllä Dortmundiin lunastin nälkääni automaattista kolme pussillista lakritsia, mikä seuraavana päivänä Hampurissa kostautui. Siellä oli paljon muitakin, joilla ei mennyt kovin hyvin. Ihmettelin ovisyvennyksissä makailevia kodittomia, joiden koko omaisuus mahtui supermarketin ostoskärryyn.

Elettiin 90-luvun puoliväliä. Suomeen tultuani en löytänyt sanomalehdistä uutista, jossa olisi kerrottu Euroopan olevan sotatilassa.

*

Rasvattuani juuri isän selän pyysin ettei hän noin kahteentoista tuntiin häiritse minua, jotta varsinaisella työlläni eli kirjoittamisella nyt saisin lunastaa tämänkin päivän. Kirjoitan näitä muistelmia myös yleisön pyynnöstä, ja saatoin vedota siihen, että vuorossa on isän kauan toivoma raportti vierailustani Hohenlockstedtiin.

Olen matkailijana lähinnä naivisti, enkä yleensä pyri kytkemään surkeata persoonaani mihinkään laajempiin maailmanhistoriallisiin yhteyksiin – tuo Saksojen neulominenkaan ei ollut minulta

tarkoituksellista, ja vasta myöhemmin olen täysin ymmärtänyt tekoni seuraukset.

Mitä vähemmän tietää, sitä enemmän kokee. Välttyäkseen kaikkein ikävimmiltä kokemuksilta on tietenkin hyvä ennakkoon varmistua esimerkiksi siitä, ettei maassa, johon matkustaa, juuri silloin sodita.

Olisi masentavaa, jos kaikki tiet, ja polutkin, johtaisivat Hohenlockstedtiin. Onneksi näin ei ole, tai ei ainakaan ollut vielä parikymmentä vuotta sitten. Että tulin sinne, johtui vain omasta päätöksestäni kerrankin kokeilla miltä tuntuu olla tavallinen turisti.

Käveltyäni pitkin Finnische Alleeta jääkäreiden muistomerkillä menin kirjastoon, missä virkailijalta tiedustelin bussien aikatauluja. Aikomukseni oli jatkaa matkaa vielä samana päivänä, mutta saatuaan tietää, että olen Suomesta, virkailija kehotti minua jäämään ja alkoi järjestää minulle majapaikkaa.

Nähdessään ikkunasta pormestarin juuri olevan kadulla istuutumassa autoonsa hän riensi ovelle ja huusi, että täällä on vieras Suomesta. Pormestari tuli kirjastoon, mistä minut päätettiin viedä palopäällikön taloon, missä ennenkin oli yöpynyt suomalaisvieraita, lähinnä Lapualta, kuten myöhemmin vieraskirjasta saatoin todeta.

Sain huoneen yläkerrasta, mistä palopäällikkö vaimoineen illalla pyysi minut alakertaan katsomaan kanssaan suosittua televisio-ohjelmaa, jossa laulettiin saksalaisia maakuntalauluja, *Heimatlieder*.

Pääesiintyjänä oli Heino-niminen laulaja, josta en aikaisemmin ollut kuullut. Esiintyjien rauhallisuus ja luonnollisuus tekivät minuun vaikutuksen; poissa oli kaikki angloamerikkalainen tekopirteys, poikkeuksena yksi sähkökitaransoittaja, joka olikin brittiläistä juurta, ja ehkä myös monet kasvoleikkaukset läpikäynyt Heinin vaimo. – Maailmansodissa kahteen kertaan käännettyillä ja kaulituilla saksalaisilla oli siis sittenkin vielä jotakin omaa.

Aamulla palopäällikkö vei minut pysäkillä, mihin myös pormestari vaimoineen oli tullut minua hyvästelemään. Ennen kuin nousin

bussiin, pormestari ojensi minulle kaupunkiaan esittelevän kuvakirjan. Palopäällikkö oli jo edellisenä päivänä lahjoittanut minulle paikkakunnalla valmistetun myrskylyhdyn.

Yöllä huoneessani palopäällikön luona olin saanut lievän huimauskohtauksen ajattellessani, että olin nyt aika tarkkaan pisteessä, missä tavallaan perustettiin koko itsenäinen Suomi. Vaikka minua kohdeltiin kuin valtiovierasta – tai ehkä juuri sen vuoksi – jäi vierailusta lievä verenmaku.

*

Herään noin yhdeksän maissa ja aterioituani käyn läpi aiemmin kirjoittamaani. Puoliltapäivin, ennen kuin alan kirjoittaa uutta tekstiä, syön sata grammaa tummaa suklaata. Kirjoittamiseni ei enää ole luovaa, ja siksi tarvitsen dopingia. Eräs koko aikuisen ikänsä pitkää proosaa tuottanut tuttavani sattuvasti vertasi työtään ojankaivuuseen.

Aina viiden-kuuden maissa lähden pyöräilemään. Eilen kävin Maurinkylässä. Palattuani söin päivän pääaterian, minkä jälkeen tylsänä jäin katsomaan luonto-ohjelmaa, joka käsitteli eri kalalajien selviytymisstrategioita. Masennuin. Mikään hyvä olento ei ole voinut tällaista luoda.

Kesken ohjelman pahoinpitelijäni soitti. Ojensin kännykän isälle. Hämmentyneenä hän kohta ojensi sen minulle takaisin. Kysyin mitä sieltä kuului: "Humalaisten örinää."

Pelkään, isänikin puolesta. Aina löytyy ritareita, jotka ovat valmiita puolustamaan vahvaa naista. Kallio ja Nykänen jo antoivat siitä esimakua.

*

Isän pyynnöstä kerron nyt vielä tapauksen Baden-Württembergistä. Eräs vastaantulija, jolta kysyin tietä, osoittautui entiseksi Lapin sodan

alppijääkäriksi. Nimi ei ole jäänyt minulle mieleen, mutta kun nyt katson kartasta, paikkakunnan on täytynyt olla Schopfheim, lähellä Lörrachia, jonne olin matkalla.

Juttua riitti, mutta jossain vaiheessa oli myös erottava. Kun olin kävellyt muutaman kilometrin, eteeni kaarsi auto, josta tarjottiin kyytiä. Vasta autossa huomasin, että kuski oli kadulla tapaamani alppijääkäri. Kun hän tultuaan kotiin oli kertonut vaimolleen tavanneensa kadulla laihan suomalaisen, vaimo oli käsenyt hänen ajaa perääni ja tuoda minut heille syömään.

Astuessani heidän vaatimattomaan kotiinsa jouduin voimakkaan liikituksen valtaan. Näin heti, että jos maailmassa on hyviä ihmisiä, tässä oli kaksi. Myöhemmin he kertoivat tarinansa, jonka pääpiirteet saattoi arvata: Heidät oli vihitty sodan aikana; sodan jälkeen mies oli ollut seitsemän vuotta vankina Ranskassa – ja vaimo oli odottanut. Kovalla työllä he olivat saaneet rakennetuksi pienen kodin, johon nyt kutsuivat sairaan muukalaisen – kuumeinen räkätautini, johon edellä olen viitannut, oli juuri silloin pahimmillaan. Heillä oli raskas menneisyys, enkä havainnut heissä vähäisintäkään katkeruutta.

Mies oli tumma ja lyhytkasvuinen, kai tyypillinen alppijääkäri. Lapista saksalaisten joukkojen mukana vetäytynyt Mikko Laaksonen on muistelmissaan kertonut omasta samansuuntaisesta havainnostaan. Hän oli tuntenut itsensä porukan ylivoimaisesti arjalaisimmaksi. Muut tulivat Etelä-Saksasta ja Itävallasta, perinteisiltä alppiroduun laulumailta.

*

Soitin eilen eräälle tuttavalleni, joka kehotti minua hiljentämään vauhtia. Kaksitoista tuntia päivässä koneen äärellä on liikaa, tiedän sen itsekin, mutta en aio viettää näin koko loppuelämäni. Haluan vain saada tämän minielämäkerran käsistäni ennen kesää, jonka olen ajatellut kokonaan omistaa selälleni. Kirjoittaminen auttaa hetkeksi

unohtamaan kivut, muttei paranna.

Mikä sitten parantaa? Olen nyt pannut toivoni melomiseen, jota en vielä ole kokeillut ja josta moni vaikeamminkin vammautunut kuuluu saaneen avun.

*

Haluan vielä muutamalla vedolla täydentää kuvausta vuosiin 1974 - 2003 ajoittuneista matkoistani.

Lukijaa on ehkä jäänyt vaivaamaan mitä tapahtui San Remossa. Olin monen mutkan kautta tullut Massaan, Genovan lahden rannalle, missä tapasin saksalaisen myyntiedustajan, jolla sanojensa mukaan joskus nuorempana oli ollut yhteyksiä Bader-Meinhof-terroristijärjestöön. Hän halusi tarjota minulle illallisen eräässä kalaravintolassa, joka ei ollut halvimmasta päästä. Siellä asiakas akvaariosta osoitti yksilön jonka halusi syödä ja joka sitten hänen valvonnassaan pyydystettiin.

Seuraavana päivänä pääsin myyntiedustajan kyydissä San Remoon. Hänellä oli siellä tuttavია, joille hän tuliaisiksi osti pullon grappaa. Sain seurata kaupantekoa, kuin mielenkiintoista näytelmää. Näin myyjän, joka osasi palvella, ja näin asiakkaan, joka ei pyydellyt anteeksi olemassaoloaan. Vertauskohtana tuli mieleeni 1970-luvun Alko.

Myyjän pitäessä katkeamatonta esitelmänsä nautintoaineiden kulttuurihistoriasta he verkkaisesti kävivät läpi koko valikoiman ennen kuin ostaja teki päätöksen, joka hänellä ehkä jo valmiina oli mielessään. – Irlannissa olin todistamassa kuinka pikkuputiikissa saksalainen nuorukainen sovitti kaikki villapuserot ostamatta niistä yhtäkään. Myyjän hymy piti loppuun asti.

Suojelijani Bader-Meinhof-Wagen (BMW) oli vaihtunut Audiin, jolla matka myös taittui joutuisasti. Moottoritieltä ei juuri päässyt ihaillemaan maisemia, ja parempi olikin, että ainakin kuski tiukasti

katsoi vain eteensä.

Kehuin saksalaista työ- ja muutakin moraalia vertaamalla sitä ”ranskalaiseen”, jolloin kuljettaja esitti oman varauksensa, mikä sai minut hätääntyneenä huudahtamaan: – Die Franzosen bumsen, nicht Deutschen!

– Auch Deutschen, vastasi siihen kuljettaja rauhallisesti.

Näin vähäeleisesti hän kerralla paljasti "elämänvalheeni" ja samalla pudotti pohjan sokealta saksalaisihailultani. Olin rakentanut maailmankatsomukseni hyvin horjuvalle kannalle, jolle en vielä yhdeltäkään elävältä olenolta ollut saanut tukea, ja tunsin nyt jääneeni aivan tyhjän päälle.

Kuljettaja alkoi vähitellen väsyä juttuihini, ja loppua kohden hän kävi yhä vaitonaisemmaksi. San Remossa vielä jonkin aikaa istuin hänen seuranaan rantabulevardilla, vain osoittaakseni kiitollisuutta kaikesta mitä hän oli hyväkseni tehnyt, ennen kuin lähdin etsimään majapaikkaa.

Saatuani turistitoimistosta kaupungin huokeimman hotellin osoitteen ja päästyäni noin sadan metrin päähän kohteestani, liukastuin mäessä koiranjätökseen. Laskeuduin takaisin rannalle ja yritin aseman vessassa puhdistaa vaatteitani, ennen kuin palasin penkille, missä kuljettajani edelleen saksalaisella perusteellisuuudella luki lähtiessäni aloittamaansa sanomalehteä.

En saanut häneltä enää minkäänlaista myötätuntoa, hän piti minua mielenkiinnottomana luuserina ja alkoi tehdä lähtöä tuttaviansa luokse. – Tunsin itseni kaikkien hylkäämäksi. Ainoa kaverini makasi Wienin evankelisella hautausmaalla.

Olin Firenzestä ostanut kirjan nimeltä *Sesso e Carattere*, ja olin nyt matkalla Espanjaan, missä Gironasta samalta tekijältä ostin kirjan *Sexo y Carácter*. Paluumatkalla ostin Pariisin suurimmasta kirjakaupasta *Sexe et Caractère*-nimisen teoksen. – Minulla ei ollut muita kavereita kuin edesmennyt Otto Weininger. Olin yksin, **yksin** – kolmella kielellä.

*

Ranskalainen töykeys keskittyy Pariisiin. Tämän käsityksen varmasti jakaa kanssani moni suomalainen turisti. Sivistyneet pariisilaiset ovat Gobineausa lukeneet ja tietävät mitä suomalaisista on ajateltava.

Jac. Ahrenberg, muun muassa Tampereen klassillisen lyseon piirtänyt suomenruotsalainen arkkitehti, jonka laaja kaunokirjallinen tuotanto on täysin unohdettu, kuului Gobineauin tuttavapiiriin ja on kirjoissaan popularisoinut tämän rotuteorioita.

Gobineauin tuotanto, mukaan lukien *Essai sur l'inégalité des races humaines*, on Ranskassa edelleen arvossaan, ja ehkä Gobineauilla on osansa siinä, että Ranska ei aivan kakistelelematta niellyt Suomen EU-jäsenyyttä.

Mutta muutamaa töykeää pariisilaista lukuun ottamatta minulla on ranskalaisista vain hyvää kerrottavaa. Paitsi Ranskan maaperällä (Arlesissa, Marseillessa, Bordeauxissa, Pariisissa ja Lillissä – joka on yllättävän suuri kaupunki) olen tutustunut ranskalaisiin myös Irlannissa, siellä lähinnä bretagnelaisiin. Ja haluan vielä korostaa etteivät kaikki pariisilaisetkaan ole pahoja. Pariisilainen oli sekin apteekkari tai farmaseutti, jolta lähinnä elekielellä sain avun ummetukseen. Ilman huomattavaa "ruumiin ja mielen joustavuutta", puolin ja toisin, se ei olisi onnistunut.

Herättyäni siinä "viettelysten vaunussa", jota olen kuvannut *Veren ja rahan* nimisesseessä, huomasin, että sepaluksestani oli vetoketju hajonnut. Myös kaupassa, mihin myöhemmin menin ostamaan hakaneuloja, viestini ymmärrettiin aivan oikein – vaikka seurauksena olisi saattanut myös olla vakava väärinkäsitys, mistä olisi ollut turha syyttää henkilökuntaa. Osoiteltuani avonaista sepalusta aloin piirtää hakaneulaa, *suljettuna*, mikä tietenkin oli karkea virhe. *Tällaisissa tapauksissa hakaneula tulee aina piirtää avattuna!*

Arlesissa opin eräältä englantilaiselta polkupyöräilijältä, että

kuumassa ilmanalassa on suorituksen aikana tarkkaan huolehdittava paitsi nesteen myös hivenaineiden, erityisesti natriumin saannista. Hän oli jonakin helteisenä päivänä pulltolkulla puhdasta vettä juotuaan halvaantunut. Hän sai jalkansa liikkumaan vasta kun oli pussista ottanut pari grammaa suolaa.

Kävin pyöräilijän kanssa katsomassa Vincentin siltaa. Hän halusi siellä ottaa minusta kuvan, koska hänen mielestään ulkoiselta olemukseltani muistutin taiteilijaa. Hän oli aamiaisella yhteisessä majapaikassamme osoittanut tämän havaintonsa myös eräälle nuorelle tytölle, joka suuntaamatta minuun suurempaa mielenkiintoa totesi, että minulla on kaksi korvaa.

Tarina kertoo Vincentin kärsineen Menieren taudista ja kyllästyneenä jatkuvaan korvan soimiseen leikanneen irti sen ulkoiset osat; mikä ei tietenkään auttanut, koska tauti oli sisäkorvassa. Myöhemmin olen saanut saman taudin, ja nyt minullakin on vain yksi korva, vain yksi toimiva sisäkorva.

Kun olimme Vincentin sillalla, meitä lähestyi vanhempi nainen, joka lapsesta asti oli asunut paikkakunnalla, ja alkoi heti kertoa "totuutta" sillasta: Alkuperäinen silta oli sodassa tuhoutunut; tämä silta oli tuotu muualta eikä sijainnut täsmälleen alkuperäisen paikalla. – C'est la vérité, sanoi nainen ja poistui.

*

Ensimmäisen matkani, jolla jo oli selvät sankarimatkan tunnusmerkit, tein polkupyörällä mummolaan ja takaisin, heinäkuussa 1974. Pidän edelleen huomattavana saavutuksena, että vain pussillisella rusinoita selvisin Tampereelta Vaajakoskelle. Vietin yön sukulaisperheen luona, ja jatkoin aamulla Rautalammille.

Seuraavalle matkalle lähdin vasta 1979, toukokuussa. Tunsin ajautuneeni opinnoissani ja muutenkin elämässäni umpikujaan, mikä jo toisen kerran sai minut vakavasti harkitsemaan itsemurhaa. Olin

pitänyt sapattivuoden teknillisestä korkeakoulusta opiskellakseni yliopistossa filosofiaa. Ja pettynyt. Sekä opettajiin että opiskelijatovereihini.

Pakenin itsemurha-ajatuksia Tukholmaan, missä parin seuraavan vuoden aikana palkkatyötä tekevänä etäopiskelijana vein välillä katkolla olleen teekkariuteni kunniakkaaseen päätökseen. – Tästä "ihmeestä" ei isäni vieläkään ole täysin toipunut.

Minulla on ilmiömäinen kyky "ottaa haltuun" asioita. Siivoojana, tiskaajana ja ikkunanpesijänä otin haltuuni Tukholman. – Myöhemmin, Erkin autonkuljettajana, otin työn kautta haltuuni Suur-Helsinkiä.

Erityisen hyvin viihdyin erään firman päivystävänä siivoojana. Kun joku kollega oli jäänyt rokuliin, minut pillit soiden, pelastavana enkelinä, kiidätettiin hänen työmaalleen, yleensä johonkin pitkään toimistokäytävään, missä hurraa-huutojen saattamana, täpötäysiä roskakoreja tyhjennellen, poukkoilin huoneesta toiseen. Sain kuoria kermat päältä, eikä minua moitittu mistään.

Toinen äärimmäisyys oli Östermalmilla sijainnut tila, joka oli niin siisti, että pölyhiukkasia sai etsiä suurennuslasilla. Se saattoi olla Ruotsin työnantajien liiton pääkonttori. Myös Dynapaciin ja Skanskaan tutustuin niiden pääkonttoreiden siivoojana. Skanskassa kuuluin turkkilaisista ja eritrealaisista koostuvaan tiimiin, ehkä ainoana lukutaitoisena. Olin kuin Günter Wallraff, "ganz unten", ja minua kohdeltiin sen mukaisesti.

Kun sanoin itseni irti eräästä kreikkalaisesta siivousfirmasta ja mainitsin opinnoistani Suomessa, työnjohtaja ei voinut uskoa, että missään maassa opiskelisin yhtään mitään. On ihmisiä, joita ilman titteleitäkin arvostetaan, heillä on karismaa, muiden on suoritettava tutkintoja.

Tukholmasta tein kesällä 79 matkan Kööpenhaminaan. Kun sattumalta poistuin asemahallin aivan tietystä sivuovesta, tulin pitkän kadun päähän. Koin vihdoinkin olevani Mantereella – vaikka olin

tullut saarelle – ja syvästi eurooppalaisena lähdin verkkaisesti kävelemään katuja, koska vereni juuri sillä hetkellä tuntui vetävän juuri siihen suuntaan. Poikkeilin pubeissa, joita kadun varrella oli tiheään, ja ensimmäisen kerran elämässäni pääsin nauttimaan absoluuttisesta muukalaisuudesta, täysin siemauksin.

Tukholmaan olin tullut ja siellä myös asunut muiden suomalaisten, lähinnä tamperelaisten seurassa. Nyt olin aivan yksin. Ja yksin olen kaikille myöhemmillekin matkoilleni lähtenyt – yhtä onnetonta poikkeusta lukuun ottamatta.

Olin tuolloin jo 24-vuotias, mutta niin viaton, että vasta matkalta palattuani sain tietää aloittaneeni Kööpenhaminan valloituksen sen kaikkein paheellisimmalta kadulta.

Myöhemmin olen jalostanut viattomuudesta tietoisesti soveltamani metodin, joka on auttanut minua selviytymään monista hankalista tilanteista. Malagassa asuin jonkin aikaa halvassa hotellissa, johon prostituoidut toivat asiakkaitaan. Läheisessä ruokapaikassa nainen tuli viereeni baaritiskille ja tilasi kahvin kai odottaen minun avaavan keskustelun. En ollut ymmärtävinäni hänen vinkkiään ja keskityin omaan "tapakseeni", välillä lapsen silmilläni katsoen tatiä, joka oli tullut niin lähelle. Panin merkille baarimikon virnuilut ja minun kävi sääliksi naista, joka sekoitti mahaansa jo ties kuinka monennella kahvikupillisella.

*

Kun noin 3-vuotiaana Kalevankartanossa paistoin äidin kanssa pullia, jäin pohtimaan, tuliko niihin jotakin myös minusta, ei ainoastaan äidistä. Panokseni ei ollut merkittävä, olinhan vain katsonut vierestä, kun äiti teki työn. Kun äiti huomasi, etten ollut täysin tyytyväinen, hän teki taikinan jäännöksestä aivan pienen pitkon ja sanoi että se on Matin pulla. Tämäkään ei täysin vakuuttanut minua.

Näin varhain törmäsin ongelmaan, jota en vielääkään ole kyennyt

ratkaisemaan. Haluan työni tuloksessa nähdä *itseni*, tai pikemminkin *paremman minäni*: Tekstini ovat kuin likainen peili, jota kiillotan niin kauan, että saan kuvastani virheettömän. Ja virheettömänä se on niin kaunis, että jos vain jään katselemaan sitä, hukun itseni ihailuun.

Onneksi olen saanut peilistä esiin vasta muutaman yksityiskohdan ja voin jatkaa kiillottamista. Voin kirjoittaa aivan uutta tekstiä, jonka paranteluun taas menee ties kuinka monta painosta.

Tästä työstä ei koskaan pääse eläkkeelle. Sitä ei voi jättää kesken; ja jos sen saa valmiiksi, hukkuu. Tämä on Narkissoksen ongelma.

Narsismia samoin kuin sen kääntöpuolta, omantunnonarkuutta, pidetään sairautena, jota kirkko, koulu ja armeija pyrkivät parantamaan. Ihmisen uskotaan tulevan paljon paremmin toimeen sekä itsensä että muiden kanssa, jos hän ei kuvittele olevansa koko maailman napa. Siksi hänen ansionsa, samoin kuin syyllisyytensä, pyritään hämärtämään.

"Ei sota yhtä miestä kaippaa"; ajateltakoon vaikkapa viiden kiväärimiehen neljällä luodilla suorittamaa teloitusta. Yhdelle heistä on annettu paukkupatruuna, ja kukaan ei tiedä kenelle. Näin kukaan ei pääse kehuskelemaan urotyöllä, koska kukaan ei varmasti tiedä osallistuneensa siihen; toisaalta kenenkään ei tarvitse tuntea teosta ehdotonta syyllisyyttä.

Ihmistä, joka ei sopeudu tiimityöskentelyyn, sanomme yli-ihmiseksi – ylimääräiseksi ihmiseksi. Hänelle ei ole paikkaa yhteiskunnassa, koska hän ei voi tunnustaa mitään tarkoitusta oman itsensä ulkopuolella.

On kasveja, jotka kukkivat vain kerran, ja sitten kuihtuvat; on sukuja, jotka tuottavat vain yhden yli-ihmisen, ja sitten sammuvat. Minulla ei ole lihallisia lapsia, veljelläni on kaksi. Toinen heistä on lesbo, toinen jo melko iäkäs hetero.

*

Yhteiskunnassa tapahtuu enimmäkseen asioita, joita ei kukaan erityisesti ole tahtonut. Että on ilmestynyt tietty teos, jonka nimi on *Veri ja raha*, on juuri siksi poikkeuksellinen tapahtuma, että sitä on joku tahtonut.

Joskus minulle tulee solipsistinen olo, ja kysyn itseltäni, olenko ehkä ainoa tietoinen ja tahtova olento maailmassa. Ehkä myös Otto Weininger oli vain yksi aikaisempi inkarnaationi.

On korkeampaa, tietoista tahtoelämää; ja on alemmaa, sokeata viettielämää. Jokaiselle tahdonilmaukselle löytyy korrelaatti eli symboli viettielämän piiristä.

Moni haluaisi kirjailijaksi, muttei kirjoita, koska ei usko saavansa käsikirjoituksilleen kustantajaa. Kun ei ole taiteellista *tahtoa*, ei ole myöskään siihen liittyvää pakottavaa ilmaisutarvetta. On vain sen korrelaatti: *halu* sosiaaliseen nousuun.

*

Weininger syyttää naisia parittamisesta. Minun äitiini hänen kuvauksensa ei sovi; ainakaan minua äiti ei koskaan parittanut. Hän oli tunnistanut ominaislaatuni jo kun yhdessä paistoimme pullaa, ja noin 45 vuotta myöhemmin hän suoraan sanoi minulle, ettei halunnut minun perustavan perhettä, koska tiesi, että tulisin pilaamaan avioliittoni epäilemällä lasteni alkuperää. Ehkä hän aikoinaan aivan tietoisesti "tuhosi maskuliinisuuteni", mistä en ole hänelle vähimmässäkään määrin katkera. Kun Tukholmassa 80-luvun alussa tuoreeltaan luin Mia Bernerin ruotsintaman Blair & Rita Justicen kirjan *Incest - det okända brottet*, masennuin, kun en vielä tuolloin ymmärtänyt, kuinka oikeassa äiti sittenkin oli ollut.

Kuinka usein olisinkaan lapsena juossut suoraan auton alle, ellei äiti lujasti olisi pitänyt minua kädestä kiinni. Veljeni myöhemmin tempasi kätensä irti ja juoksi suoraan avioliittoon. Virallisen käsityksen mukaan hän näin pelasti miehuutensa. Minun käsittääkseni

hän tuhosi sen – sikäli kuin hänellä koskaan sellaista oli ollut.

Molemmat käsitykset ovat oikeita. Kyse vain on kahdesta eri miehuudesta; toisaalta biologisesta, toisaalta "syvähenkisestä" miehuudesta.

Mies joka tapauksessa "hukkuu": joko naiseen ja yhteiskuntaan; tai omaan jumalalliseen kuvaansa. – "Kumman tien valitset?/ Molempia kulje et."

*

Olen ymmärtänyt Hitchcockin *Psykon* freudilaiseksi opetuselokuvasi: näin käy mammanpojille, heistä tulee himomurhaajia.

Tunnen paljon miehiä, jotka eivät ole menneet naimisiin, vaan ovat jääneet vanhan äitinsä turvaksi. Elokuvan tekijät tuskin ovat halunneet loukata näitä miehistä kunnollisimpia. Otaksuttavasti elokuvan takana ei ole mitään (tietoista) paha tahtoa; se on syntynyt tiimityönä – tyhjästä.

*

Pari vuotta sitten vanhin, jo vuodesta 1965 melko läheltä elämäni seurannut tuttavani, jonka ehkä hyvinkin luulisi ymmärtäneen vaikuttimiani, sähköpostiviestissä kielsi kaiken arvon elämältäni ja teoksiltani. Hän pitää minua moraalittomana, koska en tee palkkatyötä. Minä taas pidän moraalittomana ihmistä, joka rahasta on valmis mihin tahansa.

Mikä on työn arvo? Onko työ, joka ei kasvata bruttokansantuotetta, täysin arvotonta? Onko moraalitonta tehdä ilmaista työtä? Onko työllä aina vastattava johonkin kysyntään, ja onko aina oltava valmis palveluksiin vain sillä perusteella, että lähimmäisemme niitä pyytävät? – Vai olisiko tehtävä vain työtä, jonka

itse kokee arvokkaaksi?

Työn arvo osittain riippuu myös kysynnästä. Toisaalta emme koskaan varmasti voi tietää tuntemattomien, etenkin vielä syntymättömien ihmisten tarpeita. Viittaankin tässä kohtalotoveriini Vincentiin, jonka työn ja elämän arvo ymmärrettiin vasta hänen kuoltuaan.

Toki on myös absoluuttisen tarpeettomia ihmisiä – ja hekin ovat tarpeellisia. Kun koulupoikana serkkujeni kanssa hiihtelin mummolan lähimetsissä, jäin yhdellä mäellä tuijottamaan erästä toista hiihtoseuruetta, joka peräkanaa eteni alhaalla laaksossa. Näyssä oli jotakin outoa, joka sai minut hetkeksi hiljentymään. Myöhemmin kuulin, että he olivat kehitysvammaisia läheisestä hoitokodista. He olivat kuin jonkin toisen, paremman maailman kansalaisia; he olivat täällä ylimääräisiä ja ilmeisellä tarpeettomuudellaan herättivät minussa *uskonnollisen tunteen*.

Kun veljentyttäreni oli vasta parin vuoden ikäinen, huvitin häntä heittelemällä palloa kesämökkimme jyrkälle katolle, mistä se alas tultuaan kovasta kalliosta aina pomppasi melkein yhtä korkealle kuin mistä oli pudonnut. Tämä toistui lukemattomia kertoja ja sai vielä toukanoloisen veljentyttäreni aivan suunniltaan riemusta – kunnes pallo kerran putosikin pihalle asetettuun puhallettavaan pieneen uima-altaaseen. Kun pallo ei nyt pompannutkaan, veljentytär kuin jonkin aivan uuden tunteen yllättämänä jäi vaiti ihmettelemään sitä.

*

Keväällä 2007 minulta äkkiä meni kuulo oikeasta korvasta ja aloin saada outoja huimauskohtauksia. Pelkäsin kuolevani, ja aloin kiireellä koota kirjoituksiani ja käännöksiäni, jotka vielä samana vuonna omakustanteina julkaisin.

Sairastan Menieren tautia. Kohtaukset ovat hyvin epämiellyttäviä, mutta tietääkseni niihin ei vielä kukaan ole kuollut.

Kesällä 07 sain lievempiä kohtauksia melkein päivittäin; talvi meni hyvin, mutta kesäkuun alussa 08 sain elämäni ensimmäisen kierto huimauksen. Näitä kohtauksia tuli samana kesänä vielä kolme lisää, kaksi niistä oli täysimittaista eli päättyi oksenteluun, mikä vahvisti diagnoosini.

Talvi meni taas ilman kohtauksia, mutta kesällä 09 vaikea huimaus palasi. Se oli nyt melkein jatkuvaa, muttei kertaakaan mennyt varsinaisen kierto huimauksen puolelle.

Hädissäni soitin eräälle perhetuttavalle ja isäni työtoverille, jolla sama tauti oli puhjennut jo parikymmentä vuotta aikaisemmin. Hän oli kiireinen, puhelumme jäi hyvin lyhyeksi, eikä hän myöskään luvannut palata asiaan. Jälkeenpäin hän oli sanonut isälleni, että saadakseni vertaistukea minun tulisi liittyä Meniere-yhdistykseen. – En ollut hänen vertaisensa; hän oli yli-insinööri. Ei auttanut, että isä oli hänelle tämän arvonimen järjestänyt.

Kesän 09 jälkeen kohtauksia ei ole ollut; kuulo on pysyvästi huonontunut, mikä rajoittaa sosiaalista elämääni, mutta pidän itseäni sittenkin hyväosaisena. Tilapäisesti minulta meni kuulo myös toisesta korvasta, jolloin huomasin, että kuuroudellakin on etunsa. Oli vaikeampi hoitaa käytännön asioita, mutta koin ihmeellistä rauhaa noina parina viikkona, jotka sain viettää täydessä hiljaisuudessa.

Tautini myös auttoi minut vielä vanhoilla päivilläni aivan uuteen aluevaltaukseen: Minusta tuli *dandy*.

En uskaltanut poistua asunnostani ilman ämpäriä. Taskuun taitettava pussi ei riittänyt; sellaisessa on aina vähintään yksi pieni reikä, enkä vetelästä pussista olisi saanut tarvittavaa tukea, jos koko maailmani taas olisi alkanut pyöriä.

Isä antoi hyviä neuvoja, koska ei itse koskaan ollut kokenut sitä lamaannusta, mihin kohtauksen saanut joutuu. Hän muun muassa osti minulle kännykän, mistä onkin ollut paljon hyötyä, mutta kohtauksen sattua sillä ei tee mitään.

Isää tietenkin taas nolotti poikansa puolesta. Hän itse ei mistään

hinnasta kävelisi Hämeenkadulla ämpäri kourassa.

Kun dandy tulee vastaan, käytännöllisesti katsoen kaikki heti jyrkästi kääntävät katseensa. Sitten on se yksi mieshenkilö, joka tiukasti katsoo silmiin; ja se yksi naishenkilö, joka katsoo aavistuksen ohi.

*

Jos henkisesti haluaa valloittaa kaupungin, on parasta, ensimmäisellä kerralla, tulla sinne yöllä, ja mieluiten kävellen tai korkeintaan polkupyörällä. Esimerkiksi Firenzeen tulin aamuyöllä kävellen asemalta, joka oli kaukana maaseudulla – ja joka ehkä ei ollutkaan Firenzen asema.

Myös Lontooseen olin tullut kävellen. Mainittu kaupparamatkustaja, jonka kyydissä lautalta liftasin, oli itse matkalla jonnekin Cornwalliin, ja kun ohitusväylällä arvelin olevamme suunnilleen Lontoon pohjoispuolella, pyysin häntä pysäyttämään.

Olin kuollakseni pelännyt tuon oikeanpuoleiseen liikenteeseen tottuneen saksalaisen kyydissä, ja olin suuresti helpottunut kun vihdoinkin pääsin ulos autosta nuuhkimaan englantilaisen maaseudun tuoksua ja auringosta suuntaa ottaen etsiskelemään polkuja, jotka mahdollisesti veivät minua kohti metropolia, josta minulla ei vielä ollut minkäänlaista havaintoa.

Enemmän kuin kuolemaa olin autossa pelännyt yhteisiä hautajaisia; niin voimakasta oli se perusteeton antipatia, jota hyväntekijääni kohtaan tunsin. Tunne oli minulle aivan uusi; miehessä oli jotakin minulle henkisesti niin vierasta, että se miltei salpasi hengitykseni. Oli tapahtumassa jotakin, mitä ei pelkällä positiivisella ajattelulla voinut hallita; ja se masensi minua.

*

Olen jälkeinpäin mielissäni ja ylpeäkin siitä, että olen aina tehnyt asiat vaikeimmalla mahdollisella tavalla. Tästä olen nyt korjannut runsaan sadon noiden seikkailujani kuvaavien hölmöläistarinoiden muodossa. Matkoillani ei tosiaankaan ollut mitään korkeampaa tarkoitusta kuin kommellukset.

Avaruusmatkasta ei voi kirjoittaa seikkailukertomusta, koska avaruudessa kaiken on mentävä laskelmien mukaan. Myös kaukomatkat maan pinnalla ovat tylsiä, koska niidenkin on turvallisuussyistä oltava hyvin valmisteltuja. Vielä kylmän sodan jaetussa Euroopassa sai sen länsipuoliskossa melko turvallisesti myös koheltaa. Itäblokista minulla ei ole paljon kokemusta, mutta käsittääkseni silloinen itäturismikin suuresti muistutti avaruusmatkailua.

*

Palattuani vuotavalla veneelläni Haminasta ja etsiessäni sille telakkaa, poikkesin muun muassa Suomenlinnaan. Kun olin ankkuroimassa Albertiinaa, huomasin rantakalliolla naisen, joka selvästi kiinnostuneena seurasi manööverejäni. Myöhemmin sain tietää, että hän oli saarella ohjaamassa kuvataideleiriä. Ehkä minussa oli jotakin maalauksellista, koskapa myös jotkut hänen oppilaansa lehtiöidensä takaa vähän väliä vilkuilivat minuun. Kerrottuani naiselle ihmeellisestä kesästäni Albertiinan kanssa hän kuittasi: "Olipa epäonnistunut ostos".

Tässä naisessa ei ollut runoa, eikä tämä ollut viimeinen kerta, kun *taiteilija* on tuottanut minulle vastaavanlaisen pettymyksen. Jos Albertiinan sijasta olisin ostanut vedenpitävän lasikuituveneeseen, olisi kesästäni tullut paljon kuivempi ...

MAAN PUOLEEN

Femme fatale

*Ich war auf dem Wege aufwärts, aber ein
Weib hat mich niedergezogen...*

*Doch ich lebte weiter, weil ich zu finden
glaubte, dass unsere Verbindung mit dem
Erdgeist Weib ein Opfer war, eine Pflicht,
eine Prüfung. Wir dürfen nicht als Götter
hienieden leben; wir müssen im Kot wandeln
und doch uns rein halten.*

August Strindberg
(kirjeessä Artur Gerberille)

Fysioterapeutti neuvoi minua asettumaan seinää vasten, kasvot seinään päin, taivuttamaan polvia sekä painamaan reisiä ja alavatsaa seinään, nostamaan kädet ylös ja taivuttamaan ylävartaloa mahdollisimman pitkälle taaksepäin päätä ja käsiä rentoina riiputtaen. Kun olin ääriasennossa, hän yllättäen tarttui minua oikeasta olkapäästä, tempaisi taaksepäin ja huudahti: "nyt menee välilevyt!". Jotten olisi kaatunut selälleni ja mahdollisesti lyönyt päätäni sohvapöytään, tai vaihtoehtoisesti antanut selkäni katketa, jouduin, irtautuakseni naisen otteesta, tekemään voimakkaan taivutuksen oikealle, jolloin ilmeisesti vasemmassa lonkassa jotakin revähti.

Fysioterapeutin, jota en entuudestaan tuntenut, oli asuntooni tuonut naapurini, jonka alapuolella olen joulukuusta 1986 asunut. Myös naapurini oli nyt asunnossani ensimmäistä kertaa. Noin 15 vuotta sitten jouduin valittamaan naapurilleni tämän yöelämästä, lähinnä äänekkäästä seurustelusta. Itse olin jo useita vuosia elänyt ilman naisseuraa, mikä teki asetelmasta minulle erityisen kiusallisen – askeesini ja selibaattini on tähän mennessä kestänyt jo noin 20 vuotta.

Tilanne myöhemmin rauhoittui; olen vuosien varrella pihatalkoissa tutustunut naapuriini paremmin, ja uskoin jo olevani hänen kanssaan pikemminkin hyvissä kuin huonoissa väleissä. Olin jopa hiljattain kaupannut hänelle kirjoittamani omakustanteen, jossa muun muassa saarnaan sukupuolista pidättyvyyttä. Olen myöhemmin keskustellut hänen kanssaan kirjastani ystävällisessä hengessä ja saanut käsityksen, että hän piti kirjaa ansiokkaana ja aiheitani mielenkiintoisina.

Varhain iltapäivällä, sunnuntaina 12.9.2010, ovikelloani soitettiin. Olin vielä puolipukeissa, ja raotin ovea varovasti. Esiin tuli minulle tuntematon, veitikkamaisesti hymyilevä naishenkilö, joka heilutti kädessään kirjaani. Kun avasin ovea enemmän, näin taustalla myös naapurini, sylissäään kuohuviinipullo, ja saatoin arvata lopun: nainen oli tullut kylään, lukenut kirjaani ja halusi nyt nähdä myös kirjailijan.

Olin tietenkin imarreltu, mutta pyysin, että he vähän odottaisivat, jotta voisin kunnolla pukeutua. He vetosivat siihen, että itsekin olivat vielä kylpytakeissa, ja niin päästin heidät sisään. En osannut arvioida heidän mahdollista humalatilansa, mutta oletettavasti he olivat jo aiemmin päivällä nauttineet jotakin. Kuohuviinipullo avattiin, ja absolutistina toin sohvapöydälle vain kaksi lasia. Nainen ensin ylimalkaisesti kehui kirjaani ja myös pani ilahtuneena merkille, etten olekaan mikään turhantärkeä intellektuelli, vaan aivan tavallinen kaveri. Sitten hän siirtyi viereeni ja alkoi rutistella minua. Kohteliaisuudesta ihailijatartani kohtaan annoin sen tapahtua; mutta pidin varani, ettei minkäänlaista limakalvokontaktia päässyt syntymään. Vastusteluni teki halailusta hiukan jäykkää ja minulle myös jossain määrin kivuliasta. On huomattava, että naapurini vain naureskeli tilanteelle; naisen lähentely ei ilmeisestikään tehnyt häntä vähääkään mustasukkaiseksi. Tämän jälkeen siirryttiin keskustelemaan pariskunnan seksiongelmista; ja kohteliaana isäntänä pyrin tähänkin löytämään joitakin rakentavia näkökulmia.

Seurustelumme oli siis tähän asti tapahtunut täysin vieraitteni, tai tarkemmin ihailijattareni ehdoilla. Mielenkiintoni heräsi vasta kun sain kuulla, että nainen oli ammatiltaan fysioterapeutti. Minulla oli joskus toistakymmentä vuotta aikaisemmin ollut ilmeisesti intensiivisen kirjoittamisen aiheuttamia ongelmia selkäni kanssa, ja jouduin tuolloin tekemään kovasti töitä saadakseni sen taas kuntoon. Fysioterapeutin nyt tullessa asuntooni, minulla ei ollut mitään selkävaivoja, mutta olen kiinnostunut myös kaikista ennalta ehkäisevistä voimisteluliikkeistä. En tosin nytkään pyytänyt heiltä mitään; nainen aivan oma-aloitteisesti alkoi näyttää tuota edellä kuvaamaani ja mielestäni vähän arveluttavaa, minulle täysin outoa liikettä. Luottaen hoiva-alan ammattilaiseen, vaikka ehkä vähän humalaiseenkin, ja suunnatakseni keskustelua enemmän minua kiinnostaville alueille, menin leikkiin mukaan.

Kun nainen oli tekonsa tehnyt, en hämmästykseltäni saanut sanotuksi oikein mitään. En osannut suuttua; halusin uskoa, että nainen sittenkin tahtoi minulle hyvää: että välilevyt menivät paikoilleen, eivät sijoiltaan. En tuntenut tapahtumahetkellä suurta tuskaa, mutta minua jäi vaivaamaan, että ehkä sittenkin tapahtui jotakin, joka vasta myöhemmin alkaa oireilla.

Istuuduin sitten turvalliselle, keinuvalle polvituolilleni, ja aloin esitellä sen "lukkoja avaavaa" funktiota. Tähän nainen ei ottanut selvästi kantaa; hän vain siristeli silmiään ja pahansuovasti sähisi, pilkallisesti sanojani toistaen. Kun myös naapurini samaan sävyyn totesi keinumiseni imitoivan yhdyntäliikkeitä, olin jo aavistavinani heidän suhtautumisessaan suoranaista vihamielisyyttä, johon heitä ehkä oli provosoinut juuri sukupuolinen siveyteni. Erosimme kuitenkin, mielestäni, ystävinä, ja epäilykseni heräsi vasta myöhemmin; ettei kyse ollutkaan vain ajattelemattomuudesta – jota sitäkään ei tulisi sallia alan ammattilaiselle, edes vapaa-aikana – vaan tarkkaan harkitusta yrityksestä aiheuttaa minulle jokin vakava ruumiillinen vamma.

Kun kuohuviini oli juotu ja pariskunta alkoi tehdä lähtöä, nainen vielä kerran halasi minua tuoden taas kasvojaan hyvin likelle omiani ja, kun limakalvokontaktia ei nytkään syntynyt, päristeli huuliaan, näin altistaen minut kaikille mahdollisille pisaratartuntana leviävillä taudeille. – Onneksi niihin ei – nykytietämyksen valossa – kuulu AIDS; ainakin mies oli hyvin moniavioinen ja oli kertonut viihdyttäneensä itseään myös lukuisilla thai-naisilla.

Ovella mies vielä kääntyi, hän tarttui naistaan takaa päin ja nähteni demonstratiivisesti kouri tämän rintoja ja alapäättä; kuin alleviivaten, että tarkoituksena ei todellakaan ollut tulla keskustelemaan kirjastani, vaan häväistä ja pahoinpidellä johonkin oletettuun seksuaalivähemmistöön lukeutuva ja asemassaan liian korkeata profiilia pitänyt yksinäinen mies.¹

En usko minkään, mitä vierailun aikana näin ja kuulin, järkyttäneen mielentasapainoani. Puolestani he olisivat voineet vaikka paritella; samantekevää minulle, joka jo uskoin päässeeni oman seksuaalisuuteni herraksi. Olin päästänyt asuntooni kaksi älytöntä luontokappaletta, siinä kaikki; ja jos he nyt poistuvat paikkoja rikkomatta, jää tapaus minulle mieleen vain yhtenä yksitoikkoiseen arkeeni vaihtelua tuoneena intermezzona. Näin ajattelin. Mutta onko minulla todella varaa tällaiseen jeesusteluun? Jos on Jumalan poika, voi ehkä turvallisesti seurustella myös huonojen naisten ja miesten kanssa, mutta tavallisen kuolevaisen on parempi aina olla hiukan varuillaan, kun toinen ihminen lähestyy häntä.

On siis periaatteessa mahdollista, että tuo kuusikymppinen, verrattain hyvin säilynyt rusikojani sittenkin sai myös alitajunnassani jotakin liikahtamaan, mikä nyt pitkittää toipumistani. Tätä en voi tietää. Joka tapauksessa, oli kyse paitsi väkivallasta myös *yriyksestä* häiritä minua seksuaalisesti, eli yhteensä *raiskauksesta*. Oikeudessa

¹ Uskon 20 vuotta jatkuneilla hengellisillä harjoituksilla jo saavuttaneeni täyden impotenssin. Mutta kuulunko sittenkään vähemmistöön? Kuinka moni vielä 56-vuotiaana kykenee ikäistään naista tyydyttävään yhdyntään?

minun olisi uhrina tietenkin kyettävä todistamaan syyttömyyteni ja vastapuolen omassa asiassaan osoitettava, mitä olisin voinut tehdä toisin; missä kohtaa olisin voinut sanoa EI.

Ensimmäisen kerran olin sanonut ei jo ennen kuin olin vielä naista tavannutkaan, seksuaalikielteisessä kirjassani, jota hän oli juuri lukenut. Toisen kerran olisin voinut sanoa ei, kun he vähäpukeisina ja alkoholia nauttineina pyrkivät asuntooni. Mutta olin itse tehnyt aloitteen, tyrkyttämällä naapurilleni epäsovinnasta kirjaani, ja olisi ollut kovin töykeää nyt käännyttää heidät ovelta. Kolmas tilaisuus olisi ehkä ollut, kun nainen ensimmäisen kerran kajosi minuun fyysisesti. Mutta kulttuuristamme puuttuu koodi, jolla mies tällaisessa tilanteessa voisi selvästi ja naista loukkaamatta ilmaista torjuntansa. Ja ehdoton seksuaalinen torjunta tuskin olisi pelastanut minua itse pahoinpitelyltä, joka ei ollut luonteeltaan seksuaalinen.

Minulla on aina ollut suuri tarve kunnioittaa ”ihmisyyden *idea*a myös *naisen* persoonassa”; mutta minun on mahdoton kunnioittaa niitä lukemattomia *reaalisia* naisia, joita naapurini aivan petini yläpuolella on vuosien varrella huudattanut. Noiden orgioiden jälkeen kesti aina useita päiviä, ennen kuin sain itseni kootuksi; ennen kuin taas vilpittömästi saatoin kunnioittaa muitakaan naisia, esimerkiksi kaupanmyyjiä ja kirjastovirkailijoita, joita päivittäin tapasin.

Sittemmin on tilanteeni huomattavasti helpottunut: käsittäkseni edelleen enemmän tai vähemmän viriili 70-vuotias naapurini hoitaa nykyiset naisensa talviasuttavalla kesämökkillään; ainakaan yläkerrasta ei ole enää vuosikausiin kuulunut mitään, mikä voisi häiritä meditaatiotani.

Äitini kymmenisen vuotta kestänyt vaikea muistisairaus toi tuttavuuteeni myös monia sosiaali- ja hoitoalalla työskenteleviä naisia, mikä aivan erityisesti on kirkastanut jo muutenkin aivan yltiöihanteellista naiskuvaani. Tätä taustaa vasten tulee ymmärrettävämmäksi, että jo kohta, kun olin kuullut sanan fysioterapeutti, olin kuin Pavlovin koira seinää vasten odottamassa

lisäohjeita. Leikkimällä potilasta halusin kohottaa tuota langennutta ja menestyvää liikenaista, vetoamalla kaikkeen siihen hyvään, mitä hän jo ammattinsa puolesta edusti – tai mitä hänen oletin edustavan.

Kuin Ibsenin *Villisorsan* Gregers Werle olin aikoinani mennyt naapurini ovelle ”ihanteen vaatimusta perimään”; vaikka minun olisi hyvin pitänyt tietää, että oven takana ”ei asu maksukykyistä väkeä”. Olisihan minun jo pitänyt tuntea naapurini ja tämän naistuttavat. Mutta ilmeisesti olen juuri tuollainen Gregersin kaltainen ”palmomishullu”, joka aina etsii ”ihailun aihetta oman itsensä ulkopuolelta”. Tämä näkyy käytöksessäni tietynlaisena koiramaisuutena, joka usein saa lähimmäiseni kohtelemaan minua – kuin koiraa. Kai fysioterapeutinkin näki edessään, ei mitään pyhää miestä tai suurta ajattelijaa, vaan seinää vasten nousseen piskin. Saattoi siis olla kyse humalaisen hetkellisestä mielijohteesta, ei jo ennakolta tarkoin harkitusta pahasta teosta. Siihen, että naisen tahto ei ollut kokonaan paha, viittaa myös hänen kiinnostuksensa muihinkin kirjoihini, joista hän maksoi reilusti enemmän kuin olisin kehdannut pyytää.

Äitini oli erityisen huonossa kunnossa, ja minun oli kiirehdittävä vanhainkotiin. Juoksin melkein koko neljän kilometrin matkan, myös todistaakseni itselleni, että naisen minulle mahdollisesti aiheuttama selkävamma ei ainakaan voi olla kovin vakava. Mennessäni pudotin naapurin postiluukusta vielä kaupanpäällisiksi erään vasta heidän lähdettyään löytämäni kirjan, jonka jo luulin myyneeni loppuun. Kun postiluukku kolahti, nainen heti avasi oven ja pyysi minua sisälle. Hän oli juuri puhumassa kännykkäänsä, jonka hän tyrkkäsi minulle, jolloin minäkin sain vaihtaa muutaman sanan jonkun Teijan kanssa. Mies makasi sammuneena vuoteellaan. Puhelun päätyttyä nainen ehdotti, että menisimme illalla kolmistaan ravintolaan syömään. En ehdottomasti torjunut kutsua; sanoin vain, että minulla voi mennä myöhään vanhainkodissa. Tämän jälkeen en kuullut naisesta. Sain myöhemmin mieheltä tietää, että heille oli tullut riitaa; nainen oli

muun muassa rikkonut viinilasin naapurini päähän ja pian sen jälkeen pakannut tavaransa.

Kolmatta kuukautta oireiltuani kirjoitin naiselle. En vieläkään halunnut uskoa, että hän teki tekonsa pahuuttaan, ja pyysin, että hän osoittaisi hyvää tahtoaan korvaamalla ainakin siihenastiset hoitokuluni: kaksi käyntiä omalääkärillä, yhteensä 27,40 euroa. Kun hän ei noin kuukauteen ollut vastannut, soitin hänen firmaansa, jossa sanottiin, että hän on lomalla ja aloittaa työt vuoden ensimmäisenä arkipäivänä. Soitin sitten tuon päivän aattona hänen kännykkäänsä, noin klo 21; ajattelin, että ainakin nyt hänen on pakko olla selvin päin. Mutta hän oli parhaillaan jonkun ystävättärensä kanssa juomassa tuliaisiaan Kanarian saarilta ja kaikesta päätellen vähintään yhtä juovuksissa kuin vieraillessaan asunnossani. Heti aluksi hän ehdotti, että katkaisemme puhelun ja että hän välittömästi soittaa minulle, jolloin lasku ei tule minun maksettavakseni. Pidin tätä hienona eleenä, ja puhuimme sitten hänen laskuunsa puolille öin. Välillä toisessa päässä oli hänen lappalainen ystävättärensä, jonka suonissa virtaa myös jonkin verran valloni-verta. Kun ilta vanheni ja ystävätärkin jo oli hyvästellyt, ehdotin, että vähitellen lopettelisimme. Hän vastasi, että meillähän on koko yö aikaa. Hänen työnsä alkaa vasta kahdeksalta – ja kestää iltayhdeksään; käsittelyyn on tulossa 12 potilasta.

Nainen halusi nähdä asian niin, että olin häneen ihastunut ja aiheuttamassaan onnettomuudessani myös täysin hänestä riippuvainen. Kuvattuani oireita, hän heti sanoi, että vika on SI-nivelessä ja että minun tulisi maata selälläni, vetää vasen jalka koukkuun ja kevyesti keinuttaa pystyssä olevaa polvea, ”kuin lasta kehossa”. – Tähän oli tultu; tautia jo paranneltiin samalla myrkyllä, jolla se oli aiheutettu. Yrittikö nainen ehkä samalla opettaa minulle myös jotakin syvempää viisautta? Samaa kuin Weininger ja muutamat muut filosofit: että *elämä on traagista*? Että ongelmani ei olisikaan

satunnainen ”paha naapuri”, vaan ”omat kuiluni”², ja että nainen olisi *kohtaloni!*

² Lainaukset ovat Otto Weiningerin esseestä *Friedrich Schilleristä*.

Usko ja toivo

Olen vastavalmistunut diplomi-insinööri, ja istun Työsuojeluhallituksen työpaikkahaastattelussa, kun äkkiä jokin kaunis, äitiin liittyvä muisto lapsuudesta kirkastaa kasvoni ja nostaa huulilleni hienoisen hymyn – jota en pyrikään peittelemään. Mutta jämeräpartainen osastopäällikkö vain hölmistyneenä tuijottaa vastaan. – Mitä odotin? Että hymyni tarttuu osastopäällikköön, että hän punastuu ja painaa katseensa kuin neitsykäinen?

Kippe tukee kevyesti kengänpohjaa pakoputken suuhun, kun Mara kaasuttaa. Mopo ei kuulu minulle, ei myöskään putkessa kärventyvä koppakuoriainen: olen täysin voimaton, paitsi fyysisesti myös juridisesti. Isot pojat tarkkailevat ilmeitäni ja odottavat minun sanovan jotakin. – Mutta mitä voisin sanoa?

Noin 45 vuotta myöhemmin, kymmenen päivää ennen äidin kuolemaa, minut törkeästi pahoinpidellään. Ja nyt jo kuudetta kuukautta takoo päässäni sama kysymys: Mitä voisin sanoa? Ja kenelle? – Miksi päästäisin ääntäkään, jos se vain kannustaa kiusaajia lisäämään löylyä.

Syntymäni oli noin 2,5-vuotiaalle veljelleni katkera pettymys. Maaailmaan ei tullutkaan uutta leikkitoiveria, vaan kuolaava toukka, joka vei äidin kaiken huomion. Turhautuneen veljeni on jossain vaiheessa täytynyt tehdä oivallus: myös *kiusaamalla* voi saada kontaktin toiseen ihmiseen. Minulta tuollainen ratkaiseva alkuelämys puuttuu. Tosin myös kuopukset voivat olla sadisteja; kuka tahansa voi pistää vahingon kiertämään, kiusatun ei tarvitse olla sukulainen – eikä edes lajitoveri.

Olen elänyt elämäni aivan poikkeuksellisen äidinrakkauden kapseloimana, aikuisten väliseen aitoon vuorovaikutukseen kykenemättömänä hyväntahtoisena hölmönä. Vasta nyt, äidin kuoltua, ymmärrän, että olemalla kiltti ei voi pakottaa toista olemaan kiltti.

Muut ihmiset eivät ole täällä heijastelemassa äitini hyvyttä, vaan heillä on kaikilla omat, enimmäkseen minusta riippumattomat pyrkimyksensä.

Koppakuoriaisen kärventäminen oli tyypillinen *acte gratuit*, teko, joka tuottaa tekijälleen välitöntä tyydytystä ja josta tämä ei muuta palkintoa odotakaan. Periaate on sama kuin keskiaikaisen balladin paholaisella: ”Minä teen maanpäällä mitä haluan, sillä hyväntahtoisilla ihmisillä on toiveet, mutta minulla on tahto.” Paholaisen kanssa on turha väitellä; on mahdotonta perustella pahantahtoiselle miksi tämän tulisi tahtoa hyvää. Ja on hullua luottaa myöskään hyvän *esimerkin* voimaan.

Mikä saa ihmisen pyrkimään hyvään? Kyvyttömyys vilpittömään pahuuteen? Kutsummeko siis hyväksi ihmistä, joka vain kiertoteitse pyrkii pahaan? Suojattu kasvuympäristö saattaa suosia tällaista valintaa, ”rakenteellista syntiä”, mutta ei kokonaan selitä sitä.

Jos jostakin ihmisestä yhtäkkiä tulisi hyvä, hän kuolisi siihen paikkaan. Niinpä kaikki todellinen pyrkimys hyvään voi johtaa vain umpikujaan; se ei ole muuta kuin hidasta itsemurhaa. Ja tämän oivaltaminen on saanut monenkin tekemään nopean itsemurhan: joka ei hyväksy pahuutta, ei hyväksy elämää, ei myöskään omaansa. Eräs tuttavani sanoi, että myös kirjani on syntynyt pahasta tahdosta; ja näin kai täytyy olla, koska täysin hyvä ihminen – kuollut ihminen – ei synnytä mitään.

Ei siis ainoastaan seksi, kaiken lihallisen elämän lähde, ole pahuutta; pahuutta on myös erotiikka, kaiken henkisen elämän lähde. Myös erootikko, vaikkei kajoa toiseen ihmiseen fyysisesti, käyttää tätä välineenä omiin tarkoituksiinsa; yrittämällä pakottaa tämän passiiviseksi projektioalustaksi ihanteilleen, joille ei löydä tarpeeksi tukea omasta rinnastaan.

Olen kirjoittanut kirjani yleisölle – ja kuinka muuten voisi olla? Kun sitten yksi lukijoistani palkaksi pahoinpitelee minut, on minun vaikea enää uskoa saavani tukea miltään muultakaan näkyvältä

taholta. Uskossani hyvään Jumalaan on kyse vain tuon eroottisen tunteen laajennuksesta: ajatuksesta, että ainakin yksi suopea olento lisäkseni on ollut todistamassa mielestäni vilpittömää pyrkimystäni totuuteen ja kauneuteen. Jos en jaksa *uskoa*, en jaksa elää; ja jäljelle jää vain *toivo*, että kärsimykseni päättyy kuolemaan.

Loppusanat toiseen painokseen

"Merkittävä ihminen" (bedeutender Mensch) kirjoittaa aina itsestään. Syy jakaa omia tekstejään eri niteisiin on hänelle puhtaasti logistinen. Siksi hän aina uuteen kirjaansa painattaa kaiken, mitä on siihen mennessä saanut valmiiksi. Odotellessani tilauksia kirjastoilta ehdin jo aloitella uutta, nimeämätöntä nimekettä, ja tyhjennän pöytälaatikkoni nyt tähän viimeisimmän kirjani toiseen painokseen.

Tärkein sukuperintöni *Äidin päiväkirjan* lisäksi ovat perheen valokuvat. Kootessani oheista kuvatiedostoa olen joutunut pohtimaan myös tekijänoikeuskysymyksiä. Jopa omakuvasta, jossa taustana on valkoinen lakana, voi joutua maksamaan korvauksen lakanan suunnittelijalle. Julkaistessaan luvatta valokuvan, minkä tahansa, ottaa harrastelija aina riskin. Vain taiteilijoilla on oikeus julkaista nimissään myös toisten hengentuotteita, joko sellaisenaan tai osana suurempaa kokonaisuutta; edellyttäen että nuo toiset eivät ole taiteilijoita.

Vuoden 1982 lopulla tapasin Helsingin Kalliossa, Kipakka-nimisessä ravintolassa, koko juopotteluhistoriani vastenmielisimmän tyyppin. Noin 10 vuotta myöhemmin löysin Akateemisesta Kirjakaupasta postikortin, jonka keskeisenä aiheena oli Kruunuvuoren selällä lilluva entinen purjeveneeni "Albertiina". Lähdin tapaamaan valokuvaajaa, ja heti hänen avattuaan ovensa muistin kasvot Kipakasta. Ostin koko jäljellä olevan painoksen, kolmea arkistokappaletta lukuun ottamatta. Pidin tässä tapauksessa parempana olla vetoamatta vanhaan tuttavuuteen; en myöskään kerjännyt tukkualennusta, vaan maksoin pyydetyn hinnan, joka oli jopa korkeampi kuin kirjakaupassa. Kun noin 15 vuotta myöhemmin sähköpostitse pyysin lupaa tuon kuvan julkaisemiseen sivustollani, sain hyvin tylyn vastauksen. Hän vaati lisää rahaa, ja kun viittasin siihen, että julkaisuni internetissä ovat ilmaiseksi kaikkien luettavissa,

hän haukkui minua yhteiskunnan elätiksi. Hän itse tuottaa nykyään maksullista pornoa.

Tämäkin kokemus osaltaan on ollut nostamassa minua kapinaan järjetöntä tekijänoikeuslakiamme vastaan. Se mielivaltaisesti jakaa kansalaiset kahteen kastiin: niihin jotka loputtomasti voivat rahastaa jo tehdyllä työllä, ja niihin joilla tällaista oikeutta ei ole. Arkkitehdit, asemakaavan suunnittelijat ja rakennustyömiehet saavat kertakorvauksen; katuvalokuvaaja ei ole heille mitään velkaa.

Nykyistä lakia ei voi kirjaimellisesti noudattaa; siksi otan riskin, että joku ahne ja ilkeämielinen tulee vaatimaan minulta myös rangaistusluontoisia korvauksia julkaisemistani kuvista. Toki mielelläni päästän myös muut osalliseksi mahdollisesta taloudellisesta hyödystä; toistaiseksi julkaisutoimintani on ollut tappiollista.

Käsittääkseni fysioterapeutti Pirjo Tikkasella, asianajaja Timo Kalliolla ja asiamies Seppo Juhani Nykäsellä ei ole mitään aihetta nostaa kirjastani kunnianloukkaussyytettä. Tikkanen on kohdistanut minuun väkivaltaa, jonka seurauksista edelleen kärsin ja joka olisi voinut johtaa jopa halvaantumiseeni. Asianajaja Timo Kallio ja asiamies Seppo Juhani Nykänen ovat valehtelijoita, jotka ovat asettuneet suojelemaan väkivallantekijää. Minä haluan tälle asialle julkisuutta. Haluavatko he?

Pöytälaatikko

Kirjoittamiseni on saanut uuden, omaelämäkerrallisen luonteen, mihin alkusyäsäyksen antoi tekstissä ”Femme fatale” kuvaamani pahoinpitely. Voin kirjoittaa vain asioista, jotka kulloinkin päällimmäisinä ovat mielessäni, ja pelkään pitkästyttäväni lukijaa, kun jatkuvasti joudun palaamaan tuohon pahoinpitelyyn ja sen seurauksiin. Jo kirjani *Äitiä ikävä* rakentui selkävaivojeni ympärille, mutta kertoilen siinä elämästäni paljon muutakin, ajoilta ennen vammautumistani, ja aloitan nyt aivan uuden kirjan, jotten jatkuvalla valittamisellani pilaisi tuota mielestäni melko onnistunutta, keskeneräiseksi jättämäni kompositiota. Valmisteilla on nimenomaan *sairauskertomus*, vaikka toivon, että lopputulos olisi jotakin muuta; ehkä pahoinpitely ei ollut puhdas sattuma, vaan seurausta jostakin suuremmasta, koko elämänmuotoamme kohdanneesta onnettomuudesta, ja on mahdollista, että myös tulen esittämään yleistä kulttuurikritiikkiä, joka saattaa kiinnostaa sellaistaakin lukijaa, joka itse ei juuri tällä hetkellä kärsi selkävaivoista.

Olen kipupotilas, vammaani eivät muut havaitse, eivät edes ammattilaiset, joilla on vain muodollinen pätevyys alalla, joka edellyttäisi jotakin vaikeasti määriteltävää erityislahjakkuutta. On paljon turhautuneita lääkäreitä, kuuden laudaturin ylioppilaita, jotka suurten ansioiden toivossa ovat aloittaneet opinnot tiedekunnassa, jonne on vaikein päästä. Naislääkäri teetti minulla muutaman yksinkertaisen liikkeen ja totesi, että välilevyn pullistumasta ei voi olla kyse. Sitten hän puristeli pakaroitani, sanoi niiden miehillä usein olevan kireät ja kehotti venyttelemään. Mieslääkäri sanoi, ettei vaivalleni voi tehdä mitään. Kuitenkin hän neuvoi minua ottamaan parin viikon hevostuurin buranaa. Siitä, onko kuurilla vaikutusta kipuihin, voitaisiin päätellä, mikä on niiden syy. Asialla oli hänelle vain teoreettista mielenkiintoa; kummassakaan tapauksessa kipujen syytä ei voi poistaa. Kävin kaupungin fysioterapiassa viisi kertaa,

mutta siellä vain annettiin venyttelyohjeita. Noin vuoden venyteltyäni lopetin, koska venyttely tuntui pikemmin pahentavan kuin helpottavan oireita. On joitakin liikuntamuotoja, jotka lievittävät kipuja, suorituksen ajaksi, mutta en ole löytänyt sellaista, joka kokonaan poistaisi ne.

Pari viikkoa sitten menin fysioterapeutti Pasi Kastarisen vastaanotolle, ja 45 minuutin käsittelyn jälkeen tulin sieltä kivuttomana ulos. Pasi oli avannut SI-nivelen, ja kokonaiset viisi päivää sain taas pitkästä aikaa *nauttia* kävelystä. Kävely oli ennen pahoinpitelyä muodostunut minulle tärkeimmäksi mielihyvän lähteeksi, ja kun nivel sitten uudestaan lukkiutui, vajosin syvään epätoivoon; kauhun lasittama katseeni heijastui vastaan tulijoiden silmistä ja sai minut muistelemaan Christel Grönroosia³, joka myöskään ei nähnyt ongelmistaan enää muuta ulospääsyä kuin kuoleman. Fyysinen kipu tai jokin muu pakkomielle saa ihmisen kauhistumaan empiiristä minäänsä, josta on tullut hänen sielunsa vankila.⁴

Kun ilmoitin asiasta Pasille, hän sanoi lukkiutumisen olevan tyypillistä hoidon alkuvaiheessa, ja niin sain taas uutta toivoa. Kiireessä tehdyllä toisella käsittelyllä tosin ei ollut samanlaista vaikutusta kuin ensimmäisellä, mutta päätimme jatkaa hoitoa hieronnalla ja akupunktiolla.

Pystyn tällä hetkellä melko vaivattomasti kävelemään 10 kilometrin lenkkejä – enempää en ole yrittänyt. Jo maitohapot

³ *Äidin päiväkirja*; 28.3.76: "Rouva Christel Grönroos on ollut kateissa keskiviikosta asti. Isä oli häntä eilen haravoimassa Kaupista. Oli löydetty eilen illalla. Muistan hänen hetkeksi pysähtyneen, lasittuneen katseensa vieraillessamme torstaina 18.3. mormonikirkossa Rotary-siskojen kanssa."

⁴ "Myös kaikkein kammottavin pelko, pelko oman itsensä edessä, ... on pelkoa empiirisen minän edessä; pelko, että ajaton persoonallisuus kutistuu pistemäiseksi aikaelementiksi, on aina läsnä sellaisena hetkenä, jolloin silmänräpäyksellinen nykyhetki ylipäänsä tulee tietoiseksi, sen sijaan että ihmisen mielen täyttäisivät jotkut muistot tai tulevaisuudensuunnitelmat, eli että ihminen ajattelisi tai tahtois jotakin", kirjoitti niin ikään itsemurhaan päätynyt Otto Weininger.

saattavat myös terveellä aiheuttaa ajoittain pahempiakin tuntemuksia, enkä olisi huolissani, elleivät kivut aina olisi vasemmalla puolella ja siis seurausta jonkinlaisesta epäsymmetriasta, jota kävely ei oikaise vaan ehkä vain pahentaa, kun vasen jalka ei kierrä aivan oikeata rataansa.

Olen taas alkanut venytellä, mutta pelkään ettei siitä nytkään ole apua. Olinhan jo venytellyt aikaisemminkin ja lopettanut, kun kireys vasemmalla ei yhtään hellittänyt. Pasin minulle neuvomassa nivusetureisi venytyksessä tunnen tuon epäsymmetrian kaikkein selvimmin. Siinä toisen jalan varaan kyykistyneenä työnnetään venytettävä jalka taakse ja sen puolelta etuviistosti tuetaan käsillä lattiasta, käsiä sopivasti koukistaen. Kun venytän vasenta jalkaa ja pidän jalkaterän käännettynä sisäänpäin, tunnen selvästi kireyden koko vasemmassa kyljessä: selkä - lonkka - reisi; ja käännettyäni jalkaterän ulospäin, tunnen kireyttä sisäreidessä ja nivusessa. Oikeata jalkaa venytellessä en saa oikein minkäänlaista kiristyksen tunnetta syntymään; silloinkin tuntemukset ovat lähinnä vasemmalla. Ehkä sekin, että nimenomaan vasen olka ja niska usein kävellessä jumiutuvat, liittyy tähän vasemman kyljen kireyteen. Onko se synnynnäistä; vai pitkän kehityksen, istumatyön, tulosta; vai olisiko vasta pahoinpitelyn aiheuttama venäytys vasemmalla saanut lihakset kramppiin, joka ei venyttelemällä laukea? Olisi lohdullista, jos selässä jo alunperin olisi ollut toispuoleisuutta, joka ilman tuota onnettomuuttakin olisi myöhemmin alkanut oireilla. Silloin olisi paljon helpompi antaa anteeksi – jos tekijä vain pyytäisi.

Eilen venyttelin perusteellisemmin kuin koskaan, ja olen taas pitkästä aikaa tuntenut vihlaisuja vasemman pakarän yläpuolella – mikä on oireistani kaikkein pelottavin. Siksi otan nyt rauhallisemmin. Pitäydyn liikkeisiin, jotka tuovat *välitöntä helpotusta*. Yksi sellainen on Pasin neuvoma, jossa suurin käsin pidetään kiinni noin metrin korkeudella olevasta kaiteesta, kyykistytään niin, että pakarat koskettavat lattiaa, ja ponnistetaan jalat suoriksi. Myös yhdellä jalalla

seisten suoritettava etureiden venytys tuntuu hyvältä; samoin selkälihakia vahvistava liike, jossa maataan mahalla ja vuorotellen esimerkiksi kymmenen kerran satseissa nostetaan ensin vaikkapa suoraksi eteen ojennettua oikeaa kättä ja vasenta jalkaa, yhtä aikaa, ja sitten vasenta kättä ja oikeata jalkaa.

*

"No hyvä on, tulkaa sitten", sanoin pariskunnalle, kun ensin olin ehdottanut, että he palaisivat ovelleni vähän myöhemmin, kun jo olisin selviytynyt aamuuskareista. He halusivat tulla heti, mutta annettuani luvan jäivät vielä hetkeksi seisomaan kynnykselle. He katsahivat toisiaan kuin kysyäkseen: "Onko se tosiaan niin hullu, että päästää meidät sisään, ja teemmekö nyt sen mitä olemme suunnitelleet?" Tämä on tietenkin vain minun tulkintaani. Mitä tällaisten ihmisten päässä todella liikkuu, on minulle arvoitus.

Kun vasta paljon myöhemmin toimitin naiselle tarkan kuvauksen pahoinpitelystä, sain jo paluupostissa Seppo Nykänen -nimisen henkilön laatiman uhkauksen jättää Seinäjoen käräjäoikeuteen hakemus "laajennetun lähestymiskiellon" määräämisestä minulle: "Simola ei saa oleskella 500 metriä lähempänä (Pirjo) Tikkasen vakituista asuntoa osoitteessa Saukkokuja 8, Kurikka eikä Tikkasen fysikaalista hoitolaitosta osoitteessa Keskuspuistikko 7, Kurikka." Että uhkaus tuli niin nopeasti, viittaa siihen, että se jo hyvissä ajoin oli valmiiksi laadittu ja että Tikkanen siis on koko ajan ollut hyvin tietoinen siitä, mitä hän, aivan tarkoituksellisesti, on minulle aiheuttanut.

Olen itse neuroottisuuteen asti vastuuntuntoinen, ja minulla on myös tuttavapiirissäni henkilöitä, lähinnä kirjallisen työn tekijöitä, jotka yksikin pahempi, jo painoon ehtinyt pilkkuvirhe saattaa henkisesti luhistaa. Olin kerran kävelyllä erään tällaisen kollegani kanssa, olimme juuri poistuneet hänen asunnoltaan, tietenkin ensin

moneen kertaan varmisteltuamme hellan ja vesipostit, kun näimme kolpakon lentävän ylitsemme ja putoavan keskelle ajoväylää. Olimme juuri ohittaneet kapean portin, joka johti matalan puutalokorttelin sisäpihalle; meidät oli sieltä vilaukselta nähty ja näky selvästikin oli ärsyttänyt jotakin pihalle kokoontuneen juomaseurueen jäsentä. Emme uskaltaneet mennä torumaan heittäjää, mutta ennen kuin jatkoimme matkaa vielä jonkin aikaa viipyilimme paikalla nähdäksemme ilmestyykö portista joku "varmistelemaan", osuiko hän meihin tai johonkin muuhun kohteeseen, kuten lastenvaunuihin tai auton tuulilasiin.

Asunnossani, "arvostetulla Onkiniemen alueella", olin ilmeisesti joutunut "valkoisen terrorin" uhriksi – kutsumattomat vieraani, joista toinen oli pitkäaikainen naapurini, olivat molemmat menestyviä yrittäjiä. Nyt kai olin joutua "punaisen terrorin" uhriksi – mainittu puutalokortteli koostui kaupungin vuokrataloista. Jo paljon ennen näitä tapahtumia olin alkanut vierastaa ihmisten jakamista valkoisiin ja punaisiin, koska kokemusteni valossa tällainen ero on täysin epäoleellinen.

*

Mieliväriini on ruskea, mutta pidän myös vihreästä, sinisestä ja keltaisesta. Näitä värejä voi keskenään vapaasti yhdistellä. Musta ja valkoinen sopivat yhteen vain toistensa kanssa. Punaista ei voi yhdistää mihinkään väriin. Kaikkein rumin väriyhdistelmä on puna-musta-valkoinen. Sen tunnetuin sovellus on hakaristilippu. Natsipuolueeseen liityttiin hyvin monenlaisista vaikuttimista, ja uskon, että etenkin varhaisissa natseissa oli monia aivan poikkeuksellisen korkeatasoisia, puhtaan ruskeita yksilöitä, vaikka liike kokonaisuutena tietenkin ammensi käyttövoimansa aivan muualta.

Kun poliittiset liikkeet tai muut ideologiset ihmisten

yhteenliittymät valitsevat itselleen tunnuksia, tapahtuu usein lipsahduksia, jotka paljastavat niiden todellisen luonteen. Hyvä esimerkki tästä on rauhanliikkeen merkki. Siinä, samoin kuin hakaristissä, on nähty seksuaalisymboli; siis jotakin saatanallista. Natsien suuri enemmistö olikin pohjimmiltaan hyvin seksuaalimyönteistä, ja myöhempien aikojen rauhanliikkeen iskulause "make love, not war" ei julkeudessaan jätä enää mitään sijaa epäilyille.

*

Kun rikos on riittävän röyhkeä, kun se tehdään mahdollisimman julkisesti, ei kukaan enää tunnista sitä rikokseksi. Joskus 1990-luvun alussa aloin ihmetellä asiaa, johon kukaan muu ei tuntunut kiinnittävän huomiota. Hakaristilipulle allergisena minua alkoi ahdistaa kun en kadulla enää voinut kääntää katsettani mihinkään, missä silmäni ei olisi sattunut tuo kammottava puna-musta-valkoinen väriyhdistelmä. Yksityinen yritys oli valinnut sen logoonsa, jota levittämällä se pyrki "valloittamaan kadun"; ja kuten natsit aikoinaan se myös onnistui siinä. Tämä firma näytti yhteen aikaan huolehtivan kaupungissani muun muassa kirjastopalveluista, sähkönjakelusta, katujen kunnossapidosta ja pysäköinninvalvonnasta. Jos kaupungin auton kyljestä ymmärsi oikeasta paikasta pyyhkiä pölyt, saattoi esiin tulla myös himmeä kaupungin vaakuna; paljon näkyvämmällä paikalla, yleensä siististi ajoneuvon ikkunaan liimattuna, komeili tuo rietas natsilipun johdannainen. Oliko tällä kertaa kyse aivan vilpittömästä "lipsahduksesta", vai oliko asialla ehkä ollut joku terävä mainosfirman semiootikko?

Tuota arvokasta mainostilaa firmalle ei ollut myynyt Tampereen kaupunki vaan sen työntekijät. Kaupungin palveluksessa olleen insinööri Esa Ranniston pyynnöstäni tekemän selvityksen mukaan joku firman edustaja pongasi kadulla autoja, joihin oli liimattu firman

tarra, ja palkitsi niiden kuljettajia bensakupongeilla. Tarroja sai ilmaiseksi huoltoasemilta. Jo aikaisemmin ihmettellessäni asiaa eräälle kirjastoauton kuljettajalle oli tältä lipsahtanut: "Ne on meidän sponsoreita". Rannisto ei aluksi muka tiennyt mitään tästä korruptiosta, hän lupasi selvittää asiaa, ja vasta myöhemmin antoi tuon lausuntonsa. Hän kuitenkin edelleen vähätteli asiaa ja sanoi, että ainahan joitakin tarroja on liimailtu, ennen ne olivat Ilveksen ja Tapparannan tarroja, nyt ovat muotiin tulleet kyseisen firman tarrat, ei siinä sen kummempaa. Erityisesti minua järkytti kun hän tässä yhteydessä viittasi kaupungin työntekijöiden pieniin palkkoihin; ikään kuin oltaisiin Venäjällä; ikään kuin myös korruptio joissakin tapauksissa olisi oikeutettua. Tämä on sitä Kekkosen ja kumppanien maahamme tuomaa "itäistä hallintokulttuuria"; yksilön lahjomattomuutta pidetään suorastaan epäinhimillisenä ja venäläiseen tapaan tarjotaan tilalle ystävyyttä ja yhteisöllisyyttä. Myös espanjaa puhuvassa maailmassa "ystävyyttä" (amistad) on korkein arvo. Samoin kysymys "What are friends for?" on hengeltään selvästi antilegalistinen. Oikeutta ei ole idässä, ei lännessä, ei etelässä. Onko sitä enää myöskään pohjoisessa?

Hyväntuulinen Rannisto oli suuri kunnallispoliittinen hurmuri, ja kun hänen lopetettuaan esityksensä sanoin, että "nyt siis asia tarkkaan tutkitaan ja syylliset saatetaan vastuuseen", häneltä lokahti suu auki. – Minua hän ei ollut onnistunut hurmaamaan.

Tarroja oli isoja ja pieniä, oli myös lakanan kokoisia, ja kun eräällä työmaalla kysyin miehiltä, miten tuollainen on voinut tarttua kaupungin omistaman kaivinkoneen varteen ja eikö se heistäkin ole suorastaan pyhäinhäväistys, olin kuin *Tuntemattoman sotilaan* Kariluoto puhumassa yleviä joukolle viirilöitä. "Asialliset hommat hoidetaan, muuten ollaan kuin Ellun kanat", tuntuivat miehet viestivän, koko olemuksellaan – vaikka se taisikin olla Koskelan repliikki.

Tampere on topografisesti mielenkiintoinen mutta henkisesti hyvin

ahdistava kaupunki. Kaipaan takaisin aikaa kun vielä yhdessä äidin kanssa kävimme keskustassa asioilla ja äiti osti minulle Alkukaramelleja, joita sitten pitkin Hämeenkatua natustelin. Se oli *minun Tampereeni*, ja sitä ei enää ole; tämä nykyinen kuuluu viirilöille.

Milloin tuo vanhan Tampereen alasajo alkoi? Ehkä jo silloin kun Linna julkaisi romaaninsa. Mutta kesti vielä pitkään, ennen kuin kaikki soraäänät oli vaiennettu. Oli aika jolloin sai olla Linnan puolesta ja myös Linnaa vastaan. Nykyään ei enää kukaan näy häntä mediassa arvostelevan. Vastaako tämä sitä mitä ihmiset hänestä ajattelevat – ja ajattelevatko ihmiset enää mitään? Linnan esikoinen on tavattoman kömpelö, *Musta rakkaus* on mestariteos, ja *Tuntematon sotilas* vaikuttaa tilaustyöltä, jonka soisin jääneen kirjoittamatta. "Pohjantähteä" en ole lukenut.

Kun vielä asuin Onkiniemessä, suurin reittini keskustaan kulki Väinö Linnan puiston halki Puuvillatehtaankadulle ohi Linnan entisen asuintalon, jonka seinään on kiinnitetty hänestä muistuttava reliefi, ja kohti Finlaysonin aluetta sekä Linnan entistä työpaikkaa, missä myös monin tavoin hänen muistoaan vaalitaan. Sieltä usein jatkoin Yliopiston uuteen kirjastoon, jonka nimeksi tietenkin on pantu Linna. Kun menen pääportista Kalevankankaalle äitini haudalle, tarvitsisin silmälaput, jotten vain näkisi Linnan monumentaalista hautakiveä. Tämän luulisi jo olevan liikaa yhdelle miehelle, mutta se on vain eräs osoitus siitä kollektiivisesta hulluudesta, mihin kaikki yhteiskuntaelämä perustuu. Ei voi olla rationaalista kansalaista, se on epäkäsité; voi olla vain alamaisia, rikollisia, yksityishulluja ja kaltaisiani (rationaalisia) vapaakävelijöitä. Alamaisia pitää väestöstä olla yli 80 prosenttia, muuten yhteiskuntarauha järkkyy.

*

Asianajaja Timo Kallion vastineessa kanteluuni Suomen Asianajajaliitolle on Seppo Juhani Nykäsen laatima liite, jossa lukee:

"Vanha ystäväni Pirjo Tikkanen on tavannut Matti Simolan ainoastaan kerran vuonna 2010 (11.9.) ollessaan tapaamassa samassa talossa Tampereella asuvaa nuoruusajan tuttavaansa Erkki Seppälää. Tapaamisen yhteydessä Simola valitti selkäänsä ja Pirjo Tikkanen neuvoi hyvää hyvyttään yksinkertaisen venytysliikkeen." Todellisuudessa tapasimme 12.9., ja haluan myös tarkentaa, ettei minulla tuolloin ollut mitään selkävaivoja; olin vain maininnut Tikkaselle, että minulla joskus paljon aikaisemmin oli niitä ollut. Muuten olen Nykäsen antamaan todistukseen erittäin tyytyväinen. Aikaisemmin minulla ei pariskunnan visiitistä ollut mitään muita todisteita kuin heidän yhdessä luonani tyhjentämänsä kuohuviinipullo sormenjälkineen sekä käytetty kirjekuori, johon Tikkanen oli kirjoittanut muutaman sanan. Nyt niitä ei enää tarvita, koska vastapuoli on myöntänyt, että vierailu todella on tapahtunut. Vastapuoli myös myöntää, että jonkinlaista fysioterapiaa on harjoitettu, ja mikä tärkeintä, että *olen tavannut Tikkasen ainoastaan kerran*. Tämä viimeinen tunnustus vienee pohjan Tikkasen minulle puhelimesta esittämältä teorialta, että olisin häneen – noin puolessa tunnissa – korviani myöten ihastunut, saanut rukkaset ja nyt perättömillä syytteillä ja oikeusprosessilla uhkaamalla kiristämässä häntä itselleni. Tikkanen oli tavatessamme jo täyttänyt 60 vuotta, ja minulla on, totisesti, ollut elämässäni suurempiakin kiusauksia, jotka olen kestänyt.

Jo se, että nainen hakee seksuaalista kosketusta mieheen, jonka tietää viimeiset 20 vuotta eläneen selibaatissa, olisi jossakin toisessa kulttuurissa rikos, josta seuraa kivitystuomio. Meillä taas on kirjoittamaton laki, että miehen, joka kieltäytyy tyydyttämästä naisen seksuaalisia tarpeita, saa, jos ei kivittää, niin ainakin "lievästi" pahoinpidellä. Asemassani joku herkempi henkilö olisi joutunut psykoosiin – ja ehkä minäkin olen viimeiset 1,5 vuotta ollut psykoosissa. Minun on itse vaikea asiaa arvioida. Olisikin mukava saada tilastani jonkun spesialistin lausunto.

Terveytteni en ehkä koskaan tule saamaan takaisin, en myöskään mitään hyvitystä kärsimyksistäni, koska tekohetkellä voimassa olleiden lakien mukaan mitään rikosta ei ole tapahtunut. Mutta ehkä vielä saan asialleni julkisuutta, tai ainakin viranomaisten huomiota, mikä tarkoittaa että *minut* tullaan tuomitsemaan. Tämä on minulle enää ainoa realistinen tavoite: *päästä marttyyriksi*.

*

Internetiä on arvosteltu siitä, että siellä tyhmyys tiivistyy; syntyy erilaisia pomminrakentajien tiedostamisryhmiä, jotka saavat jäsenensä uskomaan, että heillä on oikeus, hyvän asian puolesta, vaikka tappaa. – Ikään kuin tämä ilmiö olisi syntynyt vasta internetin myötä!

"Meidän täytyy ehkä teloittaa joku", julisti Hufvudstadsbladetin haastattelema "Vanhan" valtaaja Nils Torvalds 26.11.1968. Ja tällaista sanomaa levitettiin jopa verovaroin ylläpidetyssä Yleisradiossa – jo paljon ennen kuin oli kuultu mitään internetistä tai Linux-käyttöjärjestelmästä.

Tyhmyyttä ei siis voi vastustaa kieltämällä internet; ja sananvapauteen ei mielestäni muutenkaan tulisi mitenkään puuttua. Omalla kotisivullaan kirjoittakoon kukin, omaan laskuunsa, mitä lystää. Jos joku haluaa valehdella, siihen on vaikea puuttua; itse pyrin aina puhumaan totta.

*

"Elämä on vaikeaa, juokseminen helppoa", sanoi joku maratoonari. Minunkin elämäni kokonaisuudessaan on nyt vaikeaa, mutta vielä on joitakin erityisen helppoja lajeja. Kun eilen Pasin suosituksesta vaihdoin retkipyörästä äidiltä perimääni jopomalliin, en pyöräillessäni tuntenut mitään kipuja. Myös tasainen kävely on käsittelyjen jälkeen ollut ajoittain jopa nautinnollista. Mutta tärkein kivuton lajini on nyt

kirjoittaminen.

Olen aina tuntenut eläväni voimakkaimmin kun olen saanut keskittyä johonkin yhteen asiaan. Oli aika jolloin en halunnut tehdä muuta kuin kuunnella suurta musiikkia; paljon myöhemmin eräs lyhytaikainen tyttöystäväni vertasi minua idioottiin, joka aina jää tekemään sitä mitä hänelle neuvotaan eikä osaa lopettaa ennen kuin taas neuvotaan jotakin muuta. Tällainen paneutuminen vain yhteen asiaan kerrallaan oli siis minulle ominaista jo *ennen* pahoinpitelyä.

Kaikki arkinen puuhastelu, kuten pukeutuminen, ruuanlaitto, tiskaaminen, siivoaminen ja puutarhanhoito, kaikki mihin minulla ei liity mitään intohimoja, on nyt selkävammaani takia entistäkin raskaampaa. Haluaisin vain kirjoittaa – ja sitten kuolla. Siksi käytän suklaata; siksi poltan kynttilääni molemmista päistä.

En enää hae kontaktia ihmisiin; haluan vain jättää itsestäni dokumentteja, joita ei kenenkään tarvitse kommentoida. Samaa tekee graffitimaalari. Olen kehittynyt hitaasti; minusta tuli "töhrijä" vasta 55-vuotiaana. Ja vasta nyt alan ymmärtää aivan aiheetta ylenkatsomaani iskelmäryiikkaa. Ajalta, jolloin vielä istuskelin soittojuottoloissa, ovat mieleeni jääneet sanat: "Luulitko kaiken menneen kun sydän haavan sai ... olet aikuinen." Muut jo teini-iässä ovat kokeneet jotakin, joka kerralla on tappanut heissä eroottisen tunteen ja tehnyt heistä (seksuaalisesti) "aikuisia". Jos nuorelta ihmiseltä taitetaan selkä, hän todennäköisesti toipuu siitä ja saattaa, vahingosta viisastuneena, elää vielä pitkän, arvottoman elämän. Mutta kaltaisellani 57-vuotiaalla – tekohetkellä 55-vuotiaalla – ennuste on paljon huonompi.

*

Pari päivää ennen kuin isä lähti Kanadaan, seinäkello pysähtyi, ja pyysin, ettei hän vetäisi sitä matkan ajaksi. Nyt hän on palannut, on mennyt jo kolme vuorokautta, ja kello on vieläkin vetämättä. Tämä on

hieno ele isältä. Sillä hän osoittaa arvostavansa poikaansa ja tämän työtä.

Perheessä jokaisen olisi osattava ottaa paikkansa viemättä liikaa tilaa muilta. Mitä pidetään kunkin perheenjäsenen oikeutettuna vaatimuksena, on kulttuurisidonnaista. Vienkö minä nyt liikaa tilaa isältä? Ainakin isän naisystävä ja veljentyttäreni pitävät juuri minua tämän kaksihenkisen perheen öykkärinä.

Kun myöhemmin vuosina maksavana retkeilymajavieraana palailin Pölkähemmetiin tekemään kirjoitustöitäni, tuntui kuin jo pelkkä läsnäoloni suuressa talossa olisi häirinnyt isäntäväkeä. Kai niin intensiivisesti työstin omaa eksentristä maailmankatsomustani, että henkisesti täytin tilan, joka oli varattu aivan muunlaisille hengille.

Veljentyttäreni todistus ainoasta sedästään – mikäli hän joskus sellaisen julkaisee – tulee varmasti suuresti poikkeamaan siitä mitä näistä muistelmistani välittyy. Hän ei enää halua minulta sähköpostia, enkä minäkään halua hänelle sellaista lähettää. Siksi vahvistan puolustustani seuraavalla avoimella kirjeellä, jossa mukailen hänelle lähettämäni jäähyväisviestiä sekä toista viestiä, jonka vielä kälyni pyynnöstä hänelle lähetin:

Haluat muistaa minut kilttiä sotaveteraani-isäänsä tyrannisoivana itsekkäänä sivaripoikana ja myös näin perustella itsellesi ja muille negatiivisia tunteitasi minua kohtaan. En ollut kesämökillämme millään kohteliaisuuskäynnillä. Isä on vanha kaverini, jonka kanssa nyt elän yhteistä arkea. Kun vielä asuimme erillämme, soitin hänelle aamuin illoin, ja olemme vuosien varrella käyneet loputtomia keskusteluja, jotka ovat tuoneet lohtua hänen muuten hyvin yksinäiseen vanhuuteensa – hänet on kyllä hyväksytty ja jopa pyydetty jäseneksi useampaankin klubiin, mutta varsinaisia kavereita hänellä on vähän jos ollenkaan. Veljeni soittaa vain kun hän tarvitsee jotakin tai kun hänellä on "asiaa", ei koskaan vain kysyäkseni isän vointia. Isä on tätä kovasti valitellut. Minunkaan kanssani isäsi ei

suostu puhumaan muuta kuin asiaa, mikä tarkoittaa perinnönjakoa ja minun häivyttämistäni teidän elämästänne.

Olen jakanut isän kanssa kaikki harrastukseni ja jopa kaverini. En ole halunnut sulkea häntä mistään tilaisuudesta, mihin hänen ei muka olisi sopivaa osallistua. Vanhempasi ovat nimenomaan toivoneet että isä pysyttelisi muualla, kun he kutsuvat kesämökillemme omia vieraitaan, mikä muistuttaa minua koko sukupolvelleni kansakoulussa kerrotusta opettavaiseksi tarkoitettusta tarinasta: Vanhaa isoisää ei enää otettu ruokapöytään, vaan hän joutui syömään ateriansa tuvan nurkassa jostakin siiankaukalon tapaisesta astiasta. Kun perheen pikkupoika lattialla veisteli pölkkyä, vanhemmat kysyivät, mitä hän siitä aikoi: – Valmistan kaukaloa, josta te voitte sitten syödä, kun teistä tulee vanhoja.

Vanhempasi haluavat kesämökin ilman isää, minä isällä varustettuna. Että retkotin keinutuolissa jalat pöydällä – mistä myös puolisosi kuulemma on minua arvostellut – johtui selkävaivasta, jonka eräs nainen minulle aiheutti. En syyllistä siitä koko naissukupuolta; ihailen suuresti esimerkiksi äitiäni, ja minulla on edelleenkin useita molemminpuoliseen kunnioitukseen perustuvia naissuhteita. Meidän suhteemme ei ole tällainen – siinä *halveksunta* on molemminpuolista. En pidä äitiäni syyllisenä sairauteeni – toisin kuin veljeni omaansa – vaan lähinnä veljeäni, joka vaikealla luonteellaan terrorisoi perhe-elämäämme. Kaikesta huolimatta olen pyrkinyt rakentamaan minun ja isäsi välille henkistä yhteyttä, *millä en tarkoita samanmielisyyttä*. Mutta heti jos esitän jonkin mielipiteen, joka eroaa hänen ainoasta oikeasta opistaan, hän tuskastuu. Isänikin on ihmetellyt tätä veljeni suvaitsemattomuutta. Ihailen isän liberaaleja periaatteita ja kykyä rauhallisesti esittää eriävät mielipiteensä.

En koe menettäväni mitään kun nyt pääsen ulos tuosta veljeni ympärilleen kehimästä kummitusmaailmasta, josta sinä olet osa. En pyydä sinulta mitään anteeksi, koska en *tarkoituksellisesti* ole sinua millään tavoin loukannut; päinvastoin, olen halunnut auttaa sinua:

Mielestäni tyttöjenkään ei ole hyvä kasvaa missään ylihuolehtivan, tyttärestään mustasukkaisen isänsä nikkaroimassa oikeaoppisten mielipiteiden tynnyrissä. Ehkä sinulla on ollut myös poikaystäviä, mutta on vaikea kuvitella, että yksikään heistä olisi kelvannut veljelleni vävyksi. Palaverissamme hän sanoi ymmärtävänsä sinua, koska hän itsekin pitää tytöistä...

Ehkä tulee päivä, jolloin vielä osaat arvostaa setääsi – liian myöhään, kuten niin usein elämässä? Itse nuorukaisena vieroksuin erästä Alma-tätiä, *hyvää ihmistä*, koska kotona vierastettiin hänen kristosofiaansa. Hiljattain kävin hänen muistokseen eräässä kristosofien yleisötilaisuudessa. En ole vieläkään kristosofi, mutta uskon aikaisemmin tehneeni itselleni paljon vahinkoa varjellessani itseäni "harhaopeilta".

Tarkoitukseni sinua kohtaan ovat aina olleet hyvät; olen tuntenut sympatiaa sinua kohtaan ja hyväksynyt sinut sellaisena kuin olet. Se, mitä tapahtui välillämme, oli (korkeintaan) *onnettomuus*, josta ei tulisi ketään syyttää.

"Viha ja rakkaus ovat projektiolmiöitä", joilla ei usein ole mitään tekemistä niiden kohteen todellisten ominaisuuksien kanssa. Ihminen haluaa ulkoistaa pahan, jotta voi sitten kartella sitä ja näin hallita mielialojaan. Tämä on siis aivan yleisinhimillistä ahdistuksenhallintaa. Neurootikko ei tässä laadullisesti eroa muista, hänen sympatiansa ja antipatiansa vain ovat voimakkaampia. Sinun antipatiasi minua kohtaan on *sairaalloisen* voimakasta.

Jouduin erikoisine mielipiteineni, liian "moraalisena" – kuten eräs luokkatoverini selitti – keskikoulussa kiusatuksi. En tarkoita fyysistä väkivaltaa, vaan minun sulkemistani kaiken juoruilun ja "sosiaalisen paskanjauhamisen" ulkopuolelle; minulle puhuttiin vain *asiaa*. Minua ei siis kiusattu siksi, että olisin erityisen paha ihminen, vaan siksi että olin erityisen hyvä (tai ainakin kiltti ja puolustuskyvytön) ihminen. Tuollainen täysin irrationaalinen viha voi nykyään internetissä tarttua ihmisiin, jotka eivät ole sen kohdetta koskaan tavanneet, vaan ovat

vain nähneet hänestä otettuja epäedullisia valokuvia tai perättömiä herjauskirjoituksia. Se, kuinka puolisisi tulkitsi käytöstäni, osoittaa, että hän inhosi minua jo valmiiksi, vain sen perusteella, mitä oli muilta kuullut. Hänen kertomuksensa pitää yksityiskohdissaan paikkansa, mutta antaa isän ja minun välisestä suhteesta täysin väärän kuvan. Selitin jo etten ollut keinutuolissa jalat pöydällä röyhkeyttäni vaan selkävaivani vuoksi. Isä tuli siihen viereen kynän ja muistilehtiön kanssa ja kysyi mitä kaikkea tarvitsemme kaupasta; vanhukselle ei yhtäkkiä tule mitään mieleen, ja isä halusi minun auttavan häntä. Huusin hänelle vain siksi, että hänellä on huono kuulo, en komennellakseni häntä. Ja että juuri isä lähti kauppaan, enkä minä, johtui siitä, että hän tuskin olisi uskonut autoaan minun käyttööni.

Suhtauduitte minuun koko vierailun ajan hyvin muodollisesti; lyhyesti vastailitte kysymyksiini, mutta ette kysyneet minulta mitään. Käytöksenne oli syvästi loukkaavaa, koska oli myös sellaiseksi tarkoitettu.

Kirsi Kunnas joskus lorui "Mistä on pienet pojat tehty?/ Mistä on pienet tytöt tehty?" ja on siitä lähtien kuulunut inhokkeihini – olematta minulle silti mikään suoranainen saasteongelma. Minusta pojat ovat aivan yhtä arvokkaita kuin tytötkin; kaikilla meillä olkoon oikeus elämään ja fyysiseen koskemattomuuteen. Pienenä olen äidille sanonut, etten halua mennä sotaan, ja olen tässä kannassani pysynyt. Viihdyn hyvin miehen kehossa, enkä halua siitä tykinruokaa. Keittiössä kieltäydyin ottamasta lippalakkia päästä viitaten siihen että onhan puolisollassikin huivi päässä. Olen lapsesta asti saanut kuulla aikuisten naisten ja naisia mielistelevien miesten mollaavan sukupuoltani; pojilla ja miehillä muka on joitakin velvollisuuksia, joita vastakkaisella sukupuolella ei ole. On otettava hattu päästä, on luovutettava paikka pelastusveneessä jne. "Nuorukaiselle kuolla kuuluu" laului eräskin häpeämätön keski-ikäinen, joka itse ei ollut ymmärtänyt kuolla, "kun hällä vielä kutrissa tuoksuavat nuorteat

kukkaset" oli.

MINÄ ELÄN

En tiedä Sakusta muuta kuin että hänen isänsä oli työmies ja että perhe asui jossakin Nyyrikintien ja Oravanpolun välimaastossa. Joka kouluamu Saku tuli ensin meille, mistä sitten jatkoimme Sammonkadun yli Kalle-Pekan luo. Taiteilijatalolta saattoi seuraamme liittyä vielä eräs Jarmo, mutta kotoa emme häntä koskaan hakeneet. Kerran Kalle-Pekka valitti minulle Sakusta, joka hänen mielestään ei kuulunut jengiin, ja kehotti minua kieltämään tätä enää tulemasta meille.

Helsinkiin muuttanut Elina oli ollut ensimmäinen kaverini, häntä seurasi samassa talossa "kulman takana" asunut Pikku-Jukka, joka myös pian vaihtoi kaupunkia, minkä jälkeen koitti nelivuotinen Kalle-Pekan kausi.

Sammon yhteislyseossa, syksyllä 1965, tutustuin Harriin, johon minua yhdisti kesällä herännyt intohimoni purjehdukseen. Tunne ei ollut molemminpuolinen. Harrilla oli paljon muitakin harrastuksia, hän oli purjehtija jo toisessa polvessa, ja hänen oli vaikea ymmärtää noviisin intoani. Hänet oli siitetty purjeveneessä, ja hänelle oli aina ollut itsestään selvää, että sillä pääsee myös vastatuuleen.

Toinen, varmasti tärkeämpi yhdistävä tekijä oli, että saimme ensimmäisestä matematiikan kokeesta yhteensä kymppin, Harri 9+ ja minä 1-. Myöhemmin Harrin yhdeksikkö kääntyi kuutoseksi ja minäkin aloin saada yläarvoisia numeroita. Kolmannella luokalla saamani seiskat jo liikaa järkyttivät aikaisemman epätasapainon luomaa harmoniaa, ja Harri alkoi ottaa minuun etäisyyttä. Seurasi seitsemän vuoden yksinäisyys, juuri iässä, jolloin olisi pitänyt alkaa opetella erilaisia aikuisten roolipelejä.

Keskikouluaikana minullekin vihdoin selvisi, että suosioni kaveriporukassa oli perustunut tiettyyn harmittomuuteen tai suorastaan tyhmyyteen, jota mielellään käytettiin hyväksi, mutta jota ei pitemmän päälle arvostettu. Tämä oli ilmennyt jo suhteessani Elinaan, joka aina määräsi leikit ja joka tuskin oli sitoutunut suhteeseemme yhtä vahvasti kuin minä. Kun menimme yhdessä seurakunnan kerhoon, oli Elina heti muiden leikeissä mukana; minä seisoin yksin seinustalla pidellen pientä kassiani, johon äiti oli laittanut minulle eväät. Kerhon täti julisti kilpailun kuka pisimpään jaksaa hyppiä tasajalkaa. Tämä kilpailutilanne lamautti vähäisetkin voimani, ja vain muutaman hypyn jälkeen minun oli pakko lopettaa. Itkuni hälytti paikalle tädin, joka otti minua kädestä ja samalla julisti minut voittajaksi. Hämmennyin tästä niin, että lakkasin heti itkemästä, mikä juuri oli tädin tarkoitus, mutta en tietenkään voinut iloita voitosta, jota selvästikään en ollut ansainnut.

Kun äiti tuli hakemaan minua kotiin, seisoin taas seinustalla kassini kahvoja tiukasti puristaen. Äidin laittamat eväät olivat syömättä. Joko tädeillä ei ollut aikaa huolehtia syömisestäni, tai, mikä on todennäköisempää, olin vieraassa ympäristössä menettänyt ruokahaluni. Äiti ei enää toista kertaa vienyt minua tuohon kerhoon, mutta Elina jatkoi siellä vielä pitkään.

Elinan äiti arveli minun jääneen ikäisistäni jälkeen ja kehui äidilleni tytärtään, joka jo toimitti pieniä kauppa-asioita. Seuraavana päivänä seisoin ison kassin kanssa neuvottomana piha-asfaltilla. Äiti katseli parvekkeelta. Kotiin ei ollut asiaa, ja kauppaankaan en uskaltanut mennä. Jonkin ajan kuluttua lähdin valumaan kulmantakaista loivaa mäkeä kohti kauppa. F-rapun kohdalla seisoskeli joku minua vähän isompi poika. "Terve poika!", huusin hänelle, ja itsekin hämmästyin tätä aloitteellisuuttani. Olin nyt ensimmäisen kerran – jouduttuani pulaan, kuten niin monta kertaa myöhemmin elämässäni – onnistunut "ylittämään itseni". Olin

sittenkin elinkelpoinen yksilö. Vaikeassa tilanteessa olin hetkessä kyennyt muuntautumaan mammanpojasta suvereeniksi katupojaksi.

Tuo isompi poika oli "Santtu" eli Santasen Ari, johon myöhemmin hyvin tutustuin, samoin kuin muihin F-rappulaisiin, Nurmelan Pekkaan, Tilan ja Raiskion, myöhemmin myös Korhosen veljeksiin. Samassa rapussa asui eräs vanhempi nainen, joka jakoi pihan lapsille karamelleja. Minäkin olin kerran hänen asunnossaan, mutta taisin jäädä ilman; en kuulunut sisäpiiriin, joka muistaakseni koostui pelkästään tytöistä. Missään toisessa rapussa minulla ei koskaan ollut niin paljon kavereita kuin F-rapussa.

Ensimmäisestä kulmantakaisesta rapusta, G-rapusta, muistan "Siltun" eli Hannu Siltasen. Siellä asui myös mainittu Pikku-Jukka, tosin vain vuoden, jonka jälkeen perhe muutti jonnekin Vanhan Domuksen taakse ja sieltä taas vuoden kuluttua Kuopioon. Jukka sanoi heidän muuttavan niin usein, koska hänen äitinsä haluaa sitä. Kun kerran kävin heidän asunnossaan, tämä katsoi minua tavalla, millä kukaan toinen aikuinen ei vielä aikaisemmin ollut minua katsonut. Oli mahdotonta arvata mitä hän ajatteli; hän toisaalta näytti olevan minusta kiinnostunut, koskapa pitkään tarkkaili minua, toisaalta tuntui että olin hänelle kuin pala tapettia. Katse ei ollut vihamielinen, mutta ei myöskään rakastava; se oli, nykykielellä ilmaistuna, "esineellistävä". – Olin kohdannut elämäni ensimmäisen taiteilijan.

E-rapussa asuivat Wahlmanit, Wettervikit, Kokkoset ja Vannakset. Kokkosen Hantta kerran sanoi, että Siltaset ovat kommunisteja. Kysyin häneltä, tietääkö hän edes mitä sana tarkoittaa. Hän kysyi, tiedätkö minä? En tiennyt. Ehkä minua pari vuotta vanhempi Hantta todella tiesi.

Silttu kerran unohti penaaalin kotiin. Hänen äitinsä heitti sen minulle parvekkeelta, kun olin lähdössä kouluun, ja pyysi minua toimittamaan sen paljon ylempää luokkaa käyneelle pojalleen. Ihailin Silttua, jossa oli jotakin samaa kuin vanhassa Hemingwayssa. Kun

ensimmäisen kerran näin kuvan kirjailijasta villapuserossaan jonkin keltaisen kirjan takakannessa, muistin heti Siltun. Hän myös lauloi komeasti ja eräässä koulun juhlassa teki suuren vaikutuksen veljeeni tulkinnallaan kappaleesta *Taivas on sininen ja valkoinen*. Minulle, pikkupojalle, oli kunnia-asia saada tehdä palvelus tälle meidän molempien idolille. Ymmärrettävästi hän ei mitenkään kiittänyt, vaan välitunnilla pikaisesti vain tempaisi penaalin kädestäni. Tilannehan oli hänen kannaltaan hieman nolo, ja hän ei tietenkään halunnut, että asia olisi tullut hänen luokkatovereidensa tietoon.

Myöhemmin hänen äitinsä palkitsi minut 50-markan kolikolla. Oli tietenkin kyse vuoden 1963 rahauudistusta edeltäneistä markoista. Summa ei ollut pikkupojalle aivan pieni, mutta suurempiakin rahoja olin käsitellyt. Olin kerran iskenyt kaupan tiskiön sadan markan setelin ja kajauttanut: "Sata nalle!". Yllättäen kaupan tati ei tuolloin alkanutkaan laskea nalleja – yleensä ostettiin 3, 5 tai korkeintaan 10 nallea – vaan punnitsi minulle 100 grammaa noita pehmeitä hedelmäkaramelleja. Muuten olin hyvin säästäväinen, mutta kerran halusin minäkin pistää elämän risaiseksi.

Jukka-Pekka Wettervik oli vähän villi ja ehkä suorastaan paha poika, mutta minulla ei ollut hänen taholtaan mitään pelättävää. Hän usein joutui konfliktiin Hantan kanssa ja kerran käytti tässä minua lyömäaseenaan. Hän sanoi, että Mattikin, vaikka on pikkupoika, voittaa tämän pituushypyssä. No kokeillaan, sanoi Hantta, ja tietenkin hävisin. Silloin Jukka-Pekka pesi kätensä ja sanoi, että se on Matin häpeä.

Kun äiti oli mennyt töihin, ollessani viisivuotias, seisoin aina Kalevankartanon pysäkillä häntä odottamassa, ja heti hätäännyin, jos hän ei ollut ehtinyt tai mahtunut ensimmäiseen mahdolliseen bussiin. Joskus äidin tulo lykkäytyi kahdenkin vuoron yli, jolloin jo aloin reagoida suolistollani. Tämä riippuvuuteni järkytti äitiä ja sai hänet epäilemään, että hän ehkä sittenkin mennessään takaisin työelämään oli tehnyt pahan virheen. Myös pihan lapset panivat merkille

äitidokseni, ja kun Hantta minua siitä kerran pilkkasi, asettui Jukka-Pekka taas puolelleni sanoen, että kai pojalla on oikeus mennä omaa äitiään vastaan. Tämä jätti minulle kauniin muiston perhepoliittisesti ihmehen varhaiskypsästä Jukka-Pekasta.

Sitten on vielä kolmas tapaus, jossa hän suorastaan hyökkäsi puolestani, mutta josta myös, kuten tuosta ensimmäisestä, jäi pieni häiritsevä sivumaku. Elina oli saanut rahaa vanhemmiltaan karkinostoon. Kun tulimme kaupasta, Elina varmasti olisi antanut myös minulle jotakin, mutta sitten Jukka-Pekka asiantuntijana tuli siihen selittämään kuinka jako menee oikein, ja lopputuloksena hän itse sai eniten, minä toiseksi eniten, ja Elina jäi kokonaan ilman. Tästä Jukka-Pekka myöhemmin sai ankarat nuhteet Elinan vanhemmilta. Minut vapautettiin kaikista syyteistä.

Asuntoja Kalevankartanosta jaettiin osittain sosiaalisin perustein. Että verrattain hyvätuloinen perheeni pääsi sinne asumaan, johtui kai isoisäni suhteista. Rappuamme, H-rappua, jossa olivat isoimmat asunnot, sanottiin "herrojen rapuksi", ja siellä asui myös asuntoyhtiön rakennuttaneen Tasan toimitusjohtaja Ahve. Kuinka Gyllingit, Saurot ja Laineet olivat päässeet Kalevankartanoon, on minulle arvoitus.

Meidän siivessämme, eri rapuissa, asuivat myös Karivaaran "Makkara", Fastin "Tapsa" ja "Pikkuri". Tapsa myös oli idolini, jonka luona kerran sain vieraila ihailiessa hänen täydellistä Aku Ankka-kokoelmaansa. Myöhemmin hän minulle käsittämättömällä julmuudella karisteli minut kannoiltaan. Hän valitteli muille isoille pojille, minun kuulteni, kuinka ei millään meinaa päästä eroon yhdestä pikkukakarasta. En voinut mitenkään uskoa, että hän ei enää ollutkaan kaverini, ja katkerasti poraten palasin äidin luo.

Pikkurista en muista muuta kuin että veljeni halveksi häntä, koska hän aina meni voittajan puolelle. Kalevankartanon pihalla käytiin sotaleikkejä, joihin suhtauduin asiaankuuluvalla vakavuudella. Kerran osa miehistämme, heidän joukossaan veljeni, oli joutunut vihollisen vangeiksi. Kun valtavin ponnistuksin olimme murtautuneet vihollisen

leiriin vapauttamaan vankeja, he kaikessa rauhassa pelasivat korttia vangitsijoidensa kanssa. Olin katkera pettureille, enkä koskaan sen jälkeen ottanut osaa pallopeleihin, jos myös pettureita oli mukana.

*

Kun keskikoulun puolivälissä alkanut, loputtomalta näyttänyt yksinäisyyteni jo oli käynyt aivan sietämättömäksi, otin yhteyttä siihen henkilöön, joka oli jäänyt viimeiseksi linkiksi ikäisteni maailmaan, eli Harriin, joka pyynnöstäni sitten opetti minut ryyppäämään. Eräänä helmikuun iltana vuonna 1975 joimme ensin viiniä pohjiksi Harrin vanhempien kotona Petsamossa, ja matkalla Vanhalle Domukselle heitimme vedet Taiteilijatalon takana olleen työmaaparakin nurkalle. Syntyi aivan uusi käsite: "kusemisen kunnia luonnossa".

Harri saattoi taas tuntea ylemmyyttä minua kohtaan; hän oli ainakin minua kokeneempi, ja sopu säilyi taas muutaman vuoden. Parasta tuossa ryyppäämisessä, joka määrällisesti ei ollut lähelläkään varsinaista juoppoutta, oli juuri se, mitä kyllä laadullisesti sellaisena pidetään. Alkoholistin pohjakosketus on, kun hän "ei enää valikoi juomaseuraansa"; ja minusta juomisessa parasta, alusta lähtien, oli juuri se, että pääsin tutustumaan ihmisiin, joihin muuten en ehkä koskaan olisi tutustunut.

Myös Harri hyvin ymmärsi tätä sosiaalisen juomisen epäsosiaalista puolta. Hän opiskeli jo toista vuotta filosofiaa ja tiesi, ainakin teoriassa, mitä miesten välinen ystävyys tarkoittaa. Se perustuu tiettyyn *idealismiin*, mitä tavalliselle homo- tai heteroseksuaalille on vaikea selittää.

Poika kaipaa opettajakseen miehekästä miestä, joka ymmärtää kätkeä häneltä mahdollisen seksielämänsä. Kun olin alakoulussa kaksi vuotta kärsinyt naisopettajan sadismista ja kun kolmannen vuoden syksyllä taas luokan eteen ilmestyi nainen, pyysin että vanhemmat

kirjoittavat lapun, jossa vaativat minun siirtämistäni miesopettajalle. Minua ei sitten siirretty mihinkään, mutta opettaja vaihtui, mikä tosin ei johtunut minun protestistani.

Olin vihdoinkin päässyt miesopettajalle; hänen sukupuolielämästään minulla ei ollut mitään tietoa, mutta käsityönopettaja saattoi hyvinkin olla homoseksuaali. Hän kerran uhkasi jättää koko luokan jälki-istuntoon, mikä sai minut hätäntymään, koska isän oli määrä juuri sinä päivänä hakea minut autolla koulusta. Kun sitten vapisevalla äänellä anoin opettajalta lupaa mennä ilmoittamaan isälleni, että jäänkin jälki-istuntoon, hän ei vastannut mitään. Hän vain pitkään tuijotti minua, kasvoillaan epämääräinen, mona-lisamainen hymy.

Jos olisin ollut tilanteen tasalla, olisin tietenkin lähtenyt lupaa kysymättä sillä kellonlyömällä kun tunti virallisesti päättyi, ja jos opettaja olisi huudellut perään, olisin kuuluvasti vastannut: "Minä en ole mihinkään syllistynyt! Minun isäni on tullut minua hakemaan! Ja hän ei ole tottunut odottamaan!"

Tässä muistuu mieleen isäni kertomus varhaisilta kouluvuosiltaan. Hänen luokallaan oli Tampellan silloisen johtajan poika. Kerran koko luokka oli määrätty jälki-istuntoon, ja kun rangaistuksesta oli ehkä 10 minuuttia kärsitty, ilmestyi luokan ovelle johtajan autonkuljettaja:

– No Kalle, eikös me jo lähdetä kotiin.

Kalle lähti, ja häkeltynyt opettaja, jolla ei voinut olla tähän mitään huomauttamista, kohta vapautti koko luokan.

Mutta olin puhumassa idealismista. Juuri idealistisista vaikuttimista usein ajoimme lättähatulla tai linja-autolla johonkin Tampereen etäispesäkkeeseen, tarkoituksenamme vieraillla milloin missäkin aivan tietyssä kapakassa, kuten kerrankin melkein Ruutanen aseman vieressä sijainneessa Oivan baarissa. Alkoholijuomia ei saanut tuoda sisälle, joten heitimme eväspullomme komeassa kaareissa pehmeään lumihankeen, mistä korkeintaan silminnäkijä olisi saattanut ne löytää, ja astuimme huuruiseen väentupaan. Tällaisissa paikoissa aina tapasi vanhempia ryyppymiehiä, joilla tuskin enää oli mitään

taka-ajatuksia – näin ainakin idealismissani halusin uskoa. Harrilla oli näille miehille aivan oma nimensä: "repo". Kyse oli siis kohdallamme puoliksi tietoisesta, antiikin Kreikkaan palautuvasta reporakkaudesta.

Tampereella tulivat tutuiksi entinen askeettisesti kalustettu Asemaravintola, Suomen neito, Kaijakka ja monet muut "räkälät". Erityisesti muistan maanantaiaamupäivät jo klo 9 auenneessa Hämpissä, minkä ovelle monet ajoissa putkasta vapautuneet kokoontuivat.

Selvisin koulusta ilman ehtoja, samoin juopotteluvuosistani ilman yhtäkään putkareissua tai muuta vapaudenriistoa. Samaa ei voi sanoa Harrista, josta uudelleen vieraannuin, kun hän avioitui ja kuin yhdessä yössä muuttui aivan toiseksi persoonaksi. Sanotaan, että ihmisen henkinen kehitys pysähtyy, kun hän parisuhteessa aloittaa säännöllisen sukupuolielämän; ja Harri on tästä hyvä esimerkki. Itse en ole koskaan aloittanut, ja myös tunnen kehitykseni jatkuneen aina tähän päivään asti. Kuulin koulupoikana äidin sanovan sisarelleen, joka oli huolissaan suunnilleen ikäisestääni tyttärestään, että jokainen vuosi on suuri voitto ja että sukupuolielämää ei koskaan voi aloittaa liian myöhään.

Reporakkauteni siis sopi hyvin äidille, ja hän jopa aluksi rahoitti sitä; hän oli läheltä nähnyt suuren yksinäisyyteni ja piti nyt hyvänä asiana, että minullakin oli joku kaveri – eikä siis aivan kuka tahansa, vaan Harri, jonka hän tietenkin kouluajoiltani ja purjehduskuvioistamme hyvin tunsi. Tärkeintä oli, etten ainakaan kotiin tuonut ketään tyttöä. Kun aloitin yöjuoksuni, äiti ei vielä ollut toipunut veljeni hänelle aiheuttamasta järkytyksestä, ja minulla ei todellakaan ollut mitään halua vielä lisätä hänen tuskaansa.

Rikkoessaan välit äitiinsä poika katkoo omat juurensa. Hänestä tulee leikkokukka, joka ei enää kykene kasvattamaan itselleen "intelligiibeliä minää". Hänelle jää vain kyky "rakastaa ja tehdä (palkka)työtä"; hänestä tulee "terve", merkityksessä minkä Freud on tälle sanalle antanut.

Nuori Koskenniemi, Weiningerin oppilas, syvästi tunsi kuinka sukupuolten vaikutus toisiinsa voi olla vain negatiivinen. Weiningerin mukaan mieleltään täysin terve, "looginen ja eettinen" ihminen ei harjoita seksiä; Freud taas näki prostituoidussa terveyden perikuvan.

Miehen tulee toki yrittää vapautua äitinsä vaikutuspiiristä, mutta jos hän tässä turvautuu toisten naisten apuun, hän vain putoaa ojasta allikkoon. Ja tämä on lähes kaikkien beta-urosten kohtalo. He myyvät äitinsä, ja samalla mahdollisen minuutensa – vain saadakseen seksiä.

Kun aikoinani kertoilin veljentyttärelleeni Weiningerista, jokin tämän filosofiassa todella näytti loukkaavan häntä. Mielestäni aiheesta poiketen hän äkkiä ihailevaan sävyyn alkoi kertoa tarinaa "kukasta kukkaan" lentävistä "luomakunnan herroista" – osuen sittenkin juuri asian ytimeen. Kun kysyin häneltä, kuuluuko esimerkiksi hänen isänsä noihin herroihiin, hän hymähtäen vastasi, että "no ei todellakaan". Hän kai halusi näin puolestaan loukata minua, koska oletti minun pitävän veljeni kaltaisten beta-urosten puolta. Nuori tyttö tässä sanoi sen, "mitä ei ole koskaan avoimesti sanottu" eli "mistä yksinomainen syy naisen orjuuteen on löydettävissä": "Siitä suvereenista vallasta, joka miehen falloksella on naiseen" (Weininger). Jos mies ei elimellään pysty orjuuttamaan naista, nainen orjuuttaa hänet.

Olimme siis "baarien miehiä" jo paljon ennen kuin kukaan oli ymmärtänyt kaupallisesti hyödyntää ideaamme, mutta Harrin kohdalla ehkä kyse oli pikemmin tirkistelystä kuin aidosta mielenkiinnosta ihmisiä kohtaan. Hän on työläiskodin poika ja ymmärrettävästi hyvin luokkatietoinen. Minäkin olen hänelle nyt toisaalta luuseri, "repo", joka jo on menettänyt kuriositeettiarvonsa, ja toisaalta kulttuuritekijänä vähintään seiskan arvoinen, mikä kai on kynnyks, jota en saisi ylittää.

Juopottelua Harrin opastuksella ei jatkunut pitkään. Ylioppilastalolla tutustuin Jukka-nimiseen kieli-instituutin opiskelijaan, jonka kanssa saatoin jakaa kiinnostukseni saksalaiseen

musiikkiin ja kirjallisuuteen. Jukka asui Vanhalla Domuksella, ja paljon vietimme aikaa hänen "olohuoneessaan" eli minulle jo lapsuudesta tutussa Domuksen ravintolassa. Sieltä hän kerran vei minut siihen aikaan Osmonmäessä sijainneen Steiner-koulun tiloihin, missä muudan palavasilmäinen Sten Stähle esitelmöi antroposofiasta ja sen suhteesta virallisen, yliopistoissa opetettavan luonnontieteen maailmankuvaan.

Jukan juominen oli vielä rankempaa kuin Harrin; hänellä myös oli hetero- ja homoseksuaalisia taipumuksia, jotka sitten johtivat suhteemme vähittäiseen viilenemiseen.

Jukan jälkeen tuli kaverikseni Jouni, jolle Harri oli minut esitellyt. Jouni harrasti kirjoittamista ja oli vähän aikaisemmin voittanut Pirkanmaan kirjoituskilpailun novellisarjan. Hän näytti minulle kyseisen tekstin, jonka yksityiskohtaisesti arvostelin. Hän ei vastannut arvosteluuni mitään, totesi vain, että tarkkaan olin jutun lukenut. Novellissa pikkupoika lähtee hakemaan taskulamppua talosta, jossa on koolla juopottelevia aikuisia. Hänellä on siis aivan tietty syy mennä taloon, asia, johon hän voi vedota, jos hänelle tehdään kiusallisia kysymyksiä. – Jouni kai tietämättään kuvasi novellin pikkupojassa omaa aikuista itseään.

Jouni vain harvoin vieraili luonani, hän tuli ainoastaan, jos hänellä oli asiaa. Minä taas vietin paljon aikaa hänen vaihtuvissa kortteereissaan ja jopa asuin niissä; en siksi, ettei muita paikkoja olisi ollut, vaan koska pidin häntä parhaana kaverinani.

Hän ei koskaan suorittanut oppivelvollisuutta, nykyisen peruskoulun oppimäärää, ja uskon, että seurani on vaikuttanut häneen sivistävästi. Kun hän vuonna 1984 julkaisi ainoan runokokoelmansa ja sai Aamulehdessä hyvän arvostelun, hän ylpistyi ja alkoi suhtautua minuun alentuvasti. Kerran ravintolassa istui pöytäämme myös Jounin runokirjan arvostelija. Asuin jo silloin Elianderinkadulla, missä minulla oli kaikki mukavuudet. Jouni kävi usein luonani suihkussa, pesemässä pyykkiä ja hoitamassa puhelimitse asioitaan. Kerran

poistuttuaan tällaiselta visiitiltä hän kadulla törmäsi arvosteliijaansa ja vastasi tämän kyselyyn taas käyneensä "Ellunrannan miehen" luona suihkussa. Näin loputkin palaset arvostelijan päässä loksahivat paikoilleen: Hänen silmissään olin nyt Jounin siipimies, jota Jouni käytti hyväkseen.

Olisi ollut turha väittää vastaan. Jounilla oli alibi: hän oli aina aikaisemminkin kääntynyt puoleeni vain kun hänellä oli ollut asiaa; hän oli aina ymmärtänyt turvata selustansa, kun taas minä olin mennyt hänen luokseen leperteleämään niitä näitä. Hän kyllä kahden kesken oli kiittänyt minua ja sanonut, että sokraattisella lapsenpäästöaidollani olin pakottanut hänet ajattelemaan; hän jopa oli varoittanut minua, että joskus vanhana taatana hän ehkä tietämättään tulee esittämään ajatuksiani ominaan. Minun olisi silloinkin turha väittää vastaan, koska minulla ei olisi esittää mitään dokumentteja tuosta varhaisesta, melko yksipuolisesta ajatustenvaihdosta.

Jo pari vuotta aikaisemmin olin eräässä toisessa ravintolassa kokenut jotakin vastaavaa. Silloin pöydässä kolmantena oli vuonna 1982 ainoan runokokoelmansa julkaissut yhteinen tuttavamme. Tämä vähätteli omaa saavutustaan ja ihmetteli kuinka vaatimattomilla eväillä tässä on nyt saatu oikein valtakunnallista huomiota. Jouni ei ollut samaa mieltä, hänelle oli hänen oma saavutuksensa selvästikin noussut päähän, ja se myös näkyi hänen suhtautumisessaan minuun. Hän oli kehuvinan minua kollegalleen, että tässä on nyt se viisas mies, ja teki minulle kysymyksiä, joihin minun olisi pitänyt antaa viisaita vastauksia. Masentuneena, poski Juudaksen suudelmista ruvella palasin kämpälleni. Jouni oli nyt yksin tehnyt minulle saman kuin joskus aikaisemmin kaksi muuta yhteensä eräälle kolmannelle: kavaltanut ja kieltänyt mestarinsa.

Aino Kallas, joka jossakin PEN-klubin kokouksessa oli tavannut James Joycen, on antanut tästä kuvauksen, joka hyvin sopii myös Jouniin, kuten varmasti moniin muihinkin ammattikirjailijoihin tai sellaisiksi pyrkiviin. Kallas muistaakseni vertasi tuota suurmiestä

hyönteiseen, joka aina välillä työntää tuntosarvensa esiin ja sitten taas äkkiä vetää ne sisään. Joyce ei juurikaan osallistunut keskusteluun, vaan otti tarkkailijan roolin – näin olen ymmärtänyt.

Myös Jouni aina tarkkaili ihmisiä. "Sää kyttää mua", sanoi hänestä eräskin vähän yksinkertaisena pidetty taksimies, joka ei aktiivisesti tarkkaillut ketään, mutta joka toisenkin kerran on yllättänyt minut ihmistuntemuksellaan. Usein tarkkailtava tekee tarkkailijastaan paljon tarkempia huomioita kuin tarkkailija tarkkailtavastaan. Näin kävi myös Jounin ja taksimiehen välillä.

Kohta kun olin muuttanut Elianderinkadulle ilmestyi ovelleeni eräs taiteilija, joka oli hankkimassa avioeroa. Samassa oivalsin miksi hän vähän aikaisemmin eräässä ravintolassa oli heilauttanut kättään ja kutsunut minut pöytänsä: hän tarvitsi kakkosasuntoa. Tunsin hänet vain hyvin pinnallisesti, Jounin kautta; aikaisemmin hän oli antanut ymmärtää olevansa ainoastaan Jounin tuttava, ei minun tuttavani. Nyt kemiat äkkiä muuttuivat, ja meistä tuli monivuotiset ryyppykaverit.

Taiteilija aina välillä palaili vaimonsa luokse, ja taas erosi. Kerran kun oli saanut suuremman summan taulukaupasta hän hävisi rahoineen pitkälle ulkomaanmatkalle. Sain vaimolta, jonka olin vain pari kertaa tavannut, sähkösanoman, jossa hän uhkasi hypätä ikkunasta, jos en heti tule. Perillä hän alkoi tiukata minulta onko kaljoittelumme täysin vilpittöitä vai juoko hänen miehensä muussakin kuin humaltumistarkoituksessa. Vastasin totuudenmukaisesti, jo periaatteesta, ja erityisesti siksi, että heidän mielestäni nyt vihdoinkin olisi tullut erota myös *de jure*.

Kuitenkin pariskunta miehen palattua sopi asiansa. Vähän myöhemmin kuulin eräältä yhteiseltä tuttavaltamme, kuinka vaimo oli kaupungilla kertonut, että "pahat kielet ovat nyt vaienneet" ja että heillä menee taas oikein hyvin. – Oli jälleen uhrattu yksi synnitön mies yhden epäonnistuneen avioliiton alttarille. Mutta vaikutus ei kestänyt pitkään.

Ihmissuhteet ovat kuin monimutkainen viemäriverkosto, jossa negatiiviset tunteet rikastuvat ja josta ne sitten voidaan vetää sen kaikkein viattomimman, jopa täysin ulkopuolisen niskaan. Voin ainoastaan arvailla, mitä muut miehet ovat esimerkiksi Pirjo Tikkaselle tehneet; varmasti tiedän vain sen, mitä hän teki minulle.

Tikkasen elämässä olen todellakin absoluuttisen ulkopuolinen, toisin kuin veljeni elämässä. Olen toiminut tämän lapsenvahtina, ja olen parikymmentä vuotta sitten esittänyt kysymyksen, olisiko hänen humanisti-vaimonsa kiinnostunut saattamaan digitaaliseen muotoon Weininger-käännöksiäni, joita hän vielä tuohon aikaan arvosti ja joita tiheään vaihtuvissa majapaikoissani ympäri Suomea lyijykynällä raapustelin. Samoihin aikoihin myös olen puhunut Weiningerista heidän 15-vuotiaalle tyttärelleen. Vasta paljon myöhempiin synteihini kuuluu, kun anoin lupaa kesämökillämme vaihtaa erään maton, joka ikävästi muistuttaa minua kaupunkiasunnossamme tapahtuneesta raiskauksesta – jonka uhrina olin minä. Veljeni vaimoineen on nyt summannut tämän kaiken ja tullut tulokseen, että kesämökin yhteisömistus minun kaltaiseni, täysin mahdollottoman henkilön kanssa ei tule kysymykseen.

Perheissä käydään niiden jäsenten välistä jatkuvaa taistelua elintilasta. Terveet lapset esittävät vaatimuksia, sairaat lapset korkeintaan toivomuksia. Terveiden lasten vaatimukseen myönnetään, koska ne ovat terveitä vaatimuksia; sairaiden lasten toivomuksia ei tarvitse ottaa huomioon, koska ne ovat sairaita toivomuksia. Että minä vaihtaa verhot, jotka ikävästi muistuttavat häntä anopista, on tervettä; että poika haluaa vaihtaa yhden maton, on sairasta. Kun kerran puhuttaessa 15 vuoden terapian läpikäyneestä veljentyttärestäni mainitsin jotakin tämän "Matti-kompleksista", veljeni sai raivokohtauksen. En saisi unohtaa, että minä olen se virallisesti sairas perheenjäsen, ja minun ei tulisi yrittääkään jakaa tätä taakkaani muiden kanssa, jotka rinnallani ovat pelkkiä amatöörejä.

*

Minulle ei tuolta edellä kuvaamaltani ajalta, jonka olen viettänyt ihmisten maailmassa, ole jäänyt minkäänlaista katkeruutta, ja pidän hyvin epätodennäköisenä, että myöskään minua kukaan muistेलisi pahalla – sikäli kuin kukaan edes muistaa minua. Kalle-Pekkaa olen paljon ajatellut vuosien varrella, ja kun muutama viikko sitten soitin hänelle, 47 vuoden tauon jälkeen, oli melkoinen yllätys, että hänen muististaan kokonaan oli pyyhkiytynyt henkilö, joka neljän vuoden ajan oli pitänyt häntä parhaana kaverinaan.

– On kyllä yksi ihminen, joka saattaa muistaa. Minulta ei kenenkään tarvitse pyytää anteeksi; ja ainoa ihminen jolta itse haluaisin pyytää anteeksi on – Saku.

Muuten tuo potpurri ei sisällä mitään itselleni kovin merkityksellistä. Olen siinä vain halunnut piirtää lukijalle ihmissuhteistani mahdollisesti välittyvän, tyyppillisen uhrilampaan luonnekuvan. Perusta noille kaverisuhteilleni oli tietenkin luotu jo kotona, missä olin saanut kasvaa muodollisesti etevämmän isonveljeni varjossa. Hän oli umpimielinen, eristäytyvä lukutoukka; minulle tärkeintä olivat äidin syli ja puhuttu sana. Aikuisten välisissä suhteissa kaltaiseni lapsenomainen henkilö aina loppupeleissä kärsii tappion. Siksi jo yli 20 vuotta olen systemaattisesti elänyt yksin.

*

En tunne ketään kaltaistani, täysissä sielun voimissa olevaa, sanokaamme, Kasperia, jolla tavallisesti murrosikään liittyvä sosiaalistumisprosessi jostakin syystä on jäänyt tapahtumatta; tässä suhteessa tunnen olevani aivan ainutlaatuinen. Kirjallinen sivistykseni on puutteellinen, enkä siksi löydä tähän mitään erisnimeä, jolla voisin

viitata Kasperin naispuolisiin vastineisiin, jollaisia kyllä tunnen ja joita seuraavassa kutsun *keijukaisiksi*.

Kun olin 20-vuotias ja tekemässä paluuta ikäisteni maailmaan, tutustuin erääseen, tuolloin 16-vuotiaaseen keijukaiseen, joka 16 vuotta myöhemmin sanoi olleensa minuun 16 vuotta rakastunut. Noin 6 vuotta ensitapaamisemme jälkeen näin hänet sattumalta ruotsinlaivalla. Hän ei nähnyt minua. Hän nukkui istumasalongin lattialla silloisen poikaystävänsä kanssa, joka ulkoiselta olemukseltaan suuresti muistutti minua. Kumarruin ja vein kasvoni hetkeksi aivan lähelle keijukaisen kasvoja, varmistuakseni, että kyseessä todella oli sama keijukainen.

Myöhemmin Tampereella meillä oli paljon yhteisiä vaiheita, kun muutaman vuoden välein, enemmän tai vähemmän sattumalta, aina uudelleen löysimme toisemme. Kerran hän pitkän tauon jälkeen soitti minulle ja pyysi käymään. Totesin hänen viime näkemästä lihoneen. Hän vastasi olevansa raskaana ja kysyi voisimmeko silti olla ystäviä.

Seurasin läheltä hänen tilansa kehittymistä, ja kun hän jo oli kahdeksannella kuukaudella, lähdimme kerran käsi kädessä neuvolaan. Eräs vanhan ajan lakimies sanomalehden syntymäpäivähaastattelussa muisteli, kuinka isyyskysymykset aina ennen ratkaistiin ihmisten puheitten perusteella. Lapsen isäksi määrättiin se, jonka oli nähty kulkevan tytön kanssa. Enää dna-testien aikakaudella tällaiset oikeusmurhat eivät ole mahdollisia, joten saatoin olla turvallisella mielellä ja henkilökunnan paheksunnasta välittämättä myöhemmin käydä katsomassa äitiä ja lasta myös ensikodissa. Olin hänen ystävänsä; koskaan en ollut häneen penetroitunut, enkä myöskään halunnut perustaa hänen kanssaan pyhää perhettä, vaikka hän sitä ehkä olisi toivonut.

Keijukaiseni oli asunut useita vuosia ulkomailla, Ruotsissa ja Italiassa, ja vihjaili myös tehneensä joitakin kokeiluja kööpenhaminalaisena prostituoituna. Hän oli saanut virallista apua mielenterveysongelmiin ja jopa viettänyt joitakin aikoja

mielisairaalassa. Hän myöhemmin synnytti kaksoset eräälle shakkimestarille ja kohta sen jälkeen kuoli sydäntautiin. Kaksoset adoptoitiin, jonka jälkeen shakkimestari vielä kävi heitä katsomassa, vaikkei ollut läheskään varma myöskään biologisesta isyydestään.

Kun keijukainen odotti ensimmäistä lastaan, vierailulle tuli eräs Olli, jota hän minun ja erään Villen ohella piti yhtenä kolmesta suojelijastaan. Tuolloin Olli totesi, että koolla oli todella tiheän seulan läpikäynyttä väkeä ja kunnioitti minua erityismaininnalla, kuinka todellakin olin "toteuttanut jotakin", eli "haistattanut paskat *kaikelle*". Tämä oli vain Ollin omista lähtökohdistaan tekemää tulkintaa. Kun jäin eläkkeelle, eräs tyttö sanoi minulle, että olin "luovuttanut" liian aikaisin. Hänkään ei ymmärtänyt, että juuri tuolloin varsinainen taisteluni vasta alkoi.

Noin kolme vuotta sitten Sammonkadun Siwan edustalla samainen Olli pyysi minulta kahta euroa. Hänellä oli varaa vain sixpackiin, ja hän tarvitsi mäyräkoiran. Hän ei koskaan aikaisemmin ollut pyytänyt minulta yhtään mitään. Hän sanoi, että yöstä tulee pitkä, jos hän ei saa mäyräkoiraa, ja taisi olla aivan oikeassa. En antanut hänelle kahta euroa, ja todennäköisesti juuri tuona yönä hän sitten nukkui ikuisen uneen. Nimittäin kun noin kolme vuotta myöhemmin, kun en ollut Ollia koko aikana nähnyt, kysyin eräältä hänen kaveriltaan, mikä on hänen viimeisin havaintonsa, hän ei tarkkaan muistanut, mutta tiesi Ollin kuolleen – noin kolme vuotta sitten.

Hän ei tiennyt mihin Olli on haudattu. Keijukainen makaa nimettömänä sukuhaudassa Kalevankankaalla, ei kovin kaukana siitä, mihin minut joskus haudataan.

*

Aus der Heimat hinter den Blitzen rot,
da kommen die Wolken her,
aber Vater und Mutter sind lange tot,

es kennt mich dort keiner mehr.

Wie bald, ach wie bald kommt die stille Zeit,
da ruhe ich auch, und über mir
rauscht die schöne Waldeinsamkeit,
und keiner kennt mich mehr hier.

Joseph von Eichendorff

On tullut aika myöntää tappionsa. Yksipuolinen pyrkimys hyvään elämässä on johtanut minut umpikujaan, josta en näe muuta ulospääsyä kuin kuoleman. Patologisen kiltti Otto Weininger tunsii olevansa tulossa "täysin pahaksi" ja tappoi itsensä, jottei hänen olisi tarvinnut tappaa ketään toista. Hänellä oli suuri esikuva, Jeesus Nasaretilainen, joka myös piti omaa teloitustaan välttämättömyytenä. Näiden kahden miehen elämä on tuottanut minulle korkeata eettistä eli esteettistä mielihyvää ja toisaalta opettanut, että lähde, mistä he ammensivat, ennen pitkää ehtyy, minkä jälkeen voimaa voi saada korkeintaan pahuudesta.

Jo varhain olin tukkinut itsessäni alemman elämän lähteen ja tullut kyvyttömäksi vastaamaan pahaan millään itseäni tyydyttävällä tavalla. Tämä oli ongelmani jo lastentarhassa; aina kun olisi pitänyt lyödä takaisin, lamaanuun, ja saatoin vain "kääntää toisen posken". Fyysisellä heikkoudellani on psyykinen perusta; minulla ei ole ollut motivaatiota kasvattaa lihaksiani, kun en ole tiennyt, mihin niitä käyttäisin. Kun pahoinpitelijä tuli asuntooni, olin suurin piirtein samassa asussa kuin Jeesus ristillä, vain pyyhe lanteillani. Hänen on täytynyt selvästi nähdä hauras runkoni, ja silti hän teki minulle tempun, mistä vain todella vahva henkilö olisi saattanut selviytyä.

Ilmeisesti myös Weininger kärsi tietynlaisesta impotenssista, mikä erityisesti vetosi Ludwig Wittgensteinin kaltaiseen ajattelijaan: "On noloa, kun joutuu toteamaan olevansa tyhjä nahkasäkki, joka pullistuu

vain hengestä" (Es ist beschämend sich als leerer Schlauch zeigen zu müssen, der nur vom Geist aufgeblasen wird.) Myös minulla oli Weiningeria lukiessani tunne kuin olisin aina välillä täyttynyt jostakin korkeammasta miehuudesta ja sitten taas lysähtänyt kasaan. Tätä voi jatkaa aikansa, mutta lopulta menettää elastisuutensa, ja jäljelle jää vain – "tyhjä nahkasäkki". Samoin Jeesukselle oli luonteenomaista tällainen henkinen pullistelu; sen surullinen lopputulos selvisi hänelle vasta ristillä. Maria Magdalena, sikäli kuin hän oli prostituoitu, on täysin epäuskottava henkilö. Oikeassa elämässä tällainen nainen olisi repinyt Jeesuksen kaltaisen miehen kappaleiksi.

Nasaretilaisen, Weiningerin, Wittgensteinin ja Simolan luonnolliset vaistot olivat päässeet sumentumaan, ja kun heidän otteensa ylimaallisesta herposi, ei ollut enää mitään, mikä olisi kantanut heitä eteenpäin. (Vrt. Otto Weininger: *Sukupuoli ja luonne*. 2. p. s. 130)

Weininger oli tyyppillinen huippulahjakas luuseri. Hänen ulkoisesta olemuksestaan on monia aikalaistodistuksia, jotka eivät ole yhtään mairittelevampia kuin tämä Rudolf Kassnerilta säilynyt: "En ole elämässäni kohdannut ketään yhtä lahjakasta, yhtä monipuolisesti lahjakasta ihmistä, joka niin vähäisessä määrin olisi ollut sitä, mitä kutsutaan persoonallisuudeksi, ketään joka pelkällä olemuksellaan niin vähäisessä määrin olisi voinut lumota ja saada valtaansa muita. Weiningerin käytös ja ulkonäkö synnyttivät vaikutelman syvästi levottomasta, liike-elämän palveluksessa olevasta nuoresta miehestä, pankkivirkailijasta, hermostuneesta kauppaedustajasta. Ehkä hän siksi ampui kuulan kalloonsa (sic) Beethovenin kuolintalossa."

Weininger ja hänen onnettomuutensa huomattiin vasta hänen teatraalisen itsemurhansa jälkeen. Hän oli hyvin tietoinen siitä, että hänen asiansa tulee saamaan ansaitsemaansa huomiota vasta hänen kuolemansa jälkeen, eikä hänellä ollut kärsivällisyyttä jäädä sitä odottelemaan. Itse olen nyt kerjäämässä huomiota onnettomuudelleni viranomaisilta – karismani ei muuhun riitä. Olen nostamassa

oikeusjuttua pahoinpitelijääni ja hänen suojelijoitaan vastaan. Ehkä tämäkin jo on jonkinlaista pahuutta? Missään tapauksessa se ei tule olemaan ratkaisu ongelmiini. Mutta vielä minulla ei ole rohkeutta seurata mestareitani kuolemaan.

Jos vaivani olisi kohtuullisessa ajassa parantunut, tuskin vain periaatteellisista syistä olisin lähtenyt tähän toivottomaan yritykseen; mutta tarvitsen nyt jonkinlaista toimintaterapiaa, jotta jaksaisin raahautua päivästä toiseen. Olen myös luvannut isälle, että mennään ikäjärjestyksessä, elleivät jotkin korkeammat voimat puutu peliin, ja mielelläni pitäisin tämän lupaukseni. Toisaalta en myöskään ennenaikaisella itsemurhalla halua palkita veljeni röyhkeyttä. Olen suunnitellut osuuteni testamenttaamista Pelastusarmeijalle, mutta ihanteellista tietenkin olisi, jos vielä jaksaisin elää pitkän elämän ja sen varrella harkiten kylvää rahani useisiin eri täsmäkohteisiin; könttäsumat aina katoavat parempiin taskuihin.

Todennäköisesti tulen häviämään jutun – sikäli kuin syytetä edes nostetaan – ja tähän saan menemään osan varoistani. Siitä on sitten hyvä jatkaa – jos voimia riittää. Voin alkaa yhteiskunnallisen taistelun käyttäen esimerkkinä omaa tapaustani.

Paljon tuomioita langetetaan ilman pitäviä todisteita, esimerkiksi raiskaustapauksissa, joissa on vain "sana sanaa vastaan". Ketä uskotaan, sen tulisi riippua osapuolten kertomusten johdonmukaisuudesta, ei esimerkiksi sukupuolesta. Olen nähnyt paljon vaivaa asiani eteen ja muun muassa kirjoittanut tapauksen ympärille rakentuvan pienen elämäkerran. Koska kirjani on ristiriidaton ja koska myös lukuisat dokumentit puhuvat sen todenperäisyydestä, tulee kannaltani epäsuotuisa päätös olemaan ilmeinen oikeusmurha. Olen tuossa sumeilemattomassa kirjassani pannut alttiiksi paitsi itseni myös läheiseni, jotta varmasti uskottaisiin, että Matti Simola on olemassa ja että hänelle on tehty vääryyttä.

Jopa mustelmista on käyty oikeutta. Sain noin kaksi vuotta kannatella petettyä aviomiestä löysässä hirressä, ennen kuin tämä

löysi uuden onnen uudessa liitossa. Miehen nöyryytystä oli kestänyt vuosia, ja kehotin häntä olemaan mitenkään kajoamatta vaimoonsa, jonka kanssa hän vielä asui. Vielä samana päivänä kun olin hänelle nimenomaan teroittanut tätä väkivallattomuusperiaatetta, hän oli käynyt vaimoonsa käsiksi ja antanut tämän reisille muutaman symbolisen läimäyksen. Asia meni oikeuteen, ja mies joutui maksamaan pienen korvauksen, läpihuutojuttuna. Mitään ei auttanut, että mies 20 vuotta oli yksin elättänyt monilapsista perhettään ja että vaimo käytöksellään oli melkein ajanut hänet itsemurhaan. En väitä, että tuomio oli väärä; väkivaltaa ei saisi kenellekään tehdä, ei lievääkään.

Nyt on mielenkiintoista nähdä, miten laki suojaa minua, jolle on aiheutettu paljon suurempi vahinko. Ja suojeleeko mitenkään? Olen kiltteydessäni vetänyt äärimmäistä linjaa – katson, että jo sukupuolilyhteys on naiseen kohdistuvaa väkivaltaa – ja kun nyt minut on törkeästi pahoinpidelty, mitä sanovat tuomarit?

Pidän pahoinpitelyä törkeänä, koska alkaa näyttää siltä, että tulen kärsimään sen minulle aiheuttamasta kivusta lopun ikäni. Pidän sitä törkeänä myös siksi, että seuraukset olisivat voineet olla vielä paljon pahemmat, minkä tekijä fysioterapeuttina hyvin tiesi, ja myös siksi että se oli täysin provosoimaton ja tehtiin omassa kodissani vieraanvaraisuuttani törkeästi hyväksikäyttäen.

Että jätin tutkintapyyntöni vasta melkein 2 vuotta tapauksen jälkeen, johtuu toisaalta siitä, että pitkään odottelin vamman parantumista, toisaalta siitä, ettei minulla aluksi ollut oikein minkäänlaista todistusmateriaalia.

*

Monet lukijani ovat jyrkästi arvostelleet minua arveltuani Otto Weiningerin olleen eräs aikaisempi inkarnaationi. Heidän mukaansa kukaan aikaisemmin elänyt ei voi olla kenenkään myöhemmin

eläneen inkarnaatio. Kun olen kysynyt heiltä mitä he inkarnaatiolla ymmärtävät, he eivät ole kyenneet sitä minulle selittämään. He saattavat hyväksyä *ilmaisun* (1) "B on A:n inkarnaatio", mutta eivät ilmaisua (2) "A on B:n inkarnaatio" – kai samasta syystä kuin hyväksyvät ilmaisun "hokkus pokkus" mutta eivät ilmaisua "pokkus hokkus". He eivät suostu keskustelemaan siitä, mitä nuo ilmaisut *tarkoittavat*.

Käsittääkseni kukaan (lihallinen) henkilö ei voi olla kenenkään toisen (lihallisen) henkilön inkarnaatio, koska liha ei voi *tulla* lihaksi. Tarkalleen siis molemmat ilmaisut, (1) ja (2), ovat epäkorrekteja, mutta mielestäni kuitenkin ymmärrettäviä ja arkikielessä hyväksyttäviä. Jos olisin kirjoittanut, korrektisti, että sekä Simolassa että Weiningerissa sama (nimeämätön) *sielu* tai *henki* on tullut lihaksi, myrskyä vesilasissa ei ehkä olisi syntynyt.

On myös ehdotettu että minun olisi ”kansankielellä” vain pitänyt todeta, että Otto ja minä olemme ”sukulaissieluja”; mutta *ajatukseni* oli että me nimenomaan emme ole kaksi *erillistä* (sukulais)sielua, vaan että me olemme *yksi ja sama* sielu. Ja *tämä* ajatus juuri aiheutti minulle sen kauhistuttavan "solipsistisen" tunteen, jota käsittääkseni myös Weininger pääteoksensa "filosofisen bravuurin", luvun "Logik, Ethik und das Ich", järjestyvässä lopputahdeissa kuvaa:

"So verstehen wir jetzt, nach diesem Beschlusse, diese »Kritik der praktischen Vernunft«. Der Mensch ist *allein* im Weltall, in ewiger, ungeheurer *Einsamkeit*.

Er hat keinen Zweck außer sich, nichts anderes, wofür er lebt – weit ist er fortgeflogen über Sklave-sein-wollen, Sklave-sein-können, Sklave-sein-müssen: tief unter ihm verschwunden alle menschliche Gesellschaft, versunken die *Sozial*-Ethik; er ist allein, **allein**.

Aber er ist nun eben erst *einer* und *alles*; und darum hat er auch ein *Gesetz* in sich, darum ist er selbst alles Gesetz, und

keine springende Willkür. Und er verlangt *von sich*, daß er dieses Gesetz *in sich*, das Gesetz seines Selbst, befolge, daß er *nur* Gesetz sei, ohne Rück-Sicht hinter sich, ohne Vor-Sicht vor sich. Das ist das Grauensvoll-Große: es hat **weiter keinen Sinn**, daß er der Pflicht gehorche. Nichts ist ihm, dem Alleinen, *All-Einen übergeordnet*. Doch der unerbittlichen, keine Verhandlung mit sich duldenden, das ist *kategorischen Forderung in sich* muß er nachkommen. *Erlösung!* ruft er, Ruhe, nur schon Ruhe vor dem Feind, Frieden, nicht dies endlose Ringen – und *erschrickt*: selbst im Erlöst-sein-wollen war noch Feigheit, im schmach tenden *Schon!* noch Desertion, als wäre er zu klein diesem Kampf. *Wozu!* fragt er, schreit er hinaus ins Weltall – und *errötet*; denn gerade wollte er wieder das *Glück*, die Anerkennung des Kampfes, den, der ihn belohne, den **anderen**. Kantens einsamster Mensch lacht nicht und tanzt nicht, er brüllt nicht und jubelt nicht: er hat es nicht not, Lärm zu machen, weil der Weltraum zu tief schweigt. Nicht die Sinnlosigkeit einer Welt »von ohngefähr« ist ihm Pflicht, sondern *seine Pflicht* ist ihm der *Sinn des Weltalls*. Ja sagen zu **dieser** Einsamkeit, das ist das »Dionysische« Kantens; das erst ist Sittlichkeit."

*

Ihmisen *sosiaalinen* elämä, se, mikä ihmisessä on *eläimellistä*, perustuu *signaalifunktioon*. Ihmisen *asosiaalinen* elämä perustuu *symbolifunktioon*. "Et ole vieläkään sanonut, oletko natsi vai et", vastasi berliiniläinen kommunisti noin sadanteen filosofiseen kirjeeseen. "Ketuilla on luolat ja taivaan linnuilla pesät, mutta Ihmisen Pojalla ei ole, mihin hän päänsä kallistaisi."

*

Eräs tunnettu, jo edesmennyt runoilija sanoi, että on helppo kirjoittaa montakin hyvää runoa mutta hyvin vaikeata kirjoittaa yhtäkään hyvää runokokoelmaa. Yksittäisiä runoja on vaikea myydä; tarvitaan juuri tietyn kokoinen kirja eli tuote, jota tietyn kokoiisiin pahvilaatikoihin sopii tietty määrä. Ja mikä tahansa sekalainen hyvien runojen kooste ei vielä ole tuote.

Runoilija oli ovela kommunisti, joka ei kirjoittanut yhtäkään hyvää runoa ja joka *ironisesti* otti osaa kapitalismiin. – Mahtaako kukaan osallistua siihen täysin tosissaan?

*

Pari vuotta sitten sain yllättäen kutsun Facebookiin henkilöltä, jonka lehtikirjoituksia olin hänelle lähettämässäni muutamassa sähköpostissa arvostellut. Vastasin kutsuun myöntävästi, ja pian tuo ensimmäinen some-kaverini tiedusteli minulta: "Ootko niitten äärioikeistolaisten Simoloiden sukua vai joku muu?"

Välittömästi vastasin hänelle suurin piirtein seuraavasti: "Kiitos, että kutsuit minut ystäväksesi! En osaa sijoittaa itseäni oikeisto/vasemmisto -akselille. En tunne mitään kokonaista oikeistolaisista Simolan sukua. En ole Pispalan Simoloita, jotka ovat varakkaita ja saattavat olla oikeistolaisiakin, en tiedä. Haluan pysyä puheväleissä mahdollisimman monenlaisten ihmisten kanssa, myös kommunistien ja natsien. Tunnen paljon entisiä saarislaisia – siis eräänlaisia kansallissosialisteja – vähemmän taistolaisia, mutta kaikki toivotan keskustelijoina tervetulleiksi."

Vähän ajan perästä lähetin hänelle toisen viestin: "Myöhemmin vasta äkkäsin, että tarkoitit ehkä äärioikeistolaisella Simolalla muukalaislegioonassakin palvelutta, G. C. Ehrnrothin perustuslaillisissa puuhannutta Simo Simolaa. On Pispalan Simoloita, eikä siis sukulaiseni."

Ystäväni ei koskaan vastannut näihin viesteihini, vaan poisti minut listaltaan – mikä on ainutlaatuinen tapaus koko fb-historiassani.

Ehkä hän ei koskaan ollut minua kutsunutkaan, vaan fb oli tässä tehnyt omiaan? Joka tapauksessa, tuntui hyvän alun jälkeen tavattoman pahalta menettää ensimmäinen kaveri.

Voin siis vain arvailla, mikä oli saanut hänet yhdistämään Simolanimen äärioikeistolaisuuteen. Olisiko hän, tohtorisnainen, sekoittanut Simolat ja Simojoet?

Juureni ovat kaukana Pispalasta: Hollolan Herralassa, Orimattilassa, Konnevedellä, Rautalammilla ja Kalajokilaaksossa. Myös enemmän tai vähemmän juurettomien, Järnefelt-nimisten esivanhempieni voi otaksua tulleen entisen Ruotsi-Suomen suurvalta-ajan rajojen sisäpuolelta. – Voinen pitää itseäni juuri optimaalisen "sisäsiittoisena".

Juho Simonpojan (1813-1890) lapset ottivat sukunimekseen Herralassa sijaitsevan kotitalonsa nimen Simolan; vanhin, Antti (s. 1856), sai tilan, ja Juho, isoisäni isä (s. 1859), rahat opintoihin. Hänestä tuli rakennusmestari ja Valtion rautateiden ratamestari.

Juho Simola avioitui (1882) orimattilalaisen, itseään yhdeksän vuotta vanhemman Edla Sofia Malinin kanssa, jolla oli naimisiin mennessään avioton tytär. Isoisäni, Juho Anton Simola (s. 1884), oli heidän ainoa yhteinen lapsensa. Hän valmistui ylioppilaaksi Tampereen lyseosta vuonna 1905 ja diplomi-insinööriksi Suomen teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1912. Oltuaan muutamissa lyhytaikaisissa työsuhteissa, muun muassa Siemens-Schuckertilla Pietarissa, hän sai paikan Tampereen kaupungin sähkölaitoksen käyttöinsinöörinä vuonna 1916; vuodet 1920-1951 hän palveli sen toimitusjohtajana.

Sähkölaitoksen konttoripäälliköksi nimitettiin vuonna 1918 matematiikassa ja luonnontieteissä alemman korkeakoulututkinnon suorittanut Altti Rudolf Allinniemi, jota tosin tituleerattiin maisteriksi ja josta vuonna 1922 tuli myös apulaisjohtaja. Hän järjesti sisarelleen

Alli Elisabetille paikan sähkölaitoksen konttoristina. Näin isoisäni ja isoäitini tutustuvat toisiinsa työpaikalla ja avioituivat elokuussa 1924.

Allin heti avioiduttuaan jäätyä kotirouvaksi paikan sai hänen sisarensa Alma, joka pysyi sähkölaitoksen palveluksessa eläkeikään asti. Juholle ja Allille syntyi kaksi lasta, isäni Tapio heinäkuussa 1925 sekä Ritva-Liisa elokuussa 1927.

*

Miksi Seppo Nykänen lähetti minulle solvauskirjeen? Miksi Timo Kallio valehteli minulle puhelimesta? Onko tässä taas kaksi ritaria lähtenyt ajamaan naisen asioita vain koska nainen on heidät siihen usuttanut. Vaadin heille molemmille rangaistusta rikollisen suojelemisesta.

Selkävaivaani on nyt kestänyt kolmatta vuotta, ja elämäni on pilalla, jos en löydä oikeaa hoitoa. Olen vaihtanut fysioterapeuttia, olen nyt "kalevalaisessa jäsenkorjauksessa", josta moni kuuluu saaneen avun.

Kun jo olin voiton kynnyksellä, tuli elämäni nainen, joka yhdellä kevyellä ranneliikkeellä tuhosi kaiken mitä olin vuosien varrella saanut rakennetuksi. En oikein jaksa uskoa, että kärsimykselläni on mitään tarkoitusta, mutta kirjoitan kuitenkin.

Tiedän hyvin, että myös totuuden puhuminen voi olla rangaistavaa. Kunnianloukkaussyytteitä, jos sellaisia kirjoistani nostetaan, tervehdin ilolla, jos ne vain auttavat minua saamaan asialleni enemmän julkisuutta.

Totuuden on tultava esiin, muulla ei ole suurta merkitystä. En ole koskaan osannut "nauttia elämästä", siksi minulta on säästynyt rahaa, ja sitä riittää nyt myös mahdollisiin sakkoihin ja vahingonkorvauksiin. Tärkeintä on että kirjojeni vapaakappaleita ei tuomita poistettaviksi Kansalliskirjastosta.

*

Mahtaako ketään kiinnostaa persoonassani mikään? – Kuinka voisi, ja miksi pitäisi?

Juuri nyt on solipsistinen hetki, mutta jatkan kirjoittamista, kun en tiedä miten muutenkaan elämäni käyttäisin. Olen jäänyt yksin; siksi minulla on aikaa kirjoittaa – ja samasta syystä minulta myös puuttuu yleisö.

Mikä tekee ihmisestä mielenkiintoisen?

Kun käytin yliopiston mikroja, tutustuin vielä tuolloin melko tuntemattomaan Seppo Lehtoon, joka esitteli minulle viehättävän vaimonsa. Lehto on elämässään tehnyt joitakin siirtoja, aivan toisenlaisia kuin minä, ja on nyt neljän lapsen isä, maineikas blogisti ja suosittu videotaiteilija. Hänet huomattiin jo abiturienttina, jolloin Kurun Lions-klubi myönsi hänelle stipendin ylioppilaspuvun ostoon.

Oma kirjallinen toimintani on kestänyt toistakymmentä vuotta, ja mitään julkista palautetta en ole saanut. Lehdon tekstit, kaikki jotka olen lukenut, ovat raakileita, mutta hänen tuotteliaisuutensa on pantu merkille. Lehdolla on takanaan pitkä linnatuomio ja niskassaan valtavat velat; mutta tämäkään ei tunnu murtaneen hänen iloisuuttaan ja uskoaan omaan missioonsa. Tietääkseni Lehto ei ole ketään fyysisesti vahingoittanut ja on saanut tuomionsa yksinomaan sananvapaus-rikoksista. Tästä hän ansaitsee sympatiani.

Jo varhain myös Jussi Halla-aho kiinnitti huomionsa Lehtoon ja on tehnyt valtavan työn kootessaan sivuston, josta nyt voimme seurata Lehdon ja Klaus von Grewendorpin aikoinaan käymää verkkokeskustelua. Kaikki kolme ovat internet-kauden synnyttämiä, todella eläviä kirjailijoita; tuskin kukaan epäilee, etteivätkö he itse olisi tekstejään kirjoittaneet ja etteivätkö he myös olisi sanojensa takana. Tosin Lehto paikoin viljelee ironiaa, jota kaikki eivät ymmärrä, ja joidenkin poliittisten pahvinukkien nimissä laatimistaan

blogeista, joista kyllä jokaisen vähänkin "medialukutaitoisen" luulisi tunnistavan niiden oikean tekijän, hän on saanut useita kunnianloukkaussyytteitä.

Halla-aho, joka myös on saanut kärsiä tuomareiden lukutaidottomuudesta, on Lehdon ensimmäinen ja suurin ymmärtäjä ja pitää häntä jonkinlaisena aikamme surrealistina: Lehto on keksinyt toteuttaa internetin kautta jotakin aivan uutta ja vaikeasti määriteltävää, mikä muiden välineiden avulla ei ole ollut mahdollista.

Halla-aho on sodan jälkeisessä politiikassamme ensimmäinen, joka puhtaan järjen voimalla on noussut eduskuntaan. Hän on täsmälleen yhtä seksikäs kuin Paasikivi, mutta mahdollisesti vielä tätäkin älykkäämpi. Paasikivi hölskyvine tekohampaineen oli todellinen persoona ja Kekkonen hänen rinnallaan pelkkä marionetti. Älykäs ihminen saa aina taistella tuulimyllyjä vastaan, kunnes ymmärtää tekeytyä tyhmäksi. Se on viisautta, jota pelkästään älykkäältä Halla-aholta puuttuu ja jota Lehdolla on.

Keskiaikaisen karnevaalin narri, joka kokonaisen päivän oli saanut olla kuninkaana ja jota kaikki olivat kumartaneet, vedettiin illalla hirteen. Myös tämä nykyinen karnevaali, joka alkoi joskus 60-luvun puolivälissä ja joka nyt huipentuu Lehdon nerokkaassa camp-taiteessa, tulee päättymään monen osalta surkeasti. Mitkään finanssioperaatiot eivät voi maailmaa pelastaa, kun ei ole enää mitään moraalialia, mille talouden voisi perustaa.

Tilanne Euroopassa alkaa yhä enemmän muistuttaa Saksan tilannetta ensimmäisen maailmansodan jälkeen. Silloin taistelu käytiin natsien ja kommunistien välillä. Edelliset voittivat, ja Eurooppa sai vähän jatkoaikaa. Nytkin on vain kaksi vaihtoehtoa, joko natsi-tyyppinen diktatuuri tai lopullinen tuho.

Mitä tapahtuu tällä hetkellä Kreikassa, tapahtuu pian koko Euroopassa. Väestö tulee jakautumaan kahdeksi tai useammaksi hyvin aggressiiviseksi huligaanijoukkueeksi. Ei ole enää mitään siistiä vaihtoehtoa, ei ole enää mitään oikeita mielipiteitä, joihin voisi

päänsä piilottaa. Kaikkien on vihdoin opittava ajattelemaan – tai ainakin tappelemaan.

Kaikki eivät pidä tappelemisesta, ja nyt saattaisi olla kovastikin kysyntää kotimaiselle eutanasialle. Ei tarvitse enää matkustaa Sveitsiin tyhjentämään kallista myrkkymaljaa, jos samaa ainetta jaetaan täällä ilmaiseksi kaikilla huoltoasemilla. On ekologista tappaa itsensä, ja se on myös moraalista, jos ei ole ketään, joka jäisi kaipaamaan. – Kaltaisiani elämään väsyneitä kelpo hylkiöitä löytyy jo minun ikäisistäni melko paljon.

Itselläni ei ole "pelastusvarmuutta"; en ole saanut aikuiskastetta, ja tulen olemaan viimeisellä tuomiolla samassa asemassa kuin kaikki väärauskoiset sekä jo imeväisinä kuolleet kristityt. Kenenkään en soisi joutuvan Helvettiin, ja mahdolliseen Taivaaseen pitäisi päästä muutenkin kuin armosta. – Tämä on minun mielipiteeni.

*

Jos vastaan tulee rattijuoppo, joka sattumalta ei aja päälleni, pidän velvollisuutenani soittaa poliisille, jotta se lähtisi pysäyttämään törttöilijän, ennen kuin tämä ehtii ajaa kenenkään muun päälle. Samoin jos vastaan tulee ihmisiä vapaa-ajallaan pahoinpitelevä fysioterapeutti tai valehteleva lakimies on moraalinen velvollisuuteni ilmoittaa poliisille siinäkin tapauksessa, että itse selviän pelkällä säikähdyksellä.

Välittömin syy itsemurhaani näillä näkymin tulee olemaan mainittu pahoinpitely ja sen aiheuttama pitkittynyt kiputila. Lihaksistoni on aika olematon; en esimerkiksi jaksa vetää yhtäkään leukaa. Kävellessäni kadulla olen siksi talvisaikaan noudattanut suurta varovaisuutta, ja kun liukastumisia kuitenkin on tapahtunut, olen aina kauhuissani muutaman päivän tarkkaillut tuntemuksiani pelossa, että jotakin on ehkä peruuttamattomasti mennyt sijoiltaan.

Kun pahoinpitelijäni oli tehnyt temppunsa, jolla sai minut tekemään tuon aikaisemmin kuvailemani, vaikeata liukastumista seuraavan refleksinomaisen liikesarjan, oli kuin jonkinlainen kauhun indusoima sähkövirta olisi käynyt kehoni läpi. Ajattelin, että nyt taisi mennä terveys, lopullisesti, mutta heti myös torjuin mielestäni tämän mahdollisuuden. Halusin uskotella itselleni, että kyseessä sittenkin oli jonkinlainen vahinko, jonka seurauksista on mahdollista toipua, vaikka myös naisen ilmeistä näin, että hänen tarkoituksenaan nimenomaan oli pysyvästi vahingoittaa minua.

Jos minulla olisi ollut terve itsetunto, olisin viimeistään tässä vaiheessa julistanut tilaisuuden päättyneeksi ja sanonut, että kukaan ei poistu asunnosta ennen kuin poliisi on tullut paikalle ja laatinut tuoreen raportin tapahtuneesta. Tämä ei tietenkään olisi parantanut vammaani, mutta olisi ehkä auttanut naista ymmärtämään tekonsa vakavuuden.

Kun naapurini oli pari päivää myöhemmin soittanut hänelle ja kertonut että talossa on nyt hänen jäljiltään yksi selkäpotilas, ei hän ollut mitenkään kommentoinut asiaa. Kun myöhemmin itse sanoin hänelle puhelimesta, että hän teki tekonsa vihassa, hän myönsi ("Joo, määh muistan sen tunteen") ja piti pienen tauon, ehkä ottaakseen kuluksen tai imaistakseen savukkeesta. Tuo tunne oli seuraavassa hetkessä mennyt häneltä ohi, ja häntä ei vähääkään sureta, että minulla on nyt takamuksessani vielä paljon ikävämpi tunne, joka ei ehkä koskaan mene ohi.

*

Suomen laki määrää jokaisen terveen nuorukaisen asepalvelukseen tai vaihtoehtoisesti siviilipalvelukseen. Tytöt saavat halutessaan käydä armeijan; en tiedä saavatko he suorittaa siviilipalvelusta, ja jos saavat, onko kukaan vielä käyttänyt tätä oikeutta. Tämä räikeä epätasa-arvo sukupuolten välisissä oikeuksissa ja velvollisuuksissa kai perustuu jo

aikansa eläneeseen ajatukseen periaatteessa yhteisistä heimon naisista, joita heimon miesten yhdessä olisi suojeltava. Mutta mitään "meidän naisia" ei enää nykymaailmassa ole vaan nainen aina kuuluu täsmälleen sille *homo sapiens* -lajin urokselle, joka hänet ostaa tai seksuaalisesti "ottaa". Tässä aiheeseen liittyvä Facebook-kommenttini:

Kiitos Hannu, että kutsuit minut Tampereen miespäiville. En yleensä käy yleisötilaisuuksissa, mutta olen mielissäni, että tämän kerran vaivauduin paikalle. Tosin häivyin jo ensimmäisen puoliajan jälkeen, koska selkäni ei olisi kestänyt pitempää sessiota. Toisaalta tärkein syy osallistumiseeni olivat juuri selkävaivani, vaikken tietenkään uskonut saavani niihin tuosta tilaisuudesta mitään välitöntä helpotusta. Luvassa ei ollut luentoa minulle aktuellista aiheesta eli (joidenkin) naisten miehiin kohdistamasta väkivallasta ja miesten vaikeuksista tulla tuomioistuimissa uskotuiksi. Sitä paitsi kun puhutaan miesten ja naisten välisestä väkivallasta tarkoitetaan yleensä parisuhdeväkivaltaa. Itse en ole koskaan elänyt parisuhteessa, ja tunnen nyt jääneeni tämän vammani kanssa täysin yksin. – Kuten ehkä muistat, sen aiheutti asuntooni tuppautunut naapurini naisystävä.

Mielenkiintoinen oli muistaakseni ensimmäisen luennoitsijan esittämä kysymys "syrjäytymisen" määritelmistä. Teki melkein mieli kommentoida, mutten halunnut aikaa tuhlattavan kaltaiseeni erikoistapaukseen. Se olisi ollut vähän sama kuin kysyä, oliko Jeesus Kristus syrjäytynyt ja olisiko aikoinaan ollut syytä ryhtyä joihinkin erityistoimiin, jotta tämä kirvesmies olisi taas saanut töitä omalta alaltaan. Itse olen koulutukseltani diplomi-insinööri, toiminut lyhyitä jaksoja matemaattisten aineiden opettajana, ja lähtenyt sitten "seuraamaan Jeesusta" – so to speak. Jo Tukholmassa 70-luvun

lopulla ja 80-luvun alussa viettämäni "koiran vuodet" kypsyttivät minut tähän päätökseen. Babylon opetti, ettei riitä, että on hyvä työmies; miehen täytyy olla hyvä myös sängyssä. Kotoa olin saanut käsityksen, että vain mies on seksuaalinen ja että nainen korkeintaan ääritilanteissa – eli lisääntymistarkoituksessa – saattaa tehdä muuten hyvälle miehelle myönnytyksen. Kun sitten viimeistään Tukholmassa minulle selvisi, että nainen on ainakin valkoista miestä seksuaalisempi – tekisi mieli sanoa, että nainen on itse seksuaalisuus – sanoin hyvästit porvarilliselle elämälle. Jo aikaisemmin Suomessa olin ihmetellyt kuinka naiset näyttivät "palkitsevan" nimenomaan renttuja, kun en ymmärtänyt että nainen tiesi näiltä *saavansa* parempaa seksiä – ja ylipäänsä seksiä. Tie miehen sydämeen käy vatsan kautta, naisen sydämeen se käy aivan muuta kautta. Tämä on katkera totuus, jonka sulatteleminen minulta meni useita vuosia. "Vielä ei ole koskaan avoimesti sanottu, mistä yksinomainen syy naisen orjuuteen on löydettävissä: siitä suvereenista vallasta, joka miehen falloksella on naiseen. Siksi ovat naisemansipaatiota vilpittömästi aina halunneet miehet, eivät kovin seksuaaliset, eivät kovin lemmenkipeät, eivät kovin teräväkatseiset, mutta jalot ja kiihkeästi oikeamieliset miehet, siitä ei voi olla epäilystä", kirjoitti – varmasti oikeamielinen – Otto Weininger ja pian tämän jälkeen ampui itsensä, vain 23,5-vuotiaana. Itse olen myöhemmin oppinut elämään tämän totuuden kanssa; olin luopunut kaikista maallisista tavoitteista, ennen kaikkea "omasta" naisesta, ja pannut toivoni mahdollisesti kuolemattoman sieluni pelastumiseen, kunnes tuo pahoinpitely taas teki minulle naiskysymyksestä ajankohtaisen.

Kun kirjoitin nimeni osanottajaluetteloon, huomasin, että kaikki minua ennen kirjoittaneet näyttivät edustavan jotakin instituutiota ja olivat siis paikalla enemmän tai vähemmän

työnsä puolesta. Mahdoinko minä olla tilaisuuden ainoa "syrjäytynyt"? – Ja kuinka pienestä on kiinni, että esimerkiksi julkisen sektorin sosiaalityöntekijöistä itsestään tulee syrjäytyneitä tai ainakin työttömiä. Haluan tällä kirjoituksellani myös kyseenalaistaa tuota syrjäytyneen ihmisen stereotyyppiä: "Olen työtön, siis dokaan." Itse olen jo kaksikymmentä vuotta elänyt täysin raittiina selibatöörinä ja, ainakin itselleni, jopa merkityksellistä elämää – varsinainen juoppo en ole koskaan ollut.

Nämä olivat jo 15. Tampereen miespäivät. Mutta onko kukaan – ennen minua – vielä mahtanut tässä yhteydessä ottaa esiin varsinaista syytä suomalaisten miesten syrjäytymiseen; että se alkaa seksuaalisesta syrjäytymisestä, mikä johtuu siitä, että meitä vähitellen ollaan korvaamassa miehillä, jotka kykenevät tarjoamaan naisille juuri *sellaista* seksiä, mitä naiset haluavat. Mustat miehet eivät ole ylivoimaisia ainoastaan pikajuoksijoina: "Once you go black, you'll never come back."

Tukholmassa siis kypsyi päätökseni kieltäytyä aseista – ja paljosta muusta. Ainoa nainen, jota enää olin valmis väkivalloin puolustamaan, oli oma äitini. Levottomina aikoina olisin halunnut olla hänen luonaan, häntä puolustamassa, en rintamalla. Ja nyt kun häntä ei enää ole, minun tarvitsee tappaa vain itseni.

Tämä oli minun ratkaisuni, enkä ole tyrkyttämässä sitä muille, nuoremmille maanmiehilleni, joiden väkivaltakäyttäytymistä hyvinkin ymmärrän. He eivät ole vielä luovuttaneet ja käyvät edelleen taisteluaan omasta naisesta, niillä aseilla, jotka heillä on käytössään. He tietävät, että jos taistelu käydään puhtaasti seksuaalisin asein, he häviävät, ja siksi he ovat kiinnostuneita toisenlaisista aseista.

Tukholma paitsi järkytti myös huojensi minua, koska se vapautti minut kaikista patriarkaatin sukupuolelleni sälyttämistä imperatiiveista. Mieleni valtasi tietynlainen välinpitämättömyys naisia

kohtaan, mikä myös toi minulle tietynlaista menestystä heidän parissaan. Absoluuttisen epämustasukkaisena pääsin naisia ehkä lähemmäksi kuin normaalin omistushaluinen mies koskaan pääsee.

Yleisnero Leonardo da Vincin kerrotaan suunnitelleen bordellia periaatteelle, että asiakas ei sen tiloissa vahingossakaan kohtaa edellistä asiakasta. Bordellissa en ole koskaan vierailut, mutta pidän periaatetta hyvänä. Toinen mies ei enää voi tehdä minua mustasukkaiseksi, mutta hän kyllä saattaa häiritä minua läsnäolollaan. Näin myös naiskysymyksestä on tullut minulle "puhtaasti logistinen".

*

Pahoinpitelijäni pääsi täysin yllättämään minut. Hänen käytöksensä radikaalisti poikkesi siitä, mitä olin tottunut ihmisiltä odottamaan. Reporakkauteni oli lähentänyt minua "kansaan"; elämäni oli vuosina 1975-1992 ollut yhtä suurta "hyvien ihmisten juhlaa", jota vain yksi poikkeus oli häirinnyt. Olin tottunut tiettyyn ennustettavuuteen ihmisten käyttäytymisessä ja oppinut noudattamaan vanhaa viisautta: "niin metsä vastaa kuin sinne huutaa".

Todellisuudessa olin elänyt hyvin kapeassa marginaalissa, tietämättä että kansan valtaenemmistöä edustavatkin juuri nuo kolme "poikkeusta" eli vanhempieni kodin (1982) häväissyt pariskunta, minut (2010) pahoinpidellyt fysioterapeutti Pirjo Tikkanen sekä häntä (2011) suojelemaan asettunut asianajaja Timo Kallio. – Asiamies Seppo Nykästä en tässä ota lukuun, koska en tiedä, onko häntä olemassa; poliisi parhaillaan tutkii asiaa.

Erään yhteiskuntatieteiden lisensiaatin oli vaikea hyväksyä kieltäytymistäni aseista. Hän ei sitä suoraan sanonut, mutta koko illan kyräiltyään, vasta kun jo olin poistumassa ravintolasta, hän sinkosi perääni raskaimman syytöksensä: "Et ole uskaltanut kohdata omaa ikäluokkaasi!" Tämä tapahtui vuonna 1983.

Oliko hän itse kohdannut? Hän vaikutti jotenkin tynnyrissä kasvaneelta. Ehkä asepalvelus oli ollut hänen ainoa tilaisuutensa tutustua muihinkin kuin työtovereihin ja sukulaisiin; ja tämä on kai pikemmin sääntö kuin poikkeus. Jos hän halusi kohdata ikäluokkansa, hänen ei tarvinnut muuta kuin katsoa "kuvastimeen"; minä kohtasin sen vasta 12.9.2010, ja silloin "kasvoista kasvoihin". – Tuota vuoden 1982 raiskausta on Tikkasen teon rinnalla pidettävä vasta kevyenä tangeerauksena.

Myös Timo Kallio puhelimesta yllätti minut, ja reagoin väärällä tavalla. Oikea tapa olisi ollut välittömästi lopettaa puhelu, kun hän ensimmäisen kerran oli valehdellut. On järjetöntä sanoa väkivallantekijälle, että hän tekee väkivaltaa; samoin on järjetöntä sanoa valehtelijalle, että hän valehtelee. Sen sijaan että aloin puolustautua syytöksiltä, jotka me molemmat tiesimme perättömiksi, minun olisi tietenkin pitänyt vain lyhyesti ilmoittaa, että oma osuuteni loppuu toistaiseksi tähän ja että häneen tullaan myöhemmin ottamaan yhteyttä.

*

Luopumiseni "oman naisen" tavoittelusta ei onnistunut aivan kertasuorituksena, mutta kesä 1979 Tukholmassa ratkaisevasti vauhditti kehitystä, jonka päähän tulin viimeistään 1999, kun minusta tuli osakesäästäjä. Sen jälkeen en ole enää haikaillut rakkauden tai ystäväydenkään perään. Myöhään herännyt tietoisuuteni ihmisen ikuisesta yksinäisyydestä maailmankaikkeudessa toisaalta järkytti minua, toisaalta teki minusta henkisesti itsenäisen; ja aina kun kadulla näin vastaani laahustavan jonkun poikaystävänsä hylkäämän tyttöraasun teki mieleni huudahtaa: Ryhdy sinäkin osakesäästäjäksi!

Minulla oli tässä esikuva, joka oli ostanut ensimmäiset osakkeensa vuonna 1981. Vaikka tunsimme toisemme jo tuolloin, hän kertoi minulle harrastuksestaan vasta kesällä 1999. Kun ihmettelin hänelle,

miksei hän ollut aikaisemmin kertonut, hän vastasi, ettei ollut uskaltanut.

Kun itse aloitin, elettiin jo toista aikaa, ja kun olin puolisen vuotta ollut alalla, noin kolmessa tunnissa vuodatin kaiken keräämäni taloustiedon erään tuttavani niskaan. – Olin julistava osakesäästäjä, toisin kuin esikuvani.

Myös minä olisin mieluummin elänyt elämäni piilossa, kuten esikuvani, mutta on vaikea olla provosoitumatta, jos joutuu henkisesti ja fyysisesti pahoinpidellyksi. Minut on jo lapsena saanut takajaloilleni pelkkä muihin kohdistuvien vääryyksien näkeminen. Ainoastaan autiolla saarella kaltaiseni ihminen voisi elää onnellisena – "hyvän ja pahan tuolla puolen". Moralismi aina köyhdyttää ihmistä henkisesti; mutta en ole vielä keksinyt, miten voisin moraalittomassa maailmassa olla muuta kuin moralisti.

*

Myös Niklas Herlin pahoinpideltiin. Myös hänelle tuotettiin elinkautinen vamma. Näin myös hänestä tuli mielenkiintoinen henkilö. – Minulle!

Hänelle, samoin kuin hänen pahoinpitelijöilleen, on nyt annettu tietty mahdollisuus, ja haluaisin nähdä, miten he sen käyttävät.

Lehdessä oli pitkä Herlinin haastattelu. Mutta ei sanaakaan pahoinpitelystä! – Tämä ei lupaa hyvää.

Pitäisi näyttää sormea, jos se on pipi; ei osoittaa sillä kuuta.

Kaikille ihmisille tapahtuu joskus jotakin kohtalokasta: yksi joutuu onnettomuuteen, toiselle tehdään väkivaltaa, ja kolmas itse syyllistyy johonkin. Silloin voi yrittää unohtaa; mutta voi myös muistaa – ja juuri tässä on tuo tarkoittamani mahdollisuus.

Ihmiset enimmäkseen haluavat unohtaa ja ovat taipuvaisia leimaamaan mieleltään sairaaksi henkilön, joka yhdestä traumaattisesta kokemuksesta tekee elämänsä pääsisällön. Tällaista

ihmistä ei yleensä pidetä mielenkiintoisena, valovoimaisena, ja häntä suorastaan kartellaan; hän on sosiaalisen avaruuden "musta aukko", joka oman onnettomuutensa kurimukseen uhkaa vetää koko maailman. – Ja Niklas Herlin ei halua olla sellainen.

Ihmisen fyysinen vahingoittaminen on oivallinen tapa herätellä häntä tietoisuuteen empiirisen minän hauraudesta. Hänen kunniaansa voidaan loputtomasti loukata, se on ehtymätön luonnonvara; mutta hänellä on vain yksi keho, vain yksi selkä, joka ei koskaan palaa entiselleen, kun ammatti-ihminen on sen kerran kunnolla rusikoinut. – Voi kunpa olisinkin Seppo Lehdon uhri; mutta olen Pirjo Tikkasen uhri.

Vaikea fyysinen vamma saattaa uskovalle henkilölle olla tervetullut muistutus maallisen elämän rajallisuudesta. Jos taas ei usko kehosta riippumattoman, ikuisen ja vahingoittumattoman sielun olemassaoloon, voi joutua kauhun valtaan, jos tuohon ainoaan kehoon tulee pienikin vika. – Ja näin on käynyt minulle.

Näin unta, että kirmailin Kaupin metsässä, vammastani täysin toipuneena, ja tästä unesta oli tietenkin hyvin raskasta palata todellisuuteen. Tikkanen teollaan hetkessä vanhensi minua noin 25 vuotta; hän ajoi minut empiirisen minäni eteiseen, ja paluuta olohuoneeseen ei sieltä ole. Ainoa mahdollisuuteni päästä tästä epätyytyttävästä välitilasta on tehdä hyppy tuntemattomaan.

Kun kuoleva ihminen liikuntakyvyttömänä makaa vuoteellaan ja näkee maailmasta enää sen, mitä sattuu olemaan hänen silmiensä edessä, kuvion tapetista, saattaa tilanteen lopullisuus suistaa hänet syvään epätoivoon. Hänen "ajaton persoonallisuutensa" on kutistumassa "pistemäiseksi aikaelementiksi", hänestä on itsestään tulossa musta aukko, ja hän ei ehkä jaksa uskoa mahdollisuuteen, että sen kautta pääsisi putkahtamaan mihinkään toiseen, ainakaan parempaan todellisuuteen.

Mutta jo paljon aikaisemmin, täysissä ruumiin voimissa, ihminen on voinut kokea jotakin tämänkaltaista. Vaikea murrosikä on saattanut

tehdä hänestä "elävän ruumiin": hän on kuollut sosiaalisesti, muttei fyysisesti.

Pakkomielteet tuovat ihmisen käyttäytymiseen vaikeasti määriteltävää jäykkyyttä, joka saattaa herättää muissa epämääräistä kauhua. Irlannissa eräs majatalonpitäjä oli kysellyt muilta vierailta, oliko heidän mielestään minussa jotakin omituista. Hänellä itsellään oli aluksi ollut vaikeuksia mitenkään luokitella minua, mutta myöhemmin hän oli kuulemma todennut, että "Matti on luotettavin asiakas, mitä hänellä on koskaan ollut". Ja tämä tietenkin oli hänelle tärkeintä majatalonpitäjänä – muuten jäin hänelle arvoitukseksi.

Minulla on paljon vastaavia kokemuksia. Minuun suhtaudutaan aluksi epäillen; minun täytyy pitkällä koeajalla ensin todistaa syyttömyyteni, ja vasta sitten minut ehkä muodollisesti hyväksytään. Koska olen "looginen ja eettinen", on kanssani helppo asioida; minuun luotetaan liikekumppanina, mutta minuun ei luoteta ihmisenä. Koiramainen vilpittömyyteni saa monet inhoamaan tai suorastaan vihaamaan minua. Ehkä olen heille ikävä muistutus joistakin velvollisuuksista, joiden he hämärästi aavistavat koskevan myös itseään.

Läsnäoloni häiritsee erityisesti cocktail-tilaisuuksissa, missä kaikkien pitäisi ymmärtää olla kuin eivät olisikaan. Kun olen haastatellut isiä, jotka ovat olleet mukana synnytyksissä, olen joutunut kysymään itseltäni, ovatko he olleet mukana myös yhdynnöissä. Eräs tuttavani, joka työskentelee parisuhdeterapeuttina, kertoi asiakkaistaan, jotka eivät muista kuin osan henkilöistä, joiden kanssa he ovat joskus olleet naimisissa.

Koska en "anna tilaa", itselleni enkä muille; koska lähimmäiseni kokevat minun jo läsnäolollani pusertavan heitä samanlaisiksi mustiksi aukoiksi, jollainen itse olen, on heillä suuri tarve joko kokonaan mitätöidä minut, eli olla kuin minua ei olisikaan, tai sitten todistella, että minä suuressa hyveellisyydessäni sittenkin olen se kaikkein suurin roisto.

Musta on valkoista, ja valkoinen on mustaa, tämä on todistettava, ja siksi kirjallisuudessa niin runsaasti on kuvauksia kaltaisistani umpikieroista hyveellisistä roistoista. Eräs heistä on Minuutti Knut Hamsunin romaanissa *Mysterioita*; toinen Jevsei Klimkov Maxim Gorkin romaanissa *Joutavan ihmisen elämä*. Minuutti on pelkkä karikatyyri, Jevsei sen sijaan aivan uskottava henkilö. Käsittääkseni Gorki on kirjassaan halunnut kuvata hyväntahtoisen ihmisen väistämätöntä tuhoutumista täysin korruptoituneessa maailmassa. Kun yhteiskunta on kuohuntavaiheessa, kaikki tällaiset ihmiset, koska eivät osaa tai halua asennoitua strategisesti, syrjäytyvät. Heitä ei kukaan puolusta, koska hekään eivät aktiivisesti ole asettuneet kenenkään puolelle. He ovat vain "tehneet velvollisuutensa" – olleet "vähässä uskollisia".

Todella eläneistä koiramaisista ihmisistä tunnetuin on Immanuel Kant. Typologiallani siis haastan myös Weiningerin, joka arvotti koiran negatiivisesti ja Kantin positiivisesti.

Populaarikulttuurista tunnetun, tyhmäksi kuvatun elävän ruumiin eli "zombin" voi tappa ainoastaan joko tuhoamalla sen aivot (sic) tai katkaisemalla sen selkärangan" (Wikipedia). Marxilainen "tajuntateollisuus" on tuottanut kokonaisia koulukuntia, jotka leimaamalla tyhmiksi kaikki ajattelevat yksilöt yrittävät tuhota juuri ihmiskunnan parhaimmiston – sen aivot. Näin on synnytetty myös zombin hahmo.

Tikkanen ei kohdistanut aggressiotaan erityisesti kumpaankaan ruumiinosaani, vaan jätti valinnan minulle. Olisin voinut rennosti kaatua taaksepäin ja lyödä pääni sohvapöytään, mutta tein voimakkaan korjausliikkeen, joka säästi aivoni ja vammautti selkäni.

"(Raiskaaja) tulee uhrinsa elämään kutsumatta ja asettuu sinne kunniapaikalle. Hän pakottaa uhrinsa ajattelemaan eniten juuri sitä henkilöä, jonka tämä haluaisi kokonaan unohtaa." (*Veri ja raha*). Näin oli kirjoitettu; ja näin tapahtui. En koskaan voi unohtaa Pirjo Tikkasta enkä sitä silmänräpäystä, jolloin hän taittoi selkäni. Tämä tapahtuma

lopullisesti tappoi minussa *eroottisen tunteen*, millä tarkoitan kaikkea ulkomaailmaan kohdistuvaa mielenkiintoa.

Haluan, että myös Tikkanen lopun ikänsä muistaa tuon silmänräpäyksen; että Nykänen muistaa lähettäneensä minulle asiattoman kirjeen; ja että Kallio muistaa valehdelleensa minulle puhelimessa. Tässä on heidän mahdollisuutensa, *syntyä uudelleen*; ja tulen tekemään kaikkeni, että he myös tulevat tietoisiksi tästä mahdollisuudesta. Ja että he *pysyvät* siitä tietoisina.

Mitä olen tähän asti tehnyt tiedottomasti, sitä alan nyt tietoisesti soveltaa erityisesti tähän kolmen koplaan. He ovat kaikki, Weiningerin tärkeimmässä dikotomiassa, "naisia"; ja nyt symbolisesti tartun heitä nutturasta pakottaakseni heidät lopun ikänsä tuijottamaan tiettyä "kuvia tapetissa". Jotta vihdoinkin "*kategorinen imperatiivi tulisi heissä eläväksi*"! Heidän on tuhouduttava, *naisina*, ja "noustava tuhkasta uusina, nuorentuneina, puhtaina *ihmisinä*".

Kallio ja Nykänen ovat miehiä vain biologisesti, kuten miesten valtaenemmistö, ja aina valmiita tekemään biologiselle naiselle palveluksia, mitä tahansa, mistä heidät ehkä seksuaalisesti palkitaan. Näin he ovat sotkeneet itsensä asiaan, josta eivät mitään tiedä. Tämän asian kanssa nyt opetan heidät elämään – ja kuolemaan.

*

Kirjailija, maalari, elokuvaohjaaja saattaa kuin syöttinä kriitikoille "kuvata" itsensä jossakin sivuhahmossa ja näin säästää oman nahkansa. Vain Flaubertilla oli rohkeutta tunnustaa, että hän kirjansa siveettömässä päähenkilössä kuvasi juuri itseään: "Emma Bovary, c'est moi."

Mitä ennen pidettiin siveettömyytenä ja mitä häpeiltiin, siitä on myöhemmin tullut suoranainen ylpeilyn aihe. Siksi esimerkiksi Salama halusi itsensä nähtävän Sutisessa, ei Ristosessa. Toivon, että jos *Joulukuun kuudes* vielä joskus, postuumisti, julkaistaan ranskaksi,

sen takakanteen tulee kirjailijan kuolinvuoteellaan antama todistus:
"Ristonen, c'est moi."

Myös *Joutavan ihmisen elämässä* esiintyy sivuosassa yksi kasvoton kirjailija, joka lukemistani lehtileikkeistä päätellen on tulkittu tekijäksi, vaikka Gorki joka rivillä suorastaan huutaa: Jevsei Klimkov olen minä!

Jos lukee rinnakkain tätä mielestäni Gorkin parasta romaania ja esimerkiksi Raoul Palmgrenin Gorki-elämäkertaa, saattaa päätellä, että tuo kiusattu, "seksuaalisesti vauhko" taantumuksellinen luuseri on yhtä kuin nuori Maxim Gorki. Molemmat myös yrittivät itsemurhaa, ja miltei ainoa ero on, että Jevsei lopulta onnistui siinä.

*

"Huorittelu on vallankäyttöä, jossa naiselle osoitetaan, että hänellä ei ole oikeutta päättää omasta toiminnastaan" kirjoittaa Milla Jurva Kansan Uutisten verkkolehdestä. Tässä tuli teema, ja tässä tulee sen kaksi muunnelmaa:

1. Miehen kutsuminen siaksi on vallankäyttöä, jossa miehelle osoitetaan, että hänellä ei ole oikeutta päättää omasta toiminnastaan.
2. Kansalaisen kutsuminen murhaajaksi on (osa) vallankäyttöä, jossa hänelle osoitetaan, että hänellä ei ole oikeutta murhata.

Kirjaimellisesti Jurvan virke on samanlainen itsestäänselvyys kuin nämä kaksi jälkimmäistä.

"Naisille toistellaan, että tietynlaisesta käyttäytymisestä on tunnettava syyllisyyttä ja häpeää". On vaikea kuvitella, miten muuten voisi olla; on vaikea kuvitella maailmaa, missä kenenkään ei tarvitsisi tuntea syyllisyyttä mistään. Siksi tätäkin Jurvan virkettä on pidettävä lähinnä itsestäänselvytenä.

Yhteiskunnalliset ongelmat ja journalismi ovat kuin vesi ja hanhenselkä. Esimerkiksi paljon toisteltu kysymys "Onko naisella

oikeus omaan ruumiiseensa?" ei ole yhteiskunnallinen, vaan looginen, koska jo määritelmän mukaan "omaan" on kaikilla "oikeus".

Miksi julkaistaan tekstejä, jotka sisältävät vain trivialiteetteja ja tautologioita? Miksi esitetään kysymyksiä, jotka jo sisältävät oikean vastauksen? Koska kustantaja haluaa palstan täyteen ja kirjoittaja kuvansa lehteen.

*

Olen saanut Facebook-kavereikseni nuoria positiivisesti ajattelevia rasisteja, jotka vielä jaksavat uskoa Suomen kansan ja kielten tulevaisuuteen ja joilla on kaksi suurta rakkautta: kirjat ja aseet. Heille esimerkiksi "huorittelu" ei ole mikään ongelma, ja kaltaisellani 1960-luvulla kasvaneella masokistisella pehmomiehellä on heiltä paljon opittavaa. Olen elämässäni ampunut vain yhden laukauksen, joka olisi saattanut tappaa ihmisen. Olin tarkoittanut kuulun kallooni, mutta ammuin ohi.

On muutama ihminen, jonka en soisi koskaan tulevan minua kadulla vastaan, mutta en missään vaiheessa ole vakavasti harkinnut heidän tappamistaan. Vielä kauempana minusta on ajatus, että kostaisin kokemiani vääryyksiä joillekin tuntemattomille. Mutta vaikka en itse kykene tällaisiin tekoihin, kuten kouluampumisiin, minutkin on vallannut tietty välinpitämättömyys. En jaksa enää kauhistella tekoja, joista jo on tullut maan tapa.

Kun aina tähän asti on kysytty, "mitä Matti Klinge tästä sanoisi?" – kun esimerkiksi "syödään lörtsyä Kuopion torilla" – on nyt opittava kysymään, "mitä Seppo Lehto tästä sanoisi?". Siksi minäkin olen pitänyt parempana salata häneltä tuon nuoruusiän raskasmielisyyteni. Jotta Bobi Sivén olisi kelvannut Lehdolle, olisi hänen tullut säästää kuulansa ryssälle. Aggressio pitää suunnata ulos- ei sisäänpäin; tätä Lehto meille opettaa.

Eräs vakavimmista yhteiskunnallisista ongelmista ovat seksuaalisesti syrjäytyneet vihaiset nuoret miehet. Heillä on niin valtavasti asiaa, että kaiken sen purkamiseen paperille ei pitkään elämä riitä. He ilmaisevat itsensä lyhyesti, sarjatulella, se on heidän hätäsignaalinsa, ja jälkimaailma voi sitten yrittää selvittää, mitä he mahdollisesti ovat ajatelleet. – "Ketä pidätte syyllisenä tekemäänne murhaan?", on toimittajien klassinen kysymys, ja voimme vain arvailla, mitä esimerkiksi Matti Saari olisi vastannut.

Oletan, että kouluampuja on ensin pettynyt *yhteen* ihmiseen, vaikkapa opettajaan, jolta mielestään on saanut epäoikeudenmukaista kohtelua. Ja kun hänen kaikki yrityksensä hakea tukea puolueettomana pitämältään kolmannelta taholta ovat kilpistyneet opettajien väliseen solidaarisuuteen, hän on alkanut vihata ja halveksia koko ammattikuntaa. Tästä tuo tunne on vähitellen laajentunut koskemaan koko ihmislajia.

Pirjo Tikkanen on kohdellut minua "epäoikeudenmukaisesti". Olen saanut silmilleni lakimies Timo Kallion, joka puhelimesta on syyttänyt minua Tikkasen häirinnästä. Olen kääntynyt Tikkasen tapauksessa Aluehallintoviraston ja Kallion tapauksessa Asianajajaliiton puoleen. Turhaan. Viisi kuukautta sitten jätin Tampereen poliisilaitokselle Tikkasesta ja Kalliosta tutkintapyyntöni, jota ei vielä ole käsitelty.

Tämä ei ole ensimmäinen kerta kun olen ilmaiseksi paimentamassa niitä, joiden palkkansa edestä tulisi paimentaa muita. Kymmenen vuotta yritin vaientaa erästä puheliasta lehtilukusalivirkailijaa, jonka tehtävä juuri oli huolehtia siitä, että asiakkailta olisi lukurauha. Toistuvat valitukseni hänelle itselleen, hänen esimiehelleen ja kirjastonjohtajalle eivät johtaneet mihinkään. Hiljaisuus palasi vasta kun hän jäi eläkkeelle.

Kaikki joutuvat kärsimään vääryyttä, ja kaikki joutuvat kokemaan kuinka yksin vääryyttä kärsinyt ihminen jätetään. Silti ihmisten valtava enemmistö jaksaa elää elämänsä luonnolliseen kuolemaan

asti, tappamatta myöskään muita. Miten tämä on mahdollista? Onko heillä jokin varaventtiili, jota itsemurhaajalla ja massamurhaajalla ei ole? Ja olisiko tämä venttiili juuri seksuaalisuus? Oman seksuaalisuutensa ihminen yleensä kokee niin palkitsevana – kunhan ensin on kunnolla päässyt aktiin mukaan – että sen rinnalla hänelle ei enää paljon merkitse jokin abstrakti oikeus tai vääräys.

Timo Kalliolle, ilmeisen parkkiintuneelle laki- ja aviomiehelle, tuli varmasti yllätyksenä, kun hän sai vastaansa jo varttuneemman henkilön, joka vielä operoi käsitteillä totuus ja oikeus. Ehkä hän jo on aistinut syvän halveksuntani: Hänen elämällään ei todellakaan ole minulle mitään *arvoa*; mutta ei ole minun asiani päättää hänen kuolemastaan. Ainoa siveellinen suhtautumistapa, sikäli kuin olen häneen missään yhteydessä, on kannatella peiliä, josta hän voi nähdä saman minkä minä olen nähnyt. Hän ei puhelimessa tiennyt, mitä minä tiesin. Hän ei tiennyt, että näin suoraan hänen sydämeensä; ja hän valehteli kuin ankka.

*

Ravintolassa mies, jolla oli huono supliiki, kävi minuun käsiksi, kun olin jututtamassa naista, joka käsittääkseni ei ollut hänen naisensa yhtään enempiä kuin minunkaan naiseni. En tehnyt vastarintaa, vaan poistuin pöydästä ennen kuin kenellekään oli aiheutunut mitään fyysistä vammaa. Pöydässä oli muitakin naisia, ja kun kerran myöhemmin matkallani vessaan ohitin sen, naiset räjähtivät nauruun.

Kiltille miehelle nauretaan; hän saattaa kelvata naiselle lohduttajaksi, "jalkojen lämmittäjäksi", mutta häntä ei arvosteta. Kun 43 vuoden tauon jälkeen tapasin minua pikkupoikana hoitaneen kotiapulaisemme, jonka olin kutsunut katsomaan äitiäni vanhainkodissa, tietenkin aluksi pitkään halailimme. Kun erotessamme taas halasimme ja kun jo olin tullut kipukynnykselle,

hän vielä kerran rusautti – ja vasta noin puolen vuoden kuluttua, käytyäni neljästi hierojalla, olin taas entiseni.

Miksi minulle tapahtuu tällaista? Siksikö, että ihmiset vaistomaisesti suhtautuvat minuun epäkunnioittavasti? Joku perusteli tatuointejaan sillä, että ne tehokkaasti pitävät muut loitolla. Ehkä ihmiset eivät osaa kunnioittaa ketään, jota eivät myös pelkää.

Myöhemmin kävin kotiapulaisemme kanssa pitkiä keskusteluja puhelimesta. En kertonut hänelle mitään niskavaivoistani. Minulle oli tärkeätä saada hänen kanssaan muistella tuota mennyttä kulta-aikaa, jonka myös hänelle uskoin merkitsevän paljon, koska hän juuri tuolloin oli tutustunut nykyiseen aviomieheensä. Nuorukainen oli jo varhain oppinut pärjäämään maailmassa; Pobeda, "Kaalisisu", jolla hän aina tuli noutamaan morsiantaan, teki vaikutuksen myös meihin poikiin. Myöhemmin hän vaihtoi käytännöllisempään farmari-Skodaan.

Puhelu puhelulta alkoi vaikuttaa, ettei nainen ollut koskaan ollut kovin kiinnostunut minusta. Hän kertoili paljon itsestään, kuinka valloittava ihminen hän on ja kuinka paljon hänellä on kavereita, toisin kuin hänen miehellään, väkivaltaisella narsistilla. Kun jossakin välissä yritin puolustella miestä, että onhan tämä kuitenkin pitänyt huolta perheen taloudesta ja muun muassa rakentanut neljä isoa omakotitaloa, nainen suuttui ja lopetti yhteydenpitomme. Minun olisi tullut selvästi valita puoleni, olenko hänen vai hänen miehensä kaveri. Olin puheissani liian analyttinen, olisi vain pitänyt kuunnella ja korkeintaan lähettää oikeanlaista signaalia.

Jo vanhainkodissa olin ihmetelleyt, voiko tämä olla totta: Nainen koko ajan puhui itsestään, eikä tuntunut olevan kiinnostunut myöskään äidistäni, jota hänen oletin tulleen katsomaan. Hän muistutti temperamentiltaan esiintyvää taiteilijaa, jotakin Arja Saijonmaata, jonka olen televisiossa yleisön edessä nähnyt ruotsiksi esittävän kappaleen *Gracias a la vida* (Jag vill tacka livet). Kun Saijonmaa oli laulanut, kutsuttiin lavalle kääntäjä. Saijonmaa sulki

hetkeksi syleilyynsä tämän hiirulaisen, jonka kasvot eivät missään vaiheessa näkyneet kameraan, ja sitten heitti hänet nurkkaan, kuin räsynuken. Pääosassa oli ollut Saijonmaan halaus, ei halattava kääntäjä.

Minulle ja perheelleni jatkuvasti tapahtuu outoja asioita, joille olen yrittänyt löytää selitystä? Kun olimme äidin uurnanlaskussa, kaikki lapiomiehen olemuksessa ja käytöksessä loukkasi minua. Kävellessämme kappelilta haudalle hän koko parin sadan metrin matkan puheli jotakin yleistä hautausmaan historiasta, ja erityisesti ihmettelin, kuinka isä meni tähän mukaan, kuin hänen 60-vuotisen puolisonsa ja minun 55-vuotisen äitini hautaaminen olisi ollut aivan jokapäiväinen asia. Veljeni ei ollut tullut uurnanlaskuun, koska oli mielestään "äidin jo niin moneen kertaan haudannut". Jäin kaipaamaan arvokkuutta, jota ei mielestäni ollut myöskään äidin muistotilaisuudessa. – Missä on vika, minussa vai ulkomaailmassa?

*

Nuorempana näin toistuvasti unta, että kävelin kadulla tai oleskelin jossakin muussa julkisessa tilassa – ilman housuja. Aina unen alussa olin siinä käsityksessä, että oli siirrytty uuteen maailmanaikaan, jossa kukaan ei enää käytä housuja. Jossakin vaiheessa tuli vastaan yksi, jolla oli housut, kohta toinen, ja kun jo epäuskoisena aloin vilkuilla ympärilleni, en löytänyt ketään, jolla ei olisi ollut housuja. – Ainoa housuton olin minä!

Perhealbumissa on paljon kuvia, joissa on pieniä lapsia, myös pienempiä kuin minä, joilla kaikilla on housut. – Ainoa housuton olen minä.

Häpeän alastomuuttani ja yritän peittää sitä käsilläni. Haluan housut. – Kun muillakin on!

Minua on aina seurannut tunne, etten ole kuin muut ja että minulle eivät kuulu samat oikeudet kuin muille ikäisilleni. Näin olen oppinut

kieltämään itseltäni asioita – ennen kuin kukaan toinen ehtii sitä tehdä.

Vain yksi ruotsinlaivalla näkemäni tupakkamainoksen mannekiini on pystynyt hetkeksi murtamaan torjuntani. Ehkä aavistuksen pisamaisena, luonnollisen punatukkaisena hän edusti minulle tuota kaikille mantereille levinnyttä valoisaa pohjoiseurooppalaisuutta, jota niin mielelläni itsekin edustaisin. Katse ei ollut varautuneen himokas, kuten tavallisesti, vaan arvostavan utelias, ja kevyt hymy huulillaan, kevytsavuke sormiensa välissä nainen tuntui sanovan minulle: "Sinä olet arvokas ihminen ja mielenkiintoinen mies; sinä olet tervetullut pöytäni polttamaan tupakkaa ja tekemään kanssani muitakin aikuisten asioita." Olin kohdannut rotusisaren; elämäni ensimmäisen naisen, joka arvosti minua – ja joka myös halusi minua seksuaalisesti.

Tukholmassa sitten kohtasin karun todellisuuden. Pohjoiset naiset eivät olleet kiinnostuneita minusta vaan aivan toisenlaisista miehistä, ja sain taas rauhassa harjoittaa solipsistista seksiä. Olin naisille kuin ilmaa, ja aloin epäillä, että myös laivalla näkemäni tupakkatyttö oli ollut pelkkä mielikuvituksen tuote. Sain niin läheltä seurata kuinka hulluina "sisareni" olivat nimenomaan latinoihin, että katsoin parhaaksi hyväksyä valkoisen miehen seksuaalisen alemmuuden – tai ainakin oman alemmuuteni – yhtenä perustotuutena. Aloin veljeillä tummien miesten kanssa; en halunnut rakentaa riitaa ja elää valheessa, että nainen olisi minusta kiinnostunut muutenkin kuin veronmaksajana. Vierastan ajatusta naisesta *omaisuutena*, joka miehen olisi itselleen muilta uroksilta taisteltava; ja ehkä juuri siksi olen jäänyt ilman *omaa* naista.

Pitkiä aikoja asustelin erään suomalaisen Krissen nurkissa. Hänen ecuadorilaisella miehellään oli tietenkin paljon muitakin naisia, suomalaisia ja ruotsalaisia, ja pian he erosivat. Krissen luona vieraili hänen ystävättäriään Suomesta – pettämässä aviomihiään. Siellä järjestettiin paljon juhlia, joissa enimmäkseen puhuttiin espanjaa ja joissa minulla ei ollut virallista asemaa. Kun Krisse ja hänen

ystävättärensä, chileläisestä miehestään eronnut Tiina, olivat kaupungilla etsimässä miesseuraa, olin heidän lapsenvahtinaan. Jos minulla sattui olemaan oma kämpä, tietenkin poistuin heti kun he joskus aamuyöstä kotiutuivat nuorten latinokandidaattien kanssa. Tein naisille paljon muitakin palveluksia, ja jossakin vaiheessa Tiina alkoi kutsua minua piikseen.

Jokaisen miehen on joskus pakko ejakuloida, ja tämä onnistuu parhaiten oman käden kautta. Onkin omituista, että juuri aktilla, joka voi johtaa hedelmöittymiseen, on niin keskeinen asema seurustelusuhteissa, kun raskautta melkein kaikissa tapauksissa pidetään ei-toivottuna. Vasta kattava ihokontakti edellyttää kumppania, ja tuntuu hullulta, kun toista sitten käytetäänkin masturbaatiovälineenä. Juuri haluttomuuteni ejakuloida naisen läsnäollessa saattaa olla syynä siihen, että seurustelusuhteeni ovat jääneet niin lyhyiksi. On kyllä yksi poikkeus, joka kesti jopa viikkoja. Oli tarkoitus paistaa pizzaa; se ei koskaan valmistunut, ja laihtuin kymmenen kiloa – koska nainen kärsi vaginismista. Yhdyntä on keksitty, jotta aktilla olisi selvä alku ja loppu; jatkuva hyväily vie voimat, ja niin kävi myös meille. Nainen tuli itkien kotiin ja sanoi, että minun on muutettava pois, koska muuten hän ei voi hoitaa työtään.

"Eine Hand wäscht die andere" – käsiä ei tarvitse pestä erikseen, kun molemmat samanaikaisesti pesevät toisensa. Ei koskaan erityisesti pitäisi miettiä, miltä toisesta tuntuu. Pitäisi aina vain tehdä sitä, mikä itsestä tuntuu hyvältä, ja jos se ei toisesta tunnu hyvältä, hän ilmeisesti on väärä "puolisko". Yleisessä käymälässä kuului naapurilooshista ähkimistä, ja olin erottavinani sanat: "Saiks sää; no nyt mää... ". Tällaista kai on homoseksii. Ja tällaista kai enimmäkseen myös on heteroseksii. – Vaihtokauppaa?

Aikojen alussa jumalat tekivät jäynän: He panivat kaikki luotunsa halki ja sitten huolellisesti sekoittivat. Alkoi epätoivoinen oman puoliskon etsintä, minkä seuraaminen on nyt jumalten suurinta huvia.

Jos joku todella löytäisi oman puoliskonsa, tapahtuisi jotakin, jolle jo on hieno nimi – *Unio mystica* – ja josta ehkä jotkut meistä lyhyissä, spontaaneissa suhteissa ovat saaneet aavistuksen; mutta omaa puoliskoa ei koskaan löydy, ja vieraat puoliskot tulevat ikuisesti raatelemaan toisiaan enemmän tai vähemmän vaihtokauppaan perustuvissa liitoissa.

Olen aina puhellut naisille paljon, mikä ei ehkä ole aivan tavallista. Naiset eivät yleensä ymmärrä tällaista miestä ja kai pelkäävät menevänsä hänestä väärällä tavalla sekaisin. Elämä on kovaa työntekoa, ja tämä heijastuu ihmisten sukupuolielämään, josta myös on tullut suorittamista. Kun aamulla kysyin vaitonaiselta yksinhuoltajalta, olisiko ollut parempi, että hänellä olisi ollut vieraanaan täsmällisempi rakastaja, hän kainosti vastasi: "Joo". Hänellä oli joku monivuotinen luottomiesystävä, jonka kanssa "se on täydellistä", mutta ei kuitenkaan "merkitse mitään". Hän olisi halunnut minun siirtävän itselleen toisen lapsen, ja kun en suostunut, hän ei enää ollut minusta kiinnostunut.

*

Olin matkalla eteläisimmästä Espanjasta Madridiin. En ollut koskaan ollut junassa, joka olisi ollut niin tupaten täynnä. Melkein kaikki muut matkustajat olivat afrikkalaisia, ja tunnelma oli tavattoman leppoisa. Jossakin vaiheessa pääsin käytävältä vaunuosastoon, missä jo oli viisi muslimia, ja minusta tuli heti heidän suosikkinsa.

Yhdellä oli mahavaivoja. Tarjosin hänelle pussistani kourallisen leseitä ja kehotin juomaan pullostani runsaasti vettä päälle. "Doctor! He's a doctor! – miehet huudahtelivat; ja kun kohta aloin resitoida: "La ilaha illa Allah...", he innostuivat lisää ja kannustivat minua jatkamaan. He kyselivät minulta asioita, kuin pienet lapset, muun muassa montako vaimoa minulla on, ja kun vastasin ettei yhtään, he

olivat aivan ihmeissään. "Ei yhtään? Miksi? Minulla on neljä vaimoa. Miksi sinulla ei ole yhtään?"

Noista miehistä jäi sympaattinen muisto; he olivat aivan toista tyyppiä kuin muslimit, joista nykyään enimmäkseen saamme lehdistä lukea. Tämä on siis todella tapahtunut ja on osaltaan ollut innoittamassa minua seuraavaan fantasiaan, jossa tosin esiintyy myös todellisia henkilöitä:

Junassa minua vastapäätä istuu rento, saaneen näköinen nuori muslimi, matkalla pohjoiseen. Hän vaikuttaa mieheltä, jolla asiat ovat hyvin ja jolle on luvassa jotakin vielä parempaa. Mutta en anna tämän ensivaikutelman hämätä itseäni. Aikaisemman kokemukseni perusteella arvaan, aivan oikein, että tuon huolettoman ulkokuoren alla jokin painaa nuorukaista. Hän ei ole vielä täydellinen muslimi, hänellä on vielä kiusauksia, ja hän varmasti mielellään puhuisi niistä jollekin kaltaiselleni varttuneemmalle ei-muslimille. Hän aina välillä vilkaisee minuun, hymy kasvoillaan, selvästikin odottaen, että avaisin keskustelun. Vihdoin hän kysyy, mistä olen ja minne olen matkalla. Kun hän saa kuulla, että olen suomalainen ja peräti Tampereelta, hän ei malta olla kertomatta, että hänellä on siellä tyttöystävä, jota hän on menossa katsomaan. Tämä suhde juuri on hänen ongelmansa, ja hän näkee nyt minussa, kristityssä, oivallisen terapeutin.

Hän aloittaa lyhyellä inventaarilla: Hänellä on oikeus viiteen vaimoon, ja hänellä on jo viisi vaimoa. Hänellä on myös oikeus viiteentoista jalkavaimoon, ja hänellä on jo neljätoista. Kaikki muslimin elämässä, etenkin hänen seksuaalielämässään, on ankarasti säädeltyä, rituaalinomaista, ja myös jalkavaimojen asemasta on tarkat säädökset. Tamperelaistyttö ei ole hänen jalkavaimonsa; he ovat "susipari", ja pojan täytyisi laillistaa suhde, ennen kuin hän voisi kertoa siitä vanhemmilleen. Tytöllä on joitakin aivan erityisiä avuja, jotka nytkin ovat saaneet nuorukaisen matkalle halki Euroopan.

Suhteesta on tullut hänelle pakkomielle, niin suloinen, että hän pelkää muslimina tuhoutuvansa: Hänestä on tulossa yhden naisen mies.

Myös tytölle tilanne on ongelmallinen. Hän on aina ollut kiinnostunut vieraista kulttuureista, ja hän on yhä enemmän alkanut arvostaa etenkin sukupuolisia käytäntöjä juuri siinä islamin suuntauksessa, jota toverini edustaa. "Itämainen rakkaus" ei ole puritaanista siinä mielessä, että jotkin asennot tai keinot hyväillä toista olisivat kiellettyjä; *kaikki on sallittua*, mikään vain ei saa perustua improvisaatioon tai hetken mielihohteeseen. Ja tässä tytöllä on vielä paljon oppimista. Hän aina innostuu liikaa, kun hänen pitäisi pysyä tyynenä; hän antautuu omalle halulleen, kun hänen pitäisi keskittyä miehen halun tyydyttämiseen.

Pariskunnan olivat tuoneet yhteen kummankin yksityiset *halut*; myöhemmin heitä on erityisesti alkanut lähentää toisiinsa yhteinen *tahto* tulla hyväiksi muslimieiksi. Tyttö oli kasvanut nimellisesti kristillisessä, hedonistisessa kulttuuriryhjiössä, ja hedonismi myös oli aluksi saanut hänet kiinnostumaan pojasta. Vasta myöhemmin häntä on alkanut puhutella rakastajansa henkilöimä suuri *traditio* – ehkä ainoa maailmassa, jolla enää on voimaa ohjata ihmisiä arvokkaaseen elämään.

Aluksi tyttöön oli siis tehnyt vaikutuksen ystäväni ylivoimainen seksuaalisuus, verrattuna maanmiehiini; nyt häntä yhä enemmän oli alkanut kiinnostaa myös tämän edustama ylivoimainen kulttuuri. Mies on naiselle toisaalta eläin, toisaalta kulttuuriolento; ja jännite näiden kahden navan välillä on se mikä määrää, kuinka voimakkaasti mies vetää naista puoleensa. Ystäväni synnyttämä jännite oli, kirjaimellisesti, jo hengenvaarallinen, ja tyttö näki edessään vain kaksi vaihtoehtoa: joko hän laittomassa suhteessa syöksyy kadotukseen; tai ystäväni viidentenätoista jalkavaimona tempautuu seitsemänteen taivaaseen.

Tässä tuli vain synopsis toverini kertomuksesta, jota kesti koko matkan Pariisista Hampuriin. Vasta laivalla Travemündestä Helsinkiin sain puheenvuoron, ja tällainen verkkaisuus, vastakohtana vierastamalleni kotimaiselle, kovin hektiselle keskustelukulttuurille, sopi minulle hyvin. Toverini oli loistava kertoja, ja nyt jo toisen kerran iloisesti yllätyin, kun huomasin kuinka hyvin hän myös osasi kuunnella.

Olin voimakkaasti eläytynyt pariskunnan tilanteeseen, olin "ottanut iholleni" heidän asiansa, ja onnellisen sattuman kautta minulla oli myös tarjota ratkaisu ongelmaan. Oli nimittäin käynyt ilmi, että tyttö on eräs kirjastovirkailija, jota aina Tampereella ollessani melkein päivittäin näen ja jolle varmasti jo moneen kertaan olisin esittänyt kosintani, jos minulla vain olisi ollut rohkeutta.

Tyttö aina vaikutti kovin poissaolevalta, syvälle omiin mietteisiinsä vaipuneelta. Vaikka minun on lukemattomia kertoja täytynyt osua hänen näkökenttäänsä, hän tuskin on minua mitenkään rekisteröinyt. Ei ole tavatonta, että minua palvellaan hajamielisesti, mutta minua tietenkin aivan erityisesti kiinnosti, mikä oli syynä juuri tämän virkailijan hajamielisyyteen. Ja nyt se oli minulle selvinnyt.

Jalkavaimon tulee aina alusta lähtien olla toisen miehen vihitty vaimo, ja tätä sääntöä oli nyt rikottu – oli otettu "förskottia". Mutta tällainenkin synty on islamissa mahdollista sovittaa, jos vain löytyy kristitty, joka samalla kun kääntyy muslimiksi avioituu jalkavaimon kanssa. Toverini jo tiesi kuinka paljon minäkin arvostan hänen kulttuuriaan, ja kun katseemme taas kerran kohtasivat, syntyi suunnitelma, jota meidän ei tarvinnut toisillemme ääneen selittää: Tampereelle tultuamme toverini esittelee minut tyttölle, me käännymme muslimeiksi ja avioidumme. Sen jälkeen minulla on oikeus pitää tyttöä kädestä ja jopa suudella häntä, mutta muuten hän kuuluu isännälleen aina kun tämä oleskelee maassa.

"Einverstanden!" huudahti ystäväni, jolla oli myös useita saksalaisia jalkavaimoja, ja samalla paiskasimme kättä niin että

ravintolassa varmasti kaikki päät kääntyivät. Muista pöydistä oli jo pitkään syrjäsilmillä seurattu intensiivistä palaveriamme, ja vähitellen alkoi seuraamme liittyä saksalaisia, joille myös nyt saimme esittää suunnitelmamme. Sen yksityiskohdista meidän ei tarvinnut päättää, koska kaikki jo on tarkkaan määritelty pyhissä kirjoituksissa.

Saksalaiset tavattomasti innostuivat kuulemastaan. Joku tiesi että laivalla myös oli Rabbi Philip Spectren korkeasti oppinut puoliso Barbara Lerner Spectre, joka oli perustanut Ruotsiin johtamansa Paideia-nimisen, Euroopan juutalaista kulttuuria vaalivan instituutin. Lerner Spectre haettiin hytistään, ja minäkin sain kätellä tuota häikäisevän älykäästä, korkeasti oppinutta naista, joka myös heti kiinnostui projektistamme. Olimme kaikki kolme "Kirjan kansaa", ja monikulttuurisuus, ainakin mitä tulee kristittyjen, muslimien ja juutalaisten välisiin suhteisiin, ei tule aiheuttamaan mitään ongelmia, kunhan ihmisille jaetaan oikeata tietoa; ja tässä *juutalaisilla* tulee olemaan keskeinen rooli.

Sanottuaan tämän minulle ja ystävälleni hän kääntyi yleisön puoleen ja piti tuon myöhemmin niin kuuluisaksi tulleen monikulttuuri-puheensa. Paikalle oli saapunut paljon myös espanjalaisia, ja minulle oli suuri kunnia kun Lerner Spectren luvalla sain simultaanitulkata heille hänen sanomansa. En tehnyt sitä siksi, että espanjalaiset eivät muka olisi hyvin ymmärtäneet englantia, vaan erityisenä kiitollisuudenosoituksena kaikesta vuosien varrella Espanjassa osakseni tulleesta vieraanvaraisuudesta; ja myös osittaakseni, että olen valmis, muutenkin kuin esimerkilläni, antamaan kaiken tukeni tuolle Lerner Spectren suurelle hankkeelle.

Barbara Lerner Spectren puhe:

"I think there's a resurgence of antisemitism because at this point in time Europe has not yet learned how to be multicultural, and I think we're going to be part of the throes of that transformation, which must take place. Europe has not yet learned how to be multicultural.

Europe is not going to be the monolithic societies that they once were in the last century. Jews are going to be at the center of that. It's a huge transformation for Europe to make. They are now going into a multicultural mode, and Jews will be resented because of our leading role. But without that leading role, and without that transformation, Europe will not survive."

(Creo que hay un resurgimiento de antisemitismo a este punto en el tiempo. Europa todavía no ha aprendido cómo ser multicultural y creo que vamos a ser parte del lanzamiento de esa transformación que debe ocurrir. Europa no va a ser esa sociedad monolítica que una vez fué en el siglo pasado. Los judíos van a estar en el centro de todo esto. Europa emprenderá una transformación enorme. Ahora están entrando en un modo multicultural y los judíos serán mirados con resentimiento debido a nuestro papel de liderazgo. Pero sin ese papel determinante, y sin esa transformación, Europa no sobrevivirá.)

Myöhemmin ravintolasaliin ilmestyi Lerner Spectren seurueeseen kuulunut Rabbi Baruch Efrati, ja kun tämä korkeaotsainen kirjanoppinut alkoi ladella faktoja ja niiden pohjalta arvioida muutosta, joka Euroopassa on meneillään, en matalaotsaisena ja oppimattomana voinut muuta kuin hiljaa nyökytellä. – Ja hävetä:

“The Islamization of Europe is better than a Christian Europe for ethical and theological reasons (...) Jews should rejoice at the fact that Christian Europe is losing its identity as a punishment for what it did to us for the hundreds of years we were in exile there (...) We will never forgive Europe's Christians for slaughtering millions of our children, women and elderly (...) Not just in the recent Holocaust, but throughout the generations, in a consistent manner which characterizes all factions of hypocritical Christianity (...) The theological reason is that Christianity has a tendency to destroy

normal life and abstain from it on the one hand, while losing modesty on the other hand, as it ranges between radical monasticism to radical Western licentiousness (...) Islam is a religion which misjudges its prophets but is relatively honest. It educates a bit more for a stable life of marriage and creation, where there is certain modesty and respect for God.”

Loppumatka oli yhtä suurta kansojen juhlaa, jossa varsinaiseksi juhkalaluksi nousin minä, jota koko joukko nyt oli saattamassa ystäväni tulevan jalkavaimon tulevaksi aviomieheksi. Perillä Helsingissä Lerner Spectre, jonka jo seuraavana päivänä täytyi kiiruhtaa Tukholmaan, vielä moneen kertaan toivotti meille onnea ja menestystä ja myös lupasi ensi tilassa vierailta luonamme antaakseen aivan erityisen, multikulttuurisen siunauksensa esimerkilliselle liitollemme sekä luodakseen sille suhteillaan näkyvyyttä suomalaisessa julkisuudessa.

Tampereella sitten heti ryhdyimme tuumasta toimeen. Kirjastovirkailija välittömästi, vilkaisemattakaan minuun, hyväksyi minut aviomiehekseen, mainituilla ehdoilla. Hänen asunnollaan, missä nyt ensimmäistä kertaa olin, toverini merkitsi meidät omaisuudekseen erityisellä leimasimella, jonka hän oli isiltään perinyt, ja samalla julisti meidät mieheksi ja vaimoksi. Näin konkreettisesti otimme ihollemme yhteisen isäntämme onnen – ja tietenkin myös oman onnemme.

Olimme kaikki kuin uudesti luotuja: Ei enää syntielämää; kaikkea elämässämme ohjasi nyt islam. Näissä merkeissä aloimme innolla sisustaa tytön asuntoa, josta minullekin oli löydettävä pieni soppi. Olimme nyt muslimeja ja pukeuduimme sen mukaisesti. Seurasin vaimoani kaikkialle, ja aina kadulla minun oli kuljettava, sääntöjen mukaisesti, noin kymmenen metriä hänen jäljessään.

Välillämme ei ollut minkäänlaista *vuorovaikutusta*; emme koskaan riidelleet, ja siitä saimme kiittää islamia: Vallitsi *prestabiloitu harmonia*.

Tärkeintä oli läsnäoloni silloin, kun vaimoni oli taas aika tyydyttää herramme sukupuolisesti. Minun tehtäväni oli koristella vaimoni aktia varten – tarkkojen, vuosituhantisten sääntöjen mukaisesti – ja sitten kädestä pitäen saattaa hänet herramme eteen.

Vaikka jalkavaimo kuuluu isännälleen periaatteessa ikuisesti, suhde saattaa myöhemmin viiletä, ja isännällä on silloin oikeus taas uuteen jalkavaimoon. Näin lukumäärä nimellisesti saattaa nousta yli viidentoista, mutta jos näin ei tapahdu käytännössä, ei ylipapeilla, jotka tulkitsevat lakia, varmastikaan ole mitään huomauttamista. Kun jalkavaimo näin tavallaan hyllytetään, on tärkeätä, että jää joku, joka huolehtii hänestä ja hänen isännälle synnyttämistään lapsista. Tässä aviomiehen rooli – kirkastuu: Vasta nyt hänestä tulee – kristillisessä merkityksessä – täysivaltainen aviomies! Näin islam opettaa meille *malttia*. – "It educates a bit more for a stable life of marriage and creation, where there is certain modesty and respect for God."

Mutta toistaiseksi vielä elimme tässä kolmen liitossa. Olimme tänne loskaiseen, kulttuuriltaan köyhään maahan luoneet hengellisen keitaan, paitsi itsellemme, myös pienelle, hyvin valikoituneelle joukolle paikallisia intellektuelleja. Se ei ollut monta neliometriä, mutta meille se oli kokonainen universumi, tai mikrokosmos; ei niinkään paikka, vaan mielentila, jonka ulottuvuuksia ulkopuolisten on vaikea käsittää. Mikä kantaväestölle edusti kulttuuria, oli meille kauhistus, emmekä halunneet tietää siitä mitään. Jos olisimme väärään aikaan raottaneet ikkunaa, olisimme voineet kuulla kuinka Itsenäisyydenkadun kuilussa sarvikuonolaumat mylvien rynnivät kohti jäähallia, tai takaisin koteihinsa. Mikään, mikä mielletään erityisen tamperelaiseksi tai suomalaiseksi ja mikä minulle aina on ollut niin vastenmielistä, ei enää koskettanut minua.

Meillä kävi vain vähän ja tarkkaan valittuja vieraita, enimmäkseen Tampereen yliopiston naistutkimuksen laitokselta. Erityisen usein nähty vierailija oli Milla Jurva vaihtuvine poikaystävineen, joista ei asuntomme hämyvalaistuksessa koskaan erottunut muuta kuin silmämunat ja valkoiset hampaat. Milla oli tullut tunnetuksi kirjoituksistaan, joissa hän toisaalta puolustaa naisen oikeutta avoimeen, aktiiviseen ja monipuoliseen, *rakkautettomaan* seksiin; toisaalta tämän oikeutta kieltäytyä avioseksistä. Milla on erityisesti arvostellut sitä, että kulttuurissamme naisen "seksuaalisuutta rajoittavat säännöt eivät läheskään aina ole selviä, ja huorittelu on yhteisön keino kasvattaa tytöistä kirjoittamattomia sääntöjä noudattavia kunnollisia naisia". Saudi Arabiassa säännöt ovat selviä, siellä ei huoritella, siellä säännönrikkokat kivitetään, ja tämäkin on Millan mielestä parempi kuin tuollainen alhainen vihjailu, jolta on mahdotonta välttyä – koska ei ole selviä sääntöjä.

Ruotsinlaivalla näkemäni tupakkamannekiinin ja Barbara Lernerin jälkeen Millasta tuli kolmas nainen, joka on katsonut minuun, jos ei arvostavasti, niin ainakin hyväksyvästi. Liitossamme vaimoni oikeutta kieltäytyä avioseksistä loukataan korkeintaan lievästi – minulle on pidätetty oikeus suudella häntä – ja mitä tapahtuu vaimoni ja hänen herransa välillä myös perustuu *selviin* sääntöihin, ja – ehkä juuri tämän vuoksi – myös *vapaaehtoisuuteen* vaimoni puolelta.

Kun erään kerran Milla ja Barbara yhtä aikaa olivat luonamme, viljelivät nämä hengen jättiläiset paradoksejaan sellaisella vimmalla, että viimeistään tuolloin ymmärsin ottaa paikkani ja mykkänä vain pyyhkiä liitutaulua, joka niin äkkiä aina täyttyi uusista, minulle käsittämättömistä kaavioista. Päähäni on jäänyt soimaan lause: "It's a huge transformation for Europe to make", missä Barbara erityisesti venytti sanaa "huge", kuin merkiksi minulle, että minun hiirenaivoillani tätä on turha edes yrittää ymmärtää.

Mutta ymmärsin kuitenkin jotakin; uskoin saaneeni ainakin aavistuksen siitä, mitä on multikulttuuri, ja ...

Tässä vaiheessa aina ejakuloin: Multikulttuurille!

Tällainen fantasia tuottaa minulle suunnatonta jälkimielihyvää, *koska se ei ole totta* – minun kohdallani. Pahinta mitä mielikuvitusihmiselle voi tapahtua on että hän joskus joutuu elämään omaa fantasiaansa. Mitä tapahtui vuonna 1982, on minulle juuri sen vuoksi niin traumaattista, että se muodollisesti täytti fantasiani perusehdon: olin kolmas pyörä. Tosin nainen ei minua tippaakaan kiinnostanut; hänellä ei koskaan ollut mitään osaa fantasioissani ja minulle sopi mainiosti, että muut miehet huolehtivat hänen seksuaalisesta hyvinvoinnistaan myös reaali maailmassa.

Miksi pariskunta teki temppunsa juuri vanhempieni kotona? Oli kesä ja kaikki pusikot käytettävissä. Oletan että nainen halusi kostaa minulle, koska en ollut osoittanut mitään mielenkiintoa häntä kohtaan, vaikka olimme tunteneet jo vuosia. Myös Pirjo Tikkasen raivonpuuskan takana saattoi olla loukattu seksuaalinen itsetunto.

Keijukaisen kanssa olin kyllä vähän matkaa myös elänyt todeksi fantasiaani, mutta on huomattava, että syntyvän lapsen isä ei ollut läsnä, enkä tiennyt hänestä mitään. Logistinen puoli oli siis kunnossa, ja todellisuus tässä vain elävöitti myöhempiä fantasioitani.

Nuo masokistiset fantasiat ovat olleet *minun* varaventiilini; ilman niitä kai minäkin jossakin vaiheessa olisin alkanut ammuskella. Mutta yhteiskuntaa ei voi rakentaa masokismin varaan; se voi olla korkeintaan yksilön ratkaisu. – Ja mitä enemmän on yksilöitä, jotka siihen turvautuvat, sitä lähempänä olemme "länsimaiden perikatoa". – Ja yleensä perikatoa.

Paitsi että fantasiani ehkä auttaa muutamaa dekadenttia kristittyä purkamaan paineitaan se myös kuvaa aivan todellista kulttuurien kohtaamista. Erotuksena on vain se, että reaali maailmassa ei tule niinkään roiskumaan sperma kuin veri.

Länsimainen kulttuuri – kuten kaikki todellinen, elävä kulttuuri – on luonteeltaan masokistista. Myös oma kirjallinen toimintani on

yhdenlaista, hyvänlaatuista masokismia. Nähdäkseni arabit, joille masokismi on paljon vieraampaa, eivät ole olleet erityisen produktiivisia millään alalla. Kulttuurin sitkeys tuntuu olevan suoraan verrannollinen sen kaavamaisuuteen; ja arabimaailma on tuosta kaavamaisuuden sitkeydestä paras esimerkki. Arabit ovat kyllä *säilyttäneet* ja *välittäneet* kulttuuria, antiikista uuteen aikaan, ja Kaukoidästä Eurooppaan, mutta he tuskin ovat kovin paljon luoneet mitään omaa.

Masokismi saattaa olla kaiken luovuuden edellytys – ainakin se on minun luovuuteni edellytys. En koskaan lue pornolehtiä tai katsele pornoelokuvia; on paljon kehittävämpää synnyttää fantasiat oman henkensä voimalla. Mistään hinnasta en halua olla kolmantena läsnä, kun pariskunta harjoittaa seksiä. Kuten olen kertonut, jo tietyt äänet naapurista saavat minut psykoosin partaalle. Kaltaistani mielikuvitusihmistä saattavat tällaiset kokemukset vammauttaa jopa vakavammin kuin jotakin tyttöä ympärileikkaaminen.

Enää kahteenkymmeneen vuoteen minulla ei ole ollut minkäänlaista, puoleltani vapaaehtoisuuteen perustuvaa seksuaalista kontaktia. Olen saanut joitakin uusia naistuttavia, jotka arvostavat kirjoittamistani ja joita myös joskus tapaan. Olen kiitollinen tästä yllättävästä "jälkikesästä" ja iloinen, että vielä vanhoilla päivillä naiset ovat päässeet nauttimaan minusta – soveltuvin osin.

*

Suomessa suhtauduttiin alastomuuteen ja seksuaalisuuteen hyvin mutkattomasti. Kunnes Neuvostoliitto romahti. Silloin käynnistyi maassamme keskustelu insestistä, joka esimerkiksi Ruotsissa oli ollut kuuma aihe jo kymmenisen vuotta.

Ei ollut harvinaista, Brezhnevin Suomessa, että valtionpäämies esiintyi televisiossa munasillaan ja että aikuiset tai jo aikuisuuden kynnyksellä olevat lapset saunoivat yhdessä vanhempiensa kanssa.

Tuttavani kertoi ystävättärestään, jonka isä oli "pidelty" kaikki seitsemän tytärtään heti kun nämä olivat alkaneet saada muotoja. Tämä ei ollut estänyt heitä kasvamasta kunnan kansalaisiksi, hyviksi äideiksi ja hyviksi puolisoiksi. Poikalapsi taas on paljon haavoittuvampi; häneen ei tarvitse kajota, häntä saattaa vahingoittaa jo se, mitä hän näkee tai kuulee.

Nyt on kuitenkin alettu kantaa erityistä huolta juuri tyttöjen seksuaalisesta ja muustakin hyvinvoinnista. Pojista ja miehistä ei tässä yhteydessä koskaan puhuta uhreina vaan aina tekijöinä. Samalla kun pornografia vapautuu käyvät säännöt sukupuolten välisessä kanssakäymisessä yhä ankarammiksi – ikään kuin myös pornoteollisuus ei olisi sukupuolten välistä kanssakäymistä. On päässyt syntymään oikeusopillisesti hankalia tilanteita, joissa pornografiaa ja ihmiskauppaa on vastustettu pornografialla ja ihmiskaupalla. Eräs taiteilija vastusti lapsipornon levittämistä levittämällä lapsipornoa; Facebookissa leviää ihmiskauppaa vastustava video, jossa pääosanesittäjä on, jo roolisuorituksensa kautta, ilmeinen ihmiskaupan uhri. Samalla kun naisille suorastaan vaaditaan oikeutta "uhriutua" seksin myyjinä, vaaditaan miehille rangaistusta "tekijöinä" eli seksin ostajina. Vertauskohtana tulee mieleen huumekauppa, jossa nimenomaan myyjää pidetään tekijänä ja ostajaa vain pikkutekijänä – ehkä siksi, että tällä alalla myyjä on yleensä mies.

Ei siis ole enää mitään yksiselitteisen oikeaa tapaa, millä mies voisi suhtautua naiseen tai lapseen. Erityisesti miehet, joka elävät perheiden tai muiden, esimerkiksi uskonnollisten yhteisöjen ulkopuolella, ovat tuomareiden vapaata riistaa. Siksi eksynyt pikkulapsi jätetään tielle hoipertelemaan; kukaan ei pysähdy, koska pelkää saavansa syytteen pedofiiliasta. Ei tunneta enää minkäänlaista koko kansaa koskevaa yhteisvastuullisuutta; jokainen huolehtii vain omista asioistaan – tai korkeintaan perheensä asioista. Siksi yksinäisen miehen olisi parasta mennä luostariin. Muurien

ulkopuolella hän on lainsuojaton; ja kun hänellä ei ole myöskään perhettä ympärillään hän on – täysin suojaton.

*

Kirjani *Veri ja raha* toista virkettä – "Antamalla yhdelle olennolle kahtalainen rooli, sekä luojana että pelastajana, eli samastamalla paholainen ja jumala, käynnistettiin jo kohta 2000 vuotta jatkunut karnevaali, jossa yksilön omatunto on kokonaan korvattu kirkon auktoriteetilla." – ei ole ymmärretty, ja tässä on paikallaan selventävä esimerkki:

Sielunhätään joutunut seurakuntalainen valittaa papille tuntevansa syyllisyyttä heteroseksuaalisista taipumuksistaan. Pappi vastaa, että kaikki on Jumalan luomaa ja että myös seksuaalisuudesta ihmisten on lupa – ja velvollisuuskin – nauttia.

Toisen kerran papin puheille tulee seurakuntalainen, joka valittaa tuntevansa syyllisyyttä homoseksuaalisista taipumuksistaan. Pappi vastaa, että homoseksuaalisuus on jotakin mitä Jumala ei ole tarkoittanut; mutta siitäkin voi parantua, jos ihminen itse sitä tahtoo.

Ensimmäisen seurakuntalaisen kohdalla pappi puhui kaikkivaltiaasta luoja-jumalasta; toisen kohdalla jumalasta, jolla on vain tarkoituksia, mutta ei valtaa päättää niiden toteutumisesta maan päällä.

Näin pappi, pelaamalla kahdella jumalalla, voi aina tilanteen mukaan sanella mikä on oikein ja mikä väärin; edellyttäen että yksilön omatunto pysyy vaihi.

Pappien mielivaltaan ei tietenkään kenenkään ole pakko alistua; mutta myös tuomarit soveltavat vastaavaa kaksoisstandardia. Jos julkaisee kirjan, jossa kehoitetaan tekemään väkivaltaa naisille, todennäköisesti saa tuomion; jos julkaisee kirjan, jossa kehoitetaan tekemään väkivaltaa miehille, tuomiota ei tule. Viittaan tässä tutkintapyyntöön, jonka tein Valerie Solanasin SCUM-manifestin

suomennoksesta ja joka ei johtanut esitutkintaan. Varsinais-Suomen poliisilaitos vetosi Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10. artiklaan sekä perustuslain 12. pykälään, joiden mukaan "jokaisella on sananvapaus". Se ei vedonnut tämän artiklan kanssa ristiriitaiseen rikoslain 11. luvun pykälään 10, jossa puhutaan rangaistavasta "kiihottamisesta kansanryhmää vastaan".

Poliisi luikerteli itsensä jutusta seuraavasti: "Kaikkia eri kansallisuuksia, etnisiä, rodullisia, uskonnollisia ryhmiä tai niihin rinnastettavia muita kansanryhmiä edustavat miehet eivät lainsäädännön valossa muodosta omaa kansanryhmää."

Jos kehotan tappamaan jonkun yksittäisen miehen, käsittäkseni syyllistyn rikokseen; jos kehotan tuhoamaan jonkin "kansanryhmän" – mitä tällä sanalla sitten tarkoitetaankin – myös syyllistyn rikokseen; mutta jos kehotan tappamaan *kaikki* miehet, en syyllisty rikokseen.

Virkamiehet voivat taipua erilaisten painostusryhmien edessä; ja heidät voi lahjoa – jo muutamalla bensalitralla. Pienellä maalla on tietenkin myös paljon "yleisiä syitä" yleiseen laittomuuteen. Kristinuskoa saa halventaa, koska kristityt kääntävät toisen posken; islamia ei saa halventaa, koska islamilla on voimaa, jota se myös on herkkä käyttämään. Herjaajan tuomitseminen on tarkoitettu rauhoittavaksi signaaliksi, islamisteille; kristityt pysyvät rauhallisina muutenkin. Kyse on siis jonkinlaisesta oikeuspragmatismista, vastakohtana oikeuspositivismille.

Puuttuessaan myös perheiden ja yhteisöjen sisäisiin asioihin valtio sahaa oksaa jolla istuu. Ja tämä ei ole pragmaattista. Perhe on tärkeä ennen kaikkea taloudellisena yksikkönä, jonka sisällä on tehty määrättömästi rakkauteen tai velvollisuudentuntoon perustuvaa ilmaista työtä. Samoin uskonnolliset yhteisöt ovat pitäneet yllä tiettyä moraalialia, joka myös on yksi kestävän talouden välttämättömistä edellytyksistä. Vielä ei ole nähty toimivaa yhteiskuntaa, joka koostuisi täysin rationaalisista, vain valtiolle lojaaleista kansalaisista. Viimeaikaiset poliittiset tuomiot ovat entisestään rapauttaneet

ihmisten luottamusta oikeuslaitokseen ja nyt haetaan turvaa erilaisista alakulttuureista ja korporaatioista. – "Fasismi nostaa päätään."

*

Kirjoitukselleni "Osakesalkku vertauskuvana" olin ensin harkinnut otsikoksi, Kantia mukaillen: "Tähtitaivas yläpuolellani ja osakesalkku kourassani". Tarkoitukseni oli siinä kuvata "rationaalisen kansalaisen" terminaalivaihetta.

Tuohon aikaan Weininger-kuumeeni oli vielä hyvin korkea. Olin vähän aikaisemmin saanut Allan Janikilta kutsun hänen yhdessä Steven Bellerin kanssa Innsbruckissa järjestämäänsä Weininger-symposiumiin. Olin ollut siinä lapsellisessa käsityksessä, että jokaiselle asialle löytyy oma spesialistinsa, ja että ei ole mitään, mitä joku toinen ei tietäisi paremmin kuin minä. Myös isä oli pannut merkille tämän omituisuuteni, ja kerran kun minulla taas oli meneillään kyselykausi hän huvittuneena totesi minun olevan kuin pikkupoika, jonka "isä tietää kaiken".

Olin lähettänyt sähköpostia suomalaisille "asiantuntijoille" kysyäkseni kuinka pitkälle he olivat juuri Weininger-tutkimuksissaan edenneet – ja turhautunut. Kun sitten Innsbruckista kävi kutsu, havahduin tiettyyn aikuistumista enteilevään "kosmiseen yksinäisyyteen". Syvissä mietteissä pysähdyin jokailtaisella kävelylenkilläni Pyhäjärven rantaan. Kirkkaan tähtitaivaan alla, pitkään katseltuani pimeälle ulapalle ja kuunneltuani näkymättömien aaltojen loisketta, muistui mieleeni Nathaniel Hawthornen kaunis kertomus *The Great Stone Face*. Siinä äiti pienen poikansa kanssa istui kotinsa verannalla, mihin näkyi etäisen vuoren erikoinen siluetti, joka muistutti miehen profiilia. Äiti kertoi pojalleen, että joskus paikkakunnalle saapuu mies, joka pistää kylän asiat kuntoon, ja että mies tunnistetaan hänen profiilistaan, joka on sama kuin vuorella.

Vuosien varrella kylän torilla esiintyi monenlaista yrittäjää, ja aina ensin väki uskoi, että tässä on nyt se mies, jota on odotettu; profiili täsmää viimeistä piirtoa myöten. Mutta poika ei yhdenkään kohdalla huomannut minkäänlaista yhdennäköisyyttä. Kun hän jo oli luopunut toivosta, kun hän jo oli vanha ja väsynyt mies, hän – ensimmäisen kerran elämässään – meni torille puhumaan jostakin tärkeänä pitämästään asiasta. Ja silloin hän huomasi, että hän itse olikin tuo Messias, jota hän oli kaivannut.

Maassamme ei siis ole yhtään Weininger-spesialistia; tai jos sellainen on, se olen minä. Jos olisi myös joku muu, Janik kyllä jo olisi häneen tutustunut. Aivan aluksi ajattelin, että käännöshankkeeni on turha ja että joka vuosi peräkamari pojat Suomen saloilta lähettävät kustantajille läjäpäin toinen toistaan loistokkaampia Weininger-käännöksiä; mutta niitä vain ei julkaista, koska se ei ole taloudellisesti kannattavaa. Olin myös kuvitellut, että vanhempieni sukupolvi saksankielentaitoisena jo nuoruudessaan olisi tarkkaan perehtynyt Weiningerin tuotantoon, mutta ei vain ole enää sotien jälkeen jaksanut hänestä innostua. Ja tässäkin sain raskaasti petettyä. Ainakin omat, verrattain sivistyneet vanhempani kuuluivat Weiningerista ensimmäisen kerran vasta kun heidän kuopuksensa luki heille joitakin otteita käännösluonnoksistaan. – He olivat ensimmäinen yleisöni, ja panin merkille, jo tuolloin, että nainen kestää Weiningeria selvästi paremmin kuin mies.

Kun olin mielestäni jo kääntänyt jokaisen kiven ja kannon, ilmestyi Panu Turusen suppea suomennosvalikoima pääteoksesta. Otin häneen yhteyttä, jolloin myös hän kiisti olevansa mikään Weininger-spesialisti. Mistä hän sitten oli saanut voimaa vaatimaan käännösurakkaan? Ehkä vähälevikkisenkin kirjallisuuden julkaiseminen on kannattavaa, jos siihen saa tukea erilaisista rahastoista. Mutta mielestäni kirjoja ei pitäisi julkaista millään liiketaloudellisella periaatteella, vaan korkeintaan sisäisestä pakosta.

"You have passion for Weininger", kirjoitti Janik ja ilmoitti tämän syyksi ottaa minut tuohon pieneen piiriinsä – "Innsbruckin piiriin", kuten olen sitä tottunut kutsumaan. Isä oli kovasti mielissään poikansa – "50-vuotiaan ihmelapsen" – saamasta huomiosta; hän opetti minulle oikeata pukeutumista, eikä väsynyt teroittamaan kuinka tärkeätä puheen aikana on aina välillä katsoa yleisöön.

Esitelmäni ("Weininger in Finland") syntyi parissa päivässä, ja isä oli aivan innoissaan. Ehkä hän ei paljon ymmärtänyt lukemastaan, ehkä kirjoitukseni vanhahtava saksalainen poljento vain hypnotisoi hänet. Päästyään loppuun hän huudahti: "Sinä olet tämän tilaisuuden *taitelija!*"

Brenner-arkiston johtaja Johann Holzner ensin piti tervetuliaispuheen. Esitelmöitsijät olivat, aikajärjestyksessä: Hannelore Rodlauer, Georg Gimpl, Alexandra Prakisch, Matti Simola, Steven Beller, Sigurd Paul Scheichl, Watraud Hirsch, Steven Burns, Brian McGuinness ja, uudestaan, Steven Beller, joka luki Chandak Sengooptan lähettämän esitelmän. Lopuksi Walter Methlagl, Peter Pulzer, Daniel Steuer ja Rob Riemen keskustelivat.

Yleisön joukossa kiersi eräs kirja, ja kun sitä hetken silmäiltyäni ojensin sen oikealla puolellani istuneelle McGuinnessille, hän ei kestänyt kai liian preussilaista katsettani. Ironinen virne kasvoillaan tämä vanha Wittgenstein-tutkija heti käänsi päätään muualle, ja samassa muistin jostakin lukeneeni, että myös Wittgensteinia oli aikalaisten ollut vaikea katsoa silmiin. Minulla ei ollut kravattia, ja olin jättänyt kauluspaitani ylhäältä vähän raolleen. Ehkä McGuinness tulkitsi minun matkivan Wittgensteinia.

Beller, toinen tilaisuuden järjestäjistä, vaikka oli sentään jo 44-vuotias, vaikutti aivan murrosikäiseltä; ikään kuin hän olisi tullut Innsbruckiin vain naureskelemaan Weiningerille.

Monet symposiumit käynyt Hannelore Rodlauer piti tapahtuman "intellektuaalista tasoa" hyvin korkeana. Toisen päivän aamuna

yhteisessä majapaikassamme hän aamiaispöydässä kiitti esitelmääni sanoen, että yleisö oli niin herpaantumatta kuunnellut 45 minuutin esitystäni, että olisi voinut kuulla, jos vaikka neula olisi pudonnut lattialle. Salissa oli kyllä ollut hiljaista, mutta en tiedä, johtuiko se mielenkiinnosta vai mielenkiinnon puutteesta. Olin nimittäin kätkenyt esitykseeni vitsin: "Ich brauchte 3 Jahre für die Übersetzung des ersten Satzes." Tämän lauseen jälkeen kohotin katseeni ja jäin odottamaan hörähdystä, joka sitten tulikin, mutta melkoisella viiveellä.

Methlagl oli joskus tehnyt yhteistyötä Georg Henrik von Wrightin kanssa ja pyysi minua viemään terveiset akateemikolle ja tämän vaimolle. Suomeen tultuani kerroin terveiset Sami Pihlströmille, joka välitti ne Risto Vilkolle, joka kuulemma säännöllisesti kävi sairasta von Wrightia katsomassa. En tiedä ehtivätkö Methlaglin terveiset perille. Von Wright kuoli pian saavuttuani Suomeen. Ainoaksi kontaktikseni häneen jäi hänelle vuonna 2002 lähettämäni kirje:

Arvoisa Akateemikko Georg Henrik von Wright,

Tässä kaksi kirjoitelmaa, jotka toivoisin Teidän lukevan. Tarjosin niitä alunperin *Kanava*-lehteen, joka ei niitä julkaise. Jokaisesta tiedonmurusta, joka jotenkin liittyy Otto Weiningeriin, olisin tavattoman kiitollinen. Esim. olisiko nuori Wittgenstein todella osallistunut Weiningerin hautajaisiin? Tämä tieto löytyy ranskalaisen laitoksen (*Sexe et Caractère*) takakannesta, muualta en ole voinut sitä vahvistaa.

Ystävällisin terveisin Matti Simola

(Nuo kaksi kirjoitelmaa olivat luonnokset myöhemmin *Veressä ja rahassa* julkaisemiini teksteihin "Velka Weiningerille" ja "Suuri huumori".)

Georg Henrik von Wrightin vastaus:

Laivurinkatu 4
00150 Helsinki
20. III 2002

Arvoisa Matti Simola,

Kiitos kirjeestä ja Otto Weiningeria koskevasta kirjoituksestanne. Olen lukenut kirjoituksen mielenkiinnolla. Mielestäni se olisi hyvin sopinut *Kanava*-aikakauslehteen. Ehkä Suomen filosofinen yhdistys olisi kiinnostunut sen julkaisemisesta *Ajatuksessa* – tai muutoin auttamaan sen julkisuuteen.

Olen itsekin jostakin lukenut, että Wittgenstein olisi ollut läsnä Weiningerin hautajaisissa. Pidän tätä erittäin epätodennäköisenä, – mutta en *tiedä* mikä on totuus. En myöskään tiedä, onko *Geschlecht und Charakter* -teos ilmestynyt ruotsiksi.

Terveydellisistä syistä en ole pitkään aikaan käynyt Filosofian laitoksella. Saattaa olla, että minulla olisi siellä joitakin papereita, jotka koskevat Weiningeria ja Wittgensteinia. Jos myöhemmin löydän ne, annan tietää.

Ystävällisin terveisin,
Georg Henrik von Wright

Tämän kirjeen kautta minulle muodollisesti välittyi tuo euroopalaisen filosofian valtava, "syvähenkinen" traditio, jolle kai minun lisäkseni ei ole ketään jatkajaa. "The analytical philosophy has its merits, and it has its limits; the phenomenological philosophy has no merits – and it seems to have no limits either", totesin eräässä viestissäni Steven Burnsille, ja hänestä se oli oikein onnistunut "footnote". Tosin von

Wright itse ei kuulunut Weiningerin ymmärtäjiin, ja häntä kai suuren opettajansa Weininger-palvonta lähinnä ihmetytti.

Tunnelmani Innsbruckissa oli korkealla; oli kuin olisin noussut Mount Everestille, sen vaikeinta rinnettä. "All the best people are here", sanoi Allan läimäyttäen minua olalle osoitukseksi hyväksynnästä ja kiittääkseen minua, että pitkän matkan takaa olin vaivautunut paikalle. – "I may say that your presence was appreciated", kirjoitti minulle myöhemmin myös Steven Burns.

Mutta sitten tuli shokki, kun Janik, varmasti vilpittömässä tarkoituksessa ilahduttaa minua, löi eteeni valokuvan, jossa näin hänet yhdessä erään suomalaisen julkisuuden henkilön kanssa, jonka naama on vainonnut minua – ja koko Suomen kansaa – jo 60-luvun lopulta lähtien, ja joka siis omalla tavallaan oli onnistunut pystyttämään lippunsa jopa "Mount Everestille", *ennen minua*.

Minut valtasi tunne, jota Weininger kuvaa sanoilla "Furcht vor dem lockenden Abgrund des Nichts". Meitä aluksi houkuttaa kuuluisuus; mutta sitten huomaamme, että matkalla julkisuuteen aina se, mikä ei ole mitään (das Nichts), ohittaa sen, mikä on jotakin (das Etwas). Ja samalla ymmärrämme, että *kaikessa* julkisuudentavoittelussa on jotakin *arvotonta*.

Janik oli ottanut minut kanssaan "hyvin korkealle vuorelle". Sieltä hän halusi näyttää minulle "kaikki maailman valtakunnat ja niiden loiston". Ja kun nyt valokuvasta vastaan loistikin tuo tymeä naama, ei ollut ollenkaan vaikea kestää tätä Janikin minulle valmistamaa "kiusausta".

*

"Maailmanmusiikin valtavimmat motiivit ovat niitä, jotka pyrkivät ilmentämään ajan murtamista ajassa, sen murtautumista ulos ajasta, motiiveja, joissa yhdessä sävelessä koetaan sellainen nousu, että siihen imeytyy koko muu melodia (joka kokonaisuutena esittää aikaa;

yksittäisiä pisteitä minän kokoamina), jolloin melodia kumoutuu", kirjoittaa Weininger, ja uskon oman kokemukseni valossa täsmälleen ymmärtäväni mitä hän tällä tarkoittaa. – Muistaakseni musiikkitieteilijä Alfred Einstein piti "suuren musiikin" tunnusmerkkinä ilmiötä, josta hän käytti termiä "Verdichtung", tarkoittaen ehkä samaa kuin Weininger.

Lukioaikana tutustuminen klassiseen musiikkiin avasi minulle aivan uuden maailman, ja juuri nuo "tihentymät" olivat se ahdas väylä, jonka kautta sinne pääsin. Jo matematiikan kauneus oli antanut minun aavistella jotakin, mutta vasta musiikki varsinaisesti herätti minut. Beethoven oli se, joka opetti minulle, mitä tarkoittaa: **Tahto arvoon**. Jo tuolloin myös sain esimakua siitä, kuinka hauraita nuo kokemukset ovat ja kuinka arvo aina reaali maailmassa häviää epäarvolle. – Ehkä ei ole sattumaa, että vuoden 1982 raikaus tapahtui juuri siinä huoneessa, missä arvokokemukseni oli ollut korkeimmillaan, noin 10 vuotta aikaisemmin.

Kun matematiikanopettajamme kerran oli sairaslomalla, häntä tuurasi eräs koulun entinen oppilas, joka opiskeli Tampereen yliopiston taloudellis-hallinnollisessa tiedekunnassa. Kaikesta näki, että matematiikka sellaisenaan ei edustanut hänelle mitään arvoa. Sijaisemme "tylsämielisyydellään" ja "raakuudellaan" avasi sepposen selälleen luukut siihen pohjattomaan kuiluun, jota Weininger kutsuu nimellä "das Nichts". Vain vilkaisu sinne riitti, ja vajosin syvään masennukseen.

Katederille oli noussut "naiseksi muuttunut mies". Vain mies voi valita, Jonkin ja Ei-minkään välillä; ja siksi vain miestä voi pitää vastuullisena: "Darum gilt mit Recht nichts für gleich verächtlich, als der Weib gewordene Mann, und wird ein solcher Mann geringer geachtet als selbst der stumpfsinnigste und roheste Verbrecher." – Tosin jo Weiningerin eläessä lähes kaikista (empiirisistä) miehistä oli tullut naisia.

Kun myöhemmin opiskelin filosofiaa Tampereen yliopistossa, oli hyvin hämmäntävää kun juuri logiikkaa opetti marxilainen – naiseksi muuttunut mies. Opiskelutoverini olivat kyynisiä yhteiskuntatieteilijöitä ja heille oli päivänselvää, että taululla esitetty pantomiimi riittää. Mitään ei tarvitse ymmärtää, koska mikään ei merkitse mitään.

Kun sain kiitettävän arvosanan myös filosofian historiassa, eräs poika totesi, että minun on kai täytynyt *ymmärtää* asiat. Pääsykoekirjana oli ollut von Wrightin *Logiikka, filosofia ja kieli*, tavattoman asiapitoinen teos, ja käsittääkseni noviisilla sen "ymmärtäminen" saattoi perustua vain ulkoa opetteluun. Eräs tyttö sanoi, ettei logiikanopettajamme itsekään varmasti "usko" siihen mitä opettaa; tyttö oli selvästi sisäistänyt tuon yliopisto-opiskelijoille tyypillisen asenteen, että kaikki on vain teatteria. "Who cares?", kysyi minulta retorisesti toinen tyttö, joka myös oli pannut merkille tosikkomaisuuteni, jota hän ei voinut pitää muuna kuin tyhmyytenä.

Tampereen teknillisessä korkeakoulussa eräs matematiikan professori, joka oli suorittanut myös yhteiskuntatieteiden lisensiaatin tutkinnon, kertoi minulle innoissaan suunnittelemastaan kirjasta, jossa hänen oli määrä tarkastella matematiikkaa sosiologian näkökulmasta, vain yhtenä kauppatavarana muiden joukossa. Ajatusta, että matematiikka voisi olla vielä jotakin muuta, hän vierasti. Hän oli suosittu luennoitsija, hän oli itse hienosti onnistunut matematiikan markkinoinnissa. Ja tämä riitti hänelle. Kun joskus paljon myöhemmin soitin hänelle kertoakseni Weininger-projektistani, hän vaikutti hyvin vaivautuneelta tai suorastaan ahdistuneelta. Hän lopetti puhelun lyhyeen, ja aina myöhemmin, nähdessään minun kaupungilla lähestyvän, jo hyvissä ajoin vaihtoi kadun toiselle puolelle.

*

Koskaan ei ole liian myöhäistä elää yksinäinen lapsuus – ja minulla on nyt siihen erinomainen tilaisuus. Ensimmäiset 16 vuotta elin veljeni terrorin alla, enkä vielä tuolloin voinut keskittyneesti leikkiä omia leikkejäni. Kun nyt muutin takaisin isän luokse, minusta aluksi tuntui pahalta, kun häntä niin harvoin näki kotona; mutta vähitellen olen alkanut suorastaan nauttia yksinäisyydestä, koska siihen tällä kertaa yhdistyy myös melko täydellinen akustinen rauha.

Yhä vähemmän enää kaipaakaan kenenkään seuraa, mutta jos kirjoittamiseeni jostakin syystä tulee tauko, helposti masennun ja alan soitella tuttaville. Eilen viimeksi lankesin tähän paheeseen, kun luonamme oli vierailut eräs isän entinen työtoveri. Heille on muodostunut tavaksi noin kuukauden välein yhdessä "parantaa maailmaa". Molemmat ovat huonokuuloisia, ja keskustelu on hyvin äänekästä. Kun he kokoontuvat meillä, ei kirjoittamisestani tietenkään tule mitään.

Heidän keskusteluissaan usein nousee esiin aiheita, joista he toivovat myös minun sanovan mielipiteeni. Eilen puhuttiin muun muassa rikoksesta ja rangaistuksesta. Minut kutsuttiin keskusteluun lähinnä koska olen joskus työskennellyt vankeinhoitoalalla, mutta aihe tietenkin kiinnosti minua erityisesti rikoksen uhrina.

Emme löytäneet vastausta kysymykseen, miten rikollinen voisi hyvittää tekonsa. Hänestä ei ole yhteiskunnalle hyötyä myöskään vankilassa ja yleensä hänen elämänsaldonsa jää hyvin negatiiviseksi. Pahoinpitelijäni voi lusia loppuelämänsä ja maksaa teostaan koko omaisuudellaan, mutta uutta selkää hän ei voi minulle antaa.

Tästä tulimme myös kysymykseen kuolemanrangaistuksesta. Vieraamme sanoi, että hyvää tulee tehdä sen itsensä vuoksi, ei palkinnon toivossa; ja mielestäni myös lainkuuliainen kansalainen ansaitsee kuoleman, jos hän käyttäytyy hyvin vain rangaistuksen pelossa.

Miksi ihminen tekee hyvää sen itsensä vuoksi? Koska se on kaunista, vastaa insinööri. Miksi ihminen tekee pahaa sen itsensä

vuoksi? Koska se on kaunista, vastaa taiteilija. Siis miksi ihminen tekee pahaa, eikä hyvää; tai päinvastoin? Tässä voi puhua "armosta", kuten Weininger; ja voi myös tyylikkäästi vaieta, kuten Wittgenstein.

Myös ihmettelimme sitä, miksi tuomittuja rikollisia niin usein näkee julkisuudessa, mutta heidän uhrejaan vain harvoin. Ja tälle kyllä löysimme selityksen: Rikollisesta elämäntavasta voi luopua, ja monikin on tehnyt loistavan uran entisenä rikollisena. Uhrin on vammaisena paljon hankalampi aloittaa uutta elämää; hän ei kelpaa evankelistaksi eikä elokuvatähdeksi.

*

Olen teroittanut isälle, että minulle on hyvin tärkeätä joka päivä saada muutamia tunteja "leikkiä keskittyneesti", eli kirjoittaa; ja kun hän äsken tuli huomauttamaan, että naapuri jo on lumitöissä, sain lievän raivokohtauksen – mistä nyt kannan huonoa omaatuntoa.

Muuten yhteisasumisemme on sujunut oikein hyvin; isä on alkanut viettää yhä enemmän aikaa naisystävänsä luona, mikä on auttanut myös minua täydemmin elämään "omaa elämäni".

*

Hyväluontoisesta ihmisestä, jos hän on täysin terve, tulee helposti muiden heittopussi. Kesänaapurimme nuorempi poika oli tästä hyvä esimerkki. Hän oli täysin isonveljensä pompoteltavissa ja tämän puosuna valmis joka lähtöön. Kunnes henkisesti sairastui.

Minäkin sairastuin, ensin henkisesti, ja nyt, pahoinpitelyn uhrina, myös fyysisesti. Tämä viimeisin vastoinkäyminen on lopulta tuonut käyttökseeni tiettyä arvokkuutta ja opettanut minut myös joskus sanomaan "ei", kun esimerkiksi isä on pyytänyt minulta jotakin palvelusta.

Muutos siitä kun tulin tähän taloon on valtava. Ensimmäisen kerran valittaessani isälle, että ruohonleikkuu ei enää sovi selälleni, hän vastasi, että jos työ joudutaan ostamaan ulkoa, minun on alettava maksaa vuokraa.

En saanut häneltä minkäänlaista myötätuntoa; ja järkytyin: Että olen nyt selkävaivainen ja joudun käymään kalliissa terapiassa on omaa tyhmyyttäni. Ei ole isän asia maksaa minulle palkkaa kirjoittamisesta; hän maksaa minulle vain talonmiehen töistä.

Asuminen peräkamaripoikana on nöyryyttävää, ja olen suostunut tähän vain koska näin saavutamme tiettyjä ”synergiaetuja”. Isälle tuo turvaa jo se, että asun täällä; ja on hienoa, että joskus myös pystyn tekemään hänelle joitakin vähäisiä palveluksia. Jos tämä ei isälleni riitä, jos minun on lisäksi maksettava vuokraa, maksan sitä mieluummin jollekin vieraalle.

Kun olin selittänyt tämän isälle, hän mielti tarkemmin, mitä oli tullut sanoneeksi, ja myöhemmin hän on aina suhtautunut minuun äärimmäisen hienotunteisesti. Olemme sopineet, että teen lumityöt; sen selkäni kyllä kestää, ja se myös riittää nyt isälle vuokranmaksuksi. Olen myös valmis auttamaan häntä muumio-omenien poimimisessa, jos vain saan ensin tehdä tietyt voimisteluliikkeet, joita ilman en urakasta selviä.

Nyt olin viimeksi tehnyt lumityöt noin 10 tuntia sitten, myöhään edellisenä iltana, ja päässyt hyvään alkuun kirjoittamisessa, kun isä tuli keskeyttämään minut. Lunta ei yöllä ollut satanut kuin ehkä millimetrin, ja ihmettelin kun hän nyt jo oli hoputtamassa minua uudestaan töihin. Hän sitten selitteli, ettei ollut sitä tarkoittanut ja että hänenkin mielestään kyllä hyvin ehdin myöhemminkin.

Kirjoittaessani olen taas samassa mielentilassa kuin olin 17-vuotiaana kuunnelllessani Beethovenia. Nuorelle aikuiselle – minun tapauksessani 58-vuotiaalle – on hyvin tärkeätä saada pitkäksikin aikaa sulkeutua omiin oloihinsa, ja toivoisin isän vihdoon ymmärtävän tämän. Äiti ei sitä koskaan ymmärtänyt; hän ei ymmärtänyt, että

halusin kuunnella Beethovenia yksin enkä yhdessä hänen kanssaan. Äiti oli minulle levyn ostanut. Olinko siis tuhma poika, kun poistuin huoneesta ja palasin vasta kun hän oli saanut levyn kuunnelluksi?

Vammautumiseni ja siihen liittyvä ponteva uhritumiseni on siis vähitellen tuomassa minulle arvostusta lähipiirissäni, ja toivon, että joskus myöhemmin vielä saan sitä myös valtakunnan tasolla. Eräs tuttavani on ehdottanut, että alkaisin ladata youtubeen videoita tapauksestani, ja olen pannut tämän mietintämyssyyn. Ei ole mahdotonta, että vielä joskus astun oikein megajulkisuuteen yhdenlaisena yhden asian mannekiinina.

*

Aviomiehet ovat kääntyneet puoleeni, kun heillä on ollut vaikeata; ja kun he taas ovat saaneet asiansa kuntoon, he ovat ottaneet minuun etäisyyttä. He eivät ole halunneet tehdä lopullisia johtopäätöksiä kokemastaan; he tietävät, että heissäkin on ollut vikaa, ja kun he sitten uudestaan ovat päässeet nauttimaan naisesta, he ovat halunneet unohtaa menneet.

Varmasti paksunahkaisinkin mies hämäästi aavistaa, että seksuaalisuudessa on jotakin sikamaista ja että kaikki menee hyvin vain niin kauan kuin yhdynnässä aina kaksi sikaa kumoavat toisensa. Vasta kohdistuessaan naiseen, joka jostakin syystä ei lähde käyntiin, seksuaalisuus näyttyy väkivaltana, ja siksi nimenomaan miestä syyllistetään.

Että mitään kunnan miesliikettä ei ole päässyt syntymään, johtuu siitä, että miesten valtaenemmistölle seksuaalisuus on ainakin jossakin vaiheessa ollut niin palkitsevaa, että he ovat lakanneet pohtimasta moraalikysymyksiä. He joutuvat paljon kärsimään vääryyttä, mutta he eivät luhistu sen alle; niin kauan kuin heillä on myös itsellään kyky tehdä vääryyttä.

Mitä tapahtui 12.9.2010, on siksi niin merkityksellistä, että tuolloin – kuten noin vuonna 30 – uhrattiin "Karitsa": täysin synnitön mies. Juutalaiset ovat joutuneet maksamaan teostaan kovan hinnan. – Mitähän nyt tapahtuu naisille?

*

Weiningerin kuoleman 100-vuotispäivänä (4.10.2003) tutustuin itseäni 7 vuotta vanhempaan naishenkilöön, joka siitä lähtien on mielenkiinnolla seurannut kirjallista toimintaani. Olen käynyt hänen kanssaan pitkiä, muun muassa perhepoliittisia keskusteluja, joihin hän on avannut aivan uusia näkökulmia.

Hän sai elää yksinäisen lapsuuden jo lapsena. Vaikka hän on ainoa lapsi, hänen äitinsä ei ehkä rakastanut häntä yhtä rajattomasti kuin oma äitini minua, ja tämä jo varhain teki hänestä itsenäisen, omissa leikeissään viihtyneen lapsen.

Itse olen kuopuksena alusta lähtien joutunut sopeutumaan, mikä on tehnyt minusta ylisosiaalisen "rajojen hämärtäjän". Minun rajojani ei ole kunnioitettu, ja ehkä siksi en ole myöskään oppinut kunnioittamaan muiden rajoja.

Myös eräs elämäni tangeerannut katupoika, jonka luona tilapäisesti asuin ja jonka ainoa pyyhettä minulla oli tapana lainailla, huomautti minulle tästä. Hänelläkin oli enemmän "tapoja" kuin minulla.

Edellä mainittu taksimies aina jätti broilerin nahat syömättä; siispä minä söin ne hänen lautaseltaan. Jo tähän mennessä ajatus muiden lautasten nuolemisesta on alkanut tuntua minusta hyvin vieraalta – suorastaan vastenmieliseltä – ja olen nyt ihmissuhteissani, Weiningerin opastuksella, jo pitkään ollut menossa aivan toiseen äärimmäisyyteen.

Naistuttavani ei juuri koskaan soittale ystävilleen, ei myöskään minulle; mutta hänelle soitetaan paljon. Usein hän vastaa; mutta usein

hän myös jättää vastaamatta. Hän on suoraan sanonut, ettei hän ole kovin kiinnostunut ihmisistä ja että hän paljon paremmin viihtyy eläinten, kasvien ja kirjojen parissa. Toisaalta hän on kyllä useita kertoja kutsunut minut puutarhamökilleen, missä myös olemme käyneet keskusteluja. Hän on ollut tapauksestani kiinnostunut, mutta alkaa jo kyllästyä. En enää uskalla soittaa hänelle. – Pelkään, että "äiti suuttuu".

Sukupuolten väliset, muka harmoniset suhteet aina perustuvat teeskentelyyn. Sama pätee rotujen välisiin suhteisiin. Kun aikaisemmin kaveerasin vierasrotuisten kanssa, nykyään tarkkaan vältän kaikkea sekarotuista kanssakäymistä, ja olen harkinnut luopumista myös vielä jäljellä olevista naistuttavistani. Kun ihminen on tekemisissä vastakkaisen sukupuolen tai vierasrotuisten kanssa, hän joko tietoisesti tai tietämättään alkaa muokata käytöstään; hän esimerkiksi alkaa "säätää ilmeitään" tai sitten heittäytyy aivan yliekspressiiviseksi.

Kun naistuttavani viimeksi ei vastannut, kun olin hyvin tuskainen, soitin miestuttavalleni, monipuolisesti lukeneelle Nokian saneeraamalle insinöörille, joka nyt susirajalla elää vaikeasti sairaan äitinsä turvana. Hän on viisain ihminen, jonka olen tavannut; ja erityisen viisaaksi hänet tekee hänen haluttomuutensa levitellä viisauttaan muille. Naistuttavani ohella hän on yksi niistä harvoista aikuisista, jotka vielä kykenevät muodostamaan mielipiteen myös täysin anonyymistä taiteesta. Nämä kaksi ovat olleet tärkeimmät lukijani.

Jaoin hiljattain Facebookissa jutun katusoittajasta, joka sai huomiota vain lapsilta; hän oli maailmankuulu viulisti, ja kun hän nyt esiintyi *incognito*, eivät ihmiset enimmäkseen kuulleet mitään erikoista hänen soitossaan. Itselläni on meneillään samantapainen koe: Olen kirjoittanut mestariteoksen, heittänyt sen suolle ja jäänyt seuraamaan kauanko kestää ennen kuin kukaan sen sieltä löytää. Tuo

"suo" on internet; siellä, kuten kadulla, on paljon ohikulkijoita, eikä kukaan vielä pelkäästään tekstieni vuoksi ole ottanut minuun yhteyttä.

*

Olen nyt lopettanut kaiken eroottisen pörhistelyn, mikä minun tapauksessani on parhaimmillaan tarkoittanut haaveellista vaeltelua Euroopassa. On ihmeellistä kuinka ihminen aina uudestaan lähtemällä reissuun pystyy hämäämään itseään; että ulkomaailmassa muka olisi jotakin mielenkiintoista. Vain muutaman kerran matkoillani minulle tapahtui, että tuo eroottinen tunne petti: olin tullut outoon paikkaan, joka ei tuntunut sijaitsevan missään ja jonka koin hyvin ahdistavana. Tuollaisessa paikassa (*anus mundi*) ihmiseltä myös hämärtyvät kaikki maailmanhistorialliset perspektiivit.

Kun parisen vuotta sitten myöhään syksyllä palasin tähän sumuiseen laaksoon, toistelin mielessäni jostakin lukemaani lausetta: "There's no exit from this valley of sorrow but death". Käsittäakseni lause viittaa juuri eroottisen tunteen kuolemaan.

Aikaisemmin minulle oli välttämätöntä ensin kyetä luomaan mielessäni oikeanlainen maisema, jossa kirjoittaminen sitten tapahtui. Nykyään vain kirjoitan, välillä huonommissa, välillä paremmissa maisemissa, ja oletan että lopputuloksen kannalta niillä ei ole merkitystä. Lukijalla on kuitenkin omat maisemansa – tai sitten hän kykenee lukemaan täysin maisemattomasti.

Olen siis tullut "maailmalle vieraaksi", en odota elämältä enää muuta kuin "tuskattomia tuokioita". Haluan enää vain jättää jäljen; merkitsemällä ylös viimeisiä tuntemuksiani, kuin juuri myrkyn niellyt itsemurhaaja.

Vaellukseni on vaellettu. Paitsi että minulta on mennyt usko ihmisten hyvyyteen, minulta on myös mennyt terveys. Jo viiden kilometrin kävelyn jälkeen lonkka kipeytyy. Onneksi on tietokoneet,

jotka auttavat myös vaikeammin vammaisia elämään merkityksellistä elämää.

Olen erityisen onnellisessa asemassa, koska sain elää pitkään jo ennen internetiä. Kun vielä olin terve, ehdin koota valtavasti elämispääomaa, jota ehkä nykynuorilla ei ole malttia hankkia, koska reaali maailmassa kaikki tapahtuu niin hitaasti ja vaivalloisesti.

*

Vanhuuden vaivojensa kanssa kamppailut tätini sanoi viimeisinä aikoinaan, että "tämä elämä on sellaista tasapainoilua". Minulle tällä oli, sairastuttuani Menieren tautiin, aivan konkreettinen merkitys. Vaikka huimauskohtauksia ei enää pariin vuoteen ole ollut, olen pysyvästi menettänyt kuulon toisesta korvasta, mikä tekee sosiaalisesta elämästäni rajoittuneempaa ja on myös vähentänyt intoani opiskella kieliä. Nuorempana minulle merkitsi enemmän puhuttu kuin kirjoitettu sana – tarkoitan tietenkin luonnollista puhetta; radio on aina ollut minulle kauhistus, etenkin sieltä tuleva "luonnollinen puhe" – mutta uudessa tilanteessa tulen nyt ilmaisemaan itseäni lähinnä kirjallisesti, sillä ainoalla kielellä, jonka olen kunnolla oppinut.

Ehkäpä nyt itselläni, jos vielä jaksan elää muutaman vuoden, suhde elämän ja kirjoittamisen välillä tulee jäämään melko optimaaliseksi. Surullisimpia ovat tapaukset, jotka jo nuorena saavuttavat kirjallista kuuluisuutta ja joilta varsinainen elämä jää elämättä; heidän edellään aina "todellisuus taipuu" ja vääristää heidän minäkuvaansa. Tunnetuin esimerkki tästä on Pentti Saarikoski, joka ehkä vielä 20-vuotiaana oli ikäisistään edellä, mutta joka jo 30-vuotiaana oli jäänyt heistä pahasti jälkeen.

Minulle Saarikoski on vain yksi niistä varhaiskypsistä mitättömyyksistä, joita 60-luvulla toiset, vähän vanhemmat mitättömyydet nostivat kansakunnan kaapin päälle. Myöhemmin

journalistit ovat sitten sovitelleet Saarikosken manttelia varhaiskypsälle Matti Nykäselle. – Heille itselleen sopisi parhaiten myllynkivi kaulaan.

*

Nyt kun oma elämäni on eletty, samastun voimakkaasti Uuno Kailaan rampaan poikaan pallokentän laidalla:

Yli aurinkoisen hiekan,
johon lehmus varjon loi,
moni riemukas huuto kiiri,
moni kirkas nauru soi.

Pojat juoksivat notkein säärin
yli pallokentän sen.
Eräs seiso i hievahtamatta,
eräs raajarikkoinen.

Lainaus alkaa minuun voimakkaasti vetoavalla kuvalla – jonka Kailas myös toistaa. Oletan että aurinko paistoi pojan takaa luoden jyrkät varjot. Voisin hyvin kuvitella iltapäivän auringossa marssivani täältä Sahalinille. – "Henkilökohtainen on poliittista"; ja mikä maailmanpolitiikassa tunnetaan nimellä "Drang nach Osten" on minulle hyvin henkilökohtaista.

Olen Facebookissa tutustunut nuoriin fasisteihin, joiden leikkeihin nyt olen mennyt mukaan – tosin vain mielikuvituksessa:

kuin jättänyt ramman ruumiin
olis sielu poikasen
ja syöksynyt kilpasille
kera toisten, riemuiten.

Hän askelen astui – mutta
kuin unesta havahtain
näki itsensä... Oikea jalka
oli kuihtunut tynkä vain.

Kun menin kalevalaiseen jäsenkorjaukseen, terapeutti heti pani merkille "kuihtuneen" vasemman jalkani. Vaistomaisesti olin varonut sitä, jo kahden vuoden ajan, ja se oli alkanut surkastua. Tämän jälkeen olen aina tietoisesti survonut vasenta poljinta, kohdistakseni siihen vähintään saman momentin kuin oikeaan. En tarvitse kinalosauvoja, mutta jo tuon lievän vammani takia tunnen jääneeni syrjään elämässä.

On kyllä muistettava, että vain harva fasisti on ehjänä selvinnyt näin korkeaan ikään; mutta minua harmittaa erityisesti, että oma vammautumiseni tapahtui niin naurettavalla tavalla.

Materialistinen, "juutalainen", porvarillinen, marxilainen maailmankatsomus on "epäsankarillinen" eikä anna yksilölle rohkeutta mihinkään hulluihin yrityksiin. Porvari tietää, että jos hänen ainoa ruumiinsa vahingoittuu, hän ei saa tilalle uutta, ja siksi hän aina "pitää jalat maassa".

Eräs Israelin televisiossa esitetty kuvaelma tuo selvästi esiin juutalaisuuden ja kristillisyyden sovittamattoman ristiriidan. Juutalaiset nauravat uskolle tuonpuoleiseen, he nauravat Jeesukselle, "huoran penikalle", joka luuli että hänellä on isä taivaassa ja joka siksi antoi ristiinnaulita itsensä. Kuvaelma sai minut tuntemaan syvää sääliä Jeesusta kohtaan, jolle vasta sääriluita murskatessa alkoi selvitä, että ihmisellä ei tässä maailmassa ole muuta turvaa kuin hänen hauras kehonsa, josta vain täytyisi yrittää pitää huolta.

Kristinusko opettaa ihmisten tasa-arvoisuutta; tämän uskon olen sisäistänyt ja sitten antanut yhden tasa-arvoisen taittaa ainoan selkäni. Eräs fasistikaverini esitti, että hakkaamalla naisesta paskat ulos voisin

saada asialle ainakin periaatteelliseen päätöksen: Selkäranka selkärangasta.

Pahoinpitely on nyt lopullisesti vapauttanut minut kaikesta jeesustelusta, mutta edelleen hyysään ajatusta, että naisiin tulisi suhtautua jollakin tietyllä tavalla, ja olen tässä lähentynyt Mannerheimia, jonka eräessä valokuvassa olen nähnyt etäältä tekevän kunniaa lottarivistölle.

Kaupunkini kaduilla pyöräilee vanhempi, sporttinen naishenkilö, joka ilmeisesti kärsii Touretten syndroomasta ja huutelee vauhdista hävyttömyyksiä jalankulkijoille, ainakin miespuolisille. Myöhemmin olen oppinut, että jos häntä jo kaukaa tiukasti tuijottaa silmiin, hän katsoo muualle eikä ääntele mitenkään. Pahinta siis mitä mies voi tehdä, yleensäkin, on kääntää naiselle selkensä. Jos nainen, kai aikojen alusta miehen rinnalla alemmuutta tuntenut olento, joskus pääsee niskan päälle, hän ei voi vastustaa kiusausta käyttää tilaisuutta hyväkseen. Tästä todistavat myös kuvat Abu Ghraibin vankilasta.

Puhutaan ihmisten tasa-arvosta, mutta jokainen tervevaistoinen mies kyllä ymmärtää, että puheet ovat puheita, ja jos joku mies ne uskoo, hänelle nauravat sekä miehet että naiset. Tällaista miestä ei minkään maan lakikaan voi suojella.

Myös liikenteessä huomaa miten nainen, kun hänellä kerrankin on voimaa, sumeilematta myös käyttää sitä. Harva autoileva nainen ymmärtää antaa tietä kevyemmälle liikenteelle, kuten pyöräilijöille tai jalankulkijoille. Myös jalankulkijoina naiset pitävät itsestään selvänä, että mies aina väistää. Ehkä tämäkin on miesten syytä. Miesten olisi luovuttava alhaisesta ritarillisuudestaan; vasta sitten naiset oppisivat, mitä todellinen tasa-arvo tarkoittaa.

Jeesustelun ja Mannerheim-poseerausten jälkeen kolmas ja paras vaihtoehto olisi olla suhtautumatta naisiin mitenkään, eli mennä luostariin. Mutta niin kauan kuin siellä on homoja – ja heteroja – on vain yritettävä pärjällä "maailmassa".

Yksi tasa-arvoinen ratkaisu saattaisi olla burka-pakko molemmille sukupuolille. Naisten on peitettävä sulonsa, ja heidän ei myöskään tule voida burkan suojista tirkistellä miesten suloja.

*

Eilen oli tauko kirjoittamisessa. Olin edellisenä iltana, ensimmäisen kerran pitkän internet-urani aikana, joutunut erään kommenttini synnyttämän pienen viharyhmän maalitauluksi ja nukkunut yöni huonosti.

"Raakaa naurua päin naamaa." Ilmaus on jäänyt minulle mieleen erään skitsofreenikon haastattelusta. Aina kun hän yrittää vakavasti puhua asioista, jotka hänelle itselleen ovat tärkeitä ja todellisia, hänelle nauretaan: Hullu mikä hullu.

Itse en ole skitsofreenikko, mutta olen kokenut jotakin samantapaista. Viimeksi toissailtana. Olin esittänyt Facebookissa amerikkalaiselle yleisölle ilmeisesti väärän, jo valmiiksi naurettun mielipiteen, ja muutamassa minuutissa sain niskaani ryöpyn loukkaavia, alatyylisiä vastakommentteja, minkä jälkeen minut poistettiin keskustelusta. Myös elävässä elämässä olen pari kertaa kokenut tällaisen symbolisen teloituksen.

Kun toissakesänä mökillämme, veljeni läsnäollessa, erehdyin pitämään esitelmää kallonmittauksesta, hän yhtäkkiä tempaisi repun olalleen ja ryntäsi pihalle kuin lähteäkseen takaisin Helsinkiin. Juostessaan hän falsetissa, kädet korvilla toisteli sanaa "Endlösung", jonka looginen yhteys esitykseeni jäi minulle hämäräksi. Myös paikalla ollutta isääni hänen esikoisensa käytös, mikä ei vuosien varrella näytä lainkaan hioutuneen, kovasti nolotti. Kohta tämä kuitenkin palasi takaisin ja mykkänä keinutuolissa pureskeli kynsiänsä, kun isä ääneen ihmetteli hänen käytöstään.

Palaverimme aikana veljeni toistuvasti pyrki tekemään minusta isän silmissä naurettavan. Puhuessani hän kerran otti kasvoilleen

idioottimaisen ilmeen; pyöritteli silmiään ja roikutti kieltään puoliksi suusta, minkä jälkeen päättään kallistaen katsoi isään ja ontolla äänellä lausui: "Kuuntele nyt mitä se puhuu". – Hullu mikä hullu.

Tuo amerikkalaistyylinen teatteri ei tehnyt isään toivottua vaikutusta; hän ei pitänyt veljeni naamatemppuja tai hysteeristä huutamista minään argumentteina. Hän on lukenut pitkän saksan ja osaa arvostaa oppineisuuttani sekä monipuolista elämäkokemustani ja mielellään kuuntelee, kun selitän hänelle erilaisia teorioitani ja esitän ehkä monenkin mielestä erikoisia, "tähän aikaan sopimattomia" mielipiteitäni. Saa olla eri mieltä, mutta on tunnustettava toisen ihmisarvo. Tätä isä on yrittänyt veljelleni opettaa. Huonolla menestyksellä.

Kolmas vastaava kokemus minulla on Tampereen Kauppakadulta. Olin vähän aikaisemmin Tillikan suuressa pyöreässä pöydässä – yhdessä kolmesta – taas esittänyt joitakin vilpittömiä mielipiteitäni, joihin vain harva uskaltaa vastata samalla mitalla. Yleensä vain syntyy vaivautunut hiljaisuus; mutta tällä kertaa sanaa levitettiin, ja minua alettiin morjestella: "Mitä fasisti?".

Tässä oli vielä huumoria, jopa sydämellistä, mutta sitten Kauppakadulla tuntematon joukkio jo kaukaa räjähti nauramaan kun näki minun lähestyvän; ja tuo nauru ei ollut sydämellistä. He eivät tehneet mitään, eivät myöskään sanoneet mitään; mutta heidän katseistaan saatoinkin lukea: "Fasistin saa tappaa".

Olin juuri ennen toissapäiväistä järkytystäni katsellut youtubesta videoita entisistä uskovaisista, joille jopa heidän vanhempansa olivat kääntäneet selkensä. Ja heti perään sain osakseni aivan samanlaista suhtautumista itseään varmasti hyvin suvaitsevina pitäviltä "maailman lapsilta".

Eräs Facebook-kaverini, amerikkalainen professori, jolla on juuret Suomessa, oli jakanut hellyttävän kuvan vitivalkoiseen Ku Klux Klan-pyjamaan puetusta pienokaisesta, joka peilaili itseään mustan mellakkapoliisin suojakilvestä. Kuva on levinnyt laajalle ja herättänyt

paljon "keskustelua". – Missähän tyylilajissa tuota keskustelua on käyty?

Sain käsityksen, että professori sikäläisine kavereineen ei olisi pitänyt pahana, vaikka poikanen vähän kasvettuaan olisi teloitannut vanhempansa, kuten joku hänen kohtalotoverinsa jo on tehnyt. Oltiin Amerikassa, ei DDR:ssä, missä toisinajatteliijoilta otettiin lapset valtion kasvatettaviksi. Olin äimänkäkenä (flabbergasted), ja sanoin pitäväni kuvaa hienona symbolina rotujen väliselle molemminpuoliselle kunnioitukselle ja rauhanomaiselle rinnakkaiselolle. Ehdin vielä sanoa, että rotujen sekoittaminen ei ole niiden kunnioittamista. Sitten ääneni hukkuu rummunpärinään ja mädät kananmunat alkoivat lennellä.

Amerikan yhdysvallat on suurin sotilasmahti maailmassa, ja tällaista on heidän "sivistyneistönsä" – Vähemmästäkin menee yöunet.

Kuinka lapsellisen luottavaisesti olenkaan laukonut mielipiteitäni täällä lintukodossamme – lainkaan miettimättä kenellä on valta. Viharyhmä on vielä rapakon takana, mutta jonakin päivänä he ovat täällä ja tietenkin ensimmäisenä rynnäyttämässä minun oveani. – Tällaista painajaista näin, kun vihdoin aamulla nukahdin.

Olin vain ilmaissut *tunteen*, jonka tuo kuva minussa herätti, ja siihen liittyvän arvoarvostelman. Se oli positiivinen tunne, ja tietenkin yllätyin kaverini reaktiosta. Vastapuoli suhtautui kommenttiini kuin olisin esittänyt jonkin *ajatuksen*, joka voidaan osoittaa vääräksi. Tähän viittasivat sanat "stupid" ja "idiot".

Ihmistä voi arvostella siitä, että hän ajattelee väärin, vaikkapa matematiikassa; mutta voiko hän myös tuntea väärin? Toimiva demokratia edellyttää, että ihmiset ilmaisevat tunteensa, ja että he tekevät sen väkivallattomasti. Mielestäni ihmisten, jotka näkevät rotupuhtauden arvona, tulisi myös saada toteuttaa sitä elämässään. Heidän myös tulee saada kirjoituksillaan, puheillaan ja

kokoontumisillaan herätellä tätä mahdollisesti muissa vielä uinuvaa tunnetta.

Kuvassa esiintyvä musta poliisi on vuosia myöhemmin tavoitettu, ja häntä on haastateltu. Hän ei kunnolla edes muistanut tapausta, koska oli ollut niin omissa mietteissään. Hän ei suhtautunut Klaaniin kuten hänen joidenkin valkoisten mielestä olisi tullut suhtautua. Ehkä hän itsekkin oli rasisti; ehkä häntä vain huvittivat klaanilaisten hassut asut. Mustat rasistit eivät sellaisia tarvitse.

Tuo musta poliisi vaikutti haastattelun perusteella paljon älykkäämmältä, tasapainoisemmalta ja myös oppineemmalta kuin mainittu valkoinen professori. Hän olisi hyvin voinut pitää luennon vaikkapa sananvapaudesta sekä kokoontumisvapaudesta eräinä länsimaisina perusarvoina ja myös kertoa professorille jotakin vallan kolmijako-opista.

*

Kun kirjoitin *Verta ja rahaa*, ja vielä monta vuotta sen valmistuttua (2007), olin aatteineni aivan yksin. Kukaan ei ottanut minuun yhteyttä rotukysymyksessä, ja omiin yhteydenottoihini en saanut vastausta. Etsiessäni nykyiselle luterilaiselle kristillisyydelle miehekkäämpää vaihtoehtoa olen tietenkin aivan ensimmäiseksi kääntynyt kirkonmiesten puoleen. "Synti omaa verta ja rotua vastaan on tämän maailman perisynti ja siihen antautuvan ihmiskunnan loppu", kirjoitti Adolf Hitler. Siis voisivatko vielä risti ja hakaristi uudelleen löytää toisensa? Tätä olen kysynyt useammalta kuin yhdeltä papilta tai piispalta, ja aina on aloitteeni kilpistynyt täydellisen vaikenemisen muuriin.

Kysymyksenasetteluni ei sovi nykyiseen "kulttuurihegemoniaan"; kysymys täytyisi vielä toistaa muutamat miljoona kertaa, ennen kuin sitä edes tunnistettaisiin mielekkääksi kysymykseksi. Aluksi hain sille kaikupohjaa papistolta ja muilta antirasisteilta, jotka vielä nykyään

hallitsevat mediaa; ja vasta myöhemmin olen kääntynyt mahdollisten rasistien puoleen.

Vaikka *Veri ja raha* on ehkä ainoa sotien jälkeen ilmestynyt avoimen rasistinen teos Suomessa, siitä eivät tähän mennessä ole kiinnostuneet enempää rasistit kuin rasismin vastustajatkaan. Vesa Puuronen Itä-Suomen yliopistosta on vuonna 2011 julkaissut – tietenkin myös valtamediassa noteeratun – "tutkimuksen" *Rasistinen Suomi*. Jos itse kirjoittaisin tällaisesta aiheesta, ensitöikseni hakisin Fennica-tietokannasta lähdekirjallisuutta sanalla "rasismi". Jos myös Puuronen olisi näin tehnyt, hän ei olisi voinut olla löytämättä kirjaani. Nyt sitä ei ole lähdeluettelossa, ja kun ihmettelin asiaa Puuroselle, hän myönsi että se on puute ja että hän ei todellakaan ollut kirjastani aikaisemmin kuullut.

Epäilen kuitenkin että kyse on tietoisesta yrityksestä vaieta kuoliaaksi kaikki vakava keskustelu rasismista. Myös Puuronen keskustelee aiheesta mieluummin katutappelijoiden kuin lukeneiston kanssa, koska noissa keskusteluissa jo lehtoraatti riittää takaamaan hänelle viimeisen sanan.

*

Vasta Facebookista löysin elämäni ensimmäiset rasisti-kaverit. En tiedä kuinka tosissaan he ovat – voin vastata vain itsestäni. Ehkä he ovat pelkkiä "trolleja" ja "hipstereitä", mutta heidän keskustelunsa ovat asiallisia ja mielenkiintoisia ja ovat juuri omiaan luomaan rotukysymykselle tuota kaipaamaani kaikupohjaa. Osa heistä on etabloitunut myös valtamediassa, ja olisi epäviisasta ahdistella heitä kysymyksellä heidän vakavuutensa asteesta.

Että lehdet yhtäkkiä lakkasivat julkaisemasta kirjoituksiani ja että kirjastot ovat lakanneet tilaamasta kirjojani, vahvistaa uskoani "isoonveljeen". Ensin lehden päätoimittaja ihastuneena teksteihini myös julkaisee ne, sitten ylempää tulee mahtikäsky, että Matti

Simolalta ei enää julkaista mitään. Ensin kirjastonhoitajat tilaavat kirjojani, ja kun isovelji on ehtinyt tarkemmin perehtyä niihin, niitä ei enää tilata. Poliisi ei ole puolesta vuodessa tehnyt ensimmäiselle omassa asiassa tekemälleni tutkintapyyntölle mitään eikä vastaa kyselyihini. Olenko nyt myös lainsuojaton, ja olenko sitä mielipiteittäni vai sukupuoleni vuoksi?

On paljon yhteiskunnan ulkopuolelle ajautuneita, turhautuneita nuoria miehiä, jotka haluavat muodostaa valtioon oman valtionsa. Suomella ei enää ole selvää viholliskuvaa, ja tämä on romauttanut moraalin. Jos jotakin moraalialia vielä on, sen lisäksi mitä esimerkiksi moottoripyöräjengit edustavat, se on "universaalialia moraalialia", joka ei velvoita mihinkään. Todellinen moraalialia aina edellyttää "meitä" ja "muita", ja moraalialisuus voidaan ymmärtää vain lojaalialisuutena omaa ryhmää kohtaan. Mutta nyt erityisen moraalialisina pidetään niitä, jotka ajattelevat vain itseään.

Kun koittaa "Harmageddon", jokaisen on valittava puolensa – tai kärsittävä marttyyrikuolema. En ole vielä päättänyt; mutta jos valitsen taistelun, tulen käymään sitä rotujen puolesta rotujen sekoittajia vastaan. Olen vahvasti sitoutunut myös suomenkieleen, mutta rotu menee vielä kielenkin edelle, ja olen valmis opettelemaan minkä tahansa vieraan kielen, jos sitä äidinkielenään puhuu yksikin rotusukulaiseni. Kun olen esimerkiksi Pohjois-Italiassa tavannut vaaleita, suorastaan punertavan vaaleita alkuasukkaita – renessanssimaalareiden töistä tuttuja hahmoja – se on aina tehnyt minuun suuren vaikutuksen.

Jotkut nuorista kavereistani tuntevat vetoa väkivaltaan esteettisenä ilmiönä. Ajatus, että väkivalta, nimenomaan motivoimaton väkivalta, on kaunista, ei ole uusi. Jo André Gide herkutteli ajatuksella että työntäisi kanssamatkustajan liikkuvan junan vaunusillalta kuolemaan – vain koska se on kaunista. Jotta teko on kaunis, sillä ei saa olla mitään muuta motiivia kuin esteettinen. Ei saa olla kysymys esimerkiksi kostosta; teon on oltava moraalialisesti neutraali.

Minua taas esimerkiksi joku Ernst Jüngerin kaltainen, sodan kauneusarvoista viehättynyt esteetti ei vähääkään kiinnosta. Toki minua kiinnostaa estetiikka, mutta näen kauneutta aivan muunlaisissa asioissa. Ongelmani on, että kaltaisiani kilttejä rasisteja, joille väkivalta on se vihonviimeinen keino, ei tahdo löytyä mistään – ja etenkin se, että mitään poliittista ratkaisua rotukysymykselle ei enää tässä vaiheessa ole. Ongelmani on sama kuin Hamletin: *To be or not to be*.

Fb-kavereitteni perustama *Sarastus*-verkkolehti on "fasistinen". Siinä on ilmestynyt paljon mielenkiintoisia artikkeleita muun muassa "konservatiivisesta vallankumouksesta". Kaikkea sitä mikä liittyy natsismiin tai yleisemmin Weimarin tasavallan ryhtiliikkeisiin, joista monet voidaan nyt selittää suorastaan natsismin vastaisiksi, on Suomessa vain vähän tutkittu, ja enemmän tai vähemmän amatöörimäinen *Sarastus* saa nyt aukoa latuja aivan umpihankeen. Vaikka olen itsekin aihepiiriä harrastellut, löydän lehdestä paljon nimiä, joista en koskaan ollut kuullut; ja toisaalta juuri nimet jotka ovat minulle kaikkein rakkaimmat (Chamberlain, Weininger, Clauss – todellinen hieno rotuesteetti, Dinter, Rosenberg) ovat jääneet pimentoon.

Olen aina voimakkaasti eläytynyt muiden kärsimyksiin, esimerkiksi puna-armeijan alle jääneiden saksalaisten naisten kärsimyksiin, kokonaan unohtaen, että minäkin voin olla uhri, jopa raiskauksen uhri. Olen aina ollut niiden puolella, joita kukaan muu ei puolusta; siksi olen puolustanut Weiningeria, Lanz von Liebenfelsiä, Wesseliä, jopa Hitleriä.

Kun ensimmäisen kerran olin lukenut Ilja Ehrenburgin roolista puna-armeijan propagandistina, Travemünden terminaalista ostamastani *National-Zeitungista*, aloin täristä, ja tärisin puolisen tuntia, ennen kuin pääsin nousemaan kahvion pöydästä jatkaakseni matkaa.

Suomalaisena minun on ollut vaikea ymmärtää antisemitismia; juutalaisia on täällä vähän, ja heidän vaikutuksensa ei ole niin näkyvää kuin se oli esimerkiksi Weimarin tasavallassa. Olen maailmalla tavannut pari miellyttävää juutalaista, mutta julkisuudesta voin mainita kolme, jotka ovat minulle jo fyysisesti vastenmielisiä. Yksi heistä on juuri Ilja Ehrenburg; kaksi muuta ovat Philip Roth ja Bob Dylan. Kun olin palannut Suomeen, kävin läpi kaikki kirjastosta löytämäni Ehrenburgia koskevat lehtileikkeet, enkä löytänyt sanaakaan Berliinin raikauksista.

Weininger puhuu juutalaisuudesta *ideana* ja toteaa, että on monia empiirisiä arjalaisia, jotka ovat tuossa ideassa paljon vahvemmin osallisina kuin moni empiirinen juutalainen. Jeesusta hän piti nimenomaan juutalaisena, joka oli voittanut juutalaisuuden itsessään. Juutalaisuus ideana tarkoittaa sovinnaisuutta, raukkamaisuutta, taipumusta mennä aina voittajan puolelle; kristillisyyden sankarillista asettumista hävinneen kannalle. Kun olen kaupunkini kaduilla yksinäni, "hengessä" (im Geist), marssinut SA:n riveissä, olen tehnyt sen nimenomaan kristittyinä, ja tätä olen myös papeille yrittänyt selittää.

"Ristiinnaulittakoon!", ulvoi professori Facebookissa, "Barabbas irti!", säästivät hänen kaverinsa. Ja tämä on juutalaista, *par excellence*. Professori on kotoisin lestadiolaisseudulta, ja hänen fanaattinen juutalaisuutensa saattaa hyvinkin olla kodin perintöä.

"Losungen wie 'Kauft nur bei Christen' sind *jüdisch*,..." (Tunnukset kuten 'Ostakaa vain kristityiltä' juuri ilmentävät juutalaisuutta), kirjoitti Weininger. Siis myös natsismi antisemitismissaan oli juutalaista. Kristinusko, puhdistettuna kaikesta juutalaisuudesta, on marttyyrien ja itsemurhaajien uskonto. *Elämä on juutalaista*. Ja kristitty nimenomaan ei hyväksy elämää.

Kaikki seurakunnat ovat Perkeleestä – koko elämä on Perkeleestä – ja flirttailuni kirkonmiesten kanssa on pelkkää teatteria, jonka on vain tarkoitus tuottaa itselleni esteettistä mielihyvää. Olen leikitellyt

ajatuksella, että jonakin päivänä voisin marssia kirkkoherranvirastoon pitämään nimenhuudon. Kaikki nousevat pystyyn, ja jokainen pappi kuullessaan minun lausuvan nimensä vastaa: "Paikalla!". Kun lopuksi lausun nimen Horst Wessel, kaikki kuorossa kajauttavat: PAIKALLA!

Kristityn velvollisuus on juuri puolustaa "menetettyä asiaa"; ja jos kirkosta taas tulee kansallissosialistinen, kristitty ei enää ole paikalla. Kristitty voi olla vain marttyyri; siksi juuri tällä hetkellä haluaisin pukeutua SA-univormuun ja kärsiä ihmisten pilkkaa Horst Wesselin, Kristus-sosialistin tähden.

*

Minulta ei ole välilevy luiskahtanut, kyseessä tuskin on myöskään piriformis-syndrooma, kuten pitkään epäilin. Oletan että venäytyksessä vasen pitkä selkälihas meni kramppiin ja että se on aiheuttanut limapussin tulehduksen, minkä vaikutusta kaikki oireeni ovat. Vaivani on taas ollut pahempi ja olen ollut hyvin masentunut. Tuskissani lähetin poliisille seuraavan viestin:

Arvoisa Tutkinnanjohtaja Ossi Kaario:

Jätin Tampereen poliisilaitokselle elokuun alussa tutkintapyynnön. Minua kehoitettiin ottamaan yhteyttä, jos kuukauteen ei ole kuulunut mitään. Nyt on kulunut jo kohta puoli vuotta, eikä asiassa käsittääkseni ole tapahtunut mitään.

Olen kerran soittanut Teille, ja sanoitte silloin, että harkitsette vielä, lähetättekö asiaa eteenpäin. Kun jonkin ajan kuluttua soitin uudelleen, ette vastannut, ja muistaakseni jätin vastaajaan viestin, että edelleen odotan kutsua kuulusteluihin. Minna Vahalalle olen soittanut useita kertoja, mutta hän ei ole osannut sanoa muuta kuin että paperit ovat edelleen hänen esimiehensä pöydällä.

Tuttavapiirissäni sattui tapaus, jossa mies kuritti uskotonta vaimoaan läpsäyttämälle tätä reisille. Teko oli siis hyvin symbolinen,

mutta vaimo ilmoitti poliisille, ja asia tuli muutamassa viikossa hoidetuksi. Jos poliisilla on aikaa puuttua avioparien nahisteluihin, miksi minun asiassani ei nyt tapahdu mitään, vaikka kyse on paljon vakavammasta teosta, johon syyllistyi minulle aivan tuntematon henkilö?

Vastapuoli on jo todistettavasti valehdellut ja asia näyttää maallikosta hyvin selvältä. Toivon edelleen, että poliisi välittää asiassa, jotta minun ei tarvitse enää suoraan ottaa yhteyttä tekijöihin.

Vammaani ei ole hoitoa. Aika parantaa, jos parantaa. Olen tähän mennessä käyttänyt erilaisiin hoitoihin, jotka siis ovat jääneet tuloksettomiksi, noin 500 euroa. Mutta tärkeintä tässä eivät ole korvaukset vaan se, että totuus tulee esiin. On jo moraalinen velvollisuuteni tehdä väkivaltaisesta fysioterapeutista ja valehtelevasta lakimiehestä poliisille ilmoitus. Tärkeintä on, että he saavat rangaistuksen ja että manttelini putsataan vääristä häirintäsyytöksistä.

Olen jo kirjoittanut asian ympärille yhden ISBN-tunnuksella varustetun kirjan, ja olen nyt kirjoittamassa toista. En ole tietoisesti kenenkään kunniaa loukannut; olen kertonut toisten yksityisasiosta, mutta vain niiltä osin kuin ne ovat myös minun yksityisasioitani ja liittyvät pahoinpitelyyn. Tekstit ovat myös verkossa, ja vastapuoli on niistä tietoinen. He eivät ole kunniansa perään kyselleet – mikä on ymmärrettävää.

Tulen pitämään asiaa esillä varmasti lopun ikäni. Kyse on myös yleisemmällä tasolla *miehen* oikeusturvasta eli turvattomuudesta, mihin myös hidastelu omassa tapauksessani viittaa. (Vrt. aviiovaimon tapaus).

Parhain terveisin Matti Simola

Tutkintapyyntö, johon viestissä viitataan:

Vaadin Pirjo Aulikki Tikkaselle (100250) (Saukkokuja 8, 61300 Kurikka) rangaistusta seksuaalisesta häirinnästä ja pahoinpitelystä sekä korvausta hänen minulle aiheuttamastaan ehkä pysyvästä fyysisestä ja psyykkisestä vammasta (kivusta ja särystä, rajoittuneesta liikuntakyvystä + vaikeasta, jopa itsetuhoajatuksiin johtaneesta masennuksesta) sekä lääkäri- ja fysioterapiakäyntien minulle aiheuttamista kuluista. Lisäksi vaadin asianajaja Timo Kalliolle (Asianajotoimisto Timo Kallio, Haapaniemenkatu 7-9 B, 00530 Helsinki) ja asiamies Seppo Juhani Nykäselle (osoite ja henkilöllisyys tuntematon) rangaistusta Tikkasen suojelemisesta.

Tikkanen teki tekonsa 12.09.10 entisessä asunnossani (Elianderinkatu 3B 12, 33230 Tampere). Tikkasella on fysikaalinen hoitolaitos osoitteessa Keskuspuistikko 7, Kurikka; hän on toiminut alalla pitkään, ja hänen on täytynyt tietää tekonsa mahdolliset fyysiset seuraukset. Erityisen raskauttavana pidän, että se oli täysin provosoimaton ja kohdistui tuntemattomaan mieheen, josta hän ei tiennyt muuta kuin että tämä oli elänyt viimeiset noin 20 vuotta selibaatissa. Käydessään minuun käsiksi, ensin väkivallattomasti, Tikkanen syyllistyi seksuaaliseen häirintään ja vasta myöhemmin, kun en ollut vastannut hänen lähentely-yrityksiinsä, teki minulle ovelaa, fysioterapiaksi naamioimaansa väkivaltaa.

Olen ilmoittanut Tikkaselle hänen minulle aiheuttamastaan vammasta; muuten en ole hänen yksityiselämäänsä häirinnyt. Tikkanen reagoi tuohon yhteydenottooni uhkauksella hakea minulle lähestymiskieltoa. Tässä uhkauksessa on valheellista tietoa, joka teletunnistetiedoilla myös voidaan sellaiseksi osoittaa. Tämä tulee olemaan minulle tärkein todiste, sen lisäksi mitä vastapuoli on vastineissaan jo tullut myöntäneeksi. Itse pahoinpitelyllä ei ole muita silminnäkijöitä kuin naapurini Erkki Seppälä, joka oli Tikkasen asuntooni tuonut. Molemmat otaksuttavasti olivat vahvasti humalassa,

mitä en heistä heti päällepäin nähnyt. Seppälä ei muista tai ei ainakaan myönnä muistavansa pahoinpitelyä. Kun häneltä asiaa kerran kysyin, hän arveli olleensa juuri tapahtumahetkellä vessassa.

Tässä on siis sana sanaa vastaan. Tikkasen uskottavuutta vähentää, että hän apureineen jo on antanut tapahtumista valheellista tietoa. Oman kertomukseni totuudellisuutta tukee sen johdonmukaisuus – ja koko elämäni ja missioni johdonmukaisuus – sekä sitkeys, jolla asiaani ajan. Olen muun muassa kirjoittanut omaelämäkerrallisen kirjan, joka rakentuu tuon pahoinpitelyn ympärille (*Aitiä ikävä*). Viittaan tässä muuhunkin kirjalliseen tuotantooni ja voin tarvittaessa vedota tuttaviiini, jotka läheltä ovat seuranneet elämäni ja voivat todistaa kuinka puhdasta ja ehdotonta (raittiutta, askeesia ja selibaattia) se on ollut viimeiset 20 vuotta.

Minua on varoiteltu, että naista on hyvin vaikea saada tuomituksi mieheen kohdistetusta pahoinpitelystä saati seksuaalisesta häirinnästä. Siksi jätän rikosilmoituksen vasta nyt, kun jo voin vedota muuhunkin kuin rehellisyyteeni. Tein Kalliosta kantelun Asianajajaliitolle ja tämä johti kirjeenvaihtoon, josta sain tärkeitä todistusaineistoa. Kuitenkin riski, että häviän jutun, on edelleen suuri. Mutta tässä on kyse suuremmasta asiasta kuin yhdestä pahoinpitelystä: on kyse kansalaisten tasa-arvosta tuomioistuimen edessä. Olen jo 10 vuotta harjoittanut tappiollista kirjallista toimintaa omalla kustannuksellani, ja olen varautunut tappioihin myös tässä mahdollisessa oikeusjutussa. Haluan pitää esillä kaikkia tärkeitä katsomiani asioita, maksoi mitä maksoi.

Olen tarkkaan kuvannut pahoinpitelyn kirjaani *Aitiä ikävä* sisältyvässä luvussa "Femme fatale", joka perustuu Tikkasesta Aluehallintovirastolle tekemääni kanteluun. Loppua kohden saattaa olla jotakin epätarkkuutta, en esimerkiksi voi aivan varmasti muistaa, puhuinko puhelimesta juuri Teija-nimisen henkilön kanssa, mutta sen osalta, mitä tapahtui asunnossani – eli seksuaalisen häirinnän ja pahoinpitelyn osalta – kertomus on täsmälleen totta.

Tikkasen ja Kallion tuomitsemista pidän erityisen tärkeänä siksi, että heidän pitäisi ammittinsa puolesta edistää aivan muita asioita kuin nyt on tapahtunut. Tikkanen herätti minussa luottamusta viittaamalla hoiva-ammattiinsa ja pääsi näin narraamaan minua. Vastaavasti Kallio lakimiehenä on yrittänyt estää oikeutta tapahtumasta. Tässä on kaksi pukkia pantu vartioimaan kaalimaata. Koska ei Aluehallintovirasto eikä Asianajajaliitto langettanut heille mitään seuraamuksia, voin vedota vain rikoslakiin.

Toimitan tarvittaessa dokumentteja lääkäri- ja fysioterapiakäynneistäni, Asianajajaliiton kautta käymästäni kirjeenvaihdosta ym. Liitteenä kirjoitukseni "Femme fatale".

M a t t i Tapio Simola (181254)

Lisäys tutkintapyyntöön:

Jätin 1.8.12 Tampereen poliisilaitokselle rikosilmoituksen seksuaalisesta häirinnästä ja pahoinpitelystä sekä tekijän (Pirjo Tikkasen) suojelemisesta. Tässä siihen liittyvää lisämateriaalia:

Aluksi minulla ei ollut tekijän vierailusta muita todisteita kuin tyhjä kuohuviinipullo sormenjälkineen, käytetty kirjekuori, johon tekijä oli kirjoittanut muutaman sanan sekä mahdollisesti (minulle vihamielisen) naapurini eli tekijän tuttavan (Erkki Seppälän) todistajanlausunto. Naapurini on luvannut todistaa, että tekijä vieraili luonani, mutta ei ole luvannut todistaa, että mitään pahoinpitelyä olisi tapahtunut. Tässä on edelleen, myöhemmin kokoamastani todistusaineistosta huolimatta, sana sanaa vastaan.

Tekijän suojelemisella tarkoitan täysin aiheetonta uhkausta hakea minulle lähestymiskieltoa. (Liite 1). Olen kirjeitse ilmoittanut tekijälle hänen minulle aiheuttamastaan vammasta (Liite 2), ja kun hän ei vastannut, kerran soittanut hänelle. Tämän jälkeen hän on soittanut minulle kahdesti. Hänen toisen soittonsa jälkeen (jonka

lopetin lyhyeen) lähetin hänelle toisen kirjeen (Liite 3), jonka lopussa pyysin häntä olemaan enää soittamatta minulle. Hän vastasi tähän välittömästi mainitulla lähestymiskieltouhkauksella (Liite 1), mikä viittaa siihen, että se oli jo hänellä valmiina laadittuna ja että hän alusta asti on ollut hyvin selvillä siitä mitä on minulle aiheuttanut. Vielä lähestymiskieltouhkauksen lähetettyään tekijä on itse lähestynyt minua kerran puhelimitse, jolloin katkaisin puhelun alkuunsa. Tekijää ei siis tarvitse suojella minulta; häntä on vain haluttu suojella joutumasta oikeuteen vastaamaan teoistaan. Ja tämä on käsittäakseni rikos.

Siihen ovat syyllistyneet etsintäkuulutettava Seppo Juhani Nykänen sekä asianajaja Timo Kallio, joka piilottelee Nykästä. Voin todistaa että Nykänen on esittänyt valheita Tikkasen toimeksiannosta laatimassaan lähestymiskieltouhkauksessa (Liite 1), mutta en voi todistaa, että Kallio valehteli minulle puhelimesta, koska en äänittänyt puhelujamme. Toisaalta mikä motiivi minulla voisi olla haastaa myös Kallio, minulle täysin tuntematon henkilö, ellei hän todella olisi valehdellut minulle (Liite 4, Liite 5).

Timo Kallion vastineessa (Liite 6) kanteluuni on liitteenä hänen Nykäselä pyytämänsä selvitys, joka huomattavasti keventää todistustaakkaani. Erityisen tärkeä on sen alku: "Vanha ystäväni Pirjo Tikkanen on tavannut Matti Simolan *ainoastaan kerran* (kurs. MS) vuonna 2010 (11.9. – po. 12.9 MS) ollessaan tapaamassa samassa talossa Tampereella asuvaa nuoruusajan tuttavaansa Erkki Seppälää. Tapaamisen yhteydessä (...) Tikkanen neuvoi (...) yksinkertaisen venytysliikkeen." Vastapuoli siis myöntää että olemme todella tavanneet ja että jonkinlaista fysioterapiaakin on harjoitettu. Se että olemme tavanneet "ainoastaan kerran", tehnee tyhjäksi Tikkasen teorian jostakin vuosisadan rakkaustarinasta. Siinä on myös valheita, joiden kumoamisessa saattaisi auttaa Erkki Seppälän todistajanlausunto. Emme ahdistelleet Tikkaista; Seppälä tosin kouri häntä (ks. "Femme fatale"), mutta tämä mitä ilmeisimmin tapahtui

jälkimmäisen suostumuksella. Sen mukaan, mitä sekä Seppälä että Tikkanen ovat minulle kertoneet, heille oli myöhemmin tullut riitaa Seppälän asunnossa. Minä en ollut paikalla. Seppälä on sanonut, että Tikkanen rikkoi hänen päähänsä viinilasin; Tikkanen on sanonut poistuneensa asunnosta verta vuotaen.

Aluehallintovirasto jätti kanteluni tutkimatta, "koska kyseessä oli vapaa-ajan toiminta eikä terveydenhuollon ammattitoiminta" (Liite 7). Kanteluyrityksestäni ei edes mennyt tietoa Tikkaselle. Kun en saanut asiaa perille viranomaisten kautta, ainoa keino oli kirjoittaa Tikkaselle suoraan – ja tätä Tikkanen nyt pitää häirintänä.

Kantelustani Suomen Asianajajaliitolle ei tullut seuraamusta Kalliolle, koska en voinut (esim. äänitteellä) todistaa Kallion valehdelleen puhelimessa. (Liite 8). "Valvontalautakunta on pitänyt Kallion vastausta uskottavana", mistä seuraa, että he pitävät minua valehtelijana. Minulle olisi riittänyt, että Kallio olisi erotettu Asianajajaliitosta, mutta kun nyt lopputulemaksi saatiin, että minä muka olen valehdellut, on minun vedottava tuomioistuimeen. Minä en häntä ole tähän asiaan sotkenut, hän itse sotki itsensä valehtelemalla minulle puhelimessa.

Tampere 3.8.2012 Matti Simola

Sain juuri Pirkanmaan poliisilaitokselta tutkinnanjohtaja Ossi Kaarion päätöksen: ”Ei rikosta.”

En tunnista kuvauksesta itseäni; Kaario on lukenut laajoja selvityksiäni hyvin valikoiden. Voin enää viitata mahdolliseen kosmiseen kirjanpitoon – ja kirjalliseen tuotantooni, joka on sen kanssa yhtäpitävä. Haluan uskoa hyvään Jumalaan, joka näkee kaiken ja joka joskus todistaa, että olen puhunut totta.

* * *

Kansakoulussa ankarasti rangaistiin väärinkäytöksistä – ja paljosta muusta. Kantelemisesta ei rangaistu, mutta kantelijoita halveksittiin. Poikien välisiin kiusaamisiin ei mielellään puututtu. Opetettiin spartalaista moraalia: vain kiinnijääminen oli kielletty. Tunneilla hankittiin erilaisia positiivisia taitoja, käytännöllisiä ja teoreettisia; välitunneilla opiskeltiin "elämää".

Isiemme on täytynyt tapella – nykyisen lain ja järjestyksen puolesta – ja tehdä paljon vääryyttä. Myös heille itselleen on tehty vääryyttä, ja kenellekään he eivät ole voineet kannella. Laillinen järjestys luotiin väkivallalla, naisten ja lasten turvaksi. Miestä, joka omassa asiassaan vetoaa lakiin, puhumattakaan joistakin abstrakteista oikeusperiaatteista, ei oteta vakavasti.

Laki ja oikeus ovat toisistaan riippumattomia. Laki ei perustu oikeuteen vaan voittajan mielivaltaan. Miehet tietävät tämän ja tuomitsevat väkivallasta kieltäytyvät vapaamatkustajat. Kuohunta-aikoina munkit ja pyhimykset haetaan piiloistaan ja lyödään ristille. He ovat olleet elämää paossa, paossa seksiä ja väkivaltaa. He ovat jääneet velkaa elämälle, ja he maksavat sen marttyyrikuolemalla.

On myös toisenlainen, sukupuolten tasa-arvoon perustuva, molempia sukupuolia velvoittava käsitys "miehuudesta" eli ihmisyydestä. Tätä heiveröistä, puhtaasti kristillistä käsitystä on – ehkä ainoana – edustanut Otto Weininger. Hänelle todellinen miehuus tarkoitti "loogisuutta ja eettisyyttä", millä ei ole mitään tekemistä tuon edellä kuvaamani miehuuden kanssa.

Weininger liitti miehuuteen myös kyvyn eli tahdon muistaa oma menneisyytensä. Miehistä miehekkäin oli Jeesus Kristus, joka Weiningerin mukaan muisti elämänsä jokaisen silmänräpäyksen.

Weiningerin miehuuteen eivät usko edes (empiiriset) kristityt. He perustavat uskonsa Raamattuun, joka on sekoitus juutalaisuutta ja Jeesuksen opetuksia.

Juutalaisten jumala loi ihmiset miehiksi ja naisiksi. Taivaassa ei ole miestä eikä naista, on vain loogisia ja eettisiä enkeleitä.

*Vähäinenkin kipu on helvetti, joka murtaa ajan
mittaan kenet tahansa.*

Antti Heikkilä

Tutkinnan päätös

”Selkävaiva on etenevä sairaus”, kirjoitti Heikkilä. Jumppa ei auta; kivut saattavat tilapäisesti hellittää, mutta rasituksen jälkeen ne palaavat entistä pahempina. Koko kesän olen nyt soutanut, pyöräillyt, uinut ja tehnyt metsätöitä mökillä. Välillä jo tuntui paremmalta, mutta tällä hetkellä olen huonommassa kunnossa kuin koskaan. Pitkään aikaan en ole enää pystynyt kirjoittamaan istualtani, ja nyt jo seisominenkin tuottaa tuskaa.

Isä on arvostellut minua siitä, että aina uudestaan palaan tuohon pahoinpitelyyn ja valittamaan vaivojani, koska pelkää, että enimmät lukijat eivät ole niistä kiinnostuneita. Toisaalta minulla ei ole muuta motiivia jatkaa kirjoittamista. Jos onnettomuutta ei olisi tapahtunut, olisi *Veri ja raha* todennäköisesti jäänyt ainoaksi kirjakseni.

Haluan, että pahoinpitely ja oikeustaisteluni tulevat yksissä kansissa kunnolla dokumentoiduiksi, ja siksi julkaisen tässä vielä kanteluni Ossi Kaariosta ja myös kanteluni hänet armahtaneista poliiseista.

Kanteluni Ossi Kaariosta:

Kaario törkeästi vääristelee kuvaustani hämärtääkseen Tikkasen teon tahallisuuden/tuottamuksellisuuden sekä teon ja vammautumiseni välisen ilmeisen syy/seuraus -suhteen. Hän kirjoittaa, että Tikkanen "teki hoitoliikettä" ja että lonkan revähtäminen ei aiheutunut siitä vaan omasta liikkeestäni. Maallikkokin ymmärtää, että ihmistä ei hoideta sillä tavalla kuten Tikkanen "hoiti" minua. Kaario kirjoittaa, että "Simola ei ilmoita missään vaiheessa, mikä hänessä loukaantui". Mistä hän sitten tietää, että lonkkani revähti? Tutkintapyyntöni liiteissä oli mm. 2 Tikkaselle lähettämääni kirjettä, joissa yksityiskohtaisesti kuvailen oireitani. Kaario ei siis ole perehtynyt

tapaukseni, ja katson hänen tehneen päätöksensä vain tekijän sukupuolen perusteella.

Revähtämisen välitön *fysikaalinen* syy oli refleksinomainen liike, mihin Tikkanen minut pakotti horjauttamalla minua kun ensin hänen neuvostaan olin taivuttanut itseni vaikeaan asentoon. Mutta nyt on kyse *juridisesta* syyllisyydestä. Jos esimerkiksi hukuttaa toisen, on käsittääkseni juridisesti syyllinen, vaikka uhri on se joka jossakin vaiheessa itse (fysikaalisesti) täyttää keuhkonsa vedellä.

Tikkasen on ammattilaisena täytynyt tietää, että erilaiset venähdykset ja revähdykset voivat johtaa krooniseen kiputilaan, minkä syytä ei osata selvittää; ja vaikka syy voitaisiinkin selvittää, sitä ei voida poistaa. Tällaisia syitä voivat olla esimerkiksi hermopinne ja limapussin tulehdus. Lääkäri ei minunkaan tapauksessani osaa sanoa muuta kuin että potilas valittaa erilaisia kroonisia kipuja. Siksi en ollut tässä vaiheessa toimittanut erityistä lääkärinlausuntoa poliisille. Mutta olen pyydettyessä luvannut toimittaa kuitit useista lääkäri- ja fysioterapiakäynneistä. (Olen ollut röntgen- mutta en magneettikuvauksessa.) Nämä käynnit alkoivat kohta pahoinpitelyn jälkeen. Vaiva oli aina sama ja mitä ilmeisimmin pahoinpitelystä aiheutunut.

Siihen, että Tikkasen tarkoitus oli vammauttaa minua, viittaa paitsi tuon "hoitoliikkeen" järjettömyys, myös Tikkasen humalatilasta sekä hänen käytöksensä (mm. ilmeet) heti teon jälkeen, sekä hänen minulle puhelimesta tekemänsä tunnustus. Näihin seikkoihin viitataan myös tutkintapyynnössäni ja sen liitteissä.

On siis ilmeistä, että Tikkanen halusi minulle pahaa, ainakin juuri sillä hetkellä. Oliko teko myös suunniteltu, jää avoimeksi.

Tutkintapyynnössäni vaadin rangaistusta myös Timo Kalliolle sekä Seppo Nykäselle rikollisen suojelemisesta. Tältä osin Kaario jätti asiani kokonaan käsittelemättä. Minulle olisi tärkeitä että teletunnistetiedoilla selvitetäisiin minuun kohdistettujen

häirintäsyttösten aiheettomuus ja että Tikkanen&Kallio&Nykänen saatettaisiin niistä vastuuseen.

Seksuaalisen häirinnän osalta Kaario toteaa, että "tällaista halaamista voidaan pitää normaalina käyttäytymisenä nyky-yhteiskunnassa". Millaista Tikkasen halailu oli, sen olen Kaariolle tarkkaan kuvannut, ja hänen täytyy tietää että tuollainen halailu kohdistuessaan tuntemattomaan naiseen on rangaistavaa. Nyt se kohdistui tuntemattomaan mieheen, eikä Kaarion mukaan ole rangaistavaa.

Vilpillisellä tutkimuksellaan Kaario halventaa oikeutta ja rapauttaa luottamusta oikeuslaitokseen. Siksi tämä kantelu.

Tampereella 5. 2. 2013 Matti Simola

Kanteluni oikeuskanslerille:

Tein 5. 2. 2013 Pirkanmaan poliisilaitokselle hallintokantelun rikoskomisario Ossi Kaarion päätöksestä olla toimittamatta asiassani esitutkintaa. Kyse on Pirjo Aulikki Tikkasen (100250) minuun 12.9.2010 kohdistamasta pahoinpitelystä sekä seksuaalisesta häirinnästä. Kaario törkeästi vääristelee kuvaustani ja on ilmeisesti perustanut päätöksensä pelkästään Tikkasen lausuntoon, jolla tämä on "kiistänyt syyllisyytensä asiassa rikokseen".

Poliisipäällikkö Markku Luoman ja apulaispoliisipäällikkö Ari Sarjasen vastaus Ossi Kaariosta tekemääni hallintokanteluun perustuu pelkästään Kaarion selvitykseen, jossa hän vakuuttaa objektiivisuuttaan ja vilpittömyyttään. Käsittääkseni sen olisi pitänyt perustua tutkintapyyntöni ja Kaarion tekemän tutkinnan päätöksen vertailuun. Jos tällainen vertailu olisi suoritettu, olisi huomattu Kaarion menetelleen vilpillisesti. Hän väittää minun jättäneen mainitsematta tiettyjä seikkoja, jotka kyllä löytyvät "monipolvisesta"

selvityksestäni + sen liitteistä. Tuossa hallintokantelukseni, joka vastauksessa kokonaan sivuutetaan, yksilöin joitakin noista Kaarion laiminlyönneistä.

Minut on pahoinpidelty niin taitavasti, näkyviä jälkiä jättämättä, että olen kipeä vielä kolmatta vuotta teon jälkeen. Lisäksi ylleni on heitetty varjo, että muka olisin häirinnyt pahoinpitelijääni ja että olisin valehdellut asiassani. Kaario on sanonut, että toimittamani aineisto on ristiriitaista, kuitenkin osoittamatta yhtäkään ristiriitaa. Teletunnistetiedoilla voitaisiin selvittää, että vastapuoli on valehdellut, mutta poliisi kieltäytyy sillä verukkeella, että "lähestymiskiellon hakemisella uhkaaminen ei ole laitonta". Että Tikkanen valehtelee, ei ole laitonta, mutta käsittäakseni lähestymiskieltouhkauksen laatijat Kallio ja Nykänen valehdellessaan (todistajina) ovat syyllistyneet rikokseen, mikä paljastuisi teletunnistetiedoista. Tärkeintä niiden selvittäminen olisi minulle siksi, että niillä voitaisiin osoittaa vastapuolen valehdelleen minun ja Tikkasen välisessä asiassa, jossa on sana sanaa vastaan.

Kaario lainaa kuvaustani pahoinpitelystä: "... jolloin ilmeisesti vasemmassa lonkassa jotakin revähti". Vähän myöhemmin hän kirjoittaa, että "Simola ei ilmoita missään vaiheessa mikä hänessä loukkaantui" – vaikka siis juuri edellä on maininnut revähdyksen lonkassa. Vielä myöhemmin Kaario kirjoittaa: "Simola ei kuitenkaan ole kuvannut mitä hänelle on tapahtunut, millainen haitta tai vamma." Liitteenä olleessa kirjoituksessani "Femme fatale" kerron kuinka puhelimesta olen kuvaillut Tikkaselle oireitani, minkä perustella hän on arvellut vian olevan SI-nivelessä. Liitteinä oli myös kaksi kirjettäni Tikkaselle. Ensimmäisessä kuvailen oireitani: "Vasemman pakarän yläpuolella vihloo, pakarassa myös ajoittain tuntuu pistävää kipua sivussa; vamma tuntuu säteilevän nivus- ja polvitaiveeseen sekä reiteen, etu- ja takapuolelle. Oireet eivät ole hellittäneet, vaan

pikemminkin vähitellen pahentuneet." Toisessa tekijälle lähettämässäni kirjeessä arvelen hänen aiheuttaneen minulle piriformis-syndrooman.

Kaario kirjoittaa: "Kaksi omalääkärin käyntiä eivät viittaa siihen, että olisi aiheutunut mitään vakavaa ruumiillista haittaa eikä Simola ole toimittanut lääkärintodistusta tällaisesta." Yleisesti tiedetään, että erilaiset revähdykset saattavat aiheuttaa pitkäaikaisia kiputiloja, joiden syy ei löydy edes magneettikuvauksessa, ja ainoastaan potilas voi antaa todistuksen tilastaan. Heti rikosilmoitukseni/tutkintapyyntöni alussa mainitsen kivut, rajoittuneen liikuntakyvyn sekä vaikean, jopa itsetuhoajatuksiin johtaneen masennuksen. Minun tapauksessani siis on aiheutunut vakavaa haittaa – ja on langetettu tuomioita myös tapauksissa, joissa ei ole aiheutettu vakavaa haittaa.

Koska lääkäri ei tapauksessani voi todistaa juuri muuta kuin että potilas on käynyt valittamassa kipuja, en alkuvaiheessa toimittanut poliisille lääkärinlausuntoa. Rikosilmoituksessani – jota poliisi myöhemmin alkoi kutsua tutkintapyynnöksi – lukee: "Toimitan tarvittaessa dokumentteja lääkäri- ja fysioterapiakäynneistäni (joita noiden kahden omalääkärikäynnin jälkeen on ollut jo ehkä noin 20), Asianajajaliiton kanssa käymästäni kirjeenvaihdosta ym." Poliisi tutki asiaa melkein puoli vuotta koskaan pyytämättä minulta lisädokumentteja.

Kaario kirjoittaa: "Tikkasen tekoa ei ole pidettävä tahallisena, sillä Simolan ilmoittama lonkan mahdollinen revähtäminen on tapahtumakuvauksen perusteella aiheutunut hänen omasta liikkeestään eikä tapahtumakuvauksen perusteella ole todettavissa, että Tikkanen olisi tietentahtoen halunnut vahingoittaa Simolaa. Tikkanen on tehnyt hoitoliikettä selkään eikä ole ennalta arvattavaa, että lonkassa tällöin revähtäisi." Olen selvityksissäni poliisille tarkkaan kuvannut lonkan revähtämiseen johtaneen liikesarjan, ja maallikkokin ymmärtää, että kyse ei ollut "hoitoliikkeestä", ja että

minun vastaliikkeeni oli refleksinomainen eli tahdosta riippumaton. Teon tahallisuuteen viittaa liitteenä olleessa kirjoituksessani "Femme fatale". Teon jälkeen Tikkanen "siristeli silmiään ja pahansuovasti sähisi, pilkallisesti sanojani toistaen. Kun myös naapurini samaan sävyyn totesi keinumiseni (polvituolilla) imitoivan yhdyntäliikkeitä, olin jo aavistavinani heidän suhtautumisessaan suoranaista vihamielisyyttä, johon heitä ehkä oli provosoinut juuri sukupuolinen siveyteni." Toisessa liitteessä kirjoitan, että Tikkanen "on puhelimesta myöntänyt että tunsii tekohetkellä suunnatonta vihaa". Tämän perusteella Tikkasen tekoa olisi pidettävä nimenomaan "tahallisena" - nyt sitä ilmeisesti ei pidetä edes tuottamuksellisena.

Seksuaalisen häirinnän Kaario kuittaa: "Tällaista halaamista voidaan pitää normaalina nyky-yhteiskunnassa." Viittaa kirjoitukseeni "Femme fatale", jossa tarkkaan kuvaan millaisesta halailusta oli kyse ja millaiseen henkilöön (askeettiin) se kohdistui. Nyt Kaario selvityksessään on antanut ymmärtää, että kyse oli aivan tavallisesta halauksesta, tullessa ja lähtiessä, suuresti yksinkertaistaen kuvaustani. Monia tuttaviani tuo kuvaukseni - "kauhunovellini" - on järkyttänyt, mutta Kaario ei suostu näkemään siinä mitään erikoista.

Kaario toteaa kanteluuni antamassaan vastauksessa, etten muka ole "esittänyt selvitystä siitä, mitä Kallio olisi valehdellut tai miten hän olisi yrittänyt estää oikeutta tapahtumasta." Tämäkin olisi selvinnyt Kaariolle, jos hän vain olisi kunnolla perehtynyt tutkintapyyntöni. Kallion ja Nykäsen nimissä tehty lähestymiskieltouhkaus sisältää valheellista tietoa, joka osittain voidaan myös osoittaa sellaiseksi, teletunnistetiedoilla. Kallio ja Nykänen ovat valehdelleet väittäessään tietävänsä asioita, joita he eivät voi tietää. Perusteettoman lähestymiskieltouhkauksen tarkoitus oli pelästyttää minua ja saada minut luopumaan oikeustoimista Tikkasta vastaan. Näin Kallio ja Nykänen ovat yrittäneet "estää oikeutta tapahtumasta".

En voi ymmärtää poliisin menettelyä muuna kuin sukupuoleeni kohdistuvana syrjintänä. Ennen tutkinnan päätöstä Kaariolle lähettämässäni viestissä viittaa erään avioparin "nahisteluun", jonka kohdalla poliisi toimi hyvin ripeästi, kun tekijänä oli mies. Mielestäni aviopareilla aina tulisi olla tietty omavastuu ja syyteennostamisen kynnys korkeampi kuin tapauksissa, joissa ulkopuolinen henkilö joutuu väkivallan uhriksi. Tikkanen oli minulle aivan outo, ja hän ei tiennyt minusta muuta kuin että olin viimeiset noin 20 vuotta elänyt askeesissa ja selibaatissa. On ilmeistä, että hänen tarkoituksensa oli nimenomaan häiritä minua seksuaalisesti. Kun olin vastahakoinen, hän kosti sen minulle ovelalla, fysioterapiaksi naamioimallaan väkivallalla, jonka poliisi kuitenkin haluaa ymmärtää tavalliseksi fysioterapiaksi; vaikka jo talonpoikaisjärki sanoo, että juuri tuollaista "hoitoa" ei varmasti Tikkanenkaan *vastaanotollaan* anna. Kyse oli joko suunnitellusta teosta tai humalaisen hetkellisestä raivonpuuskasta. Seksuaalisen häirinnän osalta oli kyse nimenomaan suunnitellusta teosta.

Kantelen seuraavista henkilöistä:

Rikoskomisario Ossi Kaario

Poliisipäällikkö Markku Luoma

Apulaispoliisipäällikkö Ari Sarjanen

(Pirkanmaan poliisilaitos)

Asianajaja Timo Kallio

(Haapaniemenkatu 7-9 B, 00530 Helsinki – osoite saattaa olla muuttunut)

Asiamies Seppo Juhani Nykänen – sikäli kuin hän kuuluu oikeuskanslerin valvontavaltaan. Hänen osoitettaan ja henkilöllisyyttään en tiedä; Timo Kallio sanoo tietävänsä, mutta on kieltäytynyt paljastamasta niitä minulle.

Kaikki dokumentit löytyvät Pirkanmaan poliisilaitokselta.

Tampereella 27.2.2013 Matti Simola

Pirkka Lappalainen kirjoittaa Aamulehdessä (21.4.13): ”Poliisi ja syyttäjälaitos ovat sopineet siitä, että poliisin näkemyksen mukaan pieniä ja hankalia tutkinta-asioita jätetään eri perusteilla tutkimatta. Esitutinnan rajoittaminen on niin yleistä, että sitä voidaan pitää virkamiesten luomana poliisin vallankäytön uutena muotona.” Tämä on linjassa sen kanssa, mitä oikeuskansleri vastasi kanteluuni: ”Perustuslain 108 §:n 1 momentin mukaan oikeuskanslerin tulee muun ohessa valvoa, että viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisöjen työntekijät ja muutkin julkista tehtäväänsä hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Oikeuskansleri ei voi kuitenkaan puuttua edellä mainittujen tahojen toimi- ja harkintavaltansa rajoissa tapahtuvaan päätöksentekoon.”

Eletään siis kuin mitään kirjoitettua lakia ei olisikaan – poliisivaltiossa.

Asiaani ei koskaan tutkittu, eikä missään vaiheessa aiottukaan tutkia. Jo kun ensimmäisen kerran kävin hakemassa oikeusapua poliisilaitoksella, oli naistutkijalla valmiina selitys vammautumiseeni: Tikkasen hoitaessa minua olin tehnyt yllättävän liikkeen ja näin itse vammauttanut itseni. Kaario mietti asiaa puoli vuotta ja päätyi samaan tulokseen.

Mitä on oikeuspolitiikka?

Tampereen rautatieasemalta toimitettiin (26.3.1993) putkaan humalassa kaatuillut mies. Poliisiasemalla hän teki ankaraa vastarintaa ja muun muassa repi säilöönpanotarkastusta tehneen poliisin paidan. Virkamiehen väkivaltaisesta vastustamisesta saa yleensä vähintään sakkoa, mahdollisesti jopa vankeutta, mutta tutkinnanjohtaja jostakin syystä keskeytti tutkimuksen, eikä miehelle koitunut teostaan mitään seuraamusta. Jos tutkinnanjohtaja ei tässä olisi menetellyt laittomasti, olisi paidanrepijällä saattanut olla edessään loputon rikos- ja vankilakierre, mutta nyt jo kohta putkareissun jälkeen hänestä tehtiin eduskunnan apulaisoikeusasiamies, vuonna 2001 apulaisoikeuskansleri ja vuonna 2007 oikeuskansleri.

Tätäkö tarkoittaa "oikeuspolitiikka" – joka kyseenalaistaa lakikirjan määrittelemän oikeudenmukaisuuden ja asettaa sitä vastaan "todellisen" oikeudenmukaisuuden; ikään kuin laki voitaisiin kokonaan sivuuttaa? Puhutaan myös tasa-arvosta ja *todellisesta* tasa-arvosta, demokratiasta ja *todellisesta* demokratiasta. – Tällainen vastakkainasettelu voitaneen jäljittää Marxiin, joka jo puhui "todellisesta demokratiasta" vastakohtana ”poliittiselle demokratialle”.

Kun opiskelin teknillisessä korkeakoulussa, meille kävi opettamassa yhteiskuntatiedettä – selvästi Marxin vaikutuksen alaisena – eräs yliopistomies. Hän muun muassa määritteli kolme eri johtajatyyppejä: autoritäärinen johtaja, hälläväliä-johtaja ja demokraattinen johtaja. Ensimmäinen näistä oli vastuuntuntoinen nipottaja, toinen vastuuntunnoton, mutta pidetty esimies, ja kolmannessa näiden kahden parhaat puolet yhdistyivät: hän oli vastuuntuntoinen, muttei mikään pomoilija – siis jonkinlainen *Tuntemattoman sotilaan* Koskela.

Tässä yhteiskuntajärjestelmää luonnehtiva määre, ”demokraattinen”, olikin liitetty yksilöön. Rivien välissä meille haluttiin viestittää, että silloinen demokraattinen *yhteiskuntajärjestelmämme* ei edustanut todellista demokratiaa, joka toteutuu vasta kun on saatu pystyyn demokraattisten *yksilöiden* diktatuuri. – Taistolainen kälyni myös samoihin aikoihin yritti vakuuttaa minua siitä, kuinka suuri parannus olisi, jos ”fiksut ihmiset” (demokraattiset voimat) saisivat vallan. Valtaa ei enää tarvitsisi jakaa kolmeen osaan – kun se olisi ”meillä”, kokonaan.

Tarinani tulevan oikeuskanslerin putkareissusta ei olisi kertomisen arvoinen, ellei se niin hyvin kuvastaisi ”demokraattisten lakimiesten” johdossa olevan oikeuslaitoksemme nykyistä alennustilaa. Maaliskuun alussa 2013 tein paidanrepijälle hallintokantelun kyseisen poliisilaitoksen tutkinnanjohtajasta. En tiedä onko tämä sama poliisi, joka vuonna 1993 oli hänet armahtanut. Joka tapauksessa, heikoilla on lainkuuliainen kansalainen, joka yhdestä roistosta joutuu kantelemaan toiselle. – Uskallan jo nimittää roistoksi myös tutkinnanjohtajaa, koska voin kirjallisilla dokumenteilla hänet sellaiseksi osoittaa – sikäli kuin noita dokumentteja eli pahoinpitelijästäni tekemääni tutkintapyyntöä liitteineen ei ole jo hävitetty.

Olisin voinut osoittaa hallintokantelun myös eduskunnan oikeusasiamiehelle (jos jo tuolloin olisin tiennyt oikeuskanslerin taustoista); mutta suo siellä, vetelä täällä: myös oikeusasiamies on ”demokraattinen lakimies”.

On siis kyse ”demokraattisten lakimiesten oikeuspoliittisesta yhdistyksestä” eli Demla ry:stä. Se on ”puolueisiin sitoutumaton vasemmistolainen, alunperin kansandemokraattiseen liikkeeseen ja kommunistiseen puolueeseen liittynyt aatteellinen yhdistys, jonka tavoitteena on Suomen oikeus- ja yhteiskuntapolitiikkaan vaikuttaminen”. Sen esikuvana on Kansainvälinen demokraattisten lakimiesten liitto (IADL), jonka perustivat vuonna 1946 Nürnbergin

tuomioistuimen ranskalaiset, englantilaiset ja neuvostoliittolaiset lakimiehet. Se ilmoittaa toimivansa tasa-arvoa ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta puolustavien lakimiesten yhdyssiteenä.

Kuinka moni tietää tällaisen yhdistyksen olemassaolosta ja sen vaikutusvaltaisesta jäsenkunnasta – puhumattakaan sen syntyhistoriasta? Jo sana "oikeuspoliittinen" saa kaltaiseltani laillisuusmieheltä kurat housuun – puhumattakaan sanasta "Nürnberg".

Eräs tuttavani ihmetteli, miksi hänen lakimieheksi valmistuakseen oli luettava pahamaineiseen Frankfurtin koulukuntaan kuulunutta Habermasia. Lakimiehen tehtävä oikeussalissa on soveltaa lakia, jota hän itse ei ole ollut säätämässä. Että lakimiehet ovat työssään alkaneet politikoida, on jatkoa Nürnbergin oikeudelle – joka oli jatkoa sodalle. Ja Demlan harjoittamalla indoktrinaatiolla saattaa olla tässä osansa; ehkä se on päässyt vaikuttamaan myös oppikirjojen valintaan, ja nyt moni lakimies tietämättäänkin saattaa olla demlalainen.

"Positiivisen syrjinnän" (affirmative action) ja "tosiasiallisen tasa-arvon" syytösten on 1960-luvun Yhdysvalloissa ja mustien kansalaisoikeustaistelussa. Suomen tasa-arvolain mukaan voidaan *työhönotossa* suosia aliedustettua sukupuolta olevia hakijoita. Myös "rotuun tai etniseen alkuperään liittyviä haittoja" saa Euroopan unionin direktiivin mukaan kompensoida syrjimällä niitä, joilla noita haittoja ei ole.

Paitsi työhönottoon myös koulutuspaikkojen jakoon liittyvä syrjintä on Suomessa laillista, mutta tämän lisäksi tapahtuu laitonta syrjintää, johon on vaikea puuttua – koska sitä harjoitetaan tuomioistuimissa. Periaatteessa rikoksen seuraamukset ovat tekijästä riippumattomia, mutta käytännössä eivät. Aina löytyy "hyväksyttäviä perusteita" tuomita sukupuolen, rodun, uskonnon tai etnisen alkuperän mukaan.

Minulle on pahoinpitelyssä aiheutettu elinikäinen vamma, mutta asiastani ei tehdä esitutkintaa, koska tekijällä ilmeisesti poliisin mielestä on sukupuoleen liittyvä "haitta".

Miten tälle mielettömyydelle saataisiin loppu muuten kuin järjestämällä italialaistyypinen mafiaoikeudenkäynti, missä kaikki demmlaiset toistaiseksi pidettäisiin virasta. Ja voiko tämä onnistua ilman uutta kansalaissotaa? – Tämä on suuri kysymys.

Kansalaisista huonoin?

Missä käytetään kuolemanrangaistusta, siellä tarvitaan myös pyöveleitä. Pyövelinä saattoi aikaisemmin toimia esimerkiksi joku kuolemaantuomittu, joka ei koskaan päässyt työstään eläkkeelle. Missään tapauksessa pyöveliä ei erityisesti arvostettu. Hän oli oikeusjärjestelmän alin virkamies ja koko yhteiskunnallisessa hierarkiassa vielä rikollistenkin alapuolella. Eurooppaan syntyi kokonaisia pyövelisukuja: pyövelin tytär ei päässyt naimisiin muuta kuin pyövelin pojan kanssa – joka sai töitä vain pyövelinä. Työssään, julkisissa teloituksissa, pyövelin sallittiin peittää päänsä huppuun, mikä oli – inhimillistä.

Missä kuolemanrangaistusta ei ole, ovat pyöveleiden paikalle arvostushierarkiassa astuneet tietyn tyyppiset lakimiehet. Nykyisessä järjestelmässämme kenellä tahansa on oikeus puolustukseen – mutta kenenkään ei ole pakko puolustaa ketä tahansa.

Kun puhelimesta sanoin Kalliolle, että en tiedä lähettäneeni Tikkaselle yhtäkään tekstiviestiä tai muutenkaan häirinneeni häntä, Kallio vastasi jotenkin tähän tyyliin: ”Ja höpö höpö, kyllä Te hyvin tiedätte, eikä asiassa tapahdu mitään, jos nyt vain lopetatte viestien lähettämisen.”

Hänen vastauksensa tuli minulle täytenä yllätyksenä, ja reagoin taas – kuten Tikkasen tapauksessa – väärällä tavalla. Vielä ensimmäisessä, lyhyessä puhelussani, jolla vain olin halunnut tarkistaa, tunteeko hän Seppo Nykänen -nimistä henkilöä, hän oli kuulostanut aivan kunnialliselta lakimieheltä. Kun nyt soitin toisen kerran, hän ilmeisesti välillä oli ollut yhteydessä Nykäseen, ja ääni kellossa oli täysin muuttunut. Sen sijaan, että olisin lopettanut puhelun, jäin kinaamaan jo valheesta kiinni jääneen henkilön kanssa. Kysyin, täysin hölmistyneenä: ”Oletteko Te rahasta valmis tekemään aivan mitä tahansa?”, mihin Kallio ei tietenkään vastannut mitään. –

Sain vastauksen vasta paljon myöhemmin (19.3.2013); tosin en silloinkaan Kalliolta itseltään.

Lehdessä oli järkyttävä kuva. Lähinnä kameraa istuu Sirpa Helena Laamanen, joka tuomittiin tytäripuolensa kidutusmurhasta elinkautiseen. Laamasen vieressä istuu hänen puolustusasianajajansa Timo Sakari Kallio. Heistä vain Laamanen on peittänyt kasvonsa.

Timo Kallio on siis rahasta valmis tekemään ”aivan mitä tahansa”. – Eikä hän ilmeisesti osaa edes hävetä.

Molemmille tuomio tuli ”yllätyksenä”; ja syy on oikeusjärjestelmässämme, joka vain hyvin vakavissa tapauksissa langettaa ehdottomia tuomioita ensikertalaisille.

Kyse on "elämänhallinnasta". Laamanen, Kallio ja Tikkanen eivät ehkä koskaan ole, missään korkeammassa merkityksessä, hallinneet elämäänsä, ja on puhdas sattuma, että heistä juuri Laamanen on nyt päätynyt kaltereiden taakse.

Kaikilla kolmella on "kunnon ammatti"; yksi on toiminut joissakin hoitoalan tehtävissä, toinen on asianajaja ja kolmas fysioterapeutti. He ovat "elättäneet itsensä" työllään, toisin kuin minun kaltaiseni "vapaamatkustajat".

Aikaisemmin Kallio on siis puolustanut Tikkasta, joskaan ei tietääkseni oikeussalissa; hän on *suojellut* Tikkasta, joutumasta oikeuteen, ja tämä on käsittäkseni rikos.

Jos Tikkasen käsittelyssä olisin halvaantunut, ehkä silloin poliisi olisi suhtautunut asiaani vakavasti. Ehkä Tikkanen humalapäissään vielä joskus tappaa jonkun. Ja tuomio tulee silloin hänelle – ja hänen asianajajalleen – varmasti "yllätyksenä".

Lahjakkaan lapsen tragedia

Olin soutanut kevyessä vastatuulella noin 10 meripeninkulman matkan Rauhaniemestä Taulasalon ja Taulaniemen väliseen salmeen, ja soitin isälle kysyäkseen voinko tulla kotisatamaan vai onko minun vietävä vene yleiseen laituriin, mistä isä sen myöhemmin kävisi noutamassa. Minulla oli veneessä polkupyörä, ja tarkoitukseni oli vielä samana päivänä ajaa sillä noin 35 kilometrin matka takaisin kaupunkiin.

Olisin halunnut viettää koko kesän isän kaverina mökillämme, mutta kesäkuun lopussa sukulaiset esittivät vaatimuksensa, että minun on poistuttava sieltä siksi aikaa, kun veljentytär uusii päärakennuksen kahden kuistin huopakatot. Tärkein harrastukseni mökillä oli ollut soutaminen, ja isä antoi minun viedä veneen kaupunkirantaan, missä sain pitää sitä erään tuttavani tyhjäksi jääneellä venepaikalla. Olin tehnyt vasta muutamia lenkkejä Koljonselällä ja Myyrysselällä, ja isä ymmärsi, että ei olisi ollut viisasta nyt keskeyttää tätä hyvin alkanutta selkäterapiaa.

Isä oli joutunut pysäyttämään auton tien poskeen, kun veljentytär soitti, ja noin puolitoista tuntia selitti asiaa omalta kannaltaan. Huomautin veljelleni myöhemmin, että näin pitkät puhelut, etenkin niiden erikoinen sisältö, voivat sydänsairaalle 88-vuotiaalle olla suorastaan hengenvaarallisia. Veljeni vastasi tähän soittamalla vähän myöhemmin isälle keskellä yötä noin neljän tunnin puhelun. Tiedän että tämän luonteelle – joka muistuttaa omaa luonnettani – ei sovi luurin lyöminen *kenenkään* korvaan. Vaikka toisessa päässä on mielipuoli, hän jatkaa argumentointia – kunnes sydän pysähtyy. Erään toisen puhelun päätteeksi veljeni sanoi poikki välit isäänsä, ilmoitti pysyvänsä poissa myös tämän hautajaisista ja kielsi tätä olemasta missään yhteydessä myöskään hänen lapsiinsa. Meni kaksi viikkoa, ja veljeni muina miehinä soitti isälle vain ilmoittaakseen, että remontti

sujuu loistavasti. – Ikään kuin hänellä Helsingissä olisi voinut olla parempaa tietoa kuin isällä, joka seurasi tapahtumia paikan päällä.

Veljeni perheineen on nyt myös suuttunut kirjastani, jonka he tuoreeltaan ovat löytäneet ehkä jostakin Helsingin kirjastosta. Käydessään mökillä ennen remonttia olivat sekä veljeni että veljentytär – molemmat vaimoineen – hiillostaneet isää asiasta noin tunnin, ”neljä yhtä vastaan”, kuten isä minulle myöhemmin valitti. Olen jo maininnut veljelleni, että jos isä uupuu puhelimen ääreen tai menehtyy jossakin heidän järjestämässään lestadiolais-tyyppisessä kuulustelussa, he voivat saada syytteen kuolemantuottamuksesta.

Isä ihmetteli miksi häntä vaaditaan tilille kirjasta, jonka hänen aikuinen poikansa on kirjoittanut. Ilmeisesti pariskunnat kuvittelevat, että elämme Neuvosto-Suomessa ja että he ovat nomenklatuuraa, jolle kaikki toisinajattelijat olisi ajoissa ilmiannettava. He pitävät minua rikollisena, nimenomaan ajatusrikollisena, jonka kirjat pitäisi poistaa yleisistä kirjastoista.

Kuten lukija jo tietää, rikollinen urani alkoi siitä onnettomasta Weininger-luennosta, jonka 20 vuotta sitten pidin älykkäänä pitämälleni veljentyttärelle – joka ei sitten niin älykäs ollutkaan. Kun isä toistuvasti on kysynyt veljeltäni ja hänen vaimoltaan, mitä tuolloin olen tyttärelle tarkalleen sanonut, he kieltäytyvät vastaamasta; ikään kuin olisi kyse niin kauheista asioista, ettei niistä edes voi puhua.

Kun itse kysyin kälyltäni, mistä minua oikein syytetään, hän vastasi, ettei mistään. Minun kanssani ei suostuta keskustelemaan senkään vertaa kuin isän kanssa; minulle vain sanellaan asioita, isän välityksellä. Isä on saanut moitteita myös siitä, että oli kertonut minulle mitään kuulusteluista, joihin hän on joutunut. Toisaalta he ovat vihaisia siitä, ettei heille ole kerrottu kaikista minun ja isän välisistä keskusteluista.

Isä kerran kysyi, kun olin kirjoittamassa kirjaani verkossa, olisiko siitä erikseen mainittava myös veljen perheelle. Jätin ratkaisun hänelle; itse en halunnut antaa vaikutelmaa kuin kirjoittaisin

erityisesti heille. Halusin että tapahtuu kuten nyt on tapahtunut; että kirja tulee kirjastoihin, ja että hekin sitten halutessaan voivat sen sieltä lainata.

*

Veljentytär oli jo edelliskesänä vaihtanut huopakaton noin 30 neliön työkaluvajaan. Katto on hyvin jyrkkä, ja kattopinta-alaa on noin 60 neliötä. Tämän kesän remontti oli paljon helpompi.

Vaikka huvila ei vielä kuulu veljelleni, piti isä ”luonnollisena”, että veljeni ottaa huolehtiakseen kaikista remonteista, jotka tosin isä kustantaa. Veljeni sitten nimitti kattoremonttoijaksi tyttärensä, jolla ei tietääkseni ollut alalta minkäänlaista kokemusta, ja sopi isän kanssa tuntipalkaksi 30 euroa. Tytär teki työtä suurella hartaudella, ja pelkän työn hinnaksi tuli yli 6000 euroa. Materiaaleineen remontti maksoi noin 8000 euroa.

Oleskeluni mökillämme jäi kirjallisten töitteni vuoksi tuona kesänä (2012) hyvin vähäiseksi ja juuri remontin aikana en käynyt siellä kertaakaan. Ilmeisesti jo tuolloin oli lausumattomana (itsestään selvänä?) ehtona, että tytär tekee remontin vain jos minä pysyn muualla. Mutta vasta tämän kesäkuun lopussa saimme tietää, sekä isä että minä, että ainakin koko tämänkesäisen remontin ajan minun on oltava poissa veljentyttäreni silmistä.

Ihmettelin isälle, miksi hän on hyväksynyt tekijäksi kalliin amatööriin, joka on asettanut näin omituisen ehdon. Heti saatuani tietää edelliskesän kustannukset olin soittanut sattumanvaraisesti valitsemaani remonttiliikkeeseen, mistä sanottiin, että 60 neliön huopakaton vaihto saattaisi maksaa työn osalta esimerkiksi 400 euroa. Ehkä tämä tarkoitti tasaista, matalalla olevaa täysin tervettä kattoa. Työkaluvajan katossa jouduttiin vaihtamaan muutama lahonnut lauta, mutta arvelisin, että ammattilainen sittenkin olisi tehnyt työn vaikkapa 1000 eurolla. – Tässä siis ”naisen euro” olikin noin 6 euroa.

Lupasin itse järjestää urakoitsijan tämänkesäiselle remontille, mutta isä ei suostunut perumaan mitä jo talvella oli sopinut. Isä lohdutti minua sillä, että koska remontti nyt on pienempi, tulee puhalluksestakin pienempi. Tuntipalkka oli edelleen 30 euroa, eli tuplasti se, mitä kokeneelle rakennusmiehelle maksetaan, ja työn hinnaksi tuli nyt 1440 euroa. Edelliskesän puhallus oli noin 5000 euroa, tämän kesän puhallus noin 1000 euroa.

*

Veljentytär oli lahjakas *lapsi*; mutta jo lukiossa hänelle alkoi tulla vaikeuksia. Näistä hänen myöhemmistä vaiheistaan minulle ja vanhemmilleni ei enää paljon kerrottu. Voin tukeutua niiden osalta lähinnä vain julkisiin lähteisiin. *Teatteri*-lehdessä (7/09) hän kertoo kuinka hän lukioaikana SYK:ssa ei ”kuulunut niihin, jotka lukivat mannermaista filosofiaa välitunnilla”; hän harrasti muunlaisia asioita: soitti ”erilaisissa proge- ja metallikokoonpanoissa” ja pelasi ”räiskintäpelejä”. Hän oli pari vuotta kirjoilla Teknillisessä korkeakoulussa, mutta ei suorittanut siellä mitään. Tämän jälkeen hän siirtyi Helsingin yliopistoon, missä luki musiikkitiedettä, kotimaista kirjallisuutta ja teoreettista filosofiaa. Nämäkin opinnot hän jätti kesken, jos oli niitä kunnolla aloittanutkaan; Teatterikorkeakoulussa, mihin hän siirtyi yliopistosta, ”häntä ripitettiin yleissivistyksen puutteesta”. Hänen näytelmissään on ”ammuttu ja räjäytelty jo vuodesta 2005 alkaen”; ”kun mättää vastustajaa turpaan, ajatukset kirkastuvat”. jne.

Veljeni jätti lapsiaan paljon vanhempieni vastuulle, ja nämä olivat usein heidän kanssaan hätää kärsimässä. Heiltä olen kuullut muun muassa kuinka tytär noin 7-vuotiaana oli ratsastanut maahan kaatamansa noin 3-vuotiaan veljensä selässä ja kaikilla voimillaan hakannut tämän päätä juurakkoon. Onneksi vanhempani ehtivät ajoissa väliin.

*

Kun olin vähän toisella kymmenellä, minuun teki syvän vaikutuksen eräs venäläinen tieteiselokuva. Pääosassa oli kirurgi-isän kekkovammainen poika. Pojan oli ajoittain niin vaikea hengittää, että isä päätti tehdä hänelle kidukset. Hän myös onnistui siinä, ja tämä oli tietenkin tieteellinen sensaatio, joka pian tuli myös joidenkin roistojen tietoon, jotka kidnappasivat pojan ja pitivät häntä vankina vesitynnyrissä. Tämä johti siihen, että poika kokonaan menetti kykynsä ottaa happea keuhkoilla. Lopulta hänet saatiin vapautetuksi ja elokuva päättyi siihen kun hän rannalla hyvästeli morsiamensa ja iäksi poistui kalojen valtakuntaan.

Elokuvan inspiroimana aloin haaveilla jostakin samantapaisesta vaihtoehtoisesta elämäntavasta, joka vapauttaisi minut vaikeista ihmissuhteista. Muun muassa opettelin erikoisen tavan liikkua suuressa asunnossamme, makaamalla selälläni liukkaalla lattialla ja potkimalla seinistä vauhtia. Myöhemmin yritin oppia uimaan kuten poika elokuvassa, delfiinien tapaan.

Kun veljenpoika, josta on tullut ”huomattava sammakkomies” (prominent frogman), tänä kesänä kävi vaimoineen näyttämässä vastasyntyntä tytärtään mökillämme, muistelin tuota omaa vaikeata ja takaperoista kehitysvaiheeni. Unohduin mietteissäni ehkä liian pitkäksi aikaa katselemaan poikaa, ja kun hän sitten käänsi minuun sameat sukeltajansilmänsä ja – kai liian tutkivaa katsettani kavahtaen – taas käänsi ne muualle, tunsin hetken milteipä hellyyttä häntä kohtaan.

*

Veljentytär jätti 3-vuotisen kautensa Ylioppilasteatterissa kesken; en tiedä saiko hän potkut. *Teatteri*-lehden haastattelussa hän muun

muassa pohtii ”mitä tapahtuu kun ihminen menee spottiin, on spotissa, miten voi olla spotissa, mitä sitten, kun pääsee spottiin, mitäs jos pitää tai ei pidä siitä, joutuu pois spotista, haluaa takaisin spottiin...” – Ehkä veljentyttärellä on nyt takanaan samantapainen ”15 minuutin julkisuus” kuin hengenheimolaisellaan Valerie Solanasilla. Hän on katkera siitä, ettei enää pääse ”spottiin”, ja purkaa kiukkuaan minuun, Andy Warholin kaltaiseen väkivallattomaan mammanpoikaan, josta hän aivan väkisin yrittää, vanhempiensa tuella, lavastaa väkivaltaista.

”Ihmissä asuu sisäinen draaman kaipuu. Toivon, että he voisivat hoitaa sen pois peleillä tai taiteella, ettei tarvitsisi hakea draamaa ihmissuhteisiin pettämällä tai kiusaamalla.” Nyt kun veljentytär ei enää voi tyydyttää draaman kaipuutaan teatterissa, hän kai pyrkii tyydyttämään sitä pettämällä isoisäänsä ja kiusaamalla setäänsä.

Kun veljentytär vuonna 2000 muutti Tampereelle opiskelemaan valo- ja äänisuunnittelua, olin häntä vastassa ja myöhemminkin auttamassa muutoissa kämpästä toiseen. Vuonna 2007 julkaisemaani esseekokoelmaa hän piti hyvin mielenkiintoisena joskin melko omituisena. Syksyllä 2010 äidin muistotilaisuudessa en myöskään havainnut hänessä minkäänlaista vihamielisyyttä. Mutta kesän 2011 tapaamisessa mökillämme tunnelma jo oli muuttunut. Muutos ajoittuu aika tarkasti siihen, kun hän oli jäänyt pois Ylioppilasteatterista ja ehkä huomannut, ettei hän henkilönä ja taiteilijana olekaan kovin mielenkiintoinen ja että hänen produktionensa olivat saaneet huomiota mediassa vain koska hän sattui edustamaan tunnettua instituutiota.

Juuri ”draaman kaipuu” saattoi siis olla syynä muutokseen; mutta on myös mahdollista, että hän proosallisemmista syistä on mennyt mukaan vanhempiensa vehkeilyyn minua vastaan. Isää yritetään kääntää minua vastaan, kai siinä toivossa, että hän jättäisi minut perinnönjaossa vähemmälle, ja häntä haukutaan puolueellisuudesta, jos hän vähänkin puolustaa minua.

*

Olin lähtenyt soutamaan venettä takaisin mökille, koska sää oli suotuisa ja koska oli epätodennäköistä, että veljentytär vielä samana päivänä ilmestyisi sinne. Toin veneen suoraan kotirantaan, koska päivä oli jo illassa, ja vaikutti siltä, että veljentytär saapuu vasta seuraavana päivänä, jolloin olen jo poissa. Otin riskin, että minulle tehdään ”solanasit”, koska olin väsymässä tähän pelleilyyn ja melkein vihainen isälle siitä, että hän näin kauan oli antanut yhden sairaan tytön pompottaa itseään.

Kun olin palannut kaupunkiin, asia alkoi vaivata minua yhä enemmän; minua alkoi kaduttaa, että olin alkuunkaan mennyt mukaan tähän näytelmään, jolla minusta yritettiin lavastaa vaarallista henkilöä. Kirjoitin veljentyttärelle, että aion tulla mökille, ja yritin näin estää häntä tekemästä enää toista puhallusta. Hän kuitenkin meni sinne, mikä viittaa siihen, ettei hän minua niin vaarallisena pitänytkään. Soitin isälle, että haluan olla hänen luonaan mökillä, koska en jaksa yksin hautoa näitä asioita kaupunkiasunnossa. Sanoin että hänen olisi nyt vihdoin osattava päättää: joko minä tai veljentytär. Tulen tontille, ja jos isä kutsuu poliisiin, en tee vastarintaa: poliisi vie pojan – eikä tuo takaisin. Isä vastasi, ettei minua tietenkään ajeta pois tontilta missään tapauksessa eikä millään konstilla, mutta soitti sitten kohta hätääntyneenä uudestaan ja ilmoitti tulevansa luokseni kaupunkiin. Veljentytär väittää kuulleensa minun ja isäni välisestä kovaäänisestä puhelinkeskustelusta, että olisin muka uhannut tulla mökille ”vaikka väkivalloin”, ja oli kai onnistunut syöttämään tämän tulkinnan myös huonomuistiselle isälleni.

Veljentytär oli taas päässyt tekemään draamaa ja vetämään jopa isän mukaan lavastukseensa, jossa minä muka olisin uhka muiden turvallisuudelle. Olin selittänyt isälle, että aion tulla mökille senkin uhalla, että veljentytär tekee minulle väkivaltaa tai yrittää lavastaa

minusta väkivallantekijää. Mutta kun isä ilmoitti tulevansa kaupunkiin, luovuin aikeestani, koska minulla ei mökillä olisi ollut ketään todistajaa ja olisin jäänyt täysin tuon aggressiivisen lesboparin armoille.

Kälyni, joka 20 vuodessa luki psykologiksi, on nyt yli 35 vuoden tuttavuuden jälkeen löytänyt selviä todisteita olettamastaan väkivaltaisuudestani, kirjastani, jossa on ”väkivaltaisia ajatuksia”. Hän pitää kirjaani varmana merkinä siitä, että sairauteni on tullut uuteen vaiheeseen ja että veljentyttären vaatimus minun eristämistäni on täysin oikeutettu. Kälyni on asiantuntija, ja hänen lausuntonsa oikeudessa painaisi varmasti paljon enemmän kuin minun sanani ja 60 vuoden nuhteeton vaellukseni. Myös Pirjo Tikkanen on asiantuntija, ja kun hän sanoo tehneensä ”hoitoliikettä selkään”, toinen asiantuntija eli poliisi uskoo häntä, väkivaltaista alkoholista, mieluummin kuin minua.

Tikkanen jo on yrittänyt omaa lavastustaan, ja on siinä myös osittain onnistunut. Poliisi haluaa uskoa, että jos joku on väkivaltainen, se olen minä, jolle jo on uhattu hakea oikein lähestymiskieltoa, ei minua ”hoitanut” Tikkanen. Ja veljen perhe näkee nyt Tikkasessa oivan liittolaisen omassa asiassaan.

Perhetilanteeni kuvastelee sitä, mitä nyt tapahtuu koko yhteiskunnassa. Kyse on miehen, kaikkien miesten syyllistamisestä vain sukupuolensa perusteella. Minun kaltaiseni hissukka on aivan kirjaimellisesti revitty munkin kammiostaan todisteeksi koko sukupuoleni väkivaltaisuudesta. Väkivaltaisuuteni ilmenee ”väkivaltaisina *ajatuksina*”, ja niihin nyt ehkä tullaan vastaamaan väkivaltaisilla *teoilla*, joko laittomilla tai laillisilla.

*

Veljentyttären näytelmä *Ikarusmaschine* ”kertoivat nuorista, jotka pyrkivät mystiseen keskiöön *Idols*-kilpailun osallistujien tapaan.”

Hänet on nyt itsensä ensin vedetty julkisuuden keskiöön, ja sitten poistettu sieltä – kuin *Idols*-tähti. Veljelleni, toiselle lahjakkaalle lapselle, on käynyt vähän samalla tavalla. Tosin häntä ei ole yhtä korkealle nostettu, eikä hän siis ole myöskään yhtä korkealta pudonnut. Jo veljeni lukioaikoina eräs tarkkanäköinen luokkatoverini epäili hänen kykyjään, koska hänellä oli ”kymppi myös uskonnossa”, mikä viittasi pelkkään ahkeruuteen, ei varsinaiseen lahjakkuuteen. Vasta korkeakoulussa, opiskellessaan teknillistä fysiikkaa, veljeni sitten tutustui todellisiin lahjakkuuksiin. Vaikka hän edelleen ahkeroi, hän alkoi jäädä muista jälkeen ja haki selitystä vaikeista kotioista ja niiden aiheuttamasta psyykkisestä painolastista, josta hän uskoi vapautuvansa psykoanalyysin avulla. Hän ei ymmärtänyt, että hänen psyykkiset ongelmansa eivät olleet syy vaan seurausta ristiriidasta mikä oli ympäristön odotusten ja hänen todellisten kykyjensä välillä. Myöskään veljentyttären ongelmat eivät ole seurausta siitä, että minä olen kertonut hänelle Weiningerista, vaan siitä torjumastaan tosiasiasta, ettei hän olekaan niin lahjakas, kuin mitä hänelle on uskoteltu.

Monen lahjakkaan lapsen tragedia on, ettei hän aikuisena enää olekaan kovin lahjakas.

Sairastunut miehuuteen

Kun pari vuotta sitten muutin takaisin tähän kolmen perheen rivitaloon, oli rouva talon toisessa päässä hätääntyneenä kysynyt isältäni, ”onko Matilla lääkitystä”, ja kun isä oli vastannut, asialliseen tyyliinsä, että ”ei”, oli rouva tietenkin hätääntynyt vielä enemmän.

Sanotaan, että jos asperger-henkilölle esittää kysymyksen, ”voisitko avata ikkunan”, hän ottaa sen kirjaimellisesti ja ihmettelee, miksi hänen kykyään suorittaa noin alkeellista tehtävää lainkaan epäillään. ”Voisin”, hän vastaa ärtyneenä – ja jättää ikkunan avaamatta.

Isällekin vasta myöhemmin selvisi, että rouva ei ollut esittänyt kysymystään teoreettisesta mielenkiinnosta vaan tunnekuohun vallassa: Taloon on muuttanut mielenterveyspotilas, jonka lääkitys ei ehkä ole kohdallaan. Mitähän olisi tapahtunut, jos rouva olisi saanut tietää, että jo Kurikassa asti on nähty tarpeelliseksi uhata minua lähestymiskiellon hakemisella ja että veljentytär, luettuaan kirjani, on pyytänyt isää luovuttamaan poliisille siinä mainitsemani 4 pistoolia... Niin. Mitähän olisi tapahtunut?

Olen alkanut pelätä, että veljeni perhe liittolaisineen vielä onnistuu valhepropagandassaan ja että minut lopulta viedään pakkohoitoon. Veljeni on aikoinaan luottanut minuun jopa siinä määrin, että on uskonut hoidettavikseni molemmat lapsensa. Nyt ”mauri on tehnyt tehtävänsä, ja mauri saa mennä”. Tällä hetkellä, isäni toisena perijänä, olen vain veljeni tiellä, ja hän haluaa päästä minusta eroon, keinolla millä hyvänsä.

Isä siis vasta myöhemmin paremmin ymmärsi asiayhteyden ja sanoi, että oikea vastaus olisi ollut, ettei Matilla ole mitään sellaista sairautta, johon tarvittaisiin lääkitystä. Tämä olisi rauhoittanut rouvaa. Minut kyllä *voitaisiin* ”parantaa” lääkityksellä. – Mutta mistä minut silloin parannettaisiin?

Vaiuttaa siltä, ettei mainitsemani, minua 7 vuotta vanhempi naistuttavani, joka on ollut yksi suurimmista ymmärtäjistäni, enää halua tietää tekemisistäni mitään. Tämä on huomattavasti nostanut vielä jäljellä olevien naistuttavieni keski-ikä, joka on nyt varmasti päälle 80.

Eräs heistä on isäni ystävätär (88), joka edelleen suuresti arvostaa minua sekä kirjailijana että ihmisenä. Olen aikaisemmin epäillyt, että hän ehkä pitää minua tämän kaksihenkeisen perheen suurimpana ”öykkärinä”, ja hän on myöhemmin oikaissut käsitykseni: hän ei pidä öykkärinä enempää minua kuin isääkään.

Toinen iäkäs nainen, jota tapailen, on Pemmon äiti (83). Myös olen käynyt paljon keskusteluja pian 80-vuotiaan naapurin rouvan kanssa, joka on aivan toista tyyppiä kuin päätyasunnon rouva. Kun vielä asuin Elianderinkadulla, ystäväystyin samassa rapussa asuneen, minua noin 30 vuotta vanhemman leskirouvan kanssa.

Nuoremmat naiset kai edellyttävät, että miehen aina pitäisi investoida jotakin suhteeseen. Minä en koskaan ole investoinut mitään. Sen vähän mitä olen naisilta ”saanut”, olen saanut ilmaiseksi.

Kolmas tyyppi, johon helposti tutustun, ovat hätää kärsivät naiset. Joskus kauan sitten Kaupinkadulla eräs tällainen pysäytti minut. Hän oli saanut samana päivänä eläkkeensä eikä uskaltanut mennä kotiin, kun tiesi, että poika tulee sinne, hakkaa hänet ja vie rahat. Kuuntelin naista pitkään, hän ei tiennyt mihin olisi voinut mennä, ja kun vihdoinkin jätin hänet, minulle tuli huono omatunto. Mutta miten olisin voinut auttaa – muuten kuin kuuntelemalla?

Kun kerroin tästä äidille, hän sanoi, ettei kukaan hädässään käänny kenen tahansa puoleen ja että nainen oli nähnyt minussa hyvin korkeatasoisen ihmisen.

Kun kerran paljon myöhemmin Sampolan kirjaston tuulikaapissa puhuin kännykkään, eräs sisään tullut nainen silmät suurina jäi

tuijottamaan minua. Otin kännykän hetkeksi korvaltani ja kysyin, olemmeko ehkä tavanneet jossakin? ”Ei me missään olla tavattu”, vastasi nainen; ”sää oot vaan ihan Jeesuksen näkönen”.

Lapset ja vanhukset ja myös keski-ikäiset, kärsivät ihmiset tulevat luokseni; he eivät pelkää minua. Miksi sitten veljentytär ”pelkää”? Vanhempiansa toimeksiannosta? – Vai onko hän todella sairas?

*

Olen kirjoittanut tapauksestani kokonaisen kirjan; mutta vain asiantuntijaa uskotaan. Siksi toimitin poliisille myös lääkärinlausunnon, josta ilmenee, minkälaisista psyykkisistä oireista kärsin. Kaario esiintyy *selvännäkijän* valtuuksin ja väittää tietävänsä mitä todella tapahtui. Hän voisi korkeintaan todeta, ettei näyttö hänen mielestään ole riittävä; mutta kun hän nyt epäsuorasti väittää minun valehdelleen, hän selvästi ylittää *poliisin* valtuudet.

Myöskään oheinen lääkärinlausunto ei tue käsitystä, että olisin kuvitellut olemattomia tai tietoisesti valehdellut asiassani. – Ja uskooko edes Kaario itse omaan käsitykseensä?

*

Lääkärinlausunto

Lääkärinlausuntoni Matti Simolan s. 18.12.1954 pyynnöstä hänen itse harkitsemaansa käyttöön. Olen toiminut vuosina 1972-1975 häntä vastaanotollani Tampereella hoitaneena psykiatrina. Näiden hoitokäyntien lisäksi hän on sen jälkeen soittanut minulle Helsinkiin usean vuoden välein arviolta yhteensä 4-5 kertaa. Silloin olemme puhuneet kulloinkin hänelle ajankohtaisista asioista. Viimeksi tänä syksynä.

Matti Simola hakeutui vastaanotolleni häntä rasittavien pakonomaisten ajatusten ja niiden aiheuttamien jokapäiväistä elämää suuresti vaikeuttavien pakkotoimien vuoksi. Ongelmana oli myös yksinäisyyttä ja työelämään eli toimeentuloon liittyviä vaikeuksia. Hoitosuhteemme loppuvaiheessa suosittelin hänelle sairauseläkettä perustoimeentulon turvaamiseksi, joka myönnettiin.

Arvioni hoitosuhteen ja yhteydenottojen perusteella:

Matti Simola on älykäs ja ajatuksiaan ja toimintaansa hyvin yksityiskohtaisesti arvioiva. Hän muistaa varsin yksityiskohtaisesti tapahtumia ja sanomisia. Hänelle tärkeitä arvoja ovat oikeudenmukaisuus, kohtuullisuus sekä pyrkimys itse olla loukkaamatta toisia ihmisiä. Vastaavasti hän odottaa samaa muilta ihmisiltä. Tämä on osaltaan johtanut kielteisiin kokemuksiin, jotka ovat hänellä rasitteena ja myös pelottavina huolina. Olen lukenut yhden hänen viimeisimmistä omakustanteisista kirjoistaan, jossa edellä mainitsemani piirteet nytkin ilmenevät. Hänen oireensa rajoittavat vaikeasti hänen elämäänsä, mutta hän on niistä huolimatta selvinnyt arvostettavalla tavalla. Missään hoitosuhteemme vaiheessa ja sen jälkeisissä puhelinkeskusteluissa en ole todennut hänessä mitään psykoottiseen häiriöön viittaavaa. Hänen perusteellinen elämänsä aikaisempien tapahtumien toistuva, analysoiva mietiskely toisaalta helpottaa häntä, mutta samalla rasittaa ja kaventaa hänen elämäänsä ja tuottaa hänelle huolettavia uhkakuvia, joita vastaan hänen on luonnollista pyrkiä suojautumaan. Hänen huolestumisessaan ei mielestäni ole kyse psykoottisesta epäluuloisuudesta vaan enemmänkin reagoinnista uhkantunteeseen.

Helsingissä 12.11.2012

Leo Sommardahl

psykiatrian erikoislääkäri, SV 158840

*

Minulle oli hyvin tärkeätä kasvaa mieheksi, ja haettuani ensin mallia miesopettajista käännyin myöhemmin ”baarien miesten” puoleen. Petyin molempiin, mutta en yhtä katkerasti kuin ehkä monet varsinaiset homojen vihaajat ovat pettyneet: Kai monikin poika on hakeutunut vanhemman miehen seuraan, jotta tämä tekisi hänestä miehen, ja mies on sitten tehnyt hänestä – naisen.

Reporakkaudessa oli siis kyse *pederastiasta*, ei *pedofiliasta*. Naismainen nykyaika ei voi ymmärtää ”poikarakkautta”, ei myöskään aikuisten miesten välistä ystävyyttä, muuksi kuin seksuaaliseksi suhteeksi. Tyypillinen on Wikipedian käsitys, jonka mukaan myös pederastia ”*tarkoittaa ensisijaisesti antiikin Kreikan kulttuurissa esiintynyttä aikuisen miehen ja nuorukaisen välistä seksuaalissävyytteistä suhdetta. Perinteinen aikuistumisriitti oli teini-ikään tulleen nuoren antaminen isän valitseman miehen kasvatettavaksi. Kasvatukseen sisältyi urheilua ja opintoja. Lisäksi pojan ja kasvattajan suhteeseen sisältyi eroottista homoseksuaalisuutta, jolla poikaa opetettiin ymmärtämään rakkautta ja huomioon ottamisen merkitys, ja näin hänestä oletettiin kehittyvän vastuuntuntoinen aikuinen. Poika tavallaan asetettiin naisen asemaan, jotta hän oppisi kohtelemaan naisia oikein.*”

Wikipedia ei mainitse lähdettä, ja oletan, että joku naistutkija on tässä päässyt soitteluun korvakuulolta ja mielensä mukaan 'asettamaan poikaa naisen asemaan'. Lopultahan ei ole kyse siitä miten esimerkiksi muinaisessa Ateenassa on eletty – mistä meillä tietenkään ei voi olla mitään varmaa tietoa – vaan siitä *miten jotkut haluaisivat nykyään ellettävän*. Puhutaan myös paljon keskiaikaisesta ”ensimmäisen yön oikeudesta”, joka kai sekkin on pelkkää mielikuvituksen tuotetta; kun pyritään legitimoimaan nykyinen promiskuiteetti, jota kukaan oikea mies ei *koskaan* ole hyväksynyt.

Tässä ajassa miehuus on sairautta.

Muistathan?

Kivut ovat tänään olleet pahemmat kuin koskaan. Hieroin itseäni yöllä makaamalla tennispallon päällä ja siirtelemällä sitä kipupisteestä toiseen. Ilmeisesti se vain pahensi tilaani. Päivällä pyöräilin Rauhaniemeen, ja tuskissani takerruin erääseen sattumalta vastaantulleeseen Pekkaan, joka 80-luvulla paljon istuskeli Tillikassa. Myöhemmin en ole ollut häneen missään yhteydessä, ja hän oli jo kokonaan unohtanut minut.

Yritin virkistää hänen muistiaan kertomalla kuinka kerran yhdessä olimme Tillikasta jatkaneet läheiseen yökerhoon. Näin siellä naapuripöydässä surullisen naisen, joka ilmeisesti oli tullut sinne aivan yksinään. Minun kävi naista sääliksi ja pyysin Pekkaa hakemaan häntä tanssimaan. He tanssivat, ja Pekka toi naisen pöytäämme.

Elettiin syksyä, nainen oli käynyt sienessä, ja jäimme sulkemisajan jälkeen Pekan kanssa yökerhon rappuselle odottamaan, kun nainen haki läheisestä asunnostaan suppilovahveroita, joita lähdimme kolmistaan paistamaan Pekan kämpälle Pispalaan.

”Tästä tuleekin nyt oikea henkien taistelu”, sanoi Pekka odotellessamme naista. Perillä ensin valmistimme sienimuhennoksen, ja nainen laittoi sekaan niin paljon valkosipulia, että Pekka sai siitä huomautuksen työpaikallaan seuraavana päivänä.

Syötyämme keskustelimme, muun muassa musiikista. Aulis Sallinen on säveltänyt Paavo Haavikon librettoon oopperan. He eivät muistaneet nimeä, ja autoin heitä: ”Ratsumiehet kusella”. Halusin olla henkevä, mutta nainen ei tuntenut suomalaista kulttuuria kovin hyvin, ja viittaukseni meni häneltä ohi. Hän oli saksalainen ja oli asunut Suomessa vasta kahdeksan vuotta.

Pekalle olisi sopinut, että olisimme kaikki yöpyneet hänen luonaan, mutta pelkäsin jääväni kolmanneksi pyöräksi, ja aloin tehdä

lähtöä. Silloin nainenkin päätti lähteä, ja käsi kädessä kävelimme takaisin keskustaan.

Olin voittanut ensimmäisen erän; mutta myöhemmin nainen oli soittanut Pekalle ja ehdottanut tapaamista. Olin siis sittenkin ollut pelkkä esiliina.

Pekka ei muistanut tapausta.

*

On uusi päivä. Luetin juuri edellisen jakson isällä. Hän on sanonut, että matkakuvaukseni ovat parasta mitä olen kirjoittanut. Mutta nyt hän ei vaikuttanut erityisen ihastuneelta, vaikka olihan tämäkin yhdenlainen matkakuvauk. Ei auttanut, kun yritin selittää, että haluan myös sillä havainnollistaa lukijalle, kuinka valikoimaton muistini on. Muistan *kaiken* – koska ”merkittävälle ihmiselle” *kaikki* on merkityksellistä.

Huvila järven rannalla

Perintöasia on taas ajankohtainen. Veljeni haluaa huvilan omistukseensa mahdollisimman pian ja pommittaa meitä oudoilla viesteillä, joissa yrittää erilaisilla keskiarvoilla todistella sen hintaa mahdollisimman alhaiseksi. Hänen viimeisin arvionsa on 270 000 – 330 000 euroa.

Kun liikemies Arvo Vesanto vuonna 1923 tuli vielä tuolloin rakentamattomalle Lapinniemelle, hän sai vapaasti valita, eikä arvatenkaan erotuttanut sieltä mitään keskiarvotonttia, vaan kaikkein parhaimman tontin.

Pinta-alaa on 9700 neliometriä ja kaakkoon, etelään ja lounaaseen antavaa rantaviivaa 200 metriä. Tontti on tasainen ja sen keskikorkeus Näsijärven maksimikorkeudesta noin 2 metriä. Myös pohja rannassa on tasaista ja syvyys laajalla alueella keskimäärin 1,5 metriä. Toisaalla hiekka, toisaalla kiinteä savipohja tuntuu hyvältä jalkapohjissa. Tosin paikoin on myös kivipohjaa. Puusto on vanhaa ja runsasta.

Rakennuksia on neljä. Vain sauna on hirrestä, muut ovat lautarakenteisia ja kaksikerroksisia. Tontilla on myös kallioon louhittu kellari ja kaksi kaivoa, vanhempi rengaskaivo ja uudempi porakaivo.

Kolmessa rakennuksessa on tiilikatot, yhdessä rakennuksessa uusi, 8000 euroa maksanut huopakatto. Kaikki ovat huonosti lämpöeristettyjä. Kesällä vesi tulee keittiöön ja menee viemärikaivoon. Päärakennuksessa on sähkö ja lankapuhelinliittymä, sen uudessa, vuonna 1941 rakennetussa, vähän paremmin lämpöeristetyssä osassa kaakeliuuni.

Autotie pihaan saakka, 34 kilometriä Tampereen Keskustorilta, viimeiset 1330 metriä asfaltoimatonta, mistä lähitulevaisuudessa todennäköisesti ainakin osa asfaltoidaan. Matka vesiteitse Mustastalahdesta 18 kilometriä.

Vesannolle, joka oli lainan vakuudeksi kiinnittänyt huvilan, oli tullut 30-luvun pulavuosina ongelmia, ja hänen oli kai pakko myydä se. Kauppa tehtiin vuonna 1934, ostaja oli Ruoveden kihlakunnantuomari Arthur Pippingsköld. Hänen ei ollut tarkoitus pitää huvilaa pitempään, ja vuonna 1937 hän myi sen isoisälleni, hyvällä voitolla.

Taksimies-tuttavani, tunnettu petolinturengastaja, joka ihastui tontin miltei luonnontilassa olevaan puustoon, arvioi huvilan nykyhinnaksi 600 000 euroa. Kiinteistökauppaa aktiivisesti seuraavan tohtori-tuttavani arvio oli 500 000 euroa. Myös paikan päällä käynyt Timo Lopperi (LKV) arvioi, pitkään asiaa mietittyään, että jonkinlainen ”käypä hinta” saattaisi olla 400.000 – 500.000 euroa, vaikka yksittäisissä kaupoissa on vastaavista ideaalitonteista maksettu myös huomattavasti enemmän. Myös tontteja niemeltä myyneen maanomistajan pyyntöhinnat viittaavat noin 500. 000 euron arvoon.

Isän kirje veljelleni

Tampere 17.08.2011 (Lähetetty 26.11.2012)

Keskustelumme Lapissa epäonnistui. Varsinaisesta asiasta ei juurikaan puhuttu. Syyteltiin ja haukuttiin. Minulle jäi paha mieli. Keskustelussa ei pidä kiihtyä. Se ei silloin ole enää keskustelua ja pitäisi lopettaa ja rauhoittua, jotta ei sanottaisi sellaista, joka huonontaa välejä ja jota ehkä myöhemmin kadutaan.

En ymmärrä, että et näe Matissa mitään hyvää, vaan pidät häntä täydellisesti pahana, jonka läheisyydessä muutkin sairastuvat psyykkisesti. Kysyin etkö näe Matissa mitään hyvää. Et vastannut kysymykseeni. Mielestäni Matilla on monia hyviä ominaisuuksia. Neuroosit ovat ikävä asia, mutta eihän ihmistä voi niiden vuoksi alkaa kammota. Varsinkin, kun on kysymyksessä lähiomainen. Tulee mieleen vertaus pesuveden mukana pois heittämisestä. Oletko heittänyt Matin pois neuroosiensa mukana?

Olen tullut Matin kanssa mielestäni hyvin toimeen, vaikka olen joistakin hänen mielipiteistään toista mieltä. Matti on hyvä keskustelija, koska hän ei kiihdy, kun ollaan erimieltä. Matti on huolissaan minusta ja haluaa, että soittamme joka päivä. Eniten Matin neurooseista kärsii Matti itse. Sairasta ihmistä on koetettava tukea ja auttaa kestäämään sairauttaan. Voiko ihmisen sairaus tehdä hänestä lähimmäisten mielestä epäihmisen, jonka kanssa ei haluta olla tekemisissä? Minusta tuntuu, että näin suhtautuvat ihmiset ovat itsekin psyykkisesti sairaita. Pidän Mattiin yhteyttä ja luulen voivani tällä tavalla ehkä helpottaa hänen elämäänsä. Monilla ihmisillä on lapsi, veli tai sisar, joka on paljon vaikeammin sairas kuin Matti. Kuitenkin monet koettavat huolehtia tällaisistakin omaisistaan. Neuroosihan on eräs lievimmistä psyykkisistä sairauksista.

Oli järkyttävää kuulla, että ei Matin ja Inkariinankaan välinen suhde ole kunnossa. Kuinkahan monen läheisen mielestä minäkin

olen persona non grata. Olenko kertonut mielipiteestäni, josta kuulija on ollut toista mieltä ja alkanut pitää minua vastenmielisenä henkilönä? Pitäisikö olla kertomatta mielipiteitään ja puhua vain aina small talkia.

Minkä vuoksi fyysisiin ja psyykkisiin sairauksiin suhtaudutaan näin eri tavalla? Fyysisesti sairasta kohtaan tunnetaan yleensä myötätuntoa. Psykkisesti sairasta kammoksutaan ja hänet halutaan eristää. Tämä oli ehkä tyhmä kysymys. Psykkiset sairaudet voivat aiheuttaa lähimmäisille käytöksellään ja mielipiteillään ärtymystä ja heitä hävetään. Mattiakin hävetään ja häntä ei haluta näyttää tuttaville. Kuitenkin Matti kestää tällaista yllättävän hyvin ja suhtautuu sairauteensa hyvin realistisesti ja järkevästi.

Haluan, että pysyn hyvissä väleissä molempien poikieni kanssa. Tämä on minulle hyvin tärkeätä, kuin myöskin se, että pojat tulisivat keskenään hyvin toimeen. Kun eivät tule, se on minusta hyvin ikävä asia.

Olen puolustanut Matin kanssa käydyissä keskusteluissa sitä, että sinun tulee saada aikanaan Lappi kokonaan omistukseesi, koska vain siten varmistetaan, että Lappi voisi ehkä tulevaisuudessa siirtyä vielä neljännelle polvelle. En ymmärrä Matin perusteluja sinun ja hänen yhteisomistuksesta. Toivon kuitenkin, että Matti voisi halutessaan oleskella kesällä Lapissa määrätyin ehdoin ja voisi näin tuntea olevansa yhteydessä Lappiin ja nauttia siellä kesäisestä luonnosta. Menetettiinköhän nyt tämä mahdollisuus?

Terveisin

isä

Äitiä ikävä

(Äidin 3-vuotiskuolinpäivänä 22.9.2013)

*Minulla on päivällinen kiehumassa
ja isä palaamassa töistä,
soitti juuri.
Juha on iltapäivälevollansa
ja Matti lukee.
He saavat ranskalaisia perunoita tunnin kuluttua.*

Äidin päiväkirja (26.1.1971)

Paheneva selkävaiva on nyt supistanut elämänpiiriäni entisestään. Olen joutunut jättämään sosiaalisen median, ja sen vähän minkä kirjoitan, kirjoitan seisaaltani, ”ikuisuutta varten”.

Minua kantaa usko, että kaikki mitä minulle tapahtuu, on merkityksellistä, muillekin kuin itselleni. Jos tämä usko menee, jos en jaksa enää kirjoittaa, en tiedä mihin lopun elämäni käyttäisin.

Uskossani minua vahvistaa paitsi äidin muisto myös isän läsnäolo.

”Tämä kirja on kirjoitettu kaikille lapsilleni ja heidän lapsilleen”, aloittaa äiti päiväkirjansa. Veljeni perheineen on tulkinnut tämän niin, että äidin merkintöjä ei koskaan saisi näyttää muille. Olen jo kirjani aikaisemman laitoksen eräessä alaviitteessä lainannut päiväkirjaa ja saanut siitä moitteet. Nyt haluaisin lainata lisää. – Niin hyvä kirja se on ja ansaitsisi tulla julkaistuksi kokonaisuudessaan.

Kysyin kerran äidiltä, mitä pitäisi ajatella siitä kun ihmiset aikakauslehdissä levittelevät yksityisasiotaan. Äiti piti sitä arvokkaana, jos se tapahtuu vilpittömässä tarkoituksessa lievittää paitsi omaa myös mahdollisten kohtalotovereiden tuskaa.

Äidillä oli niin paljon sosiaalista mieltä, ettei hän voinut lainkaan ymmärtää marxilaista sosialismia; hänellä oli suurta sydämen viisautta ja myös aivan liikaa ”vääää tietoisuutta”. Hän kertoi usein

kuinka oli 30-luvulla kuullut erään miehen valittavan, että pidetään heti kommunistina, kun menee kirves olalla metsään.

Siis myös fasistina olen äidin poika. Tosin äiti tietääkseni äänesti keskustaa; ja Suomen presidenteistä hän arvosti erityisesti (muilutettua) Ståhlbergia.

Joskus 70-luvun puolivälissä Tampereen ylioppilastalolla esitettiin sketsi, jossa pilkattiin Pelastusarmeijaa. Kommunistinuorten raaka nauru täytti salin, ja poistuttuamme kokeneempi tuttavani selitti minulle, kuinka näille on tärkeätä nauraa ”kaikille kärsiville ihmisille”.

Jo tuolloin olisi pitänyt tehdä selvä pesäero. Olisi pitänyt vahvemmin liittoutua äidin kanssa, joka samoihin aikoihin lähetti veljelleni kirjeen, missä ilmoitti, ettei tämä enää ole hänen poikansa. – Joka ei ole äitini poika, ei voi olla myöskään veljeni, eikä hänen tyttärensä veljentyttäreni.

Veljeni oli joutunut ”rupusakkiin”, kuten liberaalimpi isänikin totesi. Lastensa ansiosta veljeni kuitenkin vielä kerran pääsi äitinsä armoihin. Mutta myöhemmin, kun tytäarkin oli joutunut omanlaiseensa rупusakkiin, äiti sanoi minulle, että oli myös tämän kohdalla jo luopunut kaikesta toivosta.

Itse olen ollut patologisen suvaitsevainen; olen pyrkinyt ymmärtämään kommunisteja, kaikenlaisia seksuaalisia hurjastelijoita ja muitakin yhteiskuntaa hajoittavia voimia, jotka nyt kaltaisteni suvaitsevaisten suojeluksessa ovat rauhassa päässeet suorittamaan ”pitkän marssinsa instituutioihin”. Kun aseellinen vallankumous ei onnistunut, yhteiskunta ”mädätettiin” soluttamalla kaikki tärkeimmät laitokset: yliopisto, kirkko, media, oikeuslaitos. On suvaittu suvaitsemattomia, ja lopputulos on, että meiltä on nyt mennyt sananvapaus.

Tuttavapiirini 70-luvulla koostui lähinnä vasemmistolaisista – tämä oli siihen aikaan kaltaiselleni jyrkästi kantaa ottamattomalle, yleisnukkavierulle opiskelijapojalle luonnollisin ympäristö: oli

kommunisteja ja oli maltillisempia aineksia; ja paljon oli niitä, jotka eivät selvästi ilmaisseet kantaansa. Kun eräs tällainen ei kerran suostunutkaan purematta nielemään, mitä porukan ehkä kiihkein kommunisti hänelle selitti, tämä lopulta kivahti: ”No hyvä on. Sinut ammutaan sitten ensimmäisten joukossa!”

Vähäsen turismista – ja naturismista

Meitä oli neljä miestä yhdessä huoneessa. Joilla oli työpaikka saivat aamulla eväät mukaansa; työttömät aterioivat asuntolassa. Turun tuomiokirkon kello mittasi aikaa ja myös kuuluvasti ilmoitti tulokset, 15 minuutin välein.

Oli syksy, ja osa miehistä oli päässyt Kankaisten kartanoon purjonnostoon. Itse hoidin matematiikan opettajan sijaisuutta Salossa, Laurin yläasteella. Olin porukan ylivoimaisesti nuorin. Muut olivat entisiä sotamiehiä tai sotalapsia.

Ennen kuin löysin tähän Hämeenkadun ja Uudenmaankadun risteyksessä sijainneeseen Pelastusarmeijan hoitokotiin, olin käynyt toisessa paikassa, jossa olosuhteet olivat paljon karummat. Siellä ei ollut henkilökuntaa; joku vain kävi aamuin illoin tarkastamassa paikat.

Minut oli siellä vastaanottanut vaikeasti vammaisen vanhempi asukas, joka kai vietti suurimman osan ajastaan makuulla. Tullessani muuten tyhjään saliin hän kohottautui sängyllään puoli-istuvaan asentoon, alkoi innokkaasti esitellä paikkaa ja kehotti minua jäämään. Hän myös kertoi minulle paljon omasta elämästään ja kovasti valitti, kun sukulaiset olivat hänet kokonaan hyljänneet.

Jossain vaiheessa lähdimme tekemään kierrosta asuntolassa, ja avattuamme korkean oven tulimme toiseen saliin, jossa kolme muuta asukasta ringissä kyyhötti lattialla, kuin olisivat olleet leirinuotiolla. Nuotion paikalla vain oli transistoriradio, josta kuului kovaäänistä, avantgardistista viulumusiikkia. Yksi heistä käänsi päätään, muuten he eivät tulomme reagoineet. Näillä miehillä oli rikas sisäinen maailmansa; he eivät kaivanneet juttuseuraa, ja nyt vielä paremmin ymmärsin ystäväni puhetulvan ja hänen pohjattoman yksinäisyytensä asuntolassa.

Hoitokodissa ei saanut olla yhtä vapaasti, mikä sopi minulle paremmin; siellä ei varmasti nautittu alkoholia, ja kukaan ei harjoittanut seksiä. Elettiin puhdasta elämää.

Nämä elämäkoulussa kypsyneet miehet osasivat käyttäytyä, ja sain käydä heidän kanssaan monia antoisia keskusteluja. Ainoa poikkeus oli yksi tatuoitu kaveri, joka aina välillä kävi huoneessamme uhoamassa ja purkamassa katkeruuttaan koko systeemiä kohtaan.

*

Helsingissä olen paljon viettänyt öitä Stadionin retkeilymajassa. Tutustuin siellä lähinnä suomalaisiin, kaltaisiin ”paikallisiin turisteihin” ja muihin pitkäaikaisasukkaisiin, jotka olivat kokeneet elämässään pettymyksiä.

Vielä verrattain iäkkäänä onnistuin luomaan poikamaisen ihailevan suhteen minua noin 10 vuotta vanhempaan Karlssoniin. Hänellä oli takanaan jo toinenkin avioero, joka oli vetänyt hänet aivan pohjalle, ”henkisesti ja taloudellisesti”. Käsittääkseni hän oli tehnyt pääasiallisen elämäntyönsä erilaisten vartiointiliikkeiden palveluksessa ja uransa huipulla ollut vastaamassa jopa Kekkonen turvajärjestelyistä.

Hän oli tarkalleen suomenruotsalainen ja ulkoiselta olemukseltaan hyvin vastasi mielikuvaani viikingistä. Poliittisesti hän oli ”oikealla” ja kai tässäkin poikkesi tyypillisestä ruotsia puhuvasta suomalaisesta. Hän oli valinnut puolensa jo vuonna 1962, kun maailman kommunistit järjestivät Helsingissä nuorisofestivaalin.

Karlssonin ammatista oli tullut hänelle toinen luonto. Hän tarkkaili ja suorastaan vakoili ihmisiä. Kun juuri tultuani retkeilymajaan yritin televisiohuoneessa avata keskustelua, hän vastaili vain lyhyesti ja pyrki kääntämään päätään muualle. Vaikka televisio oli päällä, hän mieluummin tuijotteli suuresta, verhottomasta ikkunasta avautuvaan

pimeyteen – missä näki peilikuvani, minkä vasta myöhemmin oivalsin.

Porukkaan kuului myös ikäiseni, aktiivinen vapaapalokuntalainen sekä huomattavasti meitä nuorempi, Kakolassakin istunut isätön poika, jonka Karlsson oli ottanut erityiseen suojelukseensa.

Kun noviisiaikani oli ohi, minut kutsuttiin korttirinkiin, jossa pelattiin lähinnä ”paskahousua”. Minusta tuli nopeasti tämän piirin täysivaltainen ja vieläpä erityisen arvostettu jäsen, ja minut ristittiin ”Einsteiniksi”.

Kun olin kerran palaamassa kaupungilta yhdessä vapaapalokuntalaisen kanssa, Karlsson, joka oli tulossa omalta suunnaltaan, tietämättämme tarkkaili meitä muutama kymmenen metriä jäljessämme ja myöhemmin raportoi havainnoistaan: ”Kyllä siinä on kaks' niin erilaista tyyppiä; näkee jo kävelytyylistä: Einstein vilkuilee naisia; ja toinen vaan painaa sotilaallisesti eteenpäin.”

Sotilaallinen tyyppi sitten tapasi naisen ravintolassa ja kai vasta paljon myöhemmin muutti tämän luokse asumaan. Karlssonia taas kävi katsomassa retkeilymajassa eräs viehättävä arkkitehtiopiskelija. Hekään eivät halunneet pitää kiirettä.

Me jäljelle jääneet poikamiehet, minä ja Karlssonin suojatti, vietimme paljon aikaa yhdessä kaupungilla. Kertoilin hänelle Suomen poliittisesta historiasta, ja hän kuunteli mielellään. Hän oli koko ajan tarjoamassa minulle jotakin. Kun olin kerran valittanut, että lenkkarini, ainoat kenkäni, olivat hajoamassa, hän toi minulle vähemmän käytetyt kuntosalilta. Hän oli varastanut ne joltakin toiselta asiakkaalta, enkä voinut ottaa niitä vastaan. Tämä sattui häntä arkaan paikkaan, ja olen myöhemmin katunut, kun en sittenkin hyväksynyt hänen lahjaansa. Tapauksen jälkeen hän alkoi etäännyä minusta ja myös Karlssonista, ja eräänä aamuna näin hänen hyvästelemättä poistuvan reppuineen retkeilymajasta. Sen jälkeen en ole hänestä kuullut.

Samaan aikaan majaili siellä myös omanlaisensa ”naturisti”, jonka en koskaan nähnyt puhuvan kenellekään. Lempeä kestopöytä huulillaan hän lipui käytävillä ja näytti muutenkin elävän täysin sovussa sekä itsensä että ulkomaailman kanssa.

Majassa tehtiin järjestelyjä aina kun oli tulossa jokin suurempi seurue, ja erään tällaisen yhteydessä jouduin eroon kavereistani. Uudet huonetoverini olivat minulle aivan outoja. Lukuun ottamatta naturistia. Sängyt olivat kaksikerroksisia, ja paikkani oli juuri hänen alapuolellaan.

Olin jo saamassa unen päästä kiinni, kun hän vasta myöhään kotiutui. Hän jäi seisomaan petien viereen ja pitkään puuhasi siinä jotakin. Odotin että hän jo hyppäisi yläpetille, mutta kun puuha vain jatkui, käänsin kylkeä ja katsoin mistä oikein oli kysymys. Ja järkytyin.

Olin kiinnostunut naisista, ja päästäkseni pakoon kiusauksiani olin lähtenyt maailmalle etsimään jonkinlaista seksuaalista tyhjötä. Olin jo mielestäni myös sellaisen löytänyt, tietystä elämäntavasta ja miesten yömajoista; mutta juuri nyt tuo arvoituksellinen yläpetin kaveri oli puhkaisemassa sitä. Hän ilmeisesti oli levittänyt peitelleen jonkin kuvaston ja sen innoittamana alkanut seisaaltaan masturboida ...

*

Katolilaisilla on paljon hyviä sääntöjä, ja varmasti jo kauan sitten olisin kääntynyt heidän uskoonsa, jos vain olisin voinut uskoa heidän myös noudattavan omia sääntöjään. Mutta ilmeisesti ne ovat vain sitä varten, että niitä voidaan rikkoa – jotta sitten voidaan ripittäytyä.

Kun tulin Dubliniin ensimmäistä kertaa, majoituin aluksi kansainväliseen retkeilymajaan Morehampton roadilla. Siellä miesten ja naisten makuusalit olivat peräti eri kerroksissa. Kun eräs huonetoverini kävi päiväsaikaan naisten kerroksessa toimittamassa

jotakin oletettavasti aivan harmitonta asiaa tyttöystävälleen, majan emäntä huusi hänelle niin paljon kuin keuhkoista lähti: NEVER do that again! – Ja köyhä protestantti sen jo ”todeksi luuli”.

Tarkoitettu luovutettavaksi vanhempi konstaapeli Petri Saloselle Tampereen pääpoliisiasemalla järjestettävän, maanantaina 10.02.2014 klo 12.30 alkavan kuulustelun yhteydessä.

Kirjani *Äitiä ikävä* – jonka pohjalta veljeni ja veljentyttäreni ovat tehneet minusta rikosilmoituksen – syntyi kovan paineen alla. (Liite 1). Taustalla olivat äitini noin 10 vuotta kestänyt muistisairaus, jota viimeiset 6 vuotta hyvin läheltä seurasin, sekä hänen kuolemansa, jota myös olin todistamassa; minuun kohdistunut pahoinpitely ja siitä jäänyt, ehkä elinikäinen vamma; tässä asiassa käymäni turha oikeustaistelu sekä veljeni perheen minuun kohdistama, vuosikymmeniä jatkunut ja aina vain rankempia muotoja saanut henkinen väkivalta, joka nyt huipentuu tähän rikosilmoitukseen, jolla on ilmeinen yhteys meneillään olevaan perintöriitaan.

He eivät halua tavata minua, eivätkä he suostu keskustelemaan kanssani. He ovat puhuneet minusta paljon pahaa isälleni, jotta myös tämä hylkäisi minut tai ainakin jättäisi perinnönjaossa vähemmälle. Kun isä on yrittänyt puolustaa minua, hänet on haukuttu; ja erityisen pahana on pidetty sitä, että hän on minulle kertonut mitään noista keskusteluista. On haluttu puhua selkäni takana, tarjoamatta minulle mahdollisuutta korjata heidän vääristelyjään.

Isä pelkää heidän vihaansa ja on siksi joutunut myötäilemään heidän vaatimuksiaan. Eräs vaatimus on, että isä ei saa kutsua minua huvilalleen, jos veljentytär on siellä. Tätä perustellaan sillä, että muka voisin tehdä tyttärelle väkivaltaa. Mistä he ovat tällaisen käsityksen saaneet? Ja onko se todella heidän käsityksensä?

Minulla olisi ollut hyvä syy tehdä rikosilmoitus kunnianloukkauksesta ja henkisestä pahoinpitelystä. Että en ole sellaista tehnyt, ei johdu ainoastaan siitä, että minulla on vain vähän kirjallisia todisteita –

kaikki on pyritty tekemään minulta salassa, suullisesti – vaan myös periaatteestani, että henkistä väkivaltaa vastaan ei tule puolustautua voimakkeinoin; ei oman käden oikeudella eikä myöskään antamalla asiaa poliisille.

Julkaisuni *Tahto arvoon* sisältää aikaisemmin omina kirjoinaan julkaisemani teoksen *Veri ja raha* (kahdeksas, korjailtu ja laajennettu laitos) sekä Weininger-suomennokseni *Perimmäisistä kysymyksistä* (kolmas, korjailtu painos). Nämä ovat tärkeimmät filosofiset julkaisuni ja avautuvat parhaiten toistensa kautta; siksi halusin vielä julkaista ne samoissa kansissa. Pahoinpitely oli masentanut minut, enkä uskonut jaksavani jatkaa kirjallista toimintaani. Siksi liitin kirjan kolmanteen, korjailtuun ja laajennettuun laitokseen myös lyhyen elämäkerran ”Curriculum vitae” (110 s.). Myöhemmin parantelin ja laajensin sitä, ja julkaisin sen omana kirjanaan *Äitiä ikävä* (1.p. 130 s.). Jatkoin korjailua ja kirjoitin lisää; valitsin melko runsaasti kuvia perhealbumeista, ja kokosin kaiken kirjani 2. painokseen (201 s.). Jatkoin kirjan työstämistä, jolloin syntyi taas myös aivan uutta tekstiä, ja tuloksena oli 3. (kuvaton) painos (247 s.). Tarkoitus on vielä julkaista laajempia laitoksia, ja olen jo neljättä painosta varten kirjoittanut verkkoon noin 30 sivua uutta tekstiä; mutta nyt työ on jonkin aikaa ollut keskeytyksissä.

Kirjastot tilasivat kolmatta painosta yli 20 kpl. Ilmeisesti siis kirjastolaitos ei nähnyt siinä mitään rikollista. Kirjallani on myös tunnustettuja kaunokirjallisia ansioita; ja monet lukijani ovat sitä minulle yksityisesti kehuneet. (Liite 2).

Olen neuroottisuuteen asti kiltti ja tunnollinen henkilö, mikä näkyy jo siinä, millä hartaudella olen tekstejäni hionut, painoksesta toiseen. Voin vedota myös minua hoitaneen psykiatrin kirjalliseen todistukseen, joka pohjautuu eläkepäätöstäni varten aikoinaan annettuun lausuntoon. (Liite 3). Olen jälkeempäin ymmärtänyt

terapiasuhteemme niin, että hän vain pyrki arvioimaan, minkälainen järjestely minun kaltaiselleni henkilölle sopisi kaikkein parhaiten; ja hän osui tässä aivan oikeaan. Joku toinen, joka saa eläkepaperit, ei omin nokkineen osaa tehdä mitään rakentavaa ja ehkä toimeettomana ratkeaa ryyppäämään. Psykiatrini on lukenut kirjani toisen laitoksen, ja myös hän piti sen julkaisemista arvokkaana tekona.

Takanani ei ole mitään suurta kustantamo, en myöskään kuulu mihinkään kirjailijoiden ammattijärjestykseen, joka saattaisi puolustaa minua. Olen hyvin turvaton, ja sukulaiseni hyvin tietävät tämän. Olen kuitenkin suomalainen kirjailija, ja toivon että minua kohdellaan tavalla, joka on linjassa sen kanssa, miten muita suomalaisia kirjailijoita on kohdeltu. Tässä on ehkä turha mainita esimerkkejä hyvinkin rohkeista julkaisuista, joista ei kuitenkaan mitään oikeusjuttuja ole noussut – sikäli kuin kukaan edes on niistä rikosilmoitusta tehnyt.

En kuitenkaan malta olla viittaamatta kälyni sisaren, Outi Hukin, lapsensa syöpäsairaudesta kirjoittamaan teokseen ”Rubiinikengät”. Onko hän pyytänyt alaikäiseltä lapseltaan luvan, ja onko lapsi voinut ymmärtää, mitä tuollaisen luvan antaminen merkitsee? Tietääkseni kukaan ei ole tehnyt Outi Hukista rikosilmoitusta. Veljentyttäreni on julkisuuden henkilö, ja hänen morsiamensa on avautunut Helsingin Sanomille heidän lesboudestaan; hän itse on julkisesti kertonut ryyppäämisestään ja epäonnistuneista opinnoistaan. Myös se, mitä olen kirjoittanut veljestäni, on osittain jo aikaisemmin julkaistua tietoa. Esimerkiksi opintojen viivästyminen näkyy matrikkelitiedoista.

Että minua on tällä tavoin alettu vainota, liittyy siis lähinnä perintöriitaan. En ole voinut välttää ajatukselta, että veljeni perhe aivan systemaattisesti pyrkii murtamaan minuuteni ja ajamaan minut itsemurhaan, mikä luultavimmin myös jouduttaisi perinnön antajan

kuolemaa. Että minua vastaan nyt ollaan nostamassa syytettä, on osa tätä projektia.

Veljeni on ehdottomasti kieltäytynyt isältä periytyvän huvilan yhteisomistuksesta kanssani, mihin isä on reagoanut testamenttaamalla sen veljelleni. Hän haluaa, että huvila pysyy suvussa, ja ainoastaan veljelläni on jälkeläisiä. Huvila saattaa olla melko arvokas, paljon arvokkaampi kuin isän muut omistukset yhteensä. Ja tämä voi aiheuttaa ongelmia, koska jaon olisi mentävä tasan, eikä veljelläni ehkä ole varaa tasoitukseen. Hän tietenkin haluaisi, että huvila arvioitaisiin mahdollisimman halvaksi, jopa niin halvaksi, ettei hänen tarvitsisi maksaa mitään. Parasta kuitenkin hänen kannaltaan olisi, että kuolis in ennen isää, jolloin mitään jakoa ei tarvitsisi tehdä.

Itsepäisesti kieltäytymällä yhteisomistuksesta veljeni tavallaan kiristää isää poikkeamaan tasajakoperiaatteestaan; uhkaamalla että huvila menee myyntiin, jos hänellä ei olekaan varaa tasoitukseen. Isä on minulle pyhästi luvannut, että perintö menee tasan; toisaalta hänellä on oikeus määrätä huvilan arvo, kai hyvinkin alhaiseksi, jolloin tasajako kyllä *muodollisesti* toteutuisi, ilman että veljeni joutuisi maksamaan mitään. Liittyen tähän arviomenettelyyn veljeni on nyt kovasti painostanut isää. Itse en kieltäydy yhteisomistuksesta, ja alunperin pidin itsestään selvänä, että veljen perhe aikanaan perisi minut, siis myös puolikkaani huvilasta. Huvila olisi pysynyt suvussa – johon itsekin katson kuuluvani. Nyt olen testamentannut omaisuuteni Pelastusarmeijalle.

Huvilalla tehtiin kesinä 2012 ja 2013 kaksi kattoremonttia, jotka teetettiin veljentyttäreillä. Minä en saanut olla niitä valvomassa, ja tapahtui suuri puhallus. Hyväuskoista ja hyväntahtoista vanhusta huijattiin, veloittamalla häneltä 5-6 kertaisesti se, mikä olisi ollut työn käypä hinta. Ensimmäinen remontti, työkaluvajan huopakaton (n. 60 neliötä) vaihto pelkästään työn osalta tuli maksamaan yli 6000 euroa.

En tiedä onko veljentytär ilmoittanut noista ansioistaan – yhteensä 7620 euroa – mitään verottajalle. (Liite 4).

Veljentytär oli työttömänä ja tarvitsi rahaa. Hän saattaa hyvinkin olla työttömänä myös tällä hetkellä, ja taas hän tarvitsee rahaa. Hän kai uskoo nyt saavansa sitä köyhyysrajan alapuolella elävältä kirjailijasedältään, korvauksena tämän – jo pelkällä olemassaolollaan? – hänelle aiheuttamista hirvittävästä henkisistä kärsimyksistä.

Jo hyvin varhain veljeni tavallaan hylkäsi minut ja vanhempansa. Sen jälkeen hän on ollut meistä kiinnostunut vain sikäli kuin meistä on ollut hänelle jotakin konkreettista hyötyä. Hän tuskin koskaan on soittanut isälle vain kysyäksään tämän vointia. Hän soittaa vain kun hän tarvitsee jotakin. Kun äitimme oli sairastunut alzheimeriin ja oli laitoshoidossa, oli isäni ehdottanut veljelleni, että hän joskus edes soittaisi äidilleen, mihin veljeni oli vastannut, että ”eihän siitä ole mitään hyötyä”. Siitä ei todellakaan olisi ollut mitään ”hyötyä”, veljelleni, mutta se olisi saattanut ilahduttaa äitiä. Veljeni absoluuttinen tunnekylläisyys kovasti järkytti meitä.

Kesällä 2007 sairastuin Menieren tautiin, mikä hyvinkin voi olla seurausta ankarasta paineesta, jonka alla tuolloin elin. Tein vaativaa, pyyteetöntä kirjoitus- ja suomennostyötä, ja julkaisin tulokset tappiollisina omakustanteina, jotka maksoin noin 700 euron eläkkeestäni. Olin vanhempieni tukena erityisesti äidin sairastuttua, vuosina 2004-2010. Tämä kulutti voimiani, eivätkä tilannettani yhtään helpottaneet veljeni ja hänen vaimonsa tiheät puhelinoimit, jotka aina koskivat vain erilaisia ennakkoperintöjärjestelyjä.

Olen kirjallisilla töilläni saavuttanut jopa kansainvälistä huomiota, suorastaan arvostusta. Kirjoituksiani on ilmestynyt erilaisissa, enemmän tai vähemmän arvokkaissa julkaisuissa, kuten Suomen filosofisen yhdistyksen vuosikirja *Ajatus*, *Synteesi*-lehti, *Kanava*,

Vapaa ajattelija, *Kerberos* sekä verkkojulkaisu *Sarastus*. Johtava Weininger-tutkija prof. Allan Janik kutsui minut Innsbruckissa järjestämäänsä pienimuotoiseen Weininger-symposiumiin vuonna 2003. Tuotantoni on kuin yhden suuren, tunnustuksellisen kirjan kirjoittamista; on mahdotonta tehdä eroa kirjojeni ja persoonani välillä, ja siksi myös elämäkerrallinen *Äitiä ikävä* on tärkeä osa (filosofista) tuotantoani. Kirjani ovat kuin lapsiani, enkä kestäisi, jos nyt esimerkiksi tämä viimeisin tuomittaisiin tuhottavaksi.

Veljeni mittaa omalla mitallaan ja pitää minua ”sekopäänä”; hän ei anna työlleni mitään arvoa ja on lapsesta asti johdonmukaisesti mitätöinyt persoonani ja kaikkia tekemisiäni. Todistettavasti ainakin veljentytär on ollut kiinnostunut kirjoituksistani ja käännöksistäni, ja suuresti ihmettelen tuota kolmisen vuotta sitten tapahtunutta käännettä hänen suhtautumisessaan minuun. Ehkä kyse ei olekaan vainoharhaisuudesta, vaan hänen vanhempiensa häneltä tilaamasta ”teatterista”. – Hän on sen alan ammattilainen.

Parasta tietenkin olisi ollut, jos asia olisi pysynyt perheen sisällä; mutta kun minut eristettiin, oli minun mahdollista lähestyä sukulaisiani enää julkisuuden välityksellä. Ja olen tässä lähestymisy yrityksessäni ilmeisesti myös onnistunut: he ovat todella lukeneet kirjani. Kun asiat sitten olivat menneet niin pitkälle, että oltiin jo julkisuudessa, olisin toivonut, että hekin olisivat vastanneet julkisesti. Kirjassani ei ole kyse yksikäsitteisestä totuudesta tai valheesta, vaan eräästä *tulkinnasta*, eräästä näkökulmasta: minun totuudestani. He olisivat voineet tuoda esiin oman näkökulmansa, vastaamalla kirjaani omalla kirjallaan. He olisivat puolestani voineet vaikka valehdella; en olisi vaatinut heitä siitä *juridiseen* vastuuseen.

Ei tietenkään ole kovin hyvää käytöstä valehdella myöskään julkisesti, mutta se olisi saattanut heidät ainakin moraaliseen vastuuseen puheistaan. Julkaistuista kirjoituksista, myös yksityisistä

sähköpostiviesteistä, videoista ym. joutuu aina jonkinlaiseen vastuuseen, ja tätä vastuuta he ovat systemaattisesti pakoilleet. Nyt hallussani ei ole kuin yksi, vahingossa tietooni tullut kirjallinen dokumentti, joka todistaa heidän juonitteluistaan. (Liite 5). Olen heikoilla, jos isä ei pääse oikeuteen todistamaan, kuinka häntä on painostettu ja yritetty kääntää minua vastaan.

Olisi ollut heiltä ”rehellisempää” valehdella julkisesti; tällainen pusikosta huutelu on syvästi halveksittavaa, minun arvomaailmassani, ja tuomiooni varmasti ratkaisevasti vaikuttaa, minkälainen on tuomarien arvomaailma. Kysymys on siitä, mikä arvo annetaan kirjallisuudelle ja sen edellyttämälle sananvapaudelle. Mielestäni kirjan kirjoittaminen – huononkin – on kulttuurisesti arvokkaampaa kuin sitä koskevan rikosilmoituksen teko; ja mielestäni – myös monen muun mielestä – kirjani eivät edes ole kovin huonoja.

Olen kasvanut liberaalissa kodissa, olen aina saanut vapaasti ilmaista mielipiteeni, olen varhaisnuoruudestani lähtien käynyt isäni kanssa pitkiä keskusteluja yhteiskunnallisista ja filosofisista kysymyksistä. Minulle ei koskaan ole yritetty asettaa sukapulaa, ja toivon, ettei nytkään aseteta. Myös äitini on minulle tässä suuri esikuva, hän ei koskaan pyrkinyt peittelemään sanomisiaan. Hän kirjoitti paljon rehellisiä kirjeitä, joita alhaiset ihmiset olisivat voineet käyttää häntä vastaan. – Aivan näin alhaisia ihmisiä ei kuitenkaan ilmaantunut.

Veljeni jo varhain vapaaehtoisesti luopui tästä minulle tärkeimmästä henkisestä kodinperinnöstämme. Tietääkseni hänen vaimonsa on kuulunut Suomen kommunistiseen puolueeseen; en tiedä veljestäni, mutta hän kyllä selvästi myös oli juonessa mukana. Hän helposti menettää malttinsa, jos ei heti olla samaa mieltä hänen kanssaan – myös isäni on saanut paljon kärsiä juuri tästä poikansa luonteenpiirteestä. Hän ei suostu keskustelemaan toisinajattelijoiden kanssa; hän haluaa eliminoida heidät elämästään ja ”retusoida” koko

maailmasta – kuten epähenkilöille tehtiin Neuvostoliitossa. Jo kirjani *Veri ja raha*, jossa ei ole mitään henkilökohtaista, veljeeni liittyvää, suuresti ärsytti häntä. Hän on isälleni sanonut, että minun ei olisi tullut sellaista kirjaa julkaista; että siitä voi koitua minulle ikävyyksiä – niin kuin sitten koituikin.

Arvomaailmamme siis jyrkästi eroavat toisistaan; minulle toden puhuminen, seurauksista välittämättä, on korkein arvo. Kirjailijana minun ei tule työssäni – kun maa ei kerran ole sotatilassa – harjoittaa itsesensuuria. Tämä on eräs filosofinen (”kantilainen”) kanta. Sitä voidaan arvostella; mutta rikollisena sitä kai ei voi pitää. Jos kuitenkin löytyy lakipykälä, jonka perusteella minut voitaisiin tuomita ja jonka perusteella kaikkia muita kirjailijoita ei vastaavissa tapauksissa ole tuomittu, olisi pykälää kai pidettävä lain ”kuolleena kirjaimena”.

Olen elänyt viimeiset yli 20 vuotta askeesissa ja selibaatissa. Ilmeisesti sukupuolisen pidättyvyyteni provosoimana minulle entuudestaan tuntematon naapurini naistuttava pahoinpiteli minut 12.9.2010 – kymmenen päivää ennen äitini kuolemaa. Olin aikaisemmin kaupannut naapurilleni 5 eurolla kappaleen kirjaani *Veri ja raha*, jonka saatesanoissa on maininta elämäntavastani. Kylään tullut naistuttava oli vähän lukenut alkua ja ilmeisesti päättänyt tulla kiusoittelemaan (”seksuaalisesti häiritsemään”) kilvoittelijaa. Kun olin torjunut hänen lähentelynsä, hän ilmeisesti kostoksi tästä, fysioterapian varjolla – hän on ammatiltaan fysioterapeutti – ovelasti pahoinpiteli minut ja teki minusta kipupotilaan ehkä lopuksi elämäni; vaivaa on kestänyt jo yli kolme vuotta. Nyt asun taas lapsuudenkodissani, isäni turvamiehenä, ja yritän olla enää luottamatta kehenkään.

Kirjastani *Veri ja raha* minut siis palkittiin pahoinpitelyllä, ja lisäksi poliisi uskoi pahoinpitelijää eli epäsuorasti leimasi minut

valehtelijaksi. Olen tehnyt pitkäjänteistä ja vaativaa, pyyteetöntä kulttuurityötä täysipainoisesti jo noin 15 vuotta, en odota siitä mitään taloudellista hyötyä; kirjoitan ”ikuisuutta – eli kansalliskirjastoa – varten”. Mutta jos minua nyt vielä toisen kerran, oikeuden päätöksellä, rangaistaan työstä, jota itse pidän niin arvokkaana, tunnen jääneeni kokonaan yhteiskunnan ulkopuolelle.

Vasta kesällä 2011 sain veljeltäni tietää, että hänen tyttärensä ei halua enää tavata minua ja että jo kuvani näkeminen ahdistaa häntä. Olen kesällä 1993 kertonut hänelle – tuolloin 15-vuotiaalle tytölle – Otto Weiningerista, ja tästä minua on nyt parin viime vuoden aikana kovasti syytetty. Mitään muuta *historiallista* perustetta minun eristämiselleni ei ole esitetty, ainakaan minulle tai isälleni. On vain esitetty tulevaisuutta koskevia spekulatioita; että esimerkiksi saattaisin tehdä veljentyttärelleni väkivaltaa.

Kun myöhemmin olemme kysyneet veljeltäni, mitä hän tarkoittaa väittäessään minun kirjassani valehdelleen, ei hän ole esittänyt yhtäkään esimerkkiä. Isäni, joka tuntee tarinamme aika hyvin, ei ole löytänyt kirjastani ainuttakaan kiistatonta valhetta.

Järjestimme tuolloin (2011), isäni, veljeni ja minä, kesämökillämme palaverin, jossa muun muassa oli tarkoitus sopia siitä, millä ehdoilla saisin nauttia huvilasta vielä silloinkin, kun se jo olisi veljeni omistuksessa, ja veljeni antoi ymmärtää, ettei minkäänlainen sitova järjestely tule kysymykseen; niin loukkaavana veljentytär oli tuon Weininger-esitelmäni kokenut – 18 vuotta aikaisemmin.

Veljeni ei halua nähdä tyttärensä reaktiossa mitään sairaalloista ja on antanut ymmärtää, että se, että tytär on joutunut käymään 15 vuotta terapiassa, on suurelta osin minun syytäni. Uskon että tyttären lesbous on perheelle vaikea asia, vaikka sitä ei ulospäin tunnusteta, ja siitä syytetään nyt minua. On syntynyt ristiriita: toisaalta lesbous ei ole

ongelma, toisaalta se on ongelma – muuten kai siitä ei ketään tarvitsisi syyttää. Minulla myös on selitys tyttären lesboudelle, mutta pidän sen toistaiseksi omana tietonani; toten vain, että kovin kaukaa on syyllinen täytynyt hakea.

Veljeni pitää minua suorastaan ”hirviönä”, ja tätä käsitystä on paitsi tyrkytetty isälleni, mahdollisesti myös levitetty laajemmalle. Juuri tavoittaakseni nuo minulle tuntemattomat ihmiset olen joutunut kirjoittamaan kirjani. Täytyy kai olla oikeus puolustautua, etenkin näin hirviömäisiä syytöksiä vastaan.

Kirjani, josta minua syytetään, on myös paras puolustukseni. Jos se luetaan alusta loppuun. Siinä tarkkaan kuvaan tämän mielettömän perhetilanteemme. Lopetan esitykseni tähän. Muuten tulisin kirjoittaneeksi koko kirjan toiseen kertaan.

LIIETTEISTÄ:

Liite 1: Sampolan kirjastosta lainaamani kappale kirjani *Äitiä ikävä* kolmatta painosta.

Liite 2: Kirjaston esittely kirjastani *Äitiä ikävä*.

Liite 3: Leo Sommardahlin lausunto.

Liite 4: Isäni oikeaksi todistama kopio hänen muistikirjastaan. Siitä näkyy veljentyttärelleni maksettujen remonttipalkkojen summa.

Liite 5: Isäni ja veljentyttäreni välistä sähköpostiviestintää, mikä kuvastelee sitä, miten minua on yritetty isälleni todistella vaaralliseksi henkilöksi. Kyseessä on ilmeinen lavastus. Jos todella olisin aikeissa tehdä jollekin väkivaltaa, en kai tässä olisi riippuvainen isoisän

pistooleista. Sukulaiseni uskaltavat pelata tällaista teatteria, jossa minusta aivan väkisin väännetään vaarallista, vain koska hyvin tietävät, että olen viimeinen ihminen maailmassa, joka turvautuisi väkivaltaan. He ovat laskeneet koko strategiansa nimenomaan kiltteyteni varaan. Olen avannut tämän viestinnän sisältöä myös (yksityisessä) youtube-videossani ”apologia3”.

Liite 6: Isäni veljelleni 26.11.2012 lähettämä viesti. On huomattava, että se on päivätty jo 17.08.2011. Isä johdannossa selittää lähettämisen lykkäytymistä sisarensa kuolemalla. Todellinen syy mielestäni oli, että hän ei, puolustamalla minua, halunnut ärsyttää veljeäni. Videoillani tarkemmin kerron noista veljeni raivokohtauksista. Isällä on hyvä syy välttää riitelyä; hän on jo 88-vuotias ja sydänsairas. Kun isä ei (kovin pontevasti) ole uskaltanut väittää vastaan, on veljeni perhe ehkä saanut väärän käsityksen siitä, mitä hän todella ajattelee.

Liite 7: Veljentyttäreni viesti minulle vuodelta 2007. Siitä näkyy, ettei hän vielä tuolloin pitänyt minua täysin vastenmielisenä henkilönä – vuoden 1993 Weininger-esitelmästäni huolimatta – mikä viittaa siihen, että tuo myöhempi ehdoton vastenmielisyys on teeskenneltyä, perintöriitaan liittyvää taktiikkaa. Vuoden 1993 jälkeen ei välillämme ole tapahtunut mitään – ei siis myöskään vuoden 2007 jälkeen – mikä selittäisi tuota hänen nykyistä, muuttunutta asennettaan. En ainakaan muista mitään ikävää tapahtuneen, eikä veljeni perhe myöskään ole minua sellaisesta syyttänyt.

Liite 8: Kolme osittain tämän kirjallisen selonteon kanssa päällekkäistä, mutta sitä myös täydentävää ja elävöittävää videota.

[apologia1](http://www.youtube.com/watch?v=vISdkQ67leI) <http://www.youtube.com/watch?v=vISdkQ67leI>

[apologia2](http://www.youtube.com/watch?v=hnVCF1tPYow) <http://www.youtube.com/watch?v=hnVCF1tPYow>

[apologia3](http://www.youtube.com/watch?v=evwn38f2dMA) <http://www.youtube.com/watch?v=evwn38f2dMA>